

T.C. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI

2016

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2016

Ankara 2017

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2016

Telif Hakkı Sahibi:

© Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2017

Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: "editör/yazar adları, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, basım yeri, basım yılı" belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

Ekip Lideri

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Editörler

Dr. Berrak BORA BAŞARA

Cemil GÜLER

İrem SOYTUTAN ÇAĞLAR

Tuğcan Adem ÖZDEMİR

Yazarlar

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Dr. Berrak BORA BAŞARA

Cemil GÜLER

İrem SOYTUTAN ÇAĞLAR

Tuğcan Adem ÖZDEMİR

Asiye AYGÜN

Selen Begüm UZUN

Gökâl Kadri YENTÜR

Dr. Ayfer PEKERİÇLİ

Birsen BİRGE KAYIŞ

Dilek AYDOĞAN KILIÇ

ISBN : 978-975-590-661-4
Sağlık Bakanlığı Yayın No : 1083
Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü Yayın No : SB-SAGEM-2017/4
Baskı :

İçindekiler

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ.....	IV
KISALTMALAR.....	V
Bölüm 1	
Genel Demografik Göstergeler	1
Bölüm 2	
Mortalite.....	17
Bölüm 3	
Morbidite.....	31
Bölüm 4	
Risk Faktörleri	47
Bölüm 5	
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması	65
Bölüm 6	
Küresel Hastalık Yüğü 2016 Türkiye Sonuçları	83
Bölüm 7	
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları	99
Bölüm 8	
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı	141
Bölüm 9	
İlaç İstatistikleri	187
Bölüm 10	
Sağlıkta İnsan Kaynakları	203
Bölüm 11	
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı	231

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ

Akdeniz	Antalya Burdur Isparta Adana İçel Hatay Kahramanmaraş Osmaniye	Ege	İzmir Aydın Denizli Muğla Afyonkarahisar Kütahya Manisa Uşak
Batı Anadolu	Ankara Karaman Konya	Güneydoğu Anadolu	Adıyaman Gaziantep Kilis Diyarbakır Şanlıurfa Batman Mardin Siirt Şırnak
Batı Karadeniz	Bartın Karabük Zonguldak Çankırı Kastamonu Sinop Amasya Çorum Samsun Tokat	İstanbul	İstanbul
Batı Marmara	Edirne Kırklareli Tekirdağ Balıkesir Çanakkale	Kuzeydoğu Anadolu	Bayburt Erzincan Erzurum Ağrı Ardahan İğdir Kars
Doğu Karadeniz	Artvin Giresun Gümüşhane Ordu Rize Trabzon	Ortadoğu Anadolu	Bingöl Elazığ Malatya Tunceli Bitlis Hakkâri Muş Van
Doğu Marmara	Bilecik Bursa Eskişehir Bolu Düzce Kocaeli Sakarya Yalova	Orta Anadolu	Aksaray Kırkkale Kırşehir Nevşehir Niğde Kayseri Sivas Yozgat

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AÇSAP	: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AHBS	: Aile Hekimliği Bilgi Sistemi
ATC	: Anatomik Terapötik Kimyasal
BCG	: Verem Aşısı
BT	: Bilgisayarlı Tomografi
Cm	: Santimetre
DaBT	: Difteri aselüler Boğmaca Tetanoz Aşısı
DALY	: Engelliliğe Ayarlanmış Yaşam Yılı
DDD	: Günlük Tanımlanmış Doz
DSÖ/WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
EKO	: Ekokardiyografi
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Ofisi
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HBV	: Hepatit B Aşısı
HFA	: Health for All Database/ Herkes İçin Sağlık
Hib	: Hemofilus Influenza Tip B Aşısı
ICD-10	: Uluslararası Hastalık Sınıflandırması
IHME	: Institute for Health Metrics
IMS	: Information Medical Statistics
İBBS	: İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması
İPA	: İnakatif Polio Aşısı
İTS	: İlaç Takip Sistemi
KETEM	: Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
KHY	: Küresel Hastalık Yüğü
Kg	: Kilogram
KKK	: Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı
KPA	: Konjuge Pnömonok Aşısı
MR	: Manyetik Rezonans
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
RBS	: Reçete Bilgi Sistemi
SB	: Sağlık Bakanlığı
SGP	: Satınalma Gücü Paritesi
SDI	: Sosyo-Demografik İndeks
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
₺	: Türk Lirası
TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TSİM	: Temel Sağlık İstatistikleri Modülü
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UHYÇ	: Ulusal Hastalık Yüğü alışması
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi
YLD	: Engellilikle Geçirilen Yaşam Yılı
YLL	: Kaybedilen Yaşam Yılı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

Tablo Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Tablo 1.1.	Genel Demografik Göstergeler, Türkiye	4
Tablo 1.2.	Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2000, 2016	4
Tablo 1.3.	İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2016	13

Bölüm 2. Mortalite

Tablo 2.1.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2014, 2015, 2016	27
Tablo 2.2.	ICD-10 Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Seçilmiş Nedenlerin Yaşa Standardize Erken Ölüm Hızları, Türkiye, 2015, 2016	28

Bölüm 3. Morbidite

Tablo 3.1.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye	33
Tablo 3.2.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye	33
Tablo 3.3.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2014, 2015, 2016	36
Tablo 3.4.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	36
Tablo 3.5.	Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	37
Tablo 3.6.	Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	38
Tablo 3.7.	Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2014	39
Tablo 3.8.	Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumunun Dağılımı, (%), 2016	40
Tablo 3.9.	Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Mamografi Çektirme Durumunun Dağılımı, (%), 2016	40
Tablo 3.10.	Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Smear Yaptırma Durumunun Dağılımı, (%), 2016	40
Tablo 3.11.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	41
Tablo 3.12.	0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	41
Tablo 3.13.	7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	41

Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	42
Tablo 3.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2016	42
Tablo 3.16. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Gözlük veya Lens Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016.....	43
Tablo 3.17. Onbeş Yaş ve Üzeri Görme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	43
Tablo 3.18. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin İşitme Cihazı Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	44
Tablo 3.19. Onbeş Yaş ve Üzeri İşitme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	44
Bölüm 4. Risk Faktörleri	
Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016.....	49
Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	51
Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Tütün Mamulü Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	51
Tablo 4.4. Bireylerin Alkol Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016.....	52
Tablo 4.5. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	52
Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Alkol Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	53
Tablo 4.7. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	53
Tablo 4.8. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013	54
Tablo 4.9. Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, 2016.....	55
Tablo 4.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Koruyucu Hizmetlerden Faydalanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	55

Tablo 4.11. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı, (%), 2013	56
Tablo 4.12. Bebeklerin Anne Sütü İle Beslenme Sürelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	56
Tablo 4.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Taze Meyve Tüketme Sıklığının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016	57
Tablo 4.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Sebze ya da Salata Tüketme Sıklığının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016	58
Tablo 4.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Günlük Faaliyet Durumlarının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016	59
Tablo 4.16. Bireylerin Son 4 Hafta İçerisinde Bedensel Ağrı Hissedenlerin Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	59
Tablo 4.17. Herhangi Bir Yardım Almadan ya da Yardımcı Bir Araç Kullanmadan Yürüyemeyenler, Merdiven İnip Çıkamayanların Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016	60
Tablo 4.18. Hastalık, Sakatlık veya Yaşlılığa Bağlı Kronik Problemler Yaşayan Bireylere Haftada En Az Bir Kere Bakım ya da Yardım Sağlama Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016.....	60
Tablo 4.19. Yaşıtlarına Göre Öğrenmekte ve Hatırlamakta Zorluk Çeken Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016	61
Tablo 4.20. Bireylerin Ciddi Kişisel Bir Problemi Olduğunda Güvенеbileceği, Çok Yakın Kaç Kişinin Olduğunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016	61
Tablo 4.21. Bireylerin İhtiyacı Olduğunda Komşulardan Yardım Alabilme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016.....	62
Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması	
Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye	67
Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye	70
Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye	71
Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye.....	78

Bölüm 6. Küresel Hastalık Yüğü 2016 Türkiye Sonuçları

Tablo 6.1.	2016 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%), Erkek	92
Tablo 6.2.	2016 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%), Kadın	92
Tablo 6.3.	Cinsiyete Göre Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen 100.000 Kişiy e Düşen DALY, 2000, 2016	94

Bölüm 7. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Tablo 7.1.	Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2016	102
Tablo 7.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Türkiye	103
Tablo 7.3.	Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2015	108
Tablo 7.4.	Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2016	108
Tablo 7.5.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2016	114
Tablo 7.6.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiy e Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2016	115
Tablo 7.7.	Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye	117
Tablo 7.8.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2016	117
Tablo 7.9.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen MR Cihazı Sayısı, 2016	118
Tablo 7.10.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen BT Cihazı Sayısı, 2016	120
Tablo 7.11.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2016	122
Tablo 7.12.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2016	122
Tablo 7.13.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2016	123
Tablo 7.14.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiy e Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2016	123
Tablo 7.15.	İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2016	124
Tablo 7.16.	Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2016	124
Tablo 7.17.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı	127

Tablo 7.18. Kara Ambulansı Hariç Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016	133
Tablo 7.19. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016.....	135
Bölüm 8. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı	
Tablo 8.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	143
Tablo 8.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye.....	149
Tablo 8.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye.....	149
Tablo 8.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye	153
Tablo 8.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2016.....	153
Tablo 8.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye	154
Tablo 8.7. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayıları, 2016	154
Tablo 8.8. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayılarının Dağılımı, (%), 2016	155
Tablo 8.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2016	155
Tablo 8.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2016	156
Tablo 8.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2016.....	156
Tablo 8.12. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye	157
Tablo 8.13. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	157
Tablo 8.14. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2013- 2016.....	162
Tablo 8.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	169
Tablo 8.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016.....	170
Tablo 8.17. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Cihaz Başına Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016	170
Tablo 8.18. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların 1.000 Kişiye Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016	170
Tablo 8.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016.....	173

Tablo 8.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016.....	173
Tablo 8.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016.....	174
Tablo 8.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016.....	174
Tablo 8.23. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016.....	175
Tablo 8.24. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016	175
Tablo 8.25. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016.....	181
Bölüm 9. İlaç İstatistikleri	
Tablo 9.1. Yıllara ve ATC-1 Gruplarına Göre İlaç Satış Hacmi, Milyon Kutu, Türkiye.....	189
Tablo 9.2. Yıllara ve Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Günlük İlaç Tüketim Miktarı, DDD, Türkiye	190
Tablo 9.3. Yıllara ve Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre İlaç Satış Değeri, Milyon ₺ , Türkiye	191
Tablo 9.4. Yıllara Göre Birinci Basamak Reçetelendirmelere Ait OECD Klinik Kalite Göstergeleri, Türkiye.....	200
Tablo 9.5. Birinci Basamak Reçetelendirmelere Ait OECD Klinik Kalite Göstergelerinin Uluslararası Karşılaştırması, 2015.....	200
Bölüm 10. Sağlıkta İnsan Kaynakları	
Tablo 10.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye	205
Tablo 10.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2016.....	205
Tablo 10.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı.....	206
Tablo 10.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	225
Tablo 10.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye.....	226
Tablo 10.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye.....	226
Tablo 10.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye.....	226

Tablo 10.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016..... 227

Bölüm 11. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 11.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması,
Türkiye..... 233

Tablo 11.2. Yıllara Göre Kamu Cari, Kamu Yatırım ve Toplam Kamu
Sağlık Harcaması, Türkiye..... 234

Şekil ve Harita Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1.	Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2000, 2016	3
Şekil 1.2.	Cinsiyete Göre Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2016	3
Şekil 1.3.	Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), Türkiye	5
Şekil 1.4.	İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2016	5
Harita 1.1.	İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2016	6
Şekil 1.5.	Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye	7
Şekil 1.6.	İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2016	7
Harita 1.2.	İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2016	8
Şekil 1.7.	0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	9
Şekil 1.8.	İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2016	9
Harita 1.3.	İllere Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı, (%), 2016	10
Şekil 1.9.	60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	11
Şekil 1.10.	İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2016	11
Harita 1.4.	İllere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2016	12

Bölüm 2. Mortalite

Şekil 2.1.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye	19
Şekil 2.2.	Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2015	19
Şekil 2.3.	İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016	20
Şekil 2.4.	Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	20
Harita 2.1.	İllere Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016	21
Şekil 2.5.	İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2016	22
Şekil 2.6.	İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016	22
Şekil 2.7.	Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	23
Şekil 2.8.	İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016	23
Şekil 2.9.	İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016	24
Şekil 2.10.	Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	24

Şekil 2.11.	İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2016	25
Şekil 2.12.	Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2015	25
Harita 2.2.	İllere Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2016	26
Şekil 2.13.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, 2016.....	28
Şekil 2.14.	Bulaşıcı Olmayan Dört Ana Hastalık Grubunun Yaşa Standardize Erken Ölüm Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000'de, Avrupa Standart Nüfusu), 2014	29
Bölüm 3. Morbidite		
Şekil 3.1.	AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta), 2015	34
Şekil 3.2.	Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	34
Şekil 3.3.	Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	35
Şekil 3.4.	Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta), 2014	35
Şekil 3.5.	Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye	37
Şekil 3.6.	Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye	38
Bölüm 4. Risk Faktörleri		
Şekil 4.1.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2012, 2014, 2016	50
Şekil 4.2.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	50
Şekil 4.3.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Durumunun Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	54
Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması		
Şekil 5.1.	İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+İPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016	67
Şekil 5.2.	(DaBT+İPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016	68
Şekil 5.3.	İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016	68
Şekil 5.4.	İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016	69
Şekil 5.5.	KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016	69

Şekil 5.6.	Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı.....	70
Şekil 5.7.	İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2016	71
Şekil 5.8.	Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	72
Şekil 5.9.	İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2016	72
Şekil 5.10.	Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2014.....	73
Şekil 5.11.	İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2016	73
Şekil 5.12.	Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015.....	74
Şekil 5.13.	İBBS-1'e Göre Primer Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2016	74
Şekil 5.14.	İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013, Türkiye.....	75
Şekil 5.15.	Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2016, Türkiye	75
Şekil 5.16.	Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2016, (‰), Türkiye	76
Şekil 5.17.	Yıllara Göre Adölesan Doğurganlık Hızı, (‰), Türkiye	76
Şekil 5.18.	Adölesan Doğurganlık Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (‰), 2015.....	77
Şekil 5.19.	Yıllara Göre Adölesan Annelerin Tüm Anneler İçerisindeki Oranı, (%),Türkiye.....	77
Şekil 5.20.	İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016.....	78
Şekil 5.21.	İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016.....	79
Şekil 5.22.	İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016.....	79
Şekil 5.23.	İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016	80
Bölüm 6. Küresel Hastalık Yüğü 2016 Türkiye Sonuçları		
Şekil 6.1.	Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen DALY	85
Şekil 6.2.	Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre DALY, 2016	85
Şekil 6.3.	100.000 Kişiyeye Düşen DALY'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2002, 2016	86
Şekil 6.4.	2002-2016 Yılları Arasındaki DALY Değişiminin Uluslararası Karşılaştırması, (%)	86

Şekil 6.5.	100.000 Kişiyeye Düşen DALY, YLL ve YLD'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2016	87
Şekil 6.6.	Ana Hastalık Gruplarına Göre DALY Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016.....	87
Şekil 6.7.	Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiyeye Düşen YLD	88
Şekil 6.8.	Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiyeye Düşen YLL	88
Şekil 6.9.	Ana Hastalık Gruplarına ve Cinsiyete Göre DALY, 2002, 2016	89
Şekil 6.10.	Ana Hastalık Gruplarına Göre DALY (milyon), 2002, 2016 ve 2002 Yılına Göre Değişim (%)	89
Şekil 6.11.	2016 Yılı İlk 20 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%)	90
Şekil 6.12.	Ana Hastalık Grupları, Cinsiyet ve Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen DALY	91
Şekil 6.13.	Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen DALY'nin Payı, (%), 2000, 2016	93
Şekil 6.14.	Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLD'nin Payı, (%), 2000, 2016	93
Şekil 6.15.	Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLL'nin Payı, (%), 2000, 2016	94
Şekil 6.16.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumdaki HALE.....	95
Şekil 6.17.	Yıllara ve Cinsiyete Göre 65 Yaşındaki HALE	95
Şekil 6.18.	Doğumda ve 65 Yaşındaki HALE Uluslararası Karşılaştırması, 2016	96
Bölüm 7. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları		
Şekil 7.1.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye.....	101
Şekil 7.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye	101
Şekil 7.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye	102
Şekil 7.4.	Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2016	103
Harita 7.1.	İllere Göre Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, Tüm Sektörler, 2016	104
Şekil 7.5.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye.....	105
Şekil 7.6.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	105
Şekil 7.7.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	106
Şekil 7.8.	10.000 Kişiyeye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	106

Harita 7.2.	İllere Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	107
Şekil 7.9.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye.....	108
Şekil 7.10.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye.....	109
Şekil 7.11.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	109
Şekil 7.12.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	110
Şekil 7.13.	İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2016	110
Harita 7.3.	İllere Göre 10.000 Kişiyeye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	111
Şekil 7.14.	İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	112
Şekil 7.15.	İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016	112
Harita 7.4.	İllere Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016.....	113
Şekil 7.16.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye	114
Şekil 7.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye.....	115
Harita 7.5.	İllere Göre 1.000.000 Kişiyeye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	116
Şekil 7.18.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	118
Harita 7.6.	İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2016.....	119
Şekil 7.19.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	120
Harita 7.7.	İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2016.....	121
Şekil 7.20.	Yıllara Göre Diş Üniteli Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı	125
Şekil 7.21.	İBBS-1'e göre Diş Üniteli Başına Düşen Nüfus, Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	125
Harita 7.8.	İllere Göre Diş Üniteli Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016	126
Şekil 7.22.	Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye	127

Şekil 7.23.	İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2016	128
Harita 7.9.	İllere Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2016	129
Şekil 7.24.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı.....	130
Şekil 7.25.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	130
Harita 7.10.	İllere Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016	131
Şekil 7.26.	Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı	132
Şekil 7.27.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı.....	132
Şekil 7.28.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	133
Harita 7.11.	İllere Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016.....	134

Bölüm 8. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Şekil 8.1.	Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	143
Şekil 8.2.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	144
Şekil 8.3.	Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	144
Harita 8.1.	İllere Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	145
Harita 8.2.	İllere Göre Birinci Basamak Başvuruların Tüm Başvurular İçerisindeki Oranı, (%), 2016	146
Şekil 8.4.	Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye	147
Şekil 8.5.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	147
Şekil 8.6.	İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	148
Şekil 8.7.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı.....	148
Şekil 8.8.	İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	149

Şekil 8.9.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	150
Şekil 8.10.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2016	150
Şekil 8.11.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye.....	151
Şekil 8.12.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	151
Harita 8.3.	İllere Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	152
Şekil 8.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye	158
Şekil 8.14.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye	158
Şekil 8.15.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2016.....	159
Şekil 8.16.	Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	159
Harita 8.4.	İllere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), 2016	160
Şekil 8.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye	161
Şekil 8.18.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye	161
Şekil 8.19.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	163
Şekil 8.20.	Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2015	163
Harita 8.5.	İllere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, 2016	164
Şekil 8.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye	165
Şekil 8.22.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye.....	165
Şekil 8.23.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	166
Şekil 8.24.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye	166

Şekil 8.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye.....	167
Şekil 8.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	167
Şekil 8.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%),Türkiye	168
Şekil 8.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye	168
Şekil 8.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2016	169
Şekil 8.30. Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015.....	171
Şekil 8.31. Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015.....	171
Şekil 8.32. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiye Düşen MR Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015.....	172
Şekil 8.33. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiye Düşen BT Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015.....	172
Şekil 8.34. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye	176
Şekil 8.35. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2016	176
Şekil 8.36. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye	177
Şekil 8.37. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2016	177
Şekil 8.38. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%).....	178
Şekil 8.39. Yıllara Göre AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%).....	178
Şekil 8.40. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Kamu Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015	179
Şekil 8.41. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015	179
Şekil 8.42. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015	180
Şekil 8.43. Doğumda Beklenen Yaşam Süresi (Yaş) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003, 2015	180

Bölüm 9. İlaç İstatistikleri

Şekil 9.1.	Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Günlük İlaç Tüketim Miktarının Uluslararası Karşılaştırması, DDD, 2015	190
Şekil 9.2.	1.000 Kişiye Düşen Günlük Antibiyotik Tüketim Miktarının Uluslararası Karşılaştırması, DDD, 2015	191
Şekil 9.3.	Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre İlaç Satış Değeri (Ulusal Para Birimi) Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	192
Şekil 9.4.	Yıllara Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik, Analjezik, Enjektabl İlaç İçeren Reçetelerin Oranı, (%), Türkiye	192
Harita 9.1.	İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye.....	193
Harita 9.2.	İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Analjezik İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye	194
Harita 9.3.	İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Enjektabl İlaç İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye	195
Şekil 9.5.	Yıllara ve Yaş Grubuna Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik İçeren Reçetelerin Dağılımı, (%), Türkiye	196
Şekil 9.6.	Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye.....	196
Şekil 9.7.	Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye	197
Şekil 9.8.	Jenerik İlaçların Satış Hacmi (Kutu) ve Değeri (Ulusal Para Birimi) Dağılımlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015	197
Şekil 9.9.	Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye.....	198
Şekil 9.10.	Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye	198
Şekil 9.11.	Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye.....	199
Şekil 9.12.	Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye	199

Bölüm 10. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Şekil 10.1.	Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler	206
Şekil 10.2.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	207

Şekil 10.3. 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	207
Harita 10.1. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	208
Şekil 10.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	209
Şekil 10.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	209
Harita 10.2. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	210
Harita 10.3. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	211
Şekil 10.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2016	212
Şekil 10.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler	212
Şekil 10.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	213
Şekil 10.9. 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	213
Harita 10.4. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	214
Şekil 10.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler.....	215
Şekil 10.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	215
Harita 10.5. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	216
Şekil 10.12. 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	217
Şekil 10.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler	217
Şekil 10.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016	218
Şekil 10.15. 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	218
Harita 10.6. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2016	219
Şekil 10.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	220

Şekil 10.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	220
Şekil 10.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	221
Şekil 10.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2016	221
Şekil 10.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016.....	222
Şekil 10.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	222
Şekil 10.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	223
Şekil 10.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	223
Şekil 10.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	224
Şekil 10.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	224
Şekil 10.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye.....	225

Bölüm 11. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Şekil 11.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye	235
Şekil 11.2. Yıllara Göre Kamu ve Özel Cari Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye	235
Şekil 11.3. Cari Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2015	236
Şekil 11.4. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye.....	236
Şekil 11.5. 2016 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye	237
Şekil 11.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	237
Şekil 11.7. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	238
Şekil 11.8. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Cari Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	238
Şekil 11.9. Kişi Başı Cari Sağlık Harcamasının Uluslararası Karşılaştırılması, SGP ABD \$, 2015	239

Şekil 11.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye.....	239
Şekil 11.11. 2016 Yılı Rakamları İle Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye	240
Şekil 11.12. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	240
Şekil 11.13. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	241
Şekil 11.14. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye	241
Şekil 11.15. Yıllara Göre Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamalarının Toplam Cari Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye	242
Şekil 11.16. Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamasının Cari Sağlık Harcaması İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2015	242
Şekil 11.17. Finansman Türüne Göre Cari Sağlık Harcaması Dağılımının Uluslararası Karşılaştırılması, 2015.....	243
Şekil 11.18. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamalarının Artış Oranı, (%), Türkiye	243
Şekil 11.19. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2015	244
Şekil 11.20. Yıllara Göre Katastrofik Sağlık Harcaması, (%), Türkiye	244

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2016 Genel Bilgilendirme

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2016’da yer alan indikatörlere ait değerler hesaplanırken uluslararası standartlar kullanılmış olup geğmişe yönelik veriler bu standartlar doğrultusunda revize edilmiştir.

Bölümlerle ilgili detaylı açıklamaları bölüm sonlarında bulunan bilgi notlarından edinebilirsiniz.

Tüm bölümlerde yer alan uluslararası karşılaştırmalar aşağıdaki 6 kaynaktan alındı;

1. Dünya Sağlık Örgütü Cenevre Ofisi’nin online veritabanı “Global Health Observatory” (<http://www.who.int/gho/en/>), 194 ülkenin verisini içermektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisinin veri tabanından (Health for All-HFA, <http://data.euro.who.int/hfad/>) farklı olarak bu veri tabanında, ülkelerin beyan ettikleri veriler değil, DSÖ tarafından ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak için yapılan tahminler yer almaktadır. DSÖ Avrupa Bölge Ofisi’ne ait “European Health Information Gateway” üzerinden ise “Health 2020” göstergeleri kullanılmış olup ülkelerin beyanları veriler için esas alınmıştır.
2. OECD ve EUROSTAT veritabanları ise üye ve aday ülkelerden tahminleme yapılmadan ülkelerin beyan ettiği değerleri esas almaktadır.
3. Dünya Bankası veritabanı üzerinden yıllıkta kullanılan verilerde ise ilgili uluslararası kuruluş tarafından yapılan tahminler yer almaktadır.
4. Veritabanlarındaki en son veriler, çoğunlukla 2 sene öncesine aittir.
5. Uluslararası karşılaştırmalar yapılırken Birleşmiş Milletlere ait nüfus tahminlerinden faydalanılmıştır.
6. Bulaşıcı hastalıkların uluslararası karşılaştırması için Avrupa ülkelerinin verilerinin değerlendirildiği Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC) sörveyans raporları esas alınmıştır.

Uluslararası karşılaştırma yapılan bölgeler ve içerdiği ülkelerin isimleri aşağıda yer almaktadır;

- 1. DSÖ Avrupa Bölgesi:** Almanya, Andorra, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Beyaz Rusya, Birleşik Krallık, Bosna Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Karadağ, Kazakistan, Güney Kıbrıs, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makedonya, Malta, Moldova, Monako, Norveç, Özbekistan, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, Tacikistan Cumhuriyeti, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Yunanistan.
- 2. Orta-Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 3.956\$ ile 12.235\$ arasında olan ülkeler):** Amerikan Samoası, Arjantin, Arnavutluk, Azerbaycan, Belize, Beyaz Rusya, Bosna Hersek, Botsvana, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Çin, Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvador, Ekvator Ginesi, Fiji, Gabon, Grenada, Guyana, Güney Afrika, Hırvatistan, Irak, İran, Jamaika, Karadağ, Kazakistan, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Libya, Lübnan, Makedonya, Maldivler, Malezya, Marshall Adaları, Mauritius, Meksika, Namibya, Nauru, Panama, Paraguay, Peru, Romanya, Rusya Federasyonu, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Samoa, Sırbistan, Surinam, Tayland, Tonga, Tuvalu, Türkiye, Türkmenistan, Venezuela.
- 3. Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 12.236\$ ve üzeri olan ülkeler):** Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Andorra, Antigua ve Barbuda, Aruba, Avustralya, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Barbados, Belçika, Bermuda, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Britanya Virjin Adaları, Brunei Sultanlığı, Cayman Adaları, Cebelitarık, Curaçao, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Faroe Adaları, Finlandiya, Fransa, Fransız Polinezyası, Grönland, Guam, Güney Kıbrıs, Güney Kore, Hollanda, Hong Kong, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Japonya, Kanada, Katar, Kuveyt, Kuzey Mariana Adaları, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makao, Malta, Man Adası, Manş Adaları, Monako, Norveç, Palau Cumhuriyeti, Polonya, Portekiz, Porto Riko, Saint Kitts ve Nevis, San Marino, Seyşeller, Singapur, Saint Maarten (Fransa), Saint Maarten (Hollanda), Slovakya, Slovenya, Suudi Arabistan, Şili, Tayvan, Trinidad ve Tobago, Turks ve Caicos Adaları, Umman, Uruguay, Virjin Adaları, Yeni Kaledonya, Yeni Zelanda, Yunanistan.
- 4. Avrupa Birliği:** Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, Hırvatistan, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

Not: Şu an geçerli olan 2018 mali yılı için Dünya Bankası'nın yaptığı Atlas Metoduna göre, 2016 yılında kişi başı Gayri Safi Milli Hasılası 1.005\$ ve altında olan ülkeler düşük gelir grubunda, 1.006\$ ve 3.955\$ arasında olan ülkeler orta-düşük gelir grubunda, 3.956\$ ve 12.235\$ arasında olan ülkeler orta-üst gelir grubunda, 12.236\$ ve üstünde olan ülkeler üst gelir grubunda yer almaktadır.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm I

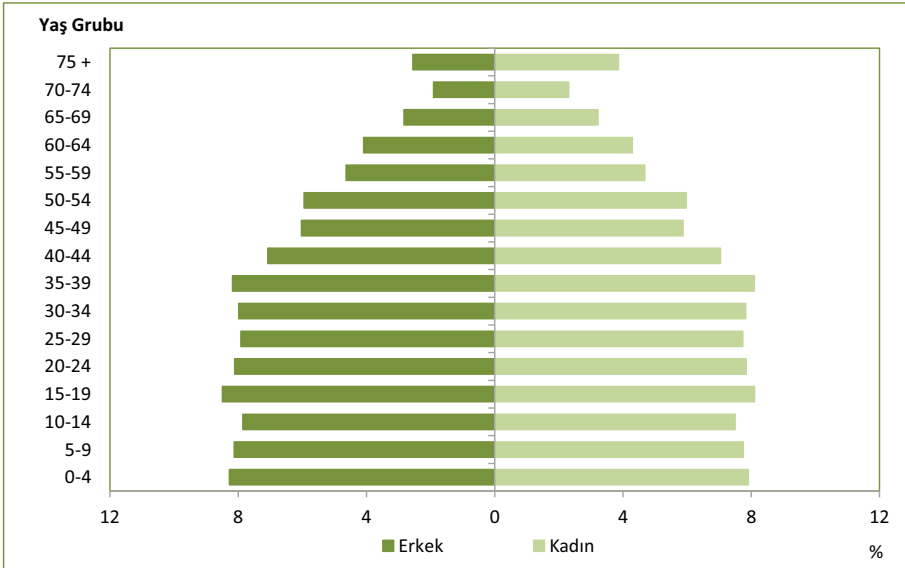
Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2000, 2016

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.2. Cinsiyete Göre Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2016

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	1990	2000	2013	2014	2015	2016
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	76.667.864	77.695.904	78.741.053	79.814.871
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	13,3	12,8	12,4	12,1
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	86,7	87,2	87,6	87,9
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	24,6	24,3	24,0	23,7
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,7	8,0	8,2	8,3
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	57,6	46,3	36,3	35,8	35,4	34,9
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 + Yaş) (%)	7,0	8,8	11,3	11,8	12,2	12,3
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	64,7	55,1	47,6	47,6	47,6	47,2
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	21,7	18,3	13,7	13,3	13,4	13,5
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	21,6	17,0	17,5	17,0	16,5
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	7,3	4,9	5,1	5,2	5,3
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,5	2,1	2,2	2,2	2,1

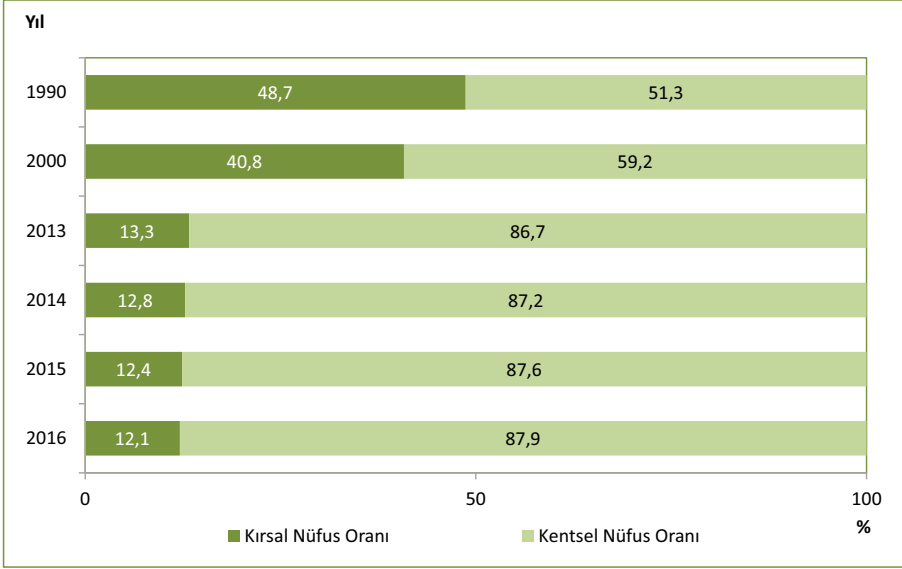
Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2000, 2016

Yaş Grubu	2000	2016
0-4	6.584.822	6.459.295
5-9	6.756.617	6.337.444
10-14	6.878.656	6.129.043
15-19	7.209.475	6.623.319
20-24	6.690.146	6.365.723
25-29	5.895.255	6.246.041
30-34	5.009.655	6.310.411
35-39	4.854.387	6.494.333
40-44	4.068.756	5.634.317
45-49	3.368.769	4.748.514
50-54	2.717.349	4.756.244
55-59	2.058.422	3.715.736
60-64	1.829.288	3.342.948
65-69	1.645.517	2.412.537
70-74	1.172.643	1.680.492
75 +	1.064.170	2.558.474
Türkiye	67.803.927	79.814.871

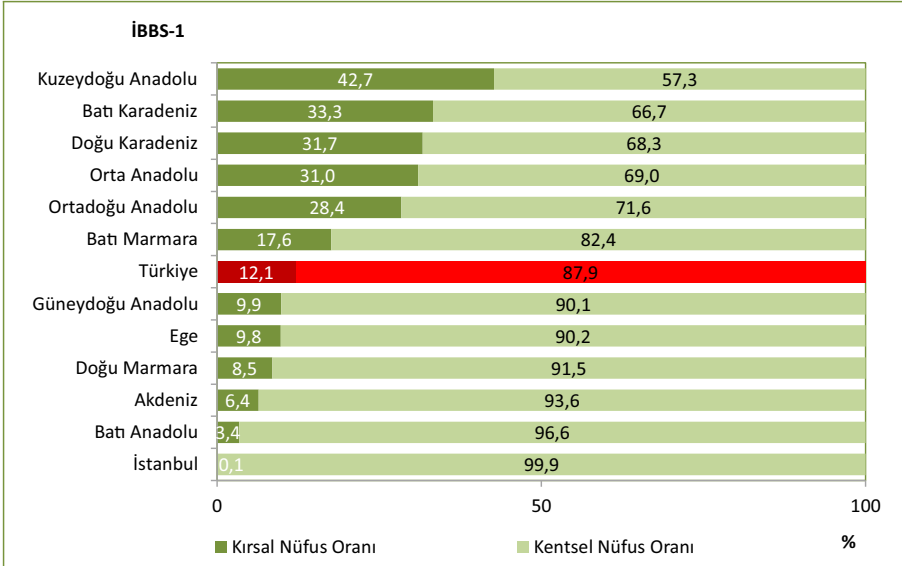
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), Türkiye

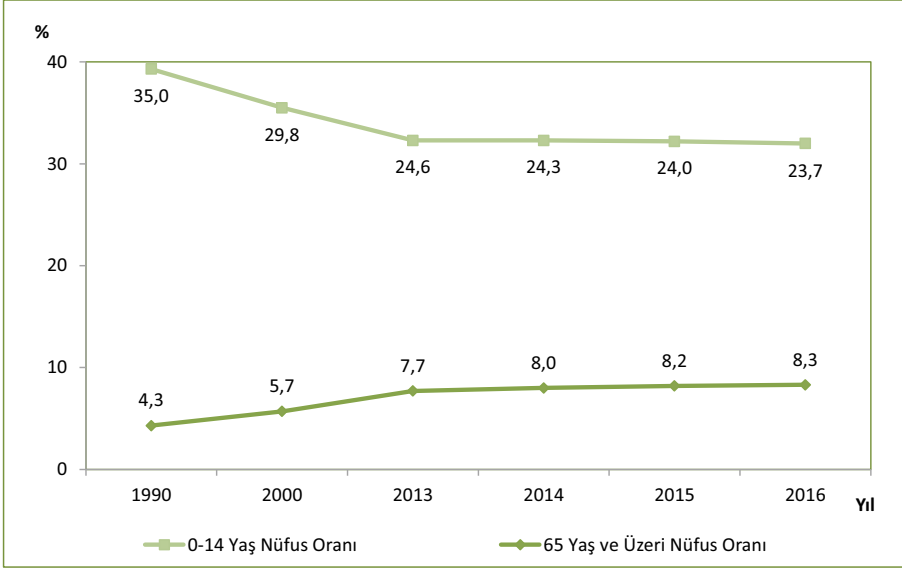
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2016

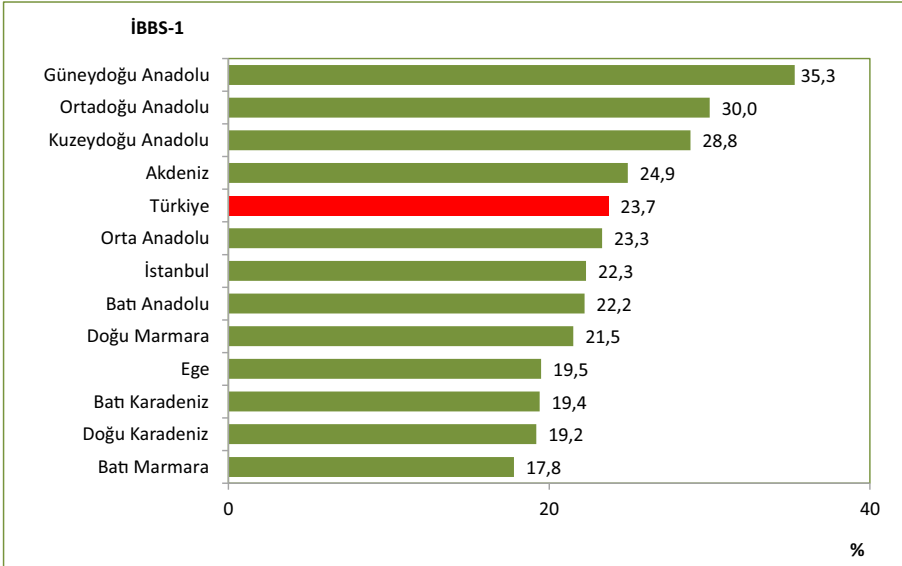
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.5. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye

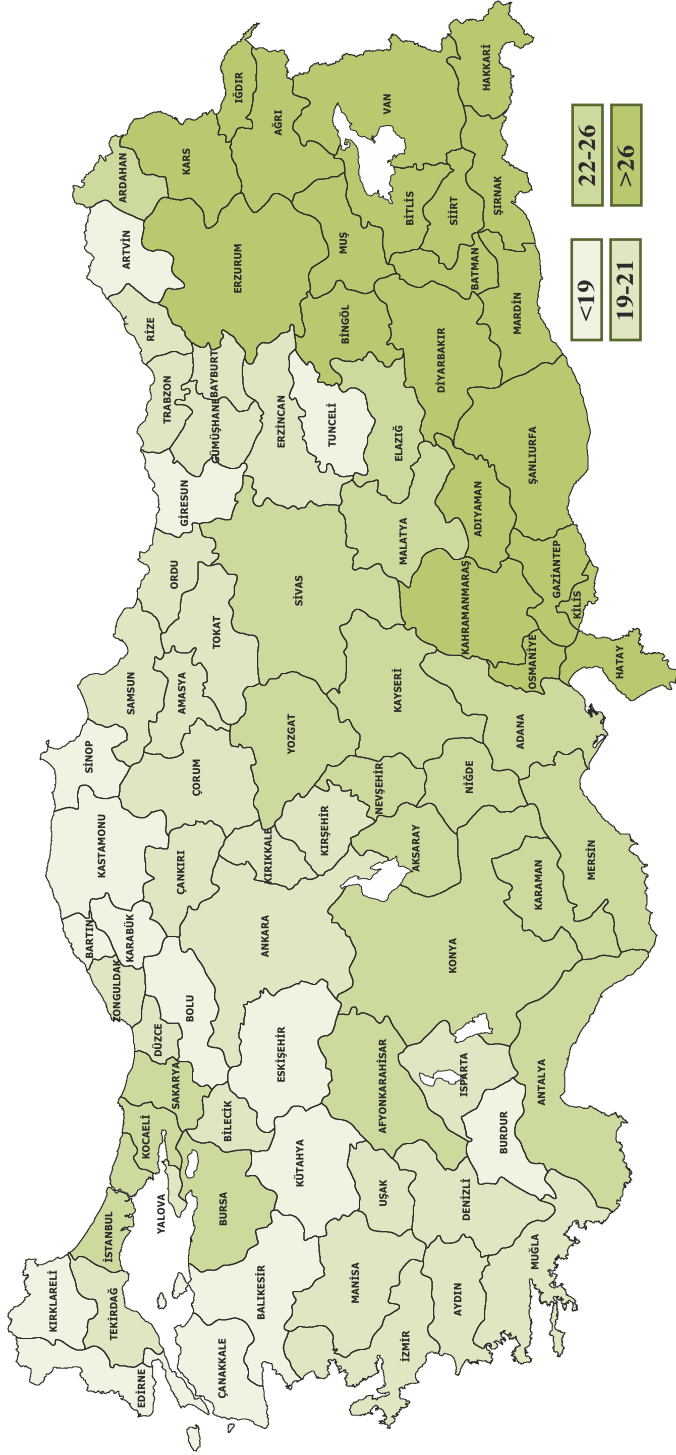
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.6. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2016

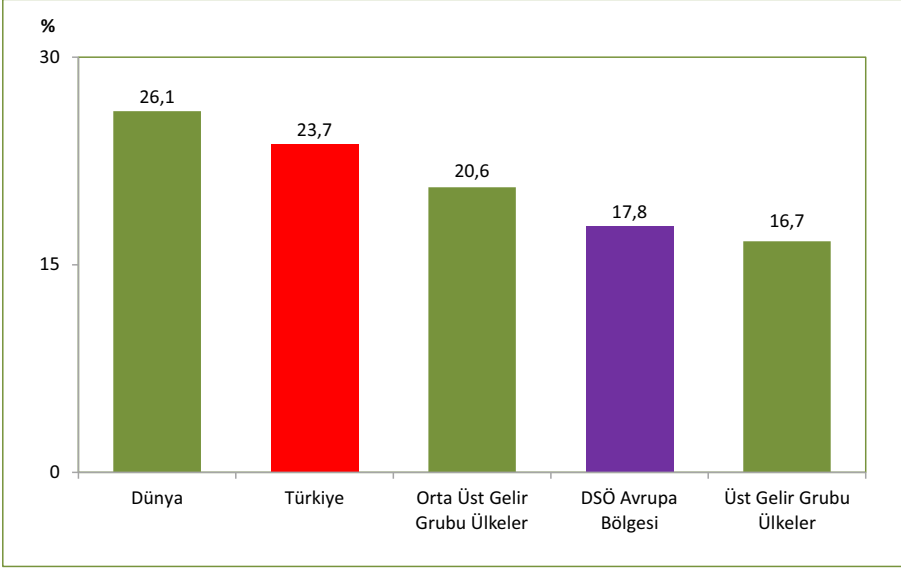
Kaynak: TÜİK

Harita 1.2. İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2016

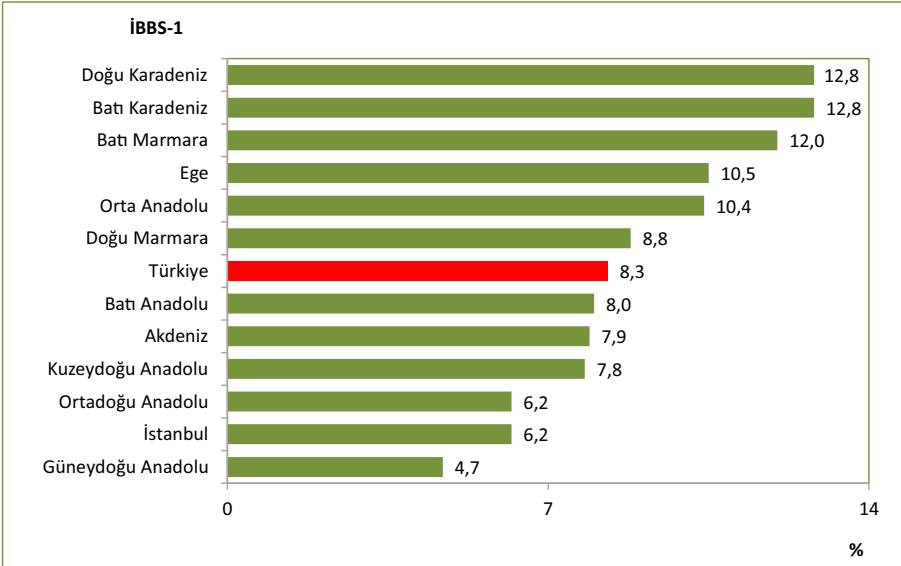
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.7. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

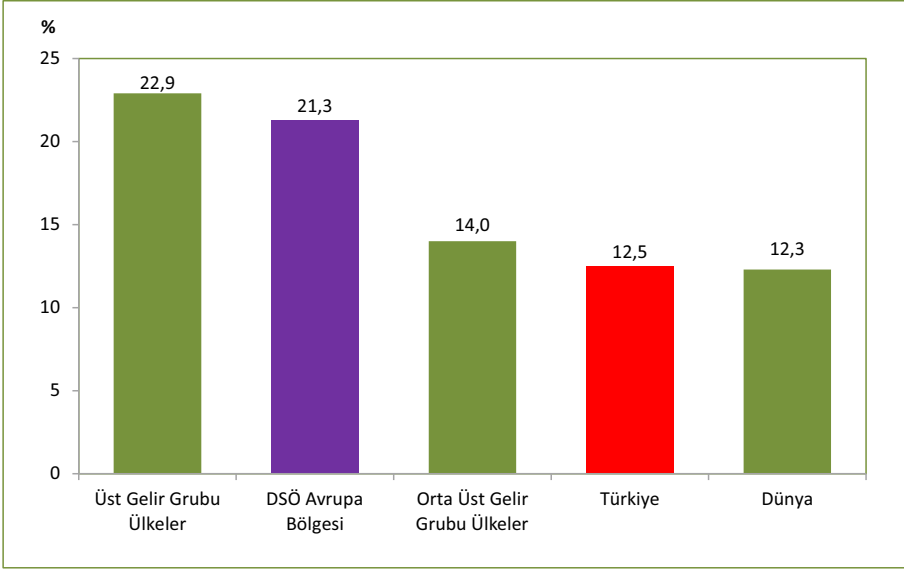
Kaynak: TÜİK, Birleşmiş Milletler Nüfus Birimi World Population Prospects: The 2017 Revision
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 1.8. İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2016

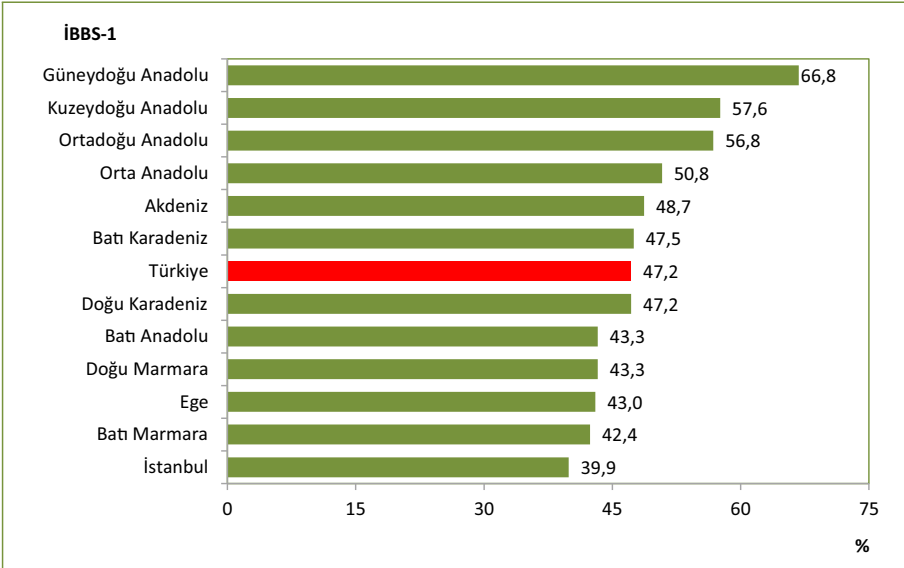
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.9. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

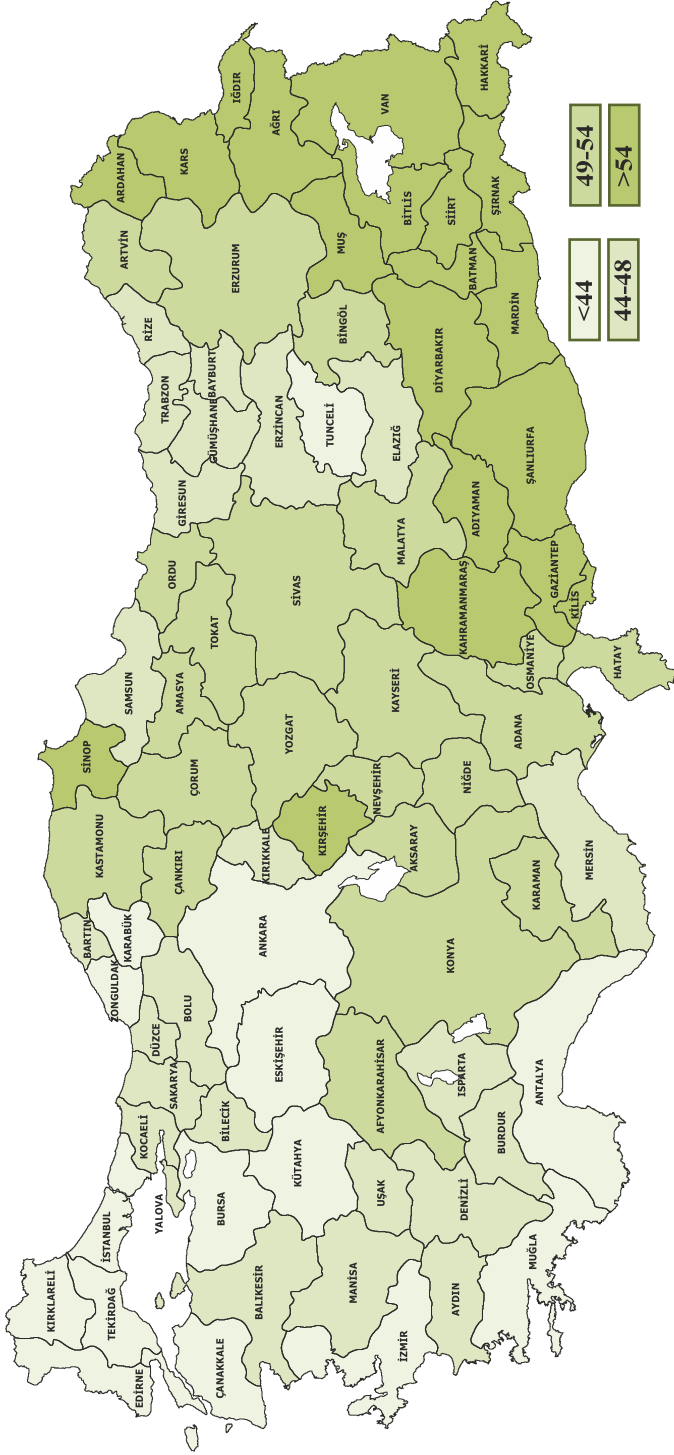
Kaynak: TÜİK, Birleşmiş Milletler Nüfus Birimi World Population Prospects: The 2017 Revision
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 1.10. İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2016

Kaynak: TÜİK

Harita 1. 4. illere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2016

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.3. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler 2016

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Adana	2.201.670	4,7	95,3	25,5	7,2	37,8	10,7	48,6
Adıyaman	610.484	37,4	62,6	29,5	7,2	46,5	11,3	57,8
Afyonkarahisar	714.523	56,1	43,9	22,6	10,4	33,6	15,4	49,0
Ağrı	542.255	48,5	51,5	36,9	4,2	62,5	7,1	69,6
Amasya	326.351	38,8	61,2	19,2	13,8	28,6	20,5	49,1
Ankara	5.346.518	0,8	99,2	21,2	7,7	29,8	10,8	40,7
Antalya	2.328.555	0,9	99,1	22,1	7,9	31,6	11,3	43,0
Artvin	168.068	72,1	27,9	17,2	16,8	26,0	25,3	51,3
Aydın	1.068.260	5,2	94,8	19,2	11,9	27,8	17,3	45,1
Balıkesir	1.196.176	6,1	93,9	17,1	13,9	24,7	20,1	44,8
Bilecik	218.297	40,8	59,2	18,6	11,7	26,7	16,8	43,5
Bingöl	269.560	58,7	41,3	27,5	7,4	42,3	11,4	53,7
Bitlis	341.225	50,4	49,6	34,2	4,7	56,0	7,7	63,7
Bolu	299.896	37,6	62,4	18,0	12,7	26,0	18,3	44,3
Burdur	261.401	51,9	48,1	17,7	13,8	25,9	20,2	46,1
Bursa	2.901.396	1,7	98,3	21,8	8,3	31,3	11,9	43,2
Çanakkale	519.793	50,0	50,0	16,0	13,8	22,7	19,6	42,3
Çankırı	183.880	55,0	45,0	18,5	15,4	27,9	23,3	51,2
Çorum	527.863	35,7	64,3	20,2	13,8	30,6	20,9	51,5
Denizli	1.005.687	10,9	89,1	20,5	10,0	29,4	14,4	43,8
Diyarbakır	1.673.119	2,7	97,3	34,0	4,7	55,4	7,6	63,1
Edirne	401.701	34,8	65,2	15,3	13,3	21,4	18,7	40,1
Elazığ	578.789	31,3	68,7	22,9	8,8	33,6	12,9	46,5
Erzincan	226.032	57,4	42,6	20,2	12,0	29,7	17,7	47,4
Erzurum	762.021	15,1	84,9	26,8	8,2	41,3	12,7	54,0
Eskişehir	844.842	10,6	89,4	17,9	10,7	25,1	15,0	40,1
Gaziantep	1.974.244	0,5	99,5	32,9	5,0	53,0	8,0	61,0
Giresun	444.467	55,8	44,2	17,4	14,9	25,7	22,0	47,7
Gümüşhane	172.034	54,4	45,6	19,9	10,9	28,7	15,7	44,4
Hakkari	267.813	53,5	46,5	32,1	3,4	49,7	5,3	55,0
Hatay	1.555.165	0,8	99,2	28,5	6,7	43,8	10,3	54,1
Isparta	427.324	43,5	56,5	19,2	11,9	27,8	17,3	45,1
Mersin	1.773.852	1,1	98,9	23,8	8,2	35,1	12,1	47,2
İstanbul	14.804.116	0,1	99,9	22,3	6,2	31,2	8,7	39,9
İzmir	4.223.545	0,5	99,5	18,9	10,0	26,7	14,1	40,8
Kars	289.786	71,4	28,6	28,4	7,6	44,4	11,9	56,3
Kastamonu	376.945	56,1	43,9	16,8	16,8	25,4	25,2	50,6
Kayseri	1.358.980	5,0	95,0	25,1	7,8	37,4	11,7	49,1
Kırklareli	351.684	38,0	62,0	15,6	12,5	21,7	17,4	39,1
Kırşehir	229.975	33,6	66,4	19,8	20,8	33,4	35,0	68,4
Kocaeli	1.830.772	0,0	100,0	23,5	7,1	33,9	10,2	44,0

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.3. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler 2016- Devamı

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Konya	2.161.303	5,9	94,1	24,6	8,6	36,8	12,8	49,6
Kütahya	573.642	37,1	62,9	18,2	11,9	26,0	17,1	43,1
Malatya	781.305	10,3	89,7	23,9	9,2	35,7	13,8	49,5
Manisa	1.396.945	3,2	96,8	20,6	10,2	29,8	14,8	44,6
Kahramanmaraş	1.112.634	2,2	97,8	29,2	7,3	45,9	11,5	57,4
Mardin	796.237	3,8	96,2	35,1	5,2	58,8	8,8	67,6
Muğla	923.773	1,2	98,8	18,7	11,2	26,6	16,0	42,6
Muş	406.501	70,8	29,2	36,3	4,5	61,2	7,6	68,8
Nevşehir	290.895	57,3	42,7	21,8	10,9	32,5	16,3	48,8
Niğde	351.468	49,1	50,9	24,7	9,2	37,3	13,9	51,2
Ordu	750.588	17,2	82,8	19,8	13,0	29,4	19,4	48,8
Rize	331.048	49,5	50,5	19,2	12,5	28,1	18,3	46,4
Sakarya	976.948	3,4	96,6	21,9	8,8	31,6	12,8	44,4
Samsun	1.295.927	4,7	95,3	20,8	10,6	30,4	15,5	45,9
Siirt	322.664	44,1	55,9	36,2	5,3	61,7	9,0	70,7
Sinop	205.478	66,4	33,6	17,5	18,4	27,3	28,7	56,1
Sivas	621.224	42,3	57,7	21,9	12,1	33,2	18,4	51,5
Tekirdağ	972.875	0,0	100,0	21,4	8,0	30,4	11,4	41,7
Tokat	602.662	42,1	57,9	20,6	12,4	30,8	18,5	49,2
Trabzon	779.379	10,6	89,4	20,0	11,2	29,1	16,3	45,4
Tunceli	82.193	60,0	40,0	14,5	13,4	20,1	18,5	38,6
Şanlıurfa	1.940.627	0,0	100,0	40,1	3,7	71,4	6,6	78,0
Uşak	358.736	42,5	57,5	19,4	11,2	27,9	16,2	44,1
Van	1.100.190	1,4	98,6	35,8	3,6	59,1	6,0	65,0
Yozgat	421.041	55,3	44,7	21,9	12,2	33,2	18,5	51,7
Zonguldak	597.524	39,9	60,1	18,7	11,2	26,7	16,0	42,7
Aksaray	396.673	46,3	53,7	25,5	8,5	38,7	12,9	51,6
Bayburt	90.154	49,6	50,4	21,1	10,8	31,0	15,9	46,9
Karaman	245.610	36,5	63,5	22,8	10,5	34,2	15,7	50,0
Kırıkkale	277.984	21,9	78,1	19,4	11,5	28,1	16,6	44,7
Batman	576.899	26,1	73,9	35,7	4,1	59,2	6,8	66,1
Şırnak	483.788	41,6	58,4	39,1	3,3	68,0	5,7	73,7
Bartın	192.389	64,2	35,8	17,4	13,5	25,2	19,6	44,8
Ardahan	98.335	78,0	22,0	22,5	15,1	36,0	24,1	60,2
Iğdır	192.785	53,7	46,3	31,3	6,0	49,9	9,6	59,5
Yalova	241.665	39,8	60,2	19,9	11,2	29,0	16,3	45,3
Karabük	242.347	31,8	68,2	16,5	12,4	23,2	17,4	40,7
Kilis	130.825	28,7	71,3	28,7	8,4	45,6	13,4	59,0
Osmaniye	522.175	29,4	70,6	27,2	7,4	41,7	11,3	53,0
Düzce	370.371	49,4	50,6	21,2	9,4	30,6	13,5	44,1
Türkiye	79.814.871	12,1	87,9	23,7	8,3	34,9	12,3	47,2

Kaynak: TÜİK

Bölüm 1 İle İlgili Açıklamalar

☑1990 ve 2000 yılı nüfus verileri, “Genel Nüfus Sayımı” sonuçlarından, 2012-2016 nüfus verileri ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alındı.

☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑2013 yılında 14 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ve büyükşehir statüsündeki 30 ilde, belde ve köylerin ilçe belediyelerine mahalle olarak katılmasının önemli etkisiyle birlikte kentsel nüfus oranında artışlar yaşandı.

Bölüm 1’de yer alan göstergelerin tanımları aşağıda yer almaktadır:

Kırsal Nüfus Oranı (%)	: 20.000 ve altı nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Kentsel Nüfus Oranı (%)	: 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	: 0-14 yaş arası nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	: 0-14 yaş arası nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	: 0-14 yaş ile 65 yaş ve üzeri nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Kaba Doğum Hızı (‰)	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen canlı doğum sayısıdır.
Kaba Ölüm Hızı (‰)	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen ölüm sayısıdır.
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

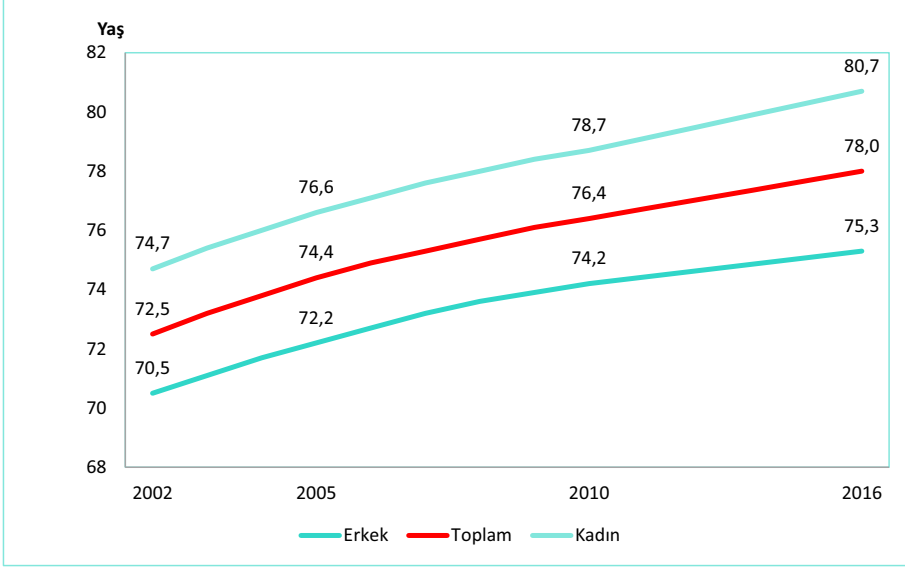
T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 2

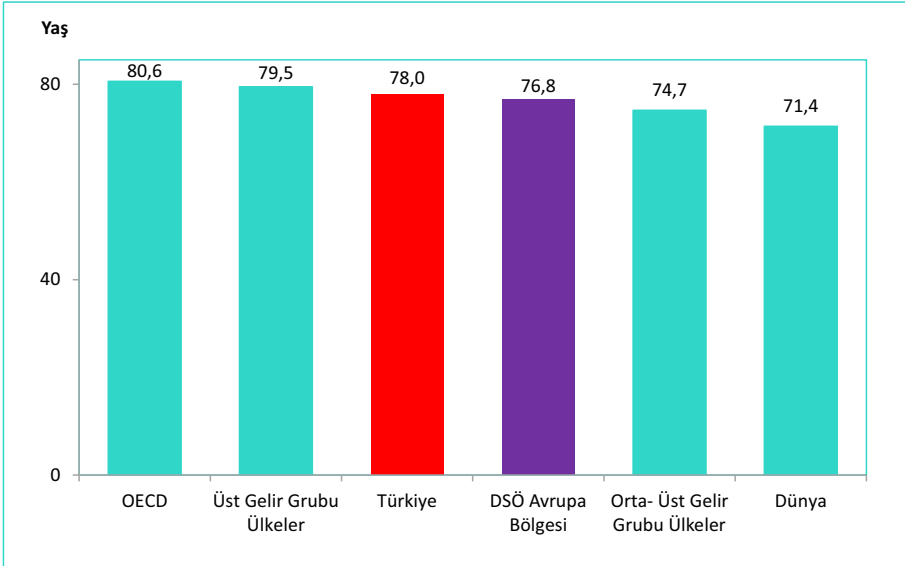
Mortalite

Şekil 2.1. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye

Kaynak: 2002, 2005 ve 2010 yılları TÜİK Nüfus Projeksiyonları, 2016 yılı TÜİK Hayat Tabloları 2014-2016 Haber Bülteni (27 Eylül 2017 tarih ve 24640 sayılı)

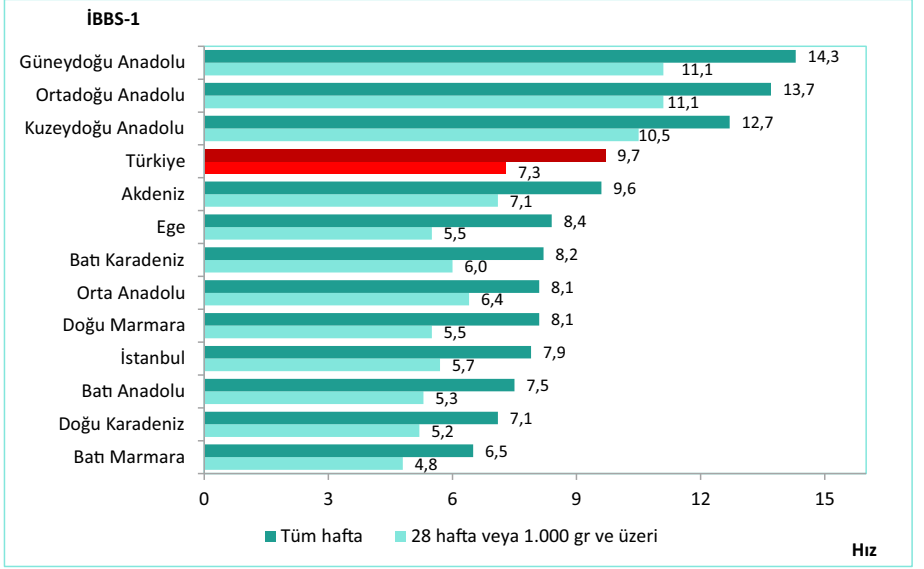
Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: TÜİK Hayat Tabloları 2014-2016 Haber Bülteni (27 Eylül 2017 tarih ve 24640 sayılı), DSÖ Global Health Observatory Veritabanı, OECD Health Data 2017

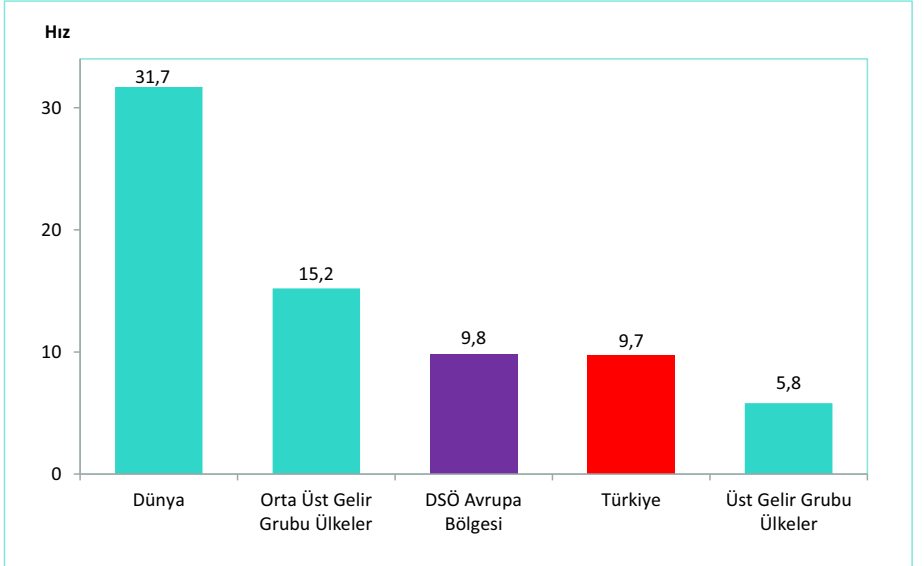
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016

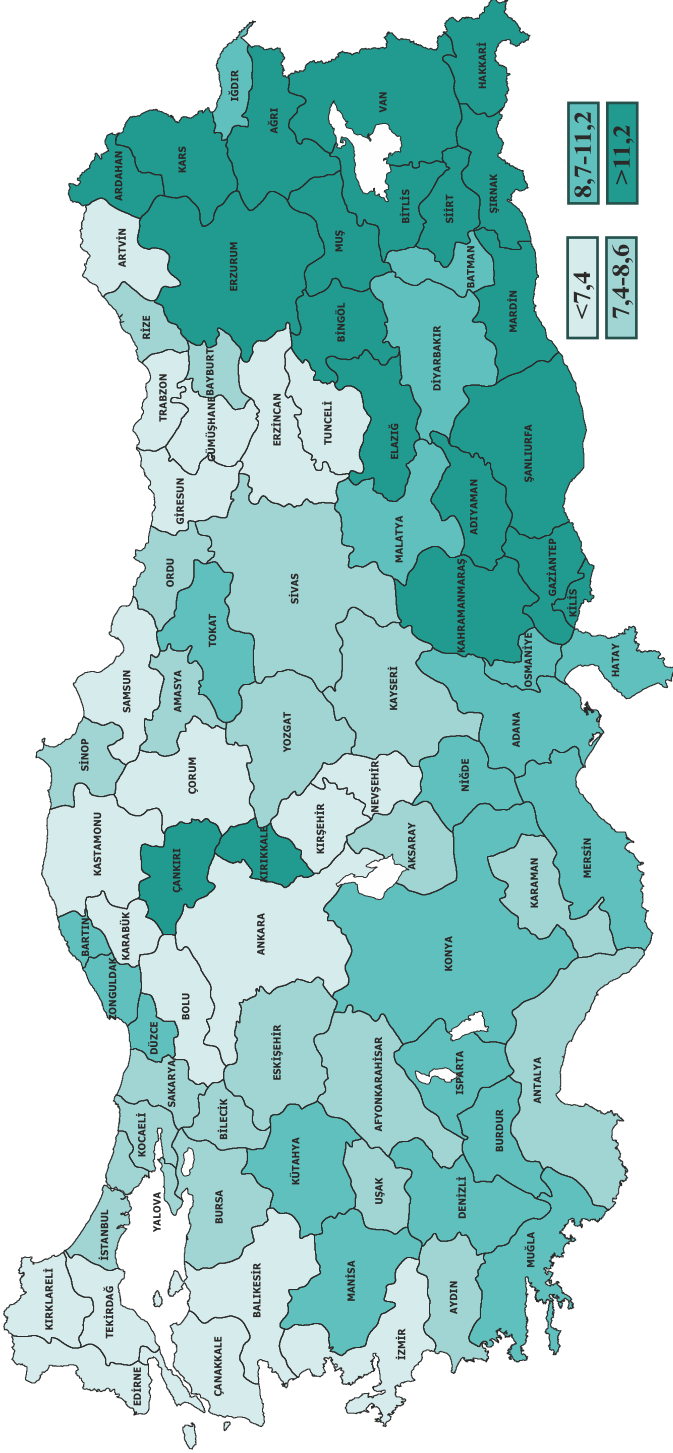

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.4. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

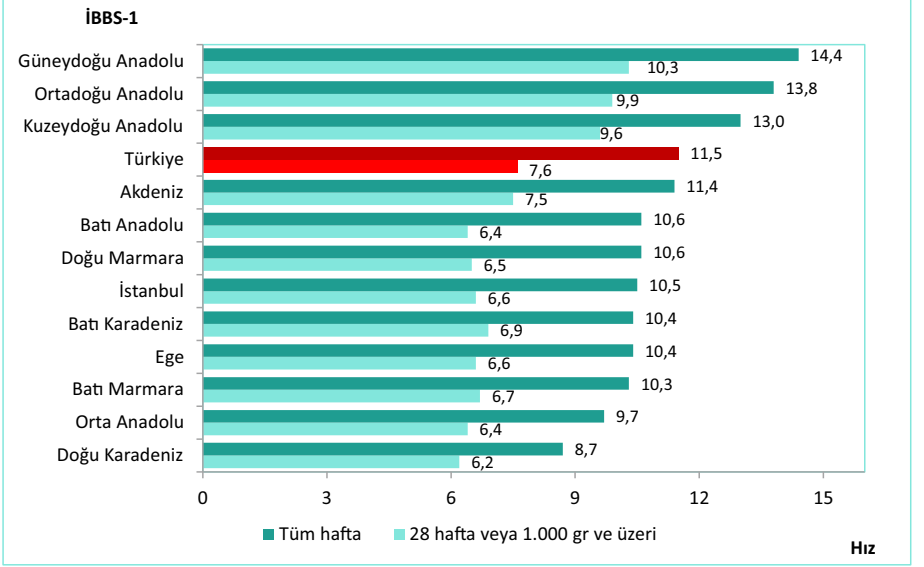
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 2.1. illere Göre Bebek Ölümler Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016

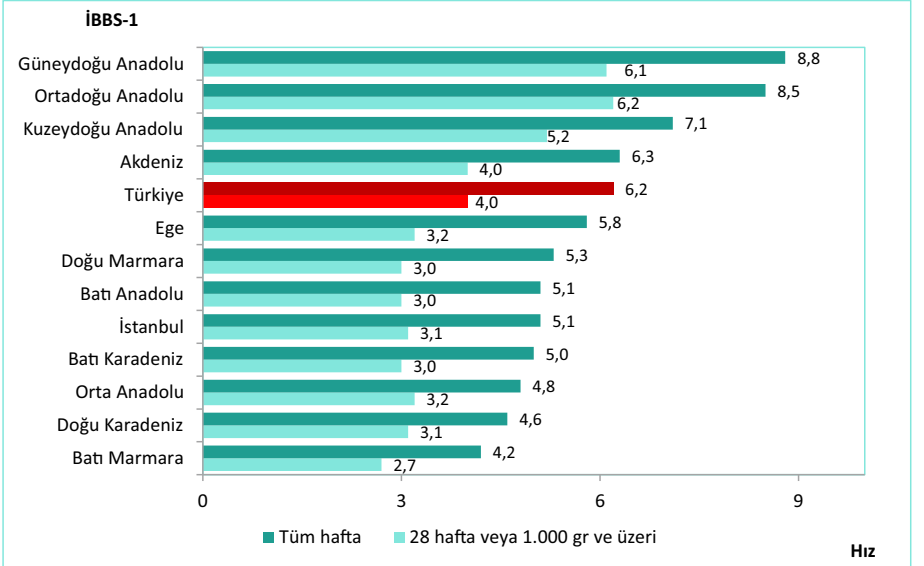
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.5. İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2016

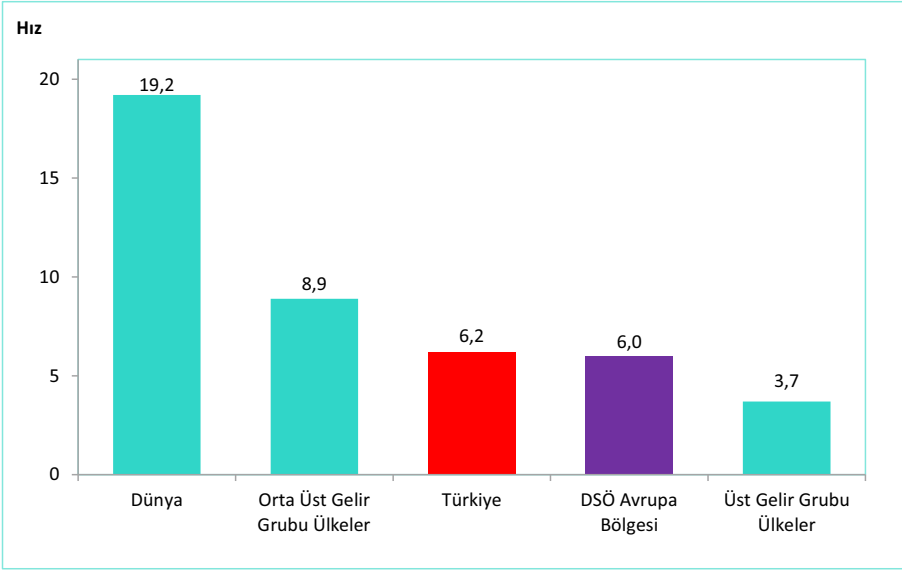
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

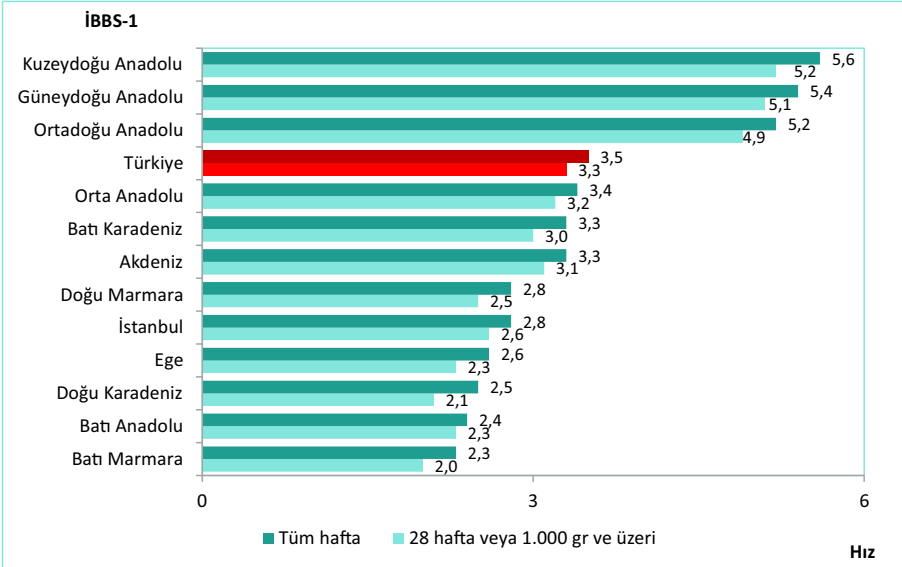
Şekil 2.7. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

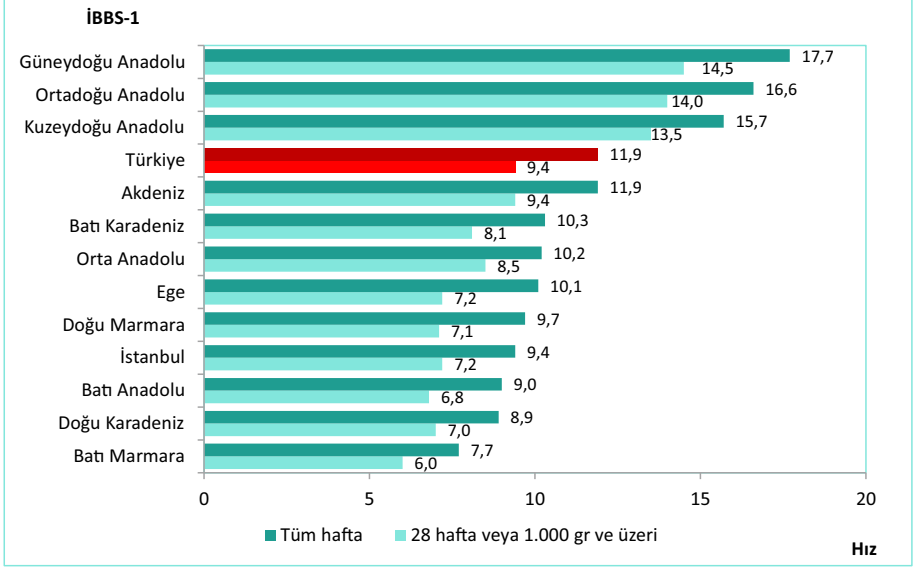
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 2.8. İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016

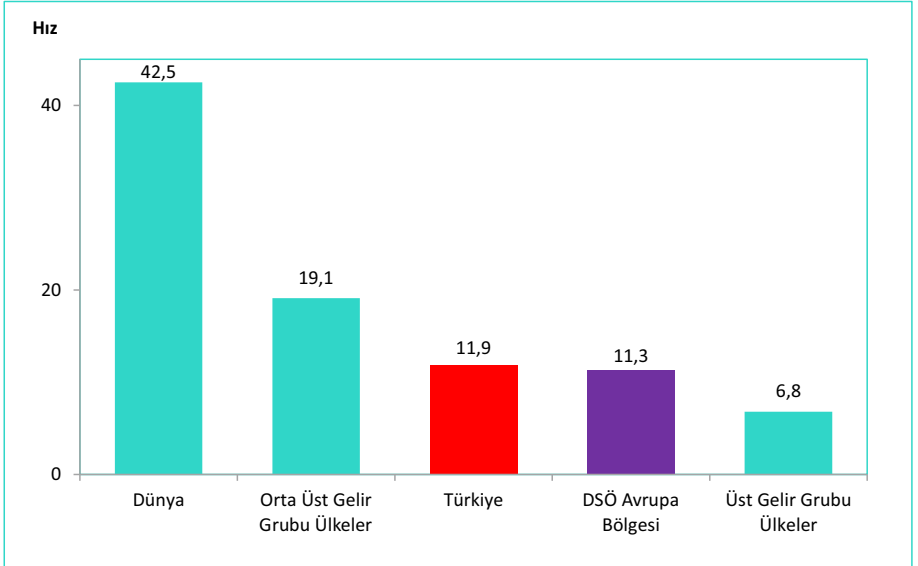
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2016

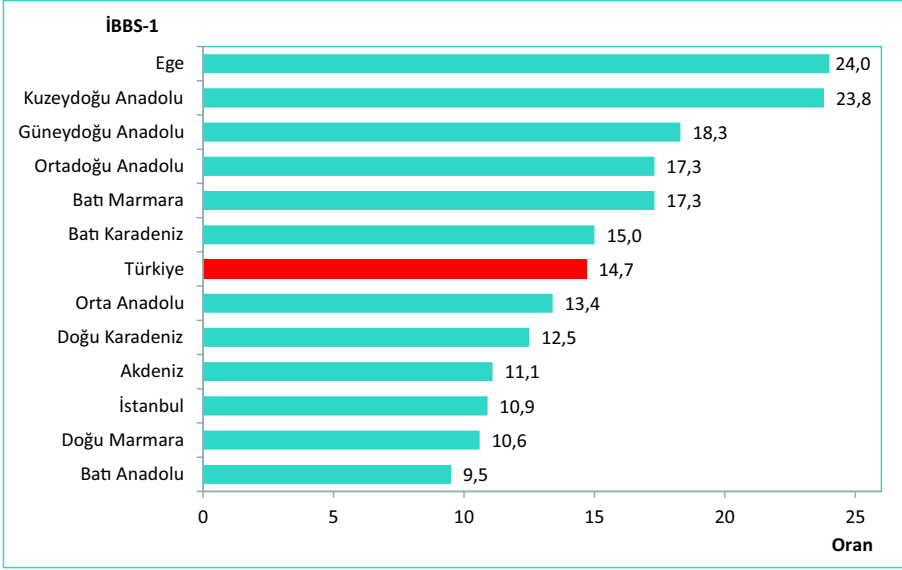

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.10. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

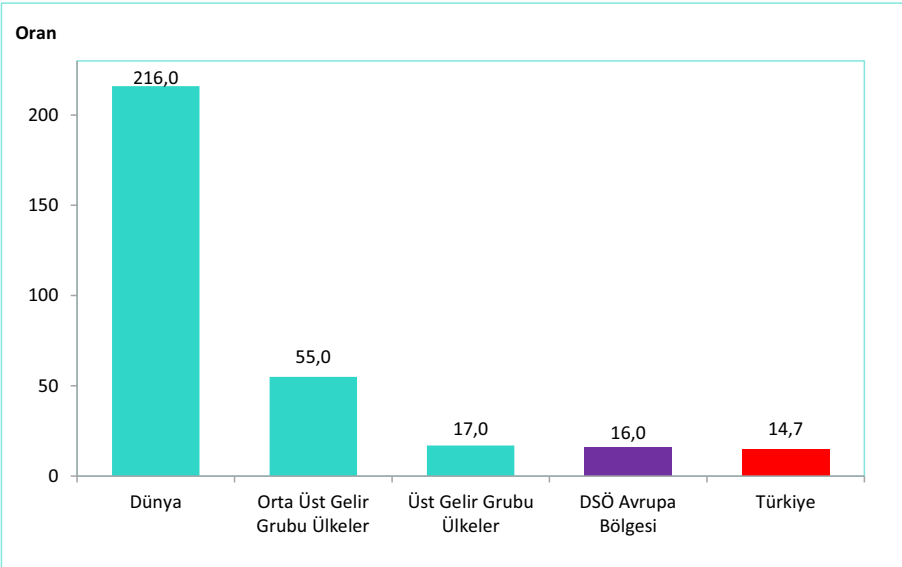
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2016

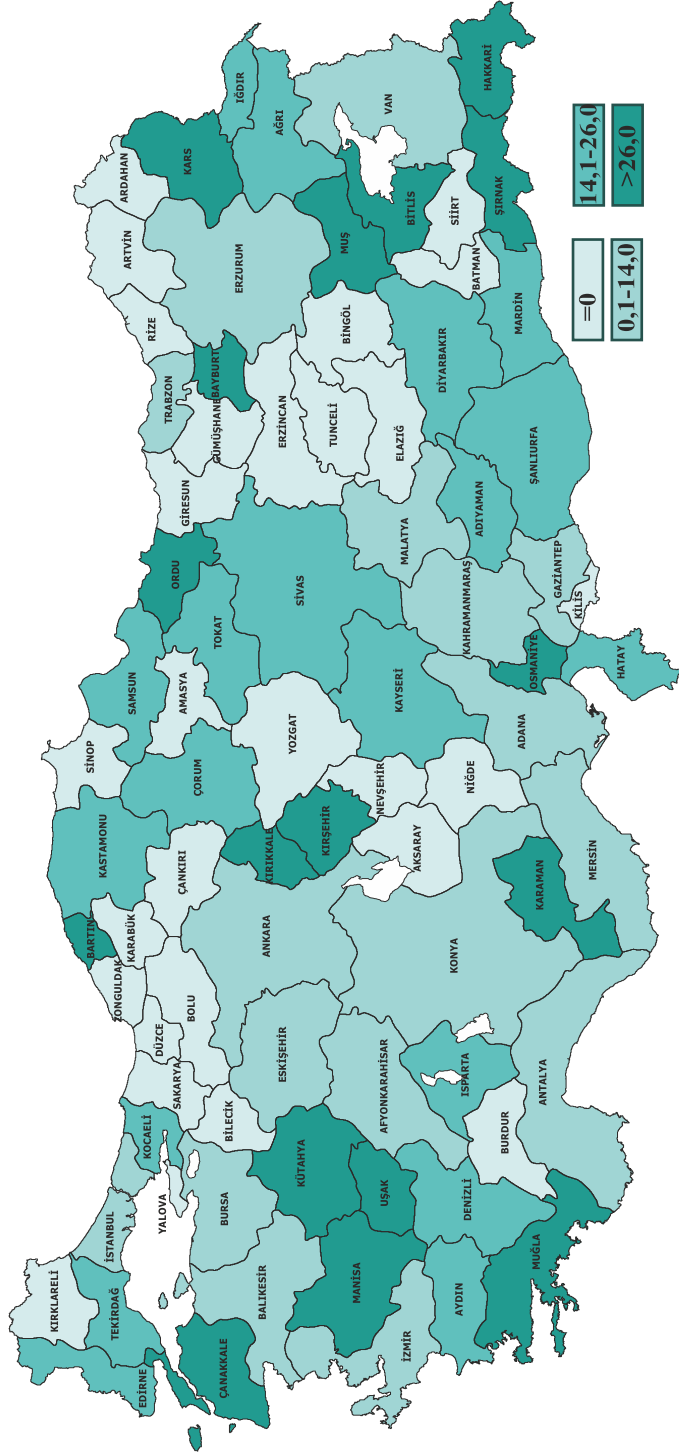
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2015

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler Trends in Maternal Mortality: 1990 to 2015
 Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 2.2. İllere Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

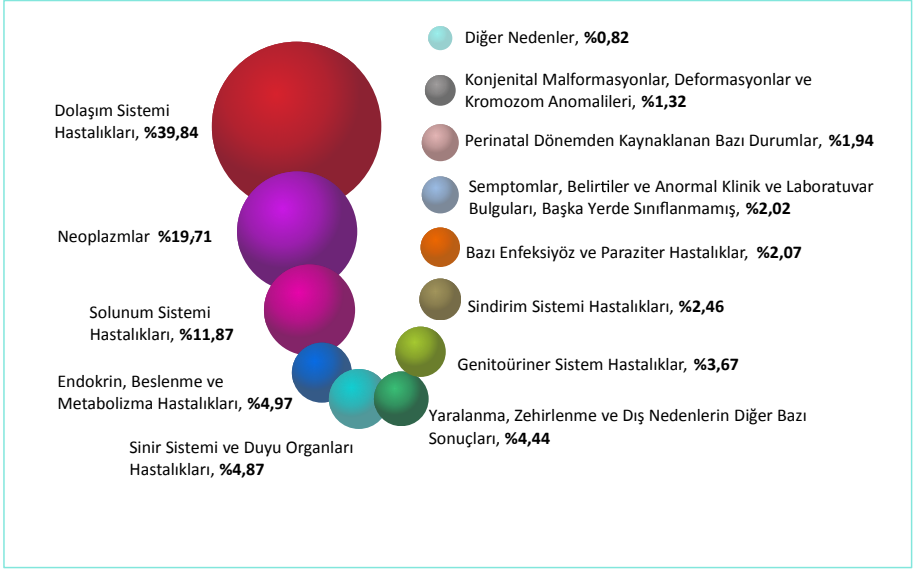
Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2014, 2015, 2016

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2014			2015			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	1,75	1,82	1,78	1,99	2,22	2,10	1,98	2,16	2,07
Neoplazmlar	C00-D48	24,32	15,61	20,35	23,73	15,42	19,94	23,58	15,15	19,71
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	0,32	0,40	0,35	0,30	0,36	0,33	0,26	0,32	0,29
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	3,96	6,39	5,06	3,88	6,31	4,99	3,90	6,25	4,97
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	0,12	0,17	0,14	0,13	0,16	0,14	0,11	0,15	0,13
Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları	G00-H95	3,64	5,16	4,33	3,98	5,81	4,81	3,99	5,92	4,87
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	36,20	44,66	40,05	36,68	44,19	40,10	36,40	43,93	39,84
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	11,37	9,64	10,58	11,85	10,07	11,04	12,65	10,95	11,87
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	2,50	2,73	2,60	2,43	2,69	2,54	2,36	2,57	2,46
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	0,06	0,10	0,08	0,04	0,09	0,06	0,03	0,08	0,05
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	0,19	0,43	0,30	0,20	0,40	0,29	0,19	0,39	0,28
Genitouriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,89	3,41	3,12	3,13	3,69	3,38	3,37	4,03	3,67
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	0,16	0,07	-	0,12	0,06	-	0,15	0,07
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	2,16	1,98	2,09	2,11	1,94	2,04	2,00	1,86	1,94
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,39	1,44	1,42	1,38	1,44	1,42	1,28	1,36	1,32
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,24	2,62	2,42	1,94	2,05	1,99	1,96	2,08	2,02
Yaralanma, Zehirlenme ve Diş Nedenlerin Diğer Bazı Sonuçları	V01-Y89	6,91	3,28	5,25	6,22	3,04	4,77	5,94	2,66	4,44

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2014, 2015, 2016

Not: Tanı gruplarının toplam sütununa ait dağılımı, istatistiksel olarak anlamlı olabilmesi için toplam ölüm sayısı üzerinden hesaplanmıştır.

Şekil 2.13. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, 2016

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2016

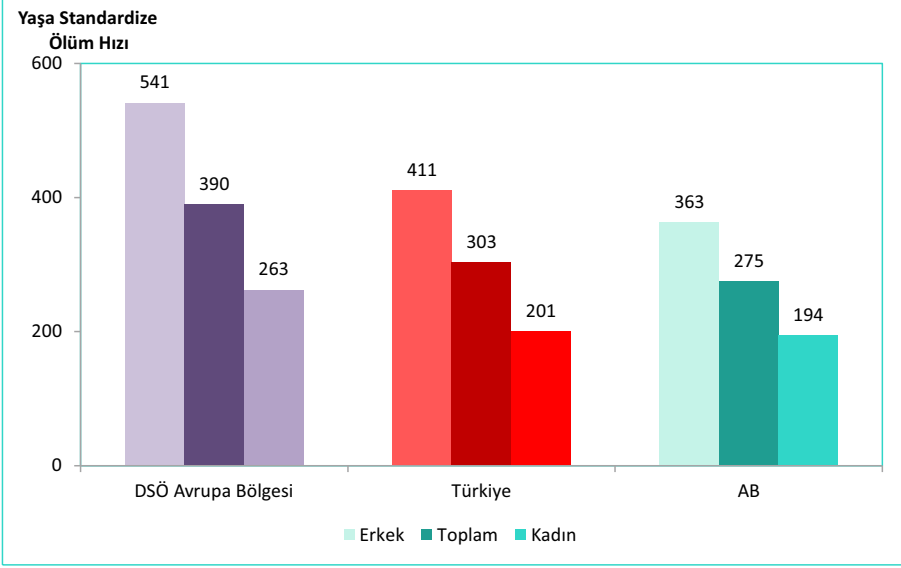
Tablo 2.2. ICD-10 Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Seçilmiş Nedenlerin Yaşa Standardize Erken Ölüm Hızları, Türkiye, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), 2015, 2016

Seçilmiş Nedenler	Kod	2015			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Malign Neoplazmlar	C00-C97	158,80	76,35	116,33	155,28	75,29	114,09
Diyabet	E10-E14	16,31	13,47	14,87	15,75	13,57	14,65
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	163,93	78,37	120,28	160,90	78,96	119,08
İskemik Kalp Hastalığı	I20-I25	91,38	31,12	60,65	87,19	30,56	58,31
Akut Miyokard Enfarktüs	I21-I22	64,73	21,51	42,71	62,60	22,01	41,92
Serebrovasküler Hastalıklar	I60-I69	29,55	20,45	24,90	29,20	20,27	24,62
Kronik Solunum Yolu Hastalıkları	J40-J47	25,74	9,48	17,32	25,99	8,95	17,18
KOAH	J40-J44	24,58	7,88	15,93	25,00	7,70	16,06
Astım	J45-J46	1,05	1,44	1,24	0,86	1,12	0,99
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	13,05	7,27	10,10	12,88	6,92	9,85

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2015, 2016

Not: Ölüm hızları, **Dünya Standart Nüfusu** kullanılarak yaşa standardize edilmiştir.

Şekil 2.14. Bulaşıcı Olmayan Dört Ana Hastalık Grubunun Yaşa Standardize Erken Ölüm Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000'de, Avrupa Standart Nüfusu), 2014

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedenleri İstatistikleri, European Health Information Gateway / DSÖ-Avrupa Ofisi

Not: Ölüm hızları, Avrupa Standart Nüfusu kullanılarak yaşa standardize edilmiştir. Türkiye değeri 2016 yılına aittir.

Bulaşıcı Olmayan Dört Ana Hastalık Grubu: Malign Neoplazmlar (C00-C97), Diyabet (E10-E14), Dolaşım Sistemi Hastalıkları (I00-I99), Kronik Solunum Yolu Hastalıkları (J40-J47).

Bölüm 2 İle İlgili Açıklamalar

☑Bebek, Perinatal, Neonatal, Postneonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları “28 hafta ve üzeri veya 1.000 gr ve üzeri yaşam belirtisi gösterip canlı doğan ve daha sonra gerçekleşen ölümler” ve “gebelik süresi ve doğum ağırlığına bakılmaksızın yaşam belirtisi gösterip canlı doğan ve daha sonra gerçekleşen ölümler (Tüm Hafta)” ayrımında yayınlanmıştır.

☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.

☑**Bebek Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğup ve bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Perinatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 7 gün içinde ölen (Erken Neonatal) bebek sayısına aynı yıl içerisinde gerçekleşen ölü doğum sayısı eklenerek aynı yılda meydana gelen toplam doğum sayısına (canlı+ölü) oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Neonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 28 gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Postneonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 29. gün ile 364. gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Beş Yaş Altı Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda beş yaşını tamamlamadan ölen çocuk sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Anne Ölüm Oranı:** Bir toplumda bir yılda gebelik nedeniyle ölen anne sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 100.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Erken Ölüm Hızı:** 30-70 yaş aralığı için ölüm nedenlerinin 100.000 nüfusta yaşa standardize ölüm hızını vermektedir. Yaşa standardize ölüm hızları hesaplanırken DSÖ tarafından belirlenen Dünya Standart Nüfusu ve Eurostat tarafından belirlenen Avrupa Standart Nüfusu kullanılmıştır. Bu standart nüfuslar, yaş gruplarında yer alan nüfusları ve ölümleri ağırlıklandırarak tüm ülkeler için yaş örtütüsünü benzer hale getirmektedir. Böylece nüfusun yaş yapısından kaynaklanan farklılaşmalar önlenerek ülkeler arası karşılaştırmalar daha sağlıklı bir şekilde yapılabilir. Dünya ve Avrupa standart nüfus için ayrıntılı bilgiler aşağıdaki linklerde yer almaktadır:

http://www.paho.org/hq/index.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=16106&Itemid=270&lang=en

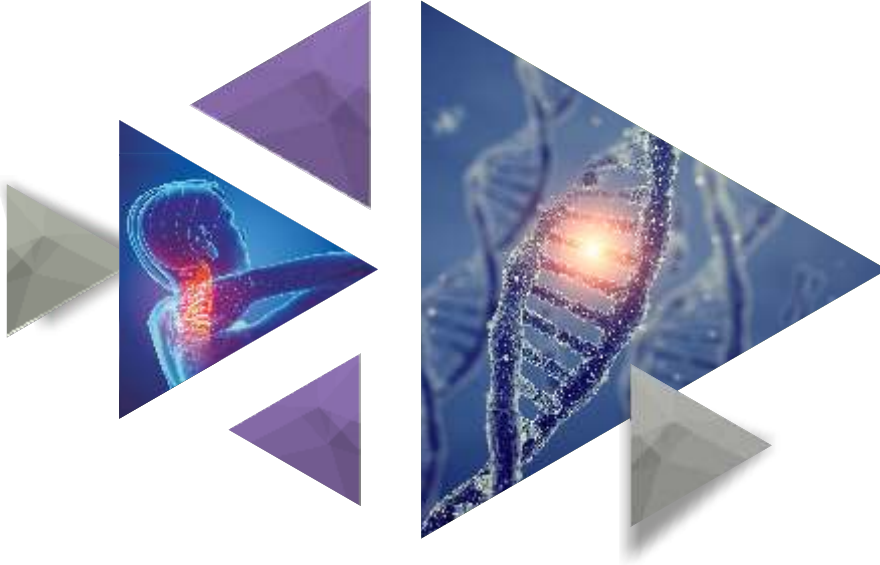
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5926869/KS-RA-13-028-EN.PDF/>

TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri

Tanım	: Ölüme sebebiyet veren, altta yatan ölüm nedenine ait istatistiklerdir.
Sınıflama	: Ölüm nedeni istatistiklerinin değerlendirilmesinde “Uluslararası Hastalık Sınıflaması (ICD-10)” kullanılmaktadır.
Verinin Kapsamı	: Veri, il ve ilçe merkezleri ile hekimli olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır.
Veri Kaynakları	: Hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşlarıdır.
Veri Derleme Sistemi	: Ölüm belgesi; hekim tarafından görülen tüm ölüm vakaları için, hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşları tarafından Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) aracılığıyla doldurulmaktadır.
Veri İşleme	: Ölüm belgesindeki ölüme sebebiyet veren ve ölüme ilgili tüm hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflamasına (ICD-10) göre TÜİK Bölge Müdürlükleri'nde kodlanmakta ve ölümün altta yatan nedeni tespit edilmektedir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 3

Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye

		2002	2012	2013	2014	2015	2016
AIDS	Yerli Vaka	42	79	80	98	91	94
	Yabancı Vaka	6	10	13	28	27	9
	Toplam Vaka	48	89	93	126	118	103
Kızamık	Yerli Vaka	7.810	318	6.731	451	235	0
	Yabancı Vaka	-	31	674	114	107	9
	Toplam Vaka	7.810	349	7.405	565	342	9
Tüberküloz	Yerli Vaka	18.043	14.156	12.703	12.331	11.703	11.305
	Yabancı Vaka	-	249	467	777	847	881
	Toplam Vaka	18.043	14.405	13.170	13.108	12.550	12.186
Sıtma	Yerli Vaka	10.184	1*	34*	0	0	0
	Yabancı & Hariçten Gelenden Türeyen Vaka	40	375	251	249	221	209
	Toplam Vaka	10.224	376	285	249	221	209

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

*2012 ve 2013 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı Nüks vaka olup yerli yeni vaka sayısı "0" (sıfır) dir.

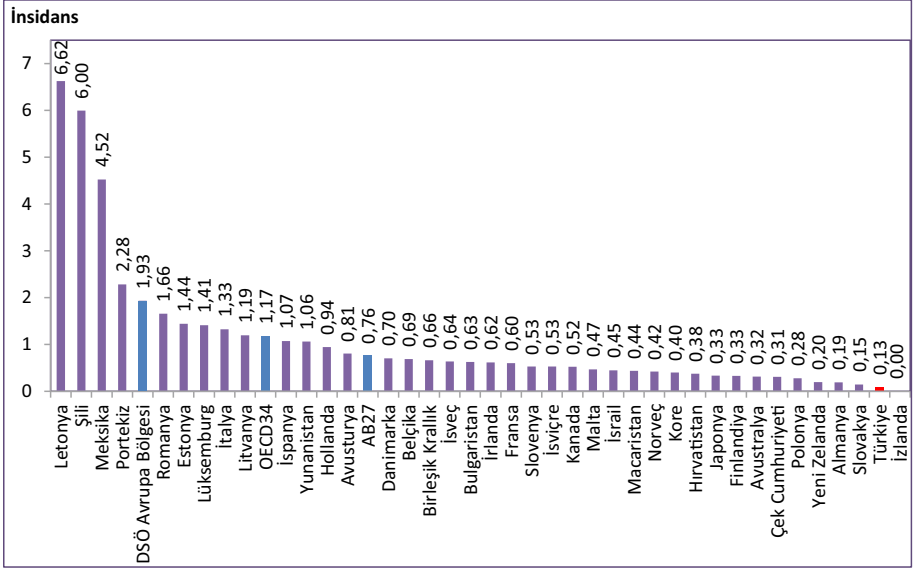
Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
AIDS	0,07	0,12	0,12	0,16	0,15	0,13
Kızamık	11,8	0,5	9,7	0,7	0,4	0,01
Tüberküloz	32,0	19,0	17,2	16,9	15,9	15,3
Sıtma	15,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: Tüberküloz İnsidansı; 2002 yılı DSÖ TB (Tüberküloz) Veritabanından, diğer yıllar Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü- Tüberküloz Veritabanından elde edilmiştir.

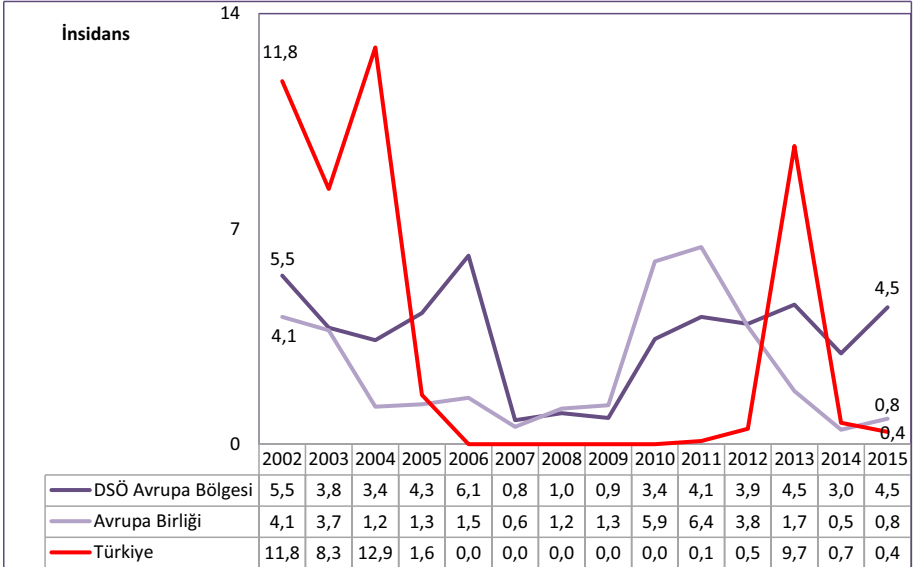
Şekil 3.1. AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta), 2015

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi/DSÖ Avrupa Ofisi Avrupa HIV/AIDS Sürveyans Raporu 2015

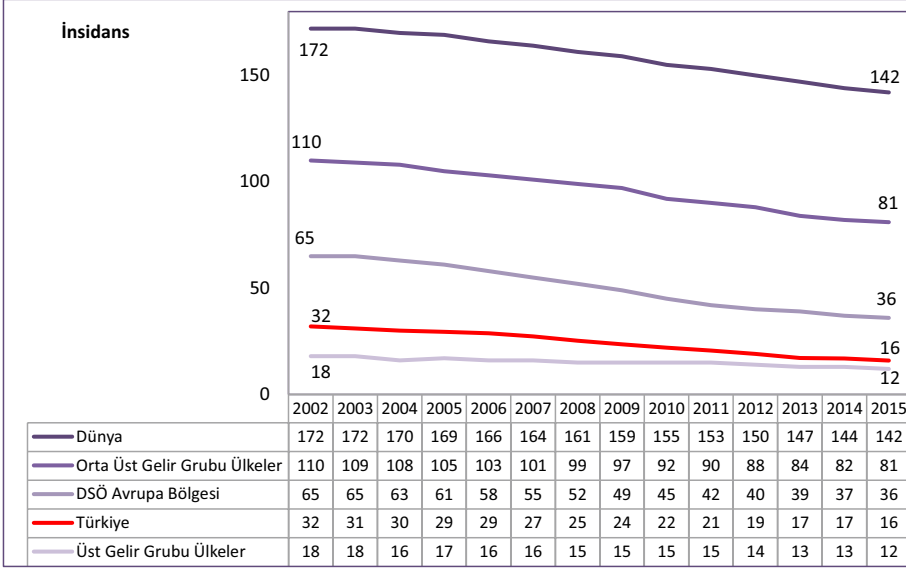
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait nüfus verisi Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü'nden elde edilmiştir.

Şekil 3.2. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ HFA Veritabanı

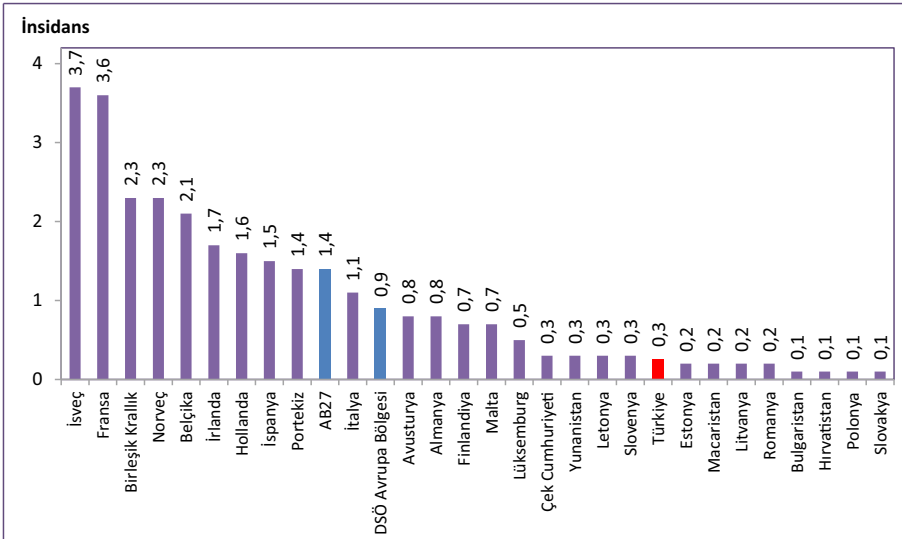
Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Not: Türkiye verisi; 2002-2004 yılları DSÖ TB (Tüberküloz) Veritabanından, diğer yıllar Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü- Tüberküloz Veritabanından elde edilmiştir.

Şekil 3.4. Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta), 2014

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi - Epidemiyolojik Rapor 2016 (Sıtma)

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait nüfus verisi Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü'nden elde edilmiştir.

Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2014, 2015, 2016

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2014			2015			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,4	2,4	2,9	3,1	2,2	2,6	3,1	2,1	2,6
Neoplazmlar	C00-D48	4,3	3,2	3,7	4,4	3,3	3,8	4,6	3,6	4,1
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	1,5	2,2	1,9	1,6	2,3	1,9	1,5	2,3	1,9
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	2,1	3,1	2,7	2,2	3,2	2,8	2,5	3,6	3,1
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	1,6	0,8	1,2	1,6	0,8	1,1	1,6	0,7	1,1
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	1,9	1,7	1,8	1,9	1,6	1,7	2,0	1,6	1,8
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	4,9	4,2	4,5	4,9	4,2	4,5	5,0	4,4	4,7
Kulak ve Mastoid Çıkmış Hastalıkları	H60-H95	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	10,1	6,8	8,3	10,3	6,8	8,3	10,1	6,4	8,1
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	16,5	9,6	12,7	16,5	10,0	12,9	16,1	9,9	12,7
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	11,7	9,7	10,6	12,0	10,2	11,0	12,0	10,4	11,1
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	3,8	2,1	2,9	3,6	2,0	2,7	3,6	2,1	2,8
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	3,9	5,1	4,6	3,6	4,8	4,3	3,7	4,9	4,3
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	7,7	8,1	7,9	7,8	7,8	7,8	7,9	7,8	7,9
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	22,2	12,3	-	22,4	12,4	-	21,6	11,9
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	2,6	1,8	2,1	2,7	1,8	2,2	2,7	1,8	2,2
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,0	0,5	0,7	1,0	0,4	0,7	0,9	0,4	0,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	4,1	3,4	3,7	3,7	3,3	3,5	3,3	2,9	3,1
Yaralanma, Zehirlenme ve Diş Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	6,6	3,5	4,9	6,4	3,5	4,8	6,8	3,6	5,0
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	11,5	8,9	10,1	12,0	8,9	10,3	12,0	9,1	10,4
Toplam		100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Not: Tanı gruplarının toplam sütununa ait dağılımı, istatistiksel olarak anlamlı olabilmesi için toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Erkek	154,2	269,7	261,4	275,0	277,7	267,9	246,8
Kadın	113,0	173,3	168,7	182,2	188,2	186,5	173,6
Toplam	133,5	221,5	215,1	228,6	233,0	227,2	210,2

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

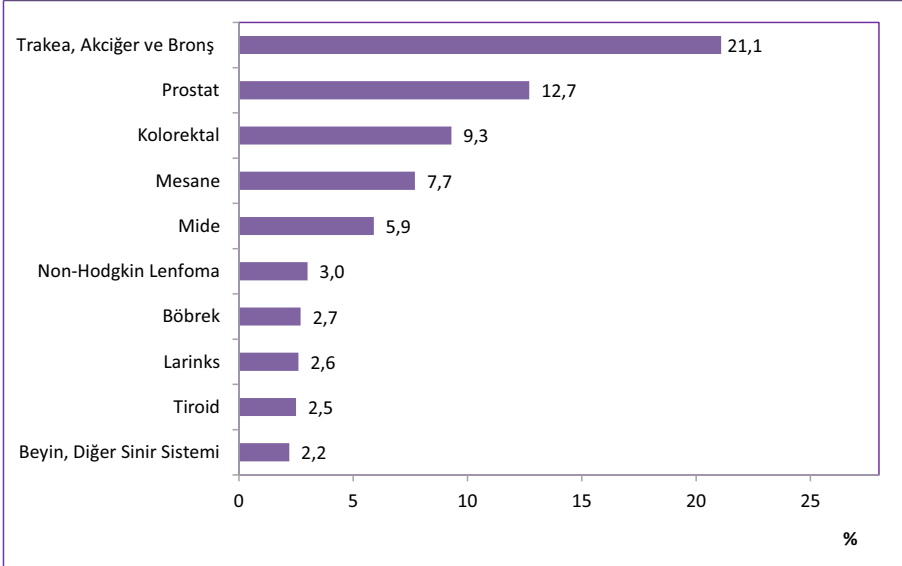
Tablo 3.5. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Trakea, Akciğer ve Bronş	42,2	66,0	61,0	62,3	60,4	59,3	52,5
Prostat	11,5	36,1	33,8	37,1	39,2	36,4	32,9
Kolorektal	11,8	21,0	20,7	22,4	24,7	24,4	22,8
Mesane	12,4	21,4	20,7	20,9	22,3	21,1	19,3
Mide	11,6	16,2	16,1	17,1	16,4	15,9	14,3
Non-Hodgkin Lenfoma	1,4	7,2	7,0	7,2	7,7	6,9	7,2
Böbrek	3,0	6,3	5,5	6,9	7,0	7,0	6,4
Larinks	6,9	8,1	7,7	8,1	7,8	7,0	6,2
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	5,3	5,4	5,7	5,7	6,1	6,1	5,2
Pankreas	3,1	5,4	5,7	5,6	5,8	6,3	5,1

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

Şekil 3.5. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

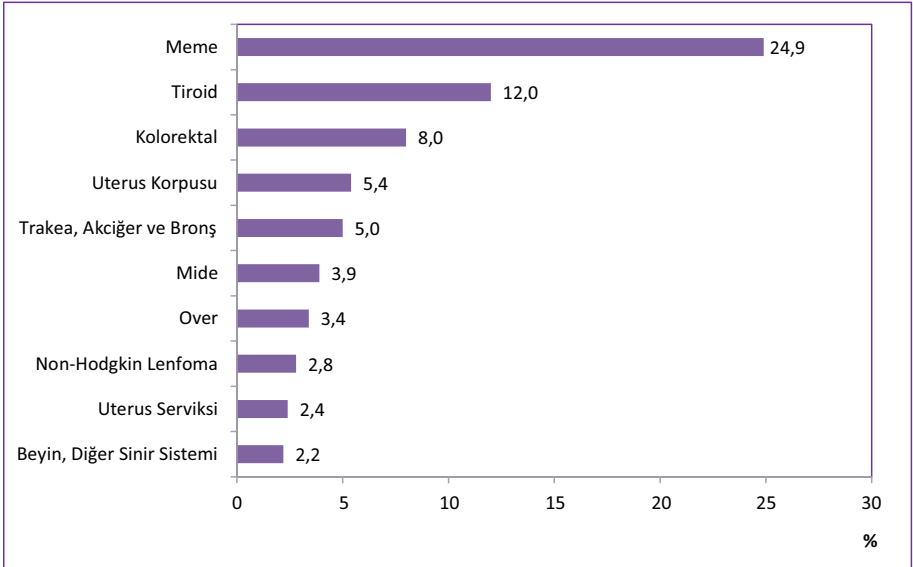
Tablo 3.6. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Meme	31,9	40,6	38,6	44,2	46,8	45,9	43,0
Tiroid	3,5	18,6	18,1	20,4	20,3	21,3	20,7
Kolorektal	9,3	13,4	13,1	13,3	15,2	15,3	13,8
Uterus Korpusu	4,3	9,3	9,6	10,5	10,1	9,9	9,8
Trakea, Akciğer ve Bronş	5,2	8,1	8,0	7,8	9,3	10,0	8,7
Mide	6,0	8,1	7,2	7,9	7,8	7,1	6,5
Over	5,9	6,9	6,6	7,3	7,3	7,0	6,1
Non-Hodgkin Lenfoma	1,2	5,3	5,3	5,0	5,2	5,3	5,0
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	3,8	5,0	4,4	4,5	4,7	4,7	4,1
Uterus Serviksi	3,9	4,5	4,0	4,5	4,5	4,6	4,0

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

Şekil 3.6. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2014

ICD-10	Erkek	ICD-10	Kadın		
C00-96	Tüm Kanseler	246,8	C00-96	Tüm Kanseler	173,6
C00-14	Ağız, Farinks	5,1	C00-14	Ağız, Farinks	2,1
C00	Dudak	1,1	C00	Dudak	0,2
C01-C02	Dil	0,8	C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,7	C03-C06	Ağız	0,4
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,4
C09	Tonsil	0,3	C09	Tonsil	0,0
C10	Diğer Orofarinks	0,1	C10	Diğer Orofarinks	0,0
C11	Nasofarinks	1,2	C11	Nasofarinks	0,4
C12-C13	Hipofarinks	0,3	C12-C13	Hipofarinks	0,2
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,1	C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0
C15-26	Sindirim Organları	50,7	C15-26	Sindirim Organları	28,3
C15	Özofagus	2,0	C15	Özofagus	1,0
C16	Mide	14,3	C16	Mide	6,5
C17	İnce Barsak	0,7	C17	İnce Barsak	0,4
C18	Kolon	14,1	C18	Kolon	9,0
C19-C20	Rektum	8,7	C19-C20	Rektum	4,8
C21	Anüs	0,3	C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	3,9	C22	Karaciğer	1,5
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,4	C23-C24	Safrakesesi vb.	1,3
C25	Pankreas	5,1	C25	Pankreas	3,4
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2	C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	59,8	C30-34,C37-C38	Solunum Organları	9,9
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,4	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	6,2	C32	Larinks	0,5
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	52,5	C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	8,7
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,5
C40-C41	Kemik	1,1	C40-C41	Kemik	0,8
C43	Deri Melanomu	1,8	C43	Deri Melanomu	1,2
C44	Diğer Deri	26,5	C44	Diğer Deri	16,8
C45	Mezoteliyoma	0,9	C45	Mezoteliyoma	0,5
C46	Kaposi sarkomu	0,7	C46	Kaposi sarkomu	0,2
C47;C49	Konnektif, Yumuşak doku	1,7	C47;C49	Konnektif, Yumuşak doku	1,5
C50	Meme	0,8	C50	Meme	43,0
C60-63	Erkek Genital Organları	36,7	C51-58	Kadın Genital Organları	21,5
C60	Penis	0,0	C51	Vulva	0,4
C61	Prostat	32,9	C52	Vajina	0,1
C62	Testis	3,7	C53	Uterus Serviksi	4,0
C63	Diğer erkek genital	0,1	C54	Uterus Korpusu	9,8
			C55	Uterus unspes.	0,6
			C56	Over	6,1
			C57	Diğer Kadın Genital	0,4
			C58	Plasenta	0,1
C64-68	Üriner Organlar	26,3	C64-68	Üriner Organlar	6,4
C64	Böbrek	6,4	C64	Böbrek	3,3
C65	Renal Pelvis	0,3	C65	Renal Pelvis	0,1
C66	Üreter	0,1	C66	Üreter	0,1
C67	Mesane	19,3	C67	Mesane	2,8
C68	Diğer Üriner organlar	0,2	C68	Diğer Üriner organlar	0,1
C69	Göz	0,3	C69	Göz	0,2
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5,2	C70-C72	Beyin, sinir sistemi	4,1
C73	Tiroid	5,5	C73	Tiroid	20,7
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,5	C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,7
C74	Adrenal bez	0,3	C74	Adrenal bez	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,2	C75	Diğer Endokrin	0,3
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	18,2	C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	12,6
C81	Hodgkin hastalığı	1,8	C81	Hodgkin hastalığı	1,2
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	7,2	C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,0
C88	İmmunoproliferatif has.	0,1	C88	İmmunoproliferatif has.	0,1
C90	Multiple Myelom	2,7	C90	Multiple Myelom	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	3,4	C91	Lenfoid Lösemi	2,2
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,6	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,0
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,4	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	5,0	C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	3,1

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Tablo 3.8. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumunun Dağılımı, (%), 2016

Kendi Kendine Muayene Durumu	%
Ayda Bir	19,7
Üç Ayda Bir	7,9
Üç Aydan Daha Uzun Sürede Bir	11,9
Hiç Yapmadım	60,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Mamografi Çektirme Durumunun Dağılımı, (%), 2016

Mamografi Çektirme Zamanı	%
Son 1 Yıl İçerisinde	9,0
1 Yıdan Çok, 2 Yıdan Az	7,1
2 Yıdan Çok, 3 Yıdan Az	3,6
3 Yıdan Çok, 5 Yıdan Az	4,0
5 Yıdan Fazla	5,2
Hiçbir Zaman	71,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Smear Yaptırma Durumunun Dağılımı, (%), 2016

Smear Yaptırma Zamanı	%
Son 1 Yıl İçerisinde	10,9
1 Yıdan Çok, 2 Yıdan Az	7,9
2 Yıdan Çok, 3 Yıdan Az	3,6
3 Yıdan Çok, 5 Yıdan Az	3,2
5 Yıdan Fazla	5,1
Hiçbir Zaman	69,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.11 Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Kişisel Bakım Faaliyetleri	Erkek	Kadın	Toplam
Yatağa Girme/Kalkma veya Sandalyeye Oturma/Kalkma	2,9	5,4	4,2
Giyinme ve Elbiselerini Çıkarma	2,8	3,9	3,3
Banyo Yapma/Duş Alma	2,6	3,9	3,3
Tuvalet Kullanımı	2,5	3,7	3,1
Kendi Kendine Beslenme	2,0	3,0	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.12. 0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kız	Toplam
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu (Tonsilit, Orta Kulak İltihabı, Farenjit vb.)	42,6	42,6	42,6
İshal	31,6	33,0	32,3
Alt Solunum Yolu Enfeksiyonu (Zatürre vb.)	11,0	11,1	11,1
Bulaşıcı Hastalıklar (Suçiçeği, Kabakulak vb.)	9,4	9,0	9,2
Ağız ve Diş Sağlığı Sorunları	7,7	7,0	7,3
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi vb.)	5,8	4,9	5,4
İdrar Yolu Enfeksiyonu	2,8	5,4	4,1
Cilt Hastalıkları	3,2	2,6	2,9
D Vitamini Eksikliğine Bağlı Kemik Bozuklukları	1,5	2,1	1,8

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.13. 7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kız	Toplam
Ağız ve Diş Sağlığı Sorunları	23,7	23,2	23,4
Göz İle İlgili Sorunlar	12,2	15,1	13,6
Enfeksiyöz Hastalıklar	7,6	8,3	7,9
Cilt Hastalıkları	4,8	6,9	5,8
Beslenme İle İlişkili Hastalıklar	3,4	3,1	3,3
İşitme İle İlgili Sorunlar	2,0	2,6	2,3
Kas İskelet Sistemi Hastalıkları	2,2	1,4	1,8
Ruh Sağlığı Sorunları	1,4	1,3	1,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı, Diğer Bel Defektleri)	21,4	32,8	27,1
Boyun Bölgesi Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı, Diğer Boyun Defektleri)	11,5	24,6	18,1
Hipertansiyon	11,1	20,5	15,8
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	7,5	13,9	10,8
Şeker Hastalığı (Diyabet)	7,1	10,9	9,1
Astım (Alerjik Astım Dahil)	5,2	10,3	7,8
Arthrosis	4,9	10,5	7,7
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (Kronik Bronşit, Amfizem)	5,7	8,8	7,3
Depresyon	4,9	9,4	7,2
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	5,9	7,1	6,5
Böbrek Problemleri	5,2	7,5	6,4
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	3,9	7,8	5,9
Alzheimer	5,1	6,1	5,6
Miyokardiyal Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,1	2,0	2,1
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	1,1	1,8	1,5
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,0	0,8	0,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Not: Alzheimer, 65+ yaş grubu bireyler için değerlendirilmiştir.

Tablo 3.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2016

Yaş Grubu	Sağlık Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	Çok İyi/İyi	90,2	88,9	89,5
	Kötü/Çok Kötü	3,1	1,5	2,3
25-34	Çok İyi/İyi	82,9	79,2	81,1
	Kötü/Çok Kötü	3,1	3,5	3,3
35-44	Çok İyi/İyi	74,1	59,8	67,0
	Kötü/Çok Kötü	5,5	7,7	6,6
45-54	Çok İyi/İyi	58,8	39,5	49,2
	Kötü/Çok Kötü	8,8	18,0	13,4
55-64	Çok İyi/İyi	52,5	29,2	40,7
	Kötü/Çok Kötü	11,4	25,9	18,7
65-74	Çok İyi/İyi	33,2	20,1	26,1
	Kötü/Çok Kötü	23,1	36,9	30,5
75+	Çok İyi/İyi	17,8	11,5	14,0
	Kötü/Çok Kötü	36,4	46,6	42,6
Toplam	Çok İyi/İyi	69,8	57,5	63,5
	Kötü/Çok Kötü	7,9	13,4	10,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 3.16. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Gözlük veya Lens Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Kullanım şekli	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	28,9	31,4	30,2	32,3	36,2	34,3	33,7	37,6	35,6
Kullanmayan	71,0	68,5	69,7	67,5	63,7	65,6	66,3	62,3	64,3
Hiç Göremeyen	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 3.17. Onbeş Yaş ve Üzeri Görme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Yaş Grubu	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	1,3	1,0	1,2	1,5	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6
25-34	0,9	2,4	1,6	1,3	2,0	1,7	1,3	1,4	1,4
35-44	1,6	2,8	2,2	2,1	5,4	3,7	2,1	4,4	3,3
45-54	5,0	8,8	6,9	7,7	13,0	10,3	7,8	11,1	9,4
55-64	6,8	12,0	9,5	10,6	15,6	13,2	9,4	17,0	13,3
65-74	13,8	22,0	18,3	15,1	19,8	17,6	16,4	20,2	18,5
75+	28,3	36,3	33,1	23,1	32,5	28,8	23,8	37,2	31,9
Toplam	4,0	6,9	5,5	5,1	8,6	6,9	5,3	8,6	6,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 3.18. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin İşitme Cihazı Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Kullanım Şekli	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	4,7	4,7	4,7	3,9	3,4	3,6	4,1	4,0	4,1
Kullanmayan	95,2	95,2	95,2	95,7	96,4	96,0	95,7	95,8	95,8
Hiç Duymayan	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,1	0,2	0,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 3.19. Onbeş Yaş ve Üzeri İşitme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Yaş Grubu	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	0,6	0,3	0,5	1,8	0,9	1,3	0,3	1,0	0,6
25-34	0,6	0,3	0,4	1,3	1,8	1,6	1,6	0,8	1,2
35-44	0,9	1,0	0,9	2,3	3,0	2,7	1,5	1,6	1,5
45-54	1,2	1,6	1,4	4,4	6,4	5,4	3,4	4,9	4,1
55-64	1,8	4,0	2,9	7,0	8,3	7,7	4,6	6,2	5,4
65-74	7,4	8,1	7,8	15,4	14,1	14,7	15,5	14,5	15,0
75+	22,4	21,7	22,0	37,7	34,6	35,8	33,0	35,8	34,7
Toplam	1,9	2,5	2,2	4,8	5,8	5,3	3,9	5,0	4,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Bölüm 3 İle İlgili Açıklamalar

☑2002 yılı kızamık ve tüberküloz vakalarında yerli veya yabancı vaka ayırımına ait kayıt bulunmamaktadır.

☑Kanser ile ilgili veriler Aktif Kanser Kayıt Sistemi ile veri toplayan ve yeterli kalite standartlarını sağlayan *Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun, Trabzon, Gaziantep, Malatya, İstanbul ve Mersin* illerine ait verilerinden alınmıştır. **Aktif Kanser Kayıt Sisteminde**; Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanlarından araştırılan bilgiler kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formlar İl Sağlık Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilerek, duplikasyon ve diğer kalite kontrol çalışmaları sonrasında Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne elektronik ortamda gönderilir.

☑Dünya Standart Nüfusu: Kanser hastalığı, ilerleyen yaş gruplarında daha sık görüldüğünden nüfusu yaşlı olan bir ülkede kanser görülme oranı (kaba hız), nüfusu genç bir ülke ile kıyaslandığında daha yüksek olacaktır. Bu nedenle ağırlıklandırma işleminin yapılabilmesi için, "Dünya Standart Nüfusu" tablosundan yararlanılarak standardize edilmiş bir oran olan "yaşa standardize hız" kavramı kullanılmaktadır.

☑Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Araştırma kişilerin beyanına davalıdır.

☑**Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan tüm hane halkıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapishanede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.

☑**Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.470 hane olarak belirlenmiştir.

☑**Örneklem dağılımı:** Örneğe seçilen 9.470 haneden 8.325 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 23.606 birey ile anket yapılmıştır.

☑**Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 ve 2016 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 4

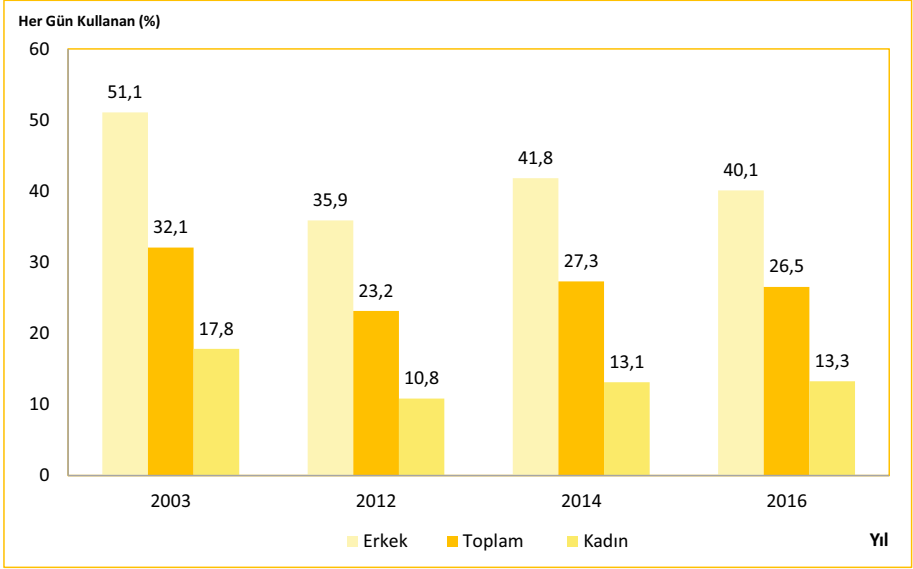
Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu	Yaş Grubu	2012			2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Her Gün Kullanan	15-24	24,1	4,6	14,3	31,4	5,7	18,5	28,2	7,8	18,1
	25-34	45,9	14,9	30,5	51,2	18,8	35,1	49,6	16,6	33,2
	35-44	44,4	17,3	30,9	49,9	19,7	34,9	50,6	19,6	35,2
	45-54	42,0	13,4	27,7	48,7	16,5	32,7	45,3	17,7	31,6
	55-64	27,9	7,4	17,4	38,2	10,2	24,0	35,0	10,9	22,8
	65-74	17,8	3,8	10,1	22,4	3,4	12,1	24,2	4,4	13,5
	75+	12,6	0,8	5,6	8,9	2,4	5,0	10,7	1,0	4,8
	Türkiye	35,9	10,8	23,2	41,8	13,1	27,3	40,1	13,3	26,5
Ara Sıra Kullanan	15-24	4,3	1,5	2,9	6,1	3,7	4,9	3,6	3,0	3,3
	25-34	4,6	4,9	4,8	6,9	6,5	6,7	5,1	6,1	5,6
	35-44	4,9	4,4	4,6	6,4	6,8	6,6	5,0	5,9	5,4
	45-54	4,1	3,1	3,6	4,4	4,8	4,6	4,1	4,1	4,1
	55-64	4,1	0,5	2,3	3,6	3,3	3,4	2,5	2,3	2,4
	65-74	2,7	0,9	1,7	5,2	2,2	3,6	1,9	1,3	1,6
	75+	2,9	1,2	1,9	2,9	1,4	2,0	2,8	2,0	2,3
	Türkiye	4,3	2,9	3,6	5,6	4,8	5,2	4,0	4,1	4,1
Daha Önce Kullanan	15-24	6,5	5,0	5,7	10,2	7,5	8,8	3,4	2,1	2,7
	25-34	11,7	11,2	11,5	12,6	12,8	12,7	9,3	6,6	8,0
	35-44	18,2	9,8	14,0	20,6	13,0	16,8	16,6	8,2	12,4
	45-54	26,3	10,6	18,5	29,6	14,1	21,9	24,5	8,7	16,7
	55-64	38,0	10,1	23,8	43,4	14,5	28,8	39,5	9,0	24,1
	65-74	44,9	7,4	24,4	51,8	10,9	29,7	47,4	7,7	26,0
	75+	42,2	5,7	20,4	58,7	8,4	28,4	47,3	5,4	22,0
	Türkiye	19,8	8,9	14,3	23,8	11,8	17,7	19,3	6,7	12,9
Hiç Kullanmayan	15-24	65,1	88,9	77,1	52,3	83,2	67,7	64,9	87,0	75,9
	25-34	37,8	69,0	53,3	29,3	61,8	45,5	36,0	70,7	53,3
	35-44	32,5	68,5	50,5	23,1	60,4	41,7	27,8	66,3	47,0
	45-54	27,6	72,9	50,2	17,2	64,6	40,8	26,1	69,5	47,7
	55-64	30,0	82,0	56,5	14,8	72,1	43,8	22,9	77,8	50,7
	65-74	34,5	88,0	63,8	20,5	83,5	54,6	26,5	86,6	58,9
	75+	42,3	92,3	72,1	29,5	87,8	64,6	39,2	91,6	70,9
	Türkiye	40,0	77,3	59,0	28,7	70,3	49,8	36,6	75,9	56,5

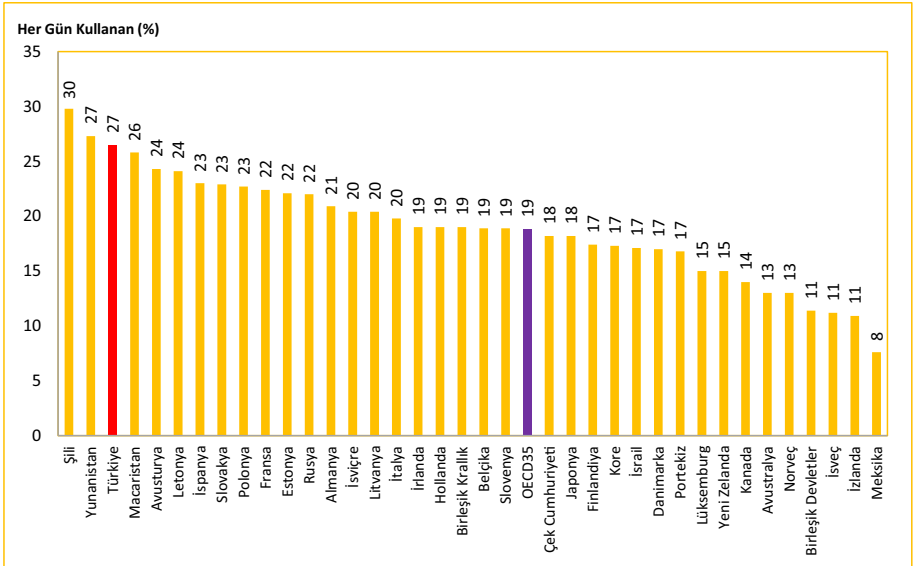
Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Şekil 4.1. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2012, 2014, 2016

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Ulusal Hastalık Yükü ve Maliyet Etkililik Çalışması, Hane Halkı Araştırması 2003, TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Şekil 4.2. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

Kaynak: TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması 2016, OECD Health Data 2017
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	5,6	1,5	4,5
10-14	26,3	14,9	23,1
15-19	47,3	48,9	47,8
20-24	15,5	20,2	16,8
25-29	3,5	6,7	4,4
30-34	0,7	3,8	1,5
35+	1,1	4,0	1,9
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Tütün Mamulü Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Neden	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Merak	43,9	38,2	42,3	37,2	34,0	36,2	22,4	19,4	21,6
Özenti	27,8	23,2	26,5	18,3	13,2	16,8	31,7	24,3	29,7
Arkadaş Etkisi	16,3	15,2	16,0	30,4	27,2	29,4	30,3	25,9	29,1
Kişisel Sorunlar	3,6	6,6	4,4	4,5	7,0	5,3	5,0	10,1	6,3
Aile Sorunları	2,3	7,7	3,8	2,3	7,6	3,9	3,1	11,2	5,2
Hiçbir Özel Neden Yok	2,3	3,3	2,5	1,7	2,3	1,9	4,3	4,5	4,4
Eğlence Amaçlı	1,5	1,9	1,6	2,7	3,3	2,8	3,0	3,8	3,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 4.4. Bireylerin Alkol Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Alkol Kullanım Durumu	Yaş Grubu	2012			2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	15-24	11,7	3,2	7,4	20,9	5,8	13,3	13,1	5,4	9,3
	25-34	21,7	6,2	14,0	31,0	10,0	20,5	24,1	8,7	16,5
	35-44	21,2	5,0	13,1	27,4	6,7	17,1	25,2	6,4	15,9
	45-54	20,3	3,5	11,9	25,6	4,7	15,2	19,2	3,7	11,5
	55-64	15,2	1,9	8,4	22,6	2,9	12,6	19,7	3,8	11,6
	65-74	8,2	0,6	4,0	11,2	1,3	5,8	11,5	1,0	5,9
	75+	3,0	0,1	1,3	4,4	0,5	2,0	5,5	0,6	2,5
	Türkiye	17,2	3,8	10,4	24,3	5,8	14,9	19,3	5,3	12,2
Daha Önce Kullanan	15-24	6,7	4,0	5,3	11,9	7,1	9,5	5,9	3,9	4,9
	25-34	12,2	5,6	8,9	22,4	11,5	17,0	16,0	7,0	11,5
	35-44	15,4	4,6	10,0	31,0	10,9	21,0	21,4	4,9	13,2
	45-54	19,6	4,2	11,9	34,2	8,3	21,3	23,8	5,8	14,8
	55-64	24,8	2,9	13,6	39,7	6,8	23,1	28,7	4,4	16,4
	65-74	26,6	2,1	13,2	44,0	5,5	23,2	30,4	3,6	16,0
	75+	24,5	1,4	10,7	37,0	2,5	16,2	25,8	1,8	11,3
	Türkiye	15,3	4,2	9,7	27,6	8,6	18,0	19,1	5,0	11,9
Hiç Kullanmayan	15-24	81,6	92,8	87,3	67,2	87,1	77,2	81,0	90,6	85,8
	25-34	66,1	88,2	77,1	46,6	78,6	62,5	59,9	84,3	72,0
	35-44	63,5	90,5	76,9	41,6	82,4	61,9	53,4	88,7	71,0
	45-54	60,1	92,3	76,2	40,2	87,0	63,5	57,0	90,5	73,6
	55-64	60,0	95,2	78,0	37,7	90,3	64,3	51,6	91,9	72,0
	65-74	65,3	97,3	82,8	44,8	93,1	71,0	58,1	95,4	78,2
	75+	72,5	98,5	88,0	58,6	97,1	81,7	68,8	97,5	86,2
	Türkiye	67,4	92,0	79,9	48,2	85,6	67,1	61,6	89,8	75,8

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 4.5. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

İlk Kez Alkol Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	2,3	0,7	2,0
10-14	9,3	5,5	8,5
15-19	55,9	47,8	54,3
20-24	23,9	28,7	24,8
25-29	5,8	9,0	6,4
30-34	1,7	5,6	2,5
35+	1,1	2,8	1,4
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Alkol Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Neden	2016		
	Erkek	Kadın	Toplam
Merak	19,8	7,6	18,3
Eğlence Amaçlı	25,9	55,1	29,4
Arkadaş Etkisi	25,0	13,4	23,6
Özenti	15,1	3,4	13,7
Hiçbir Özel Neden Yok	6,5	7,4	6,6
Kişisel Sorunlar	5,3	9,3	5,8
Aile Sorunları	1,5	1,9	1,5

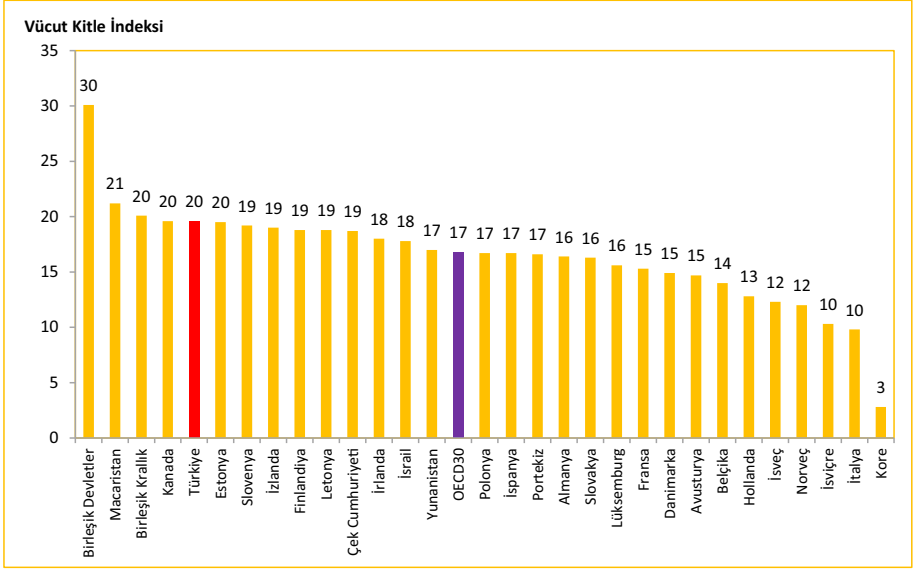
Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.7. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Yıl	Cinsiyet	Düşük Kilolu	Normal Kilolu	Obez Öncesi	Obez
2012	Erkek	2,7	44,7	39,0	13,7
	Kadın	5,1	43,6	30,4	20,9
	Toplam	3,9	44,2	34,8	17,2
2014	Erkek	2,8	43,7	38,2	15,3
	Kadın	5,5	40,7	29,3	24,5
	Toplam	4,2	42,2	33,7	19,9
2016	Erkek	2,5	43,8	38,6	15,2
	Kadın	5,6	40,4	30,1	23,9
	Toplam	4,0	42,1	34,3	19,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Not: "Fazla kilolu" ifadesi "obez öncesi" olarak değiştirilmiştir.

Şekil 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Durumunun Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Tablo 4.8. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013

	Erkek			Kız			Toplam
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam	
Vücut Ağırlığı Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	1,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
Zayıf	3,2	1,8	2,1	3,1	1,9	2,1	2,1
Normal	92,9	87,8	88,6	93,7	91,5	91,9	90,2
Kilolu	1,5	7,5	6,5	2,5	5,4	4,9	5,7
Şişman	1,5	2,8	2,6	0,4	1,1	1,0	1,8
Boy Uzunluğu Z-Skoru							
Ciddi Bodur	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1
Bodur	5,4	1,5	2,1	5,6	1,7	2,4	2,3
Normal	93,9	95,0	94,8	93,7	96,3	95,8	95,3
Uzun	0,5	3,1	2,7	0,2	1,7	1,4	2,0
Çok Uzun	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2
BKİ Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	0,2	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3
Zayıf	2,2	1,8	1,9	1,3	1,7	1,7	1,8
Normal	82,8	72,9	74,5	85,0	74,6	76,5	75,5
Kilolu	11,1	13,7	13,3	10,5	16,0	15,0	14,2
Şişman	3,7	11,2	10,0	3,1	7,4	6,6	8,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.9. Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, 2016

Yaş Grubu	Vücut Ağırlığı (kg)			Boy Uzunluğu (cm)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	68,9	58,2	63,6	173,9	162,7	168,4
25-34	77,7	64,5	71,1	175,5	162,8	169,1
35-44	81,4	71,0	76,2	173,9	162,2	168,1
45-54	81,3	74,9	78,2	172,2	160,7	166,5
55-64	80,6	76,2	78,4	171,2	160,0	165,5
65-74	77,2	73,7	75,3	170,1	158,9	164,1
75+	72,8	67,5	69,6	168,3	156,7	161,3
Türkiye	77,4	68,4	72,8	173,2	161,4	167,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Koruyucu Hizmetlerden Faydalanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Ölçümler	Erkek	Kadın	Toplam
Tansiyon Ölçtürme	41,1	55,9	48,6
Kan Şekerini Ölçtürme	32,0	47,2	39,7
Kolesterol Ölçtürme	29,4	43,8	36,7
Dışkı (Gaita) İle İlgili Gizli Kan Testi	9,8	13,0	11,4
Grip Aşısı Olanlar	2,9	2,4	2,6
Kolonoskopi	2,2	2,8	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.11. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı, (%), 2013

Besinler	Her Gün	Haftada 4-6 Kez	Haftada 1-3 Kez	Hiç
Taze Meyve	42,8	23,3	32,5	1,4
Sebze	18,3	26,3	47,2	8,3
%100 Hazır Meyve Suyu	14,2	13,9	50,2	21,7
Taze Sıkılmış Meyve Suyu	5,8	11,5	47,0	35,6
Şeker İçeren Gazlı İçecekler	4,2	8,5	50,3	37,0
Diyet Gazlı İçecekler	1,7	2,2	10,7	85,4
Az/Yarım Yağlı Süt	23,6	15,4	29,0	32,0
Tam Yağlı Süt	27,9	18,1	30,9	23,1
Aromalı Süt	8,3	8,8	35,6	47,3
Peynir	51,0	16,5	22,1	10,5
Ayran	28,7	25,7	41,2	4,3
Yoğurt	36,9	26,9	31,0	5,2
Sütlü Puding	5,9	11,6	59,2	23,3
Kırmızı Et, Tavuk, Hindi	9,8	30,1	55,0	5,1
Balık	4,1	9,2	67,0	19,7
Yumurta	42,4	28,1	25,4	4,1
Kuru Baklagiller	8,8	28,6	56,4	6,2
Kuruyemiş	13,8	23,7	56,6	6,1
Tahıllar, Ekmek	43,1	30,4	25,3	1,2
Cips, Patlamış Mısır	8,7	13,4	59,6	18,3
Şekerli Barlar Veya Çikolata	14,4	22,0	55,8	7,8
Bisküvi, Kek, Kurabiye, Pasta vb.	16,5	26,2	53,6	3,7
Pizza, Pide, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger vb.	4,2	12,6	66,1	17,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.12. Bebeklerin Anne Sütü İle Beslenme Sürelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

Ay	Erkek	Kız	Toplam
0-6	30,1	31,5	30,8
7-12	22,0	22,0	22,0
13-18	18,5	21,4	19,9
19-24	22,5	19,8	21,2
25-72	6,9	5,3	6,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Meyve Tüketme Sıklığının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016

Meyve Tüketme Sıklığı	Yaş Grubu	2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Günde bir kere ya da daha fazla	15-24	40,4	43,3	41,8	47,9	48,5	48,2
	25-34	42,1	46,9	44,5	43,4	51,1	47,2
	35-44	44,7	47,6	46,2	46,3	50,7	48,5
	45-54	48,9	54,0	51,4	54,2	57,1	55,7
	55-64	55,6	56,9	56,3	59,4	60,0	59,7
	65-74	54,1	51,0	52,5	60,5	59,1	59,7
	75+	48,9	51,5	50,5	58,0	50,9	53,7
	Türkiye	45,9	49,0	47,5	50,2	53,1	51,6
Haftada 4-6 kere	15-24	17,7	19,0	18,4	18,2	17,0	17,6
	25-34	20,1	15,9	18,0	16,8	15,7	16,3
	35-44	18,4	16,1	17,3	17,9	16,6	17,2
	45-54	17,7	15,9	16,8	16,7	15,5	16,1
	55-64	15,3	17,3	16,3	15,8	16,4	16,1
	65-74	19,5	19,8	19,6	16,5	15,7	16,0
	75+	21,9	17,8	19,4	18,6	20,8	20,0
	Türkiye	18,4	17,1	17,7	17,2	16,4	16,8
Haftada 1-3 kere	15-24	31,5	27,2	29,4	25,9	25,7	25,8
	25-34	26,7	25,7	26,2	30,4	25,8	28,1
	35-44	27,6	24,7	26,1	25,9	24,4	25,2
	45-54	23,8	20,0	21,9	21,8	20,9	21,4
	55-64	20,7	19,0	19,9	20,0	18,4	19,2
	65-74	19,5	21,0	20,3	18,7	19,0	18,9
	75+	21,6	21,4	21,5	20,6	22,2	21,6
	Türkiye	26,1	23,7	24,9	24,9	23,2	24,0
Haftada bir kereden az	15-24	7,6	7,1	7,4	6,4	6,6	6,5
	25-34	8,9	8,4	8,7	7,1	5,3	6,2
	35-44	7,6	8,6	8,1	8,1	6,5	7,3
	45-54	7,4	7,2	7,3	5,9	5,3	5,6
	55-64	5,9	5,0	5,4	3,7	4,5	4,1
	65-74	4,9	6,6	5,8	3,8	4,9	4,4
	75+	6,2	8,0	7,2	2,1	4,8	3,7
	Türkiye	7,5	7,5	7,5	6,2	5,7	5,9
Hiç yemeyen	15-24	2,8	3,4	3,1	1,6	2,3	1,9
	25-34	2,1	3,1	2,6	2,3	2,2	2,2
	35-44	1,7	3,0	2,3	1,8	1,8	1,8
	45-54	2,2	2,9	2,5	1,4	1,2	1,3
	55-64	2,5	1,8	2,1	1,0	0,7	0,9
	65-74	2,1	1,6	1,8	0,6	1,4	1,0
	75+	1,5	1,4	1,4	0,7	1,2	1,0
	Türkiye	2,2	2,8	2,5	1,6	1,7	1,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014, 2016

Tablo 4.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Sebze ya da Salata Tüketme Sıklığının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016

Sebze ya da Salata Tüketme Sıklığı	Yaş Grubu	2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Günde bir-kere ya da daha fazla	15-24	52,0	59,2	55,6	53,9	58,3	56,1
	25-34	56,1	61,3	58,7	53,2	62,1	57,6
	35-44	58,3	63,8	61,0	59,9	63,7	61,8
	45-54	59,2	66,1	62,6	64,5	67,3	65,9
	55-64	66,4	68,7	67,5	65,4	66,2	65,8
	65-74	63,2	60,4	61,7	66,5	64,4	65,4
	75+	55,1	61,2	58,7	58,8	55,1	56,6
	Türkiye	57,7	62,9	60,3	59,0	62,8	60,9
Haftada 4-6 kere	15-24	19,9	18,7	19,3	19,4	20,5	19,9
	25-34	20,9	19,4	20,1	21,0	20,3	20,7
	35-44	19,6	17,7	18,7	19,7	19,8	19,8
	45-54	20,7	18,8	19,7	17,8	18,3	18,0
	55-64	18,6	17,0	17,8	17,7	20,0	18,9
	65-74	23,1	22,6	22,9	18,1	17,9	18,0
	75+	25,2	18,9	21,4	19,7	23,1	21,7
	Türkiye	20,4	18,8	19,6	19,3	19,9	19,6
Haftada 1-3 kere	15-24	22,0	18,2	20,1	21,1	17,1	19,1
	25-34	18,6	16,4	17,5	20,9	15,5	18,2
	35-44	18,9	15,5	17,2	16,5	14,1	15,3
	45-54	17,0	12,5	14,8	13,8	11,8	12,8
	55-64	12,8	12,0	12,4	15,0	12,1	13,6
	65-74	10,7	13,7	12,3	12,3	14,3	13,3
	75+	15,7	15,4	15,5	18,7	17,5	18,0
	Türkiye	17,9	15,2	16,6	17,6	14,6	16,1
Haftada bir kereden az	15-24	4,4	2,6	3,5	4,2	3,3	3,8
	25-34	3,5	2,4	2,9	3,7	1,6	2,6
	35-44	2,6	2,6	2,6	3,2	2,0	2,6
	45-54	2,5	2,0	2,2	3,4	2,4	2,9
	55-64	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
	65-74	2,0	3,1	2,6	2,8	2,7	2,8
	75+	3,3	3,5	3,4	1,8	2,7	2,4
	Türkiye	3,0	2,4	2,7	3,3	2,3	2,8
Hiç yemeyen	15-24	1,7	1,3	1,5	1,4	0,8	1,1
	25-34	1,0	0,5	0,8	1,2	0,5	0,8
	35-44	0,6	0,4	0,5	0,6	0,4	0,5
	45-54	0,7	0,6	0,7	0,5	0,3	0,4
	55-64	0,7	0,9	0,8	0,5	0,0	0,2
	65-74	1,0	0,2	0,5	0,3	0,7	0,5
	75+	0,7	1,0	0,9	1,1	1,6	1,4
	Türkiye	1,0	0,7	0,8	0,9	0,5	0,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014, 2016

Tablo 4.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Günlük Faaliyet Durumlarının Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016

Günlük Faaliyet Durumu	Yaş Grubu	2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Çoğunlukla Oturan veya Duran	15-24	28,7	43,0	35,9	31,9	45,6	38,7
	25-34	25,0	38,7	31,9	27,0	42,2	34,6
	35-44	24,7	36,6	30,6	27,1	37,3	32,2
	45-54	29,0	41,2	35,0	31,1	49,5	40,2
	55-64	38,2	54,0	46,2	38,4	52,3	45,4
	65-74	47,7	72,0	60,9	54,8	70,2	63,1
	75+	72,9	88,5	82,3	77,2	88,1	83,8
	Türkiye	30,8	46,0	38,5	33,5	48,6	41,1
Çoğunlukla Yürüyüş veya Orta Derecede Fiziksel Güç Gerektiren İşler	15-24	58,6	55,5	57,0	61,4	52,8	57,1
	25-34	56,1	57,5	56,8	58,7	56,5	57,6
	35-44	55,8	59,5	57,6	56,9	60,3	58,6
	45-54	56,5	56,5	56,5	57,5	48,9	53,2
	55-64	55,6	44,6	50,0	55,3	46,4	50,8
	65-74	49,4	27,6	37,6	43,5	29,5	36,0
	75+	26,1	11,1	17,1	21,6	11,5	15,5
	Türkiye	55,2	51,5	53,3	56,1	49,9	53,0
Çoğunlukla Ağır İş veya Fiziksel Güç Gerektiren İşler	15-24	12,7	1,5	7,1	6,7	1,6	4,2
	25-34	18,9	3,8	11,4	14,4	1,3	7,8
	35-44	19,5	4,0	11,8	16,0	2,4	9,2
	45-54	14,5	2,3	8,4	11,4	1,6	6,6
	55-64	6,2	1,5	3,8	6,4	1,3	3,8
	65-74	2,9	0,4	1,6	1,7	0,3	1,0
	75+	0,9	0,4	0,6	1,2	0,4	0,7
	Türkiye	14,0	2,5	8,2	10,5	1,5	5,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014, 2016

Tablo 4.16. Bireylerin Son 4 Hafta İçerisinde Bedensel Ağrı Hissedenlerin Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Yaş Grubu	2012			2014			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	5,2	7,4	6,3	13,1	16,4	14,7	8,6	13,5	11,0
25-34	8,9	14,5	11,7	13,9	27,1	20,5	11,8	21,1	16,4
35-44	13,7	21,3	17,5	19,5	38,4	28,9	16,0	28,9	22,4
45-54	14,5	32,4	23,4	22,5	45,8	34,1	20,3	40,1	30,2
55-64	18,8	44,0	31,6	24,4	53,1	38,9	19,6	44,4	32,2
65-74	28,4	56,4	43,7	37,1	61,4	50,3	34,7	57,9	47,2
75+	48,8	66,1	59,1	49,0	66,7	59,6	47,7	69,4	60,8
Türkiye	13,3	25,2	19,3	20,0	37,3	28,7	17,0	32,0	24,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 4.17. Herhangi Bir Yardım Almadan ya da Yardımcı Bir Araç Kullanmadan Yürüyemeyenler, Merdiven İnip Çıkamayanların Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014, 2016

Yaş Grubu	2012			2014			2016			
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
Yürüyemeyenler	15-44	2,0	2,5	2,3	1,3	2,1	1,7	1,4	1,1	1,3
	45-54	2,2	4,3	3,2	3,4	10,4	6,8	2,7	7,6	5,1
	55-64	3,9	12,1	8,1	5,2	20,5	12,9	4,3	17,1	10,8
	65-74	11,7	27,5	20,3	15,3	31,9	24,3	15,4	30,2	23,4
	75+	29,9	46,8	39,9	38,3	59,7	51,2	36,0	55,8	48,0
	Türkiye	2,7	6,3	4,5	4,1	10,4	7,3	4,0	8,9	6,5
Merdiven İnip Çıkamayanlar	15-44	2,2	3,5	2,8	1,7	3,2	2,4	1,7	2,2	1,9
	45-54	2,1	4,9	3,5	3,9	14,2	9,0	4,2	13,4	8,8
	55-64	5,2	16,1	10,8	7,1	25,2	16,3	6,5	24,1	15,4
	65-74	13,2	30,6	22,8	19,6	40,1	30,7	18,6	38,5	29,3
	75+	34,7	51,2	44,5	42,1	61,3	53,6	39,8	65,7	55,4
	Türkiye	3,1	7,4	5,3	5,1	12,8	9,0	5,0	12,4	8,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014, 2016

Tablo 4.18. Hastalık, Sakatlık veya Yaşlılığa Bağlı Kronik Problemler Yaşayan Bireylere Haftada En Az Bir Kere Bakım ya da Yardım Sağlama Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

	Erkek	Kadın	Toplam
Yardım Sağlayan	8,9	9,9	9,4
Aile fertlerinden biri	63,1	67,0	65,2
Diğer	36,9	33,0	34,8
Yardım Sağlamayan	91,1	90,1	90,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.19. Yaşlılarına Göre Öğrenmekte ve Hatırlamakta Zorluk Çeken Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014, 2016

	Yaş Grubu	2014			2016		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Öğrenmede Zorluk Çekenler	15-44	0,8	2,0	1,4	1,0	2,6	1,8
	45-54	2,6	7,8	5,2	1,7	7,5	4,6
	55-64	3,0	12,8	8,0	1,9	12,3	7,2
	65-74	8,5	22,5	16,1	8,9	20,4	15,1
	75+	22,0	42,2	34,2	20,2	41,5	33,1
	Türkiye	2,5	7,5	5,0	2,4	7,8	5,1
Hatırlamada Zorluk Çekenler	15-44	1,2	1,9	1,6	1,2	1,9	1,5
	45-54	2,1	6,2	4,1	1,5	4,7	3,1
	55-64	2,9	7,0	5,0	2,2	5,9	4,1
	65-74	6,3	12,0	9,4	5,7	12,7	9,5
	75+	15,6	27,3	22,6	17,8	25,6	22,5
	Türkiye	2,3	5,1	3,7	2,2	4,8	3,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014, 2016

Tablo 4.20. Bireylerin Ciddi Kişisel Bir Problemi Olduğunda Güvенеbileceği, Çok Yakın Kaç Kişinin Olduğunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

	Erkek	Kadın	Toplam
Hiç	6,3	5,1	5,7
1-2 Kişi	36,5	39,8	38,2
3-5 Kişi	35,0	36,6	35,8
6 veya Daha Fazla Kişi	22,2	18,5	20,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Tablo 4.21. Bireylerin İhtiyacı Olduğunda Komşulardan Yardım Alabilme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2016

	Erkek	Kadın	Toplam
Çok Kolay/Kolay	72,3	76,2	74,3
Orta	14,7	13,0	13,9
Zor/Çok Zor	13,0	10,8	11,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Bölüm 4 İle İlgili Açıklamalar

☑ Vücut Kitle İndeksi (VKİ), vücut ağırlığının (kilogram), boy uzunluğunun (metre) karesine bölünmesiyle hesaplanır.

☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

Düşük Kilolu : VKİ < 18,5

Normal Kilolu : 18,5 ≤ VKİ < 25,0

Obez Öncesi : 25,0 ≤ VKİ < 30,0

Obez : VKİ ≥ 30,0

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TÜR-2013)

☑ Şişmanlık Araştırması'nın 2013 yılında 21 ülkede uygulanan 3. aşamasına ülkemiz de dahil olmuştur. Araştırma DSÖ'nün belirlediği kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi işbirliğinde yürütülmüştür.

☑ Bu çalışmanın amacı, uluslararası bir araştırmaya katılarak okul çağı çocuklarındaki büyümenin diğer ülkelerle kıyaslamalı olarak izlenmesidir. Proje kapsamında öğrencilerin boy uzunlukları ve vücut ağırlıkları ölçülmüş, velilere öğrencilerin beslenme ve fiziksel aktivite davranışları ile ilgili ve araştırmaya katılan 216 okulun beslenme ve fiziksel aktivite kapasitelerine yönelik anket uygulanmıştır. Araştırmanın üç yılda bir tekrarlanarak okul çağı çocuklarının büyümelerindeki değişimin izlenmesi hedeflenmektedir.

☑ Araştırma; Türkiye temsiliyeti olan 67 ilde, 216 okulda (163 kentsel, 53 kırsal), 2. sınıflardan toplam 5.101 öğrenciye ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha uygulaması 67 ilde oluşturulan 78 ekiple Mayıs-Haziran 2013 tarihlerinde yapılmıştır.

☑ Araştırma kapsamında 2. Sınıflarda bulunan öğrencilerden 7 ve 8 yaş grubunda olanlar değerlendirmeye alınmıştır.

TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2016

Araştırma kişilerin bevanına davalıdır.

☑ **Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan hane halklarıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapishanede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.

☑ **Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.470 hane olarak belirlenmiştir.

☑ **Örnekleme dağılımı:** Örneğe seçilen 9.470 haneden 8.325 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 23.606 birey ile anket yapılmıştır.

☑ **Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 ve 2016 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 5

Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

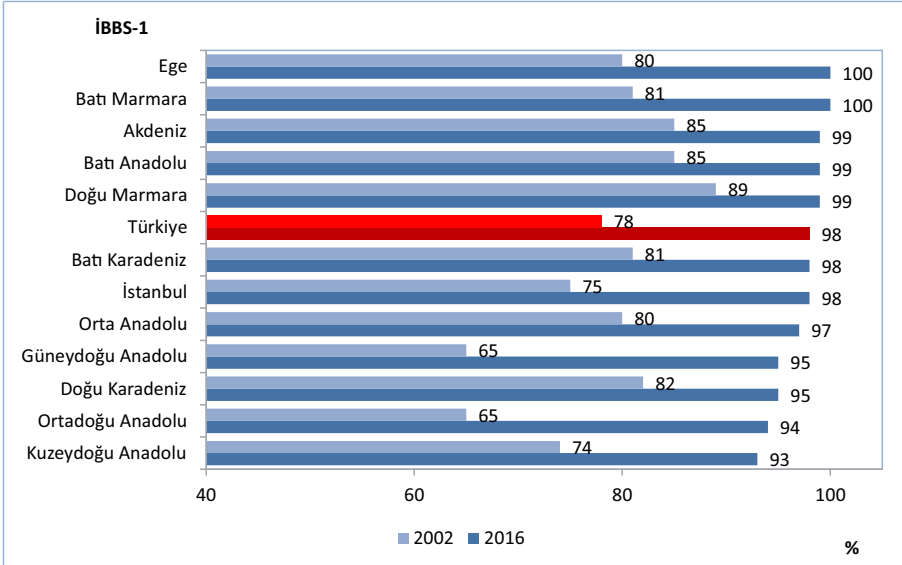
Hastalıkların
Önlenmesi ve
Sağlığın
Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
DaBT 1	82	97	97	97	98	96
DaBT 2	80	97	98	96	97	97
DaBT 3	78	97	98	96	97	98
BCG	77	96	96	95	96	96
HBV- 3	72	97	97	95	97	98
KKK	82	96	98	94	97	98
KPA 3	-	97	97	96	97	98

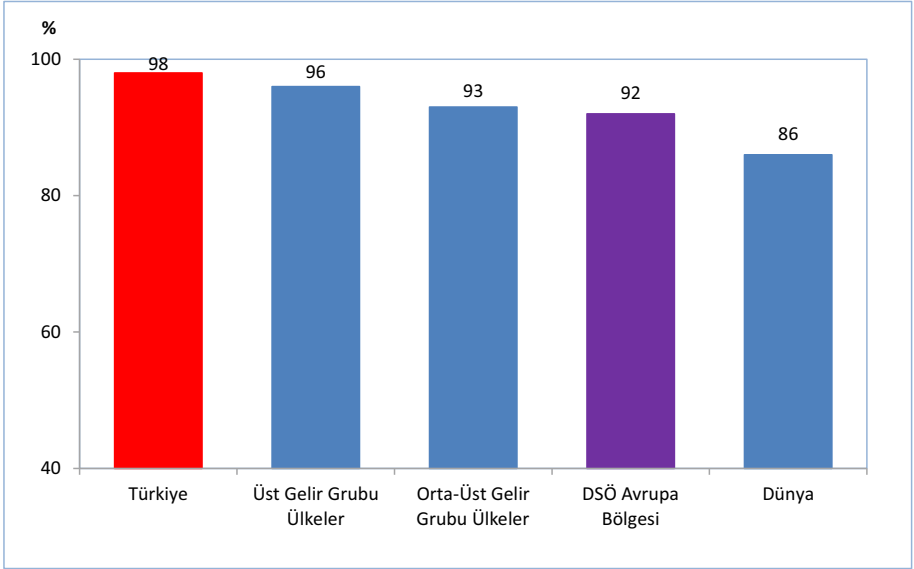
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016

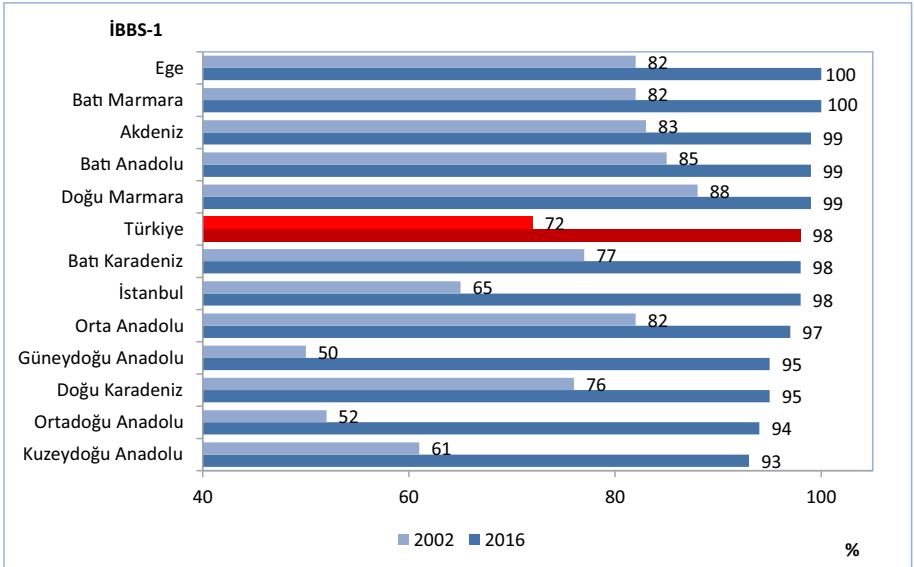
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016

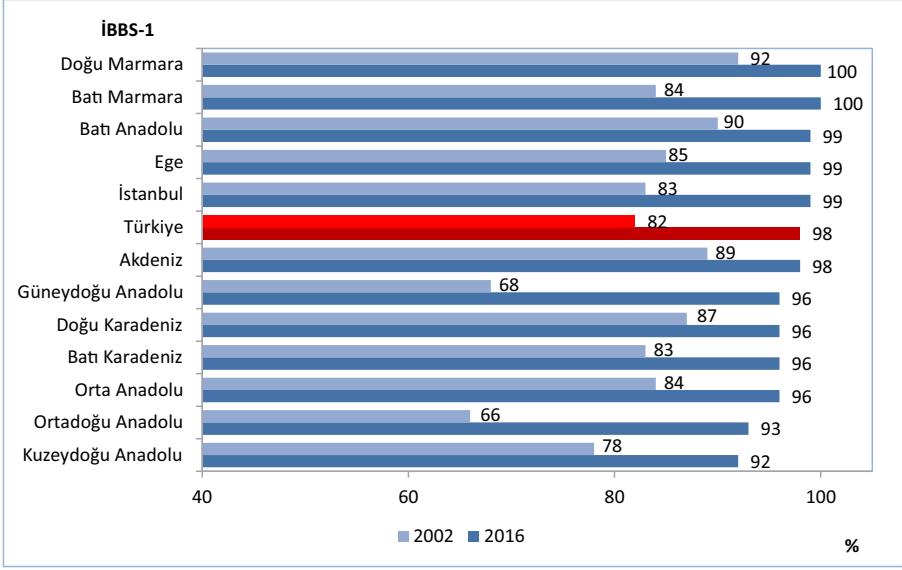
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016

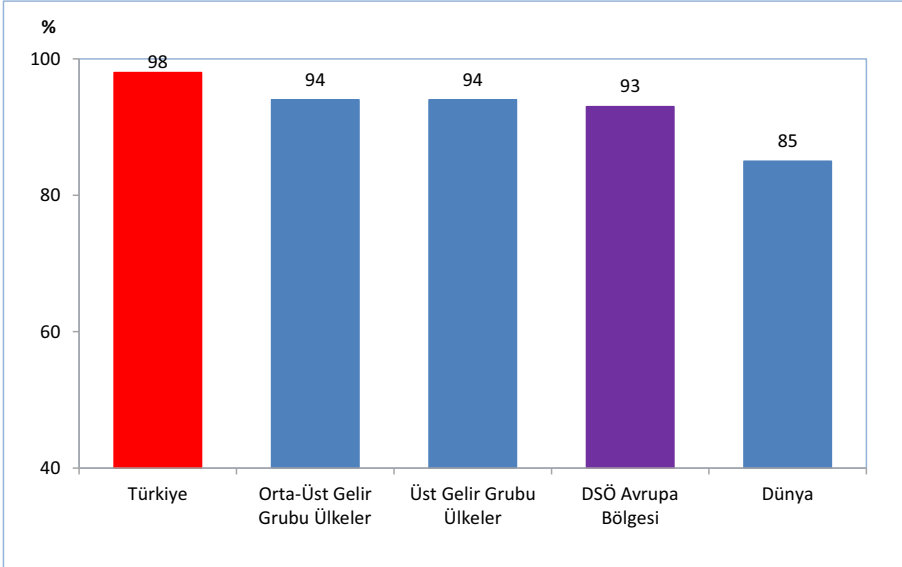
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2016

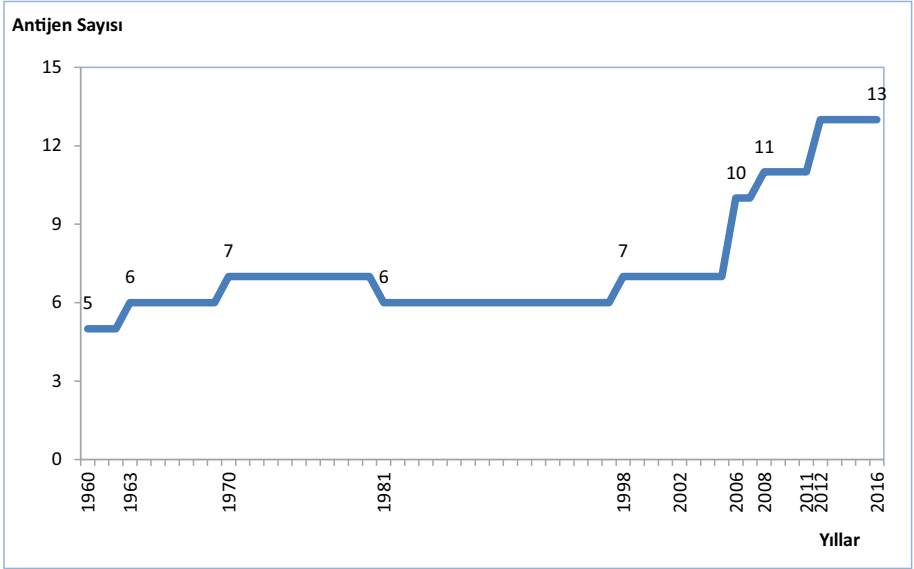
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.5. KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 5.6. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	97	98	98	99	98
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	97	98	97	98	99
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21,0	48,0	50,4	51,1	53,1	53,1
Primer Sezaryenin Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	-	24,6	25,9	26,3	27,2	26,4

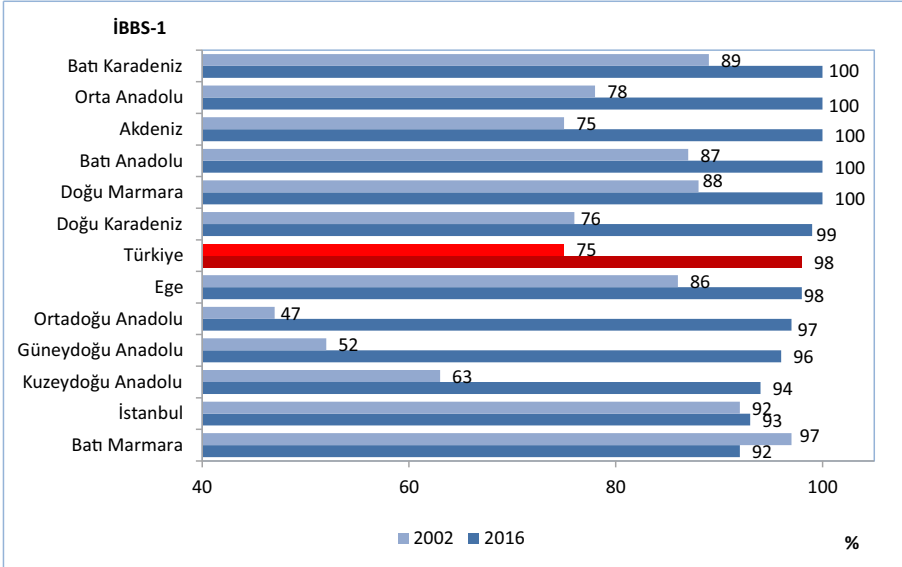
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye

	Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)					Primer Sezaryenin Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	35,3	36,0	35,5	37,5	38,2	15,4	15,5	15,0	15,9	15,5
Üniversite	62,6	63,0	63,8	69,3	69,1	33,6	32,6	32,4	35,9	33,8
Özel	66,2	67,9	69,5	70,5	70,5	37,3	38,4	39,6	39,8	39,0
Toplam	49,6	51,4	52,4	53,9	54,2	25,4	26,4	27,0	27,6	26,9

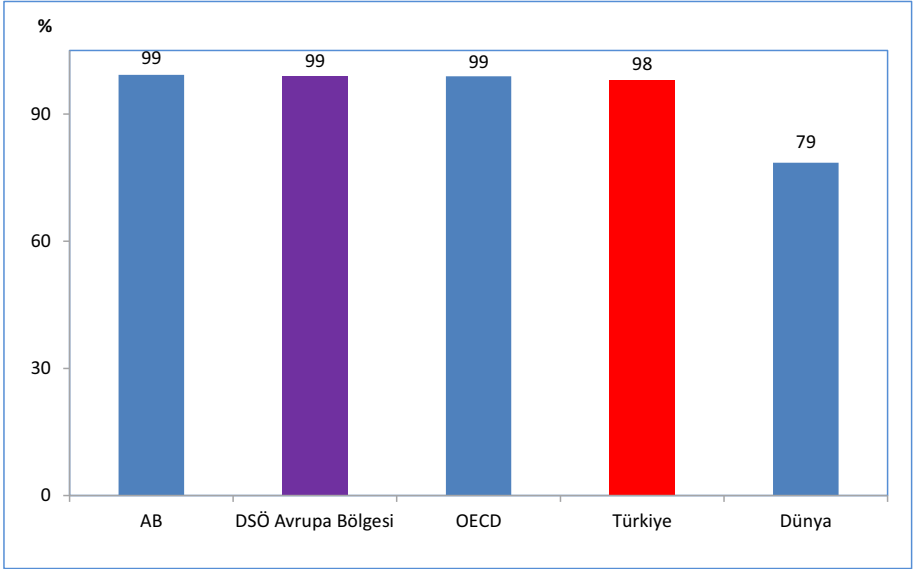
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2016

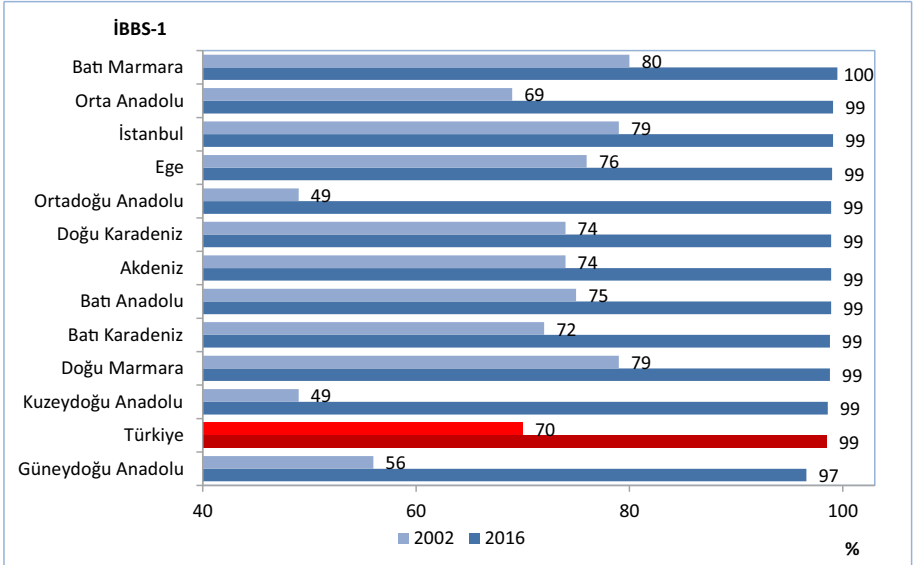
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.8. Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

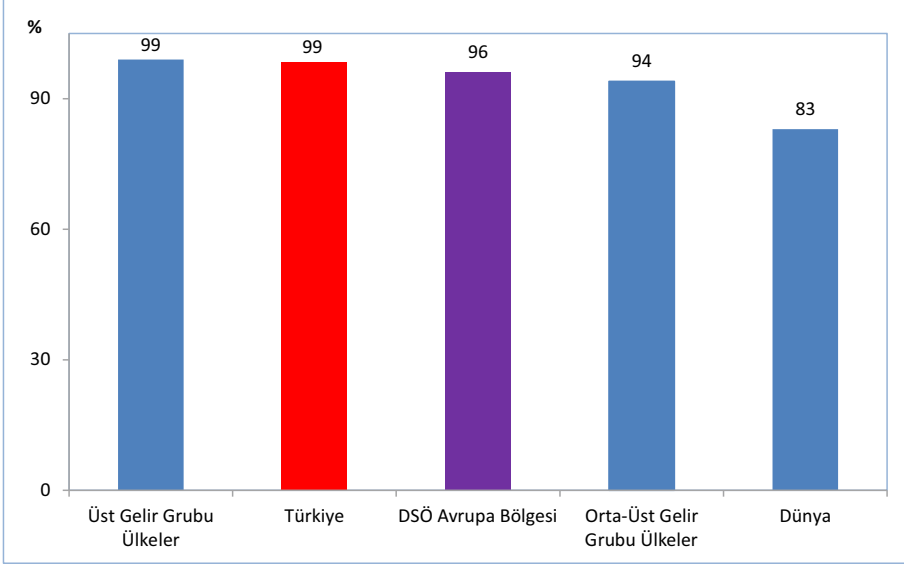
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü
 Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

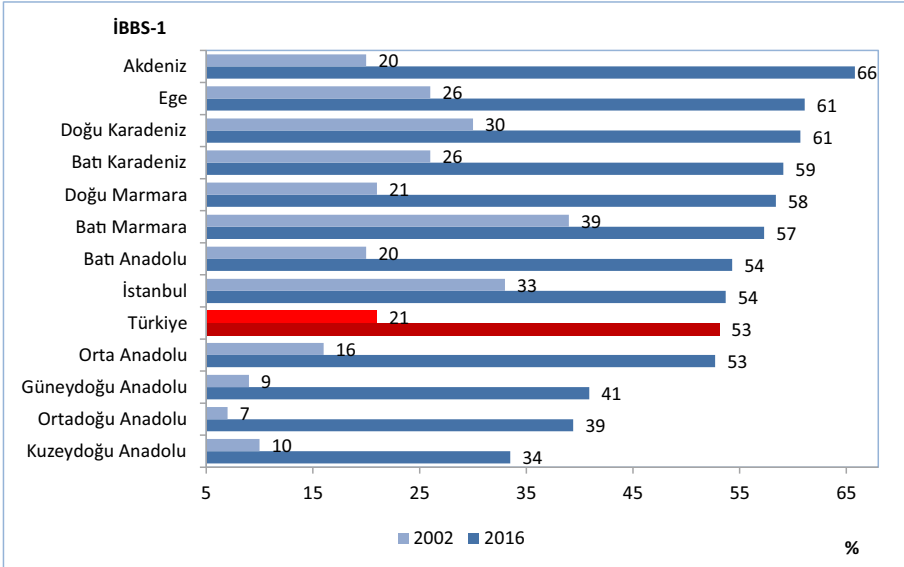
Şekil 5.10. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2014

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

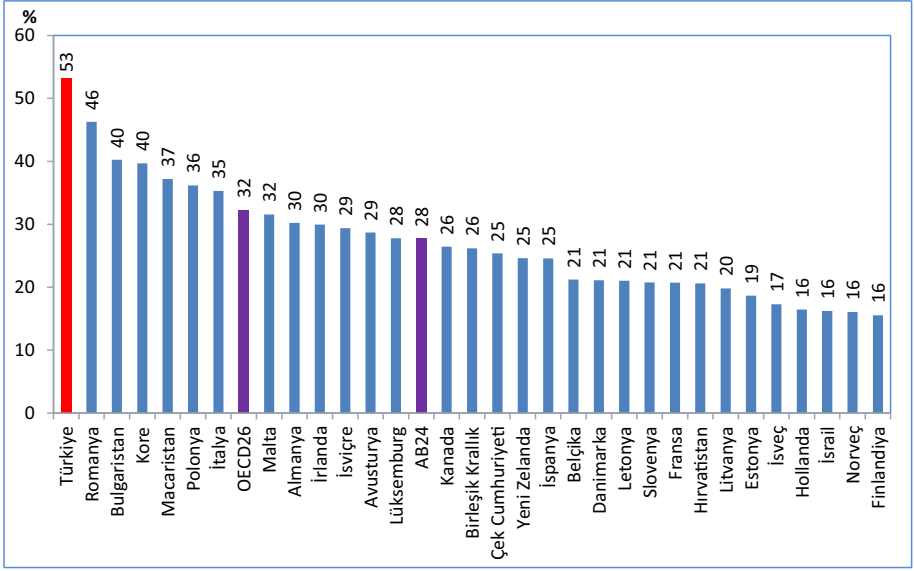
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

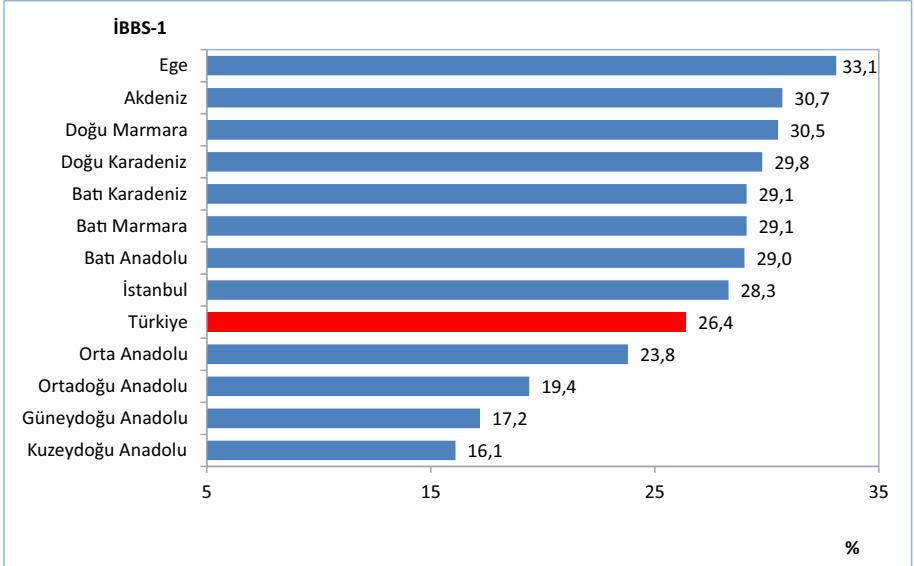
Şekil 5.12. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Eurostat Veritabanı, OECD Health Data 2017

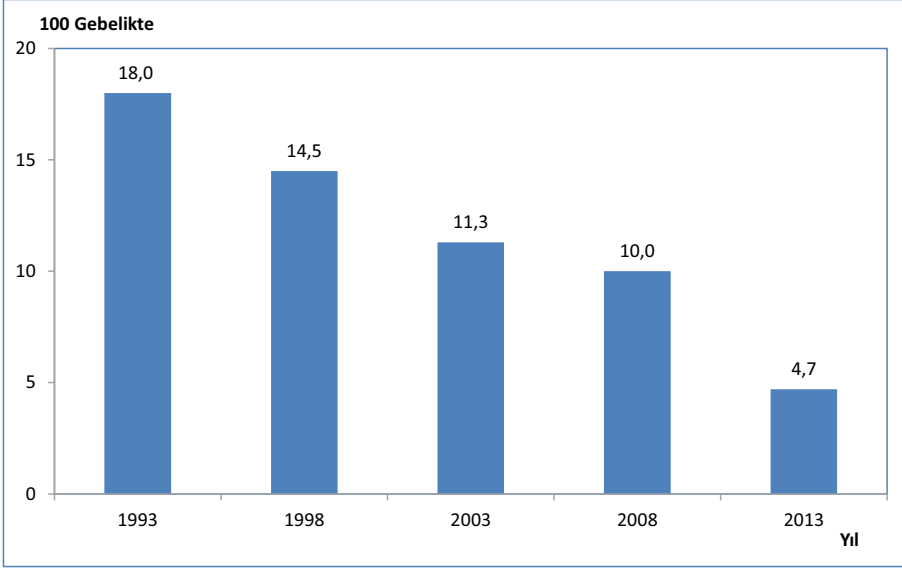
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait canlı doğum verisi Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü'nden elde edilmiştir.

Şekil 5.13. İBBS-1'e Göre Primer Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2016

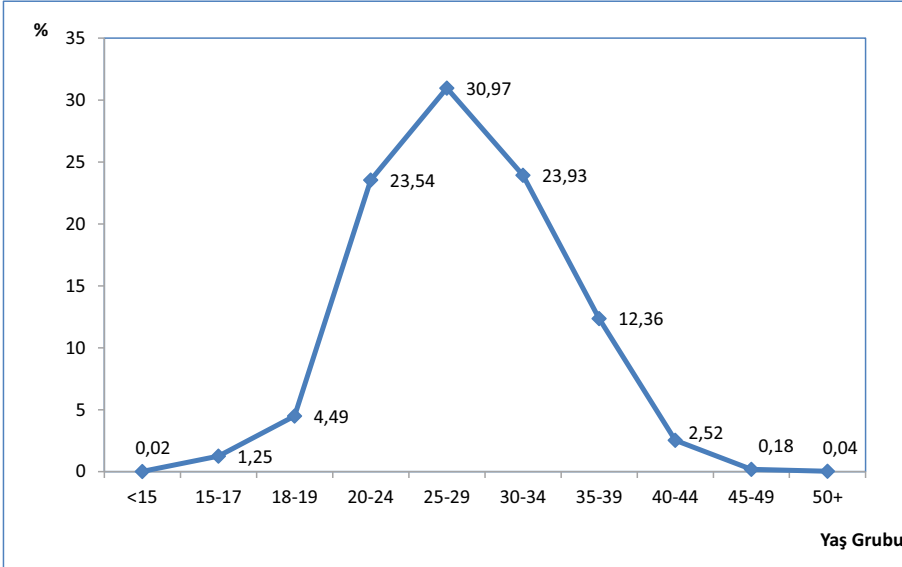
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.14. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013, Türkiye

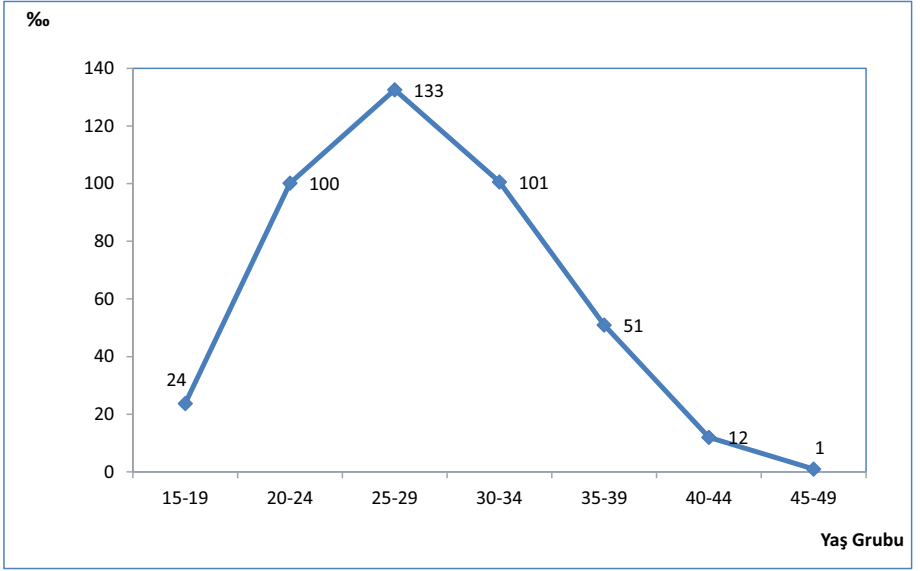
Kaynak: TNSA, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013

Şekil 5.15. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2016, Türkiye

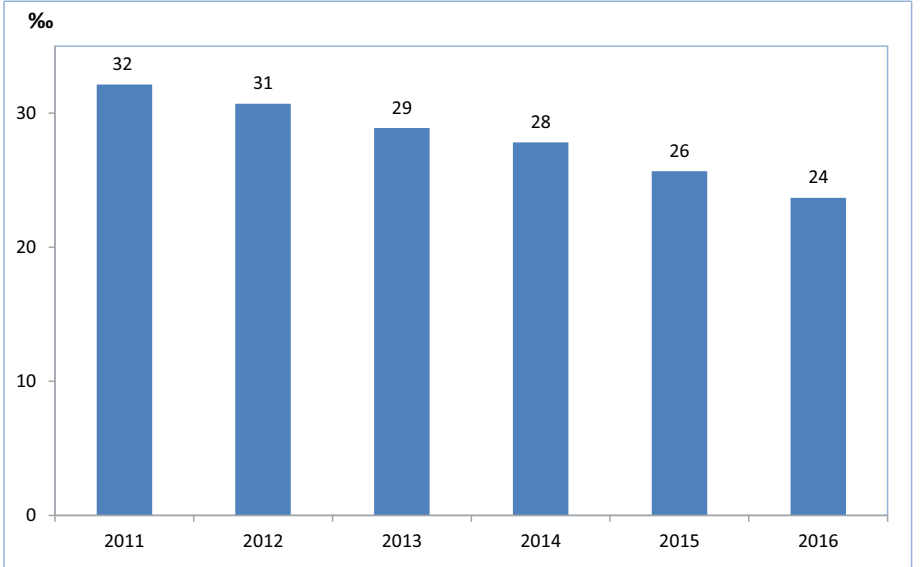
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2016

Şekil 5.16. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2016, (‰), Türkiye

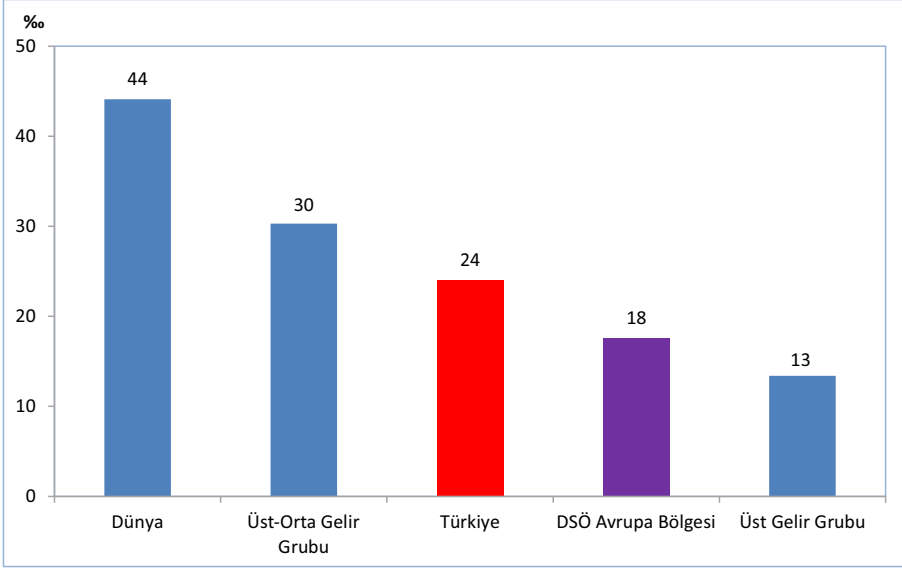
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2016

Şekil 5.17. Yıllara Göre Adölesan Doğurganlık Hızı, (‰), Türkiye

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2016

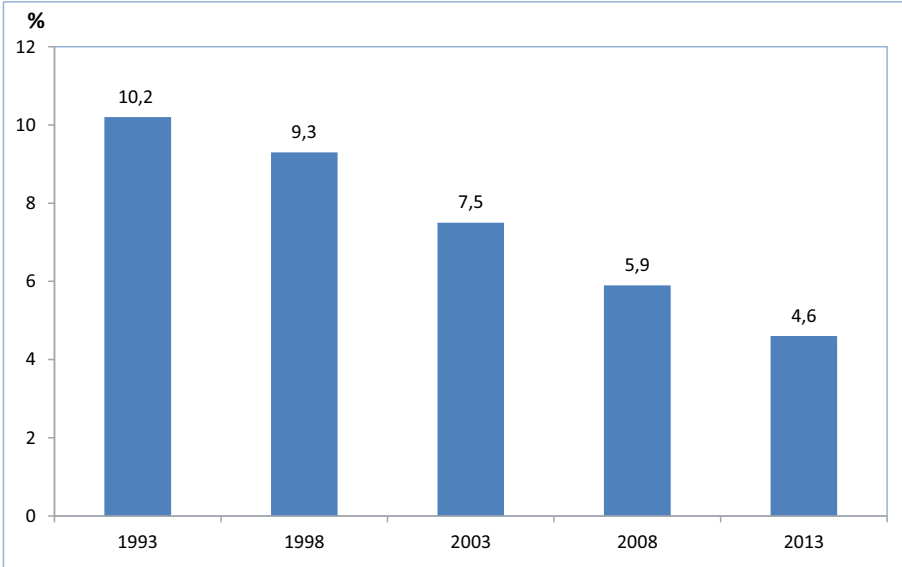
Şekil 5.18. Adölesan Doğurganlık Hızının Uluslararası Karşılaştırması,(%), 2015

Kaynak: TÜİK Doğum İstatistikleri 2016, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı, Dünya Bankası Veritabanı

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 5.19. Yıllara Göre Adölesan Annelerin Tüm Anneler İçerisindeki Oranı, (%),Türkiye

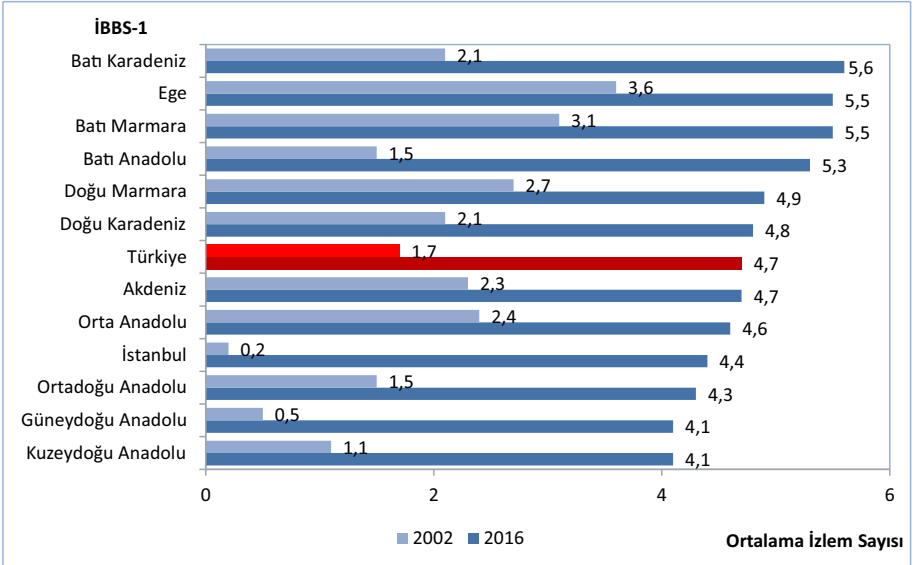
Kaynak: TNSA, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013

Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	4,1	4,3	4,8	4,7	4,7
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	8,6	8,8	8,2	8,1	8,4
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	2,3	2,9	3,0	3,0	3,0

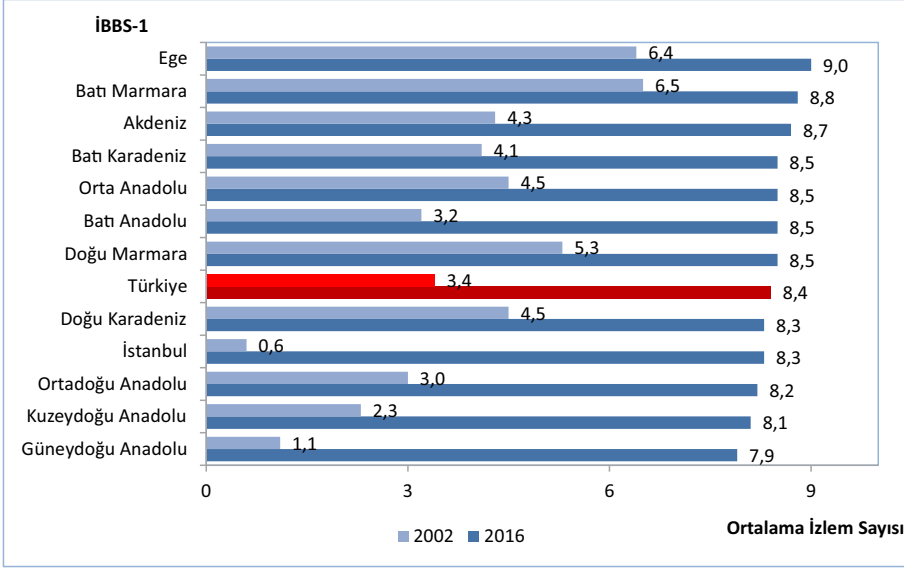
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.20. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016

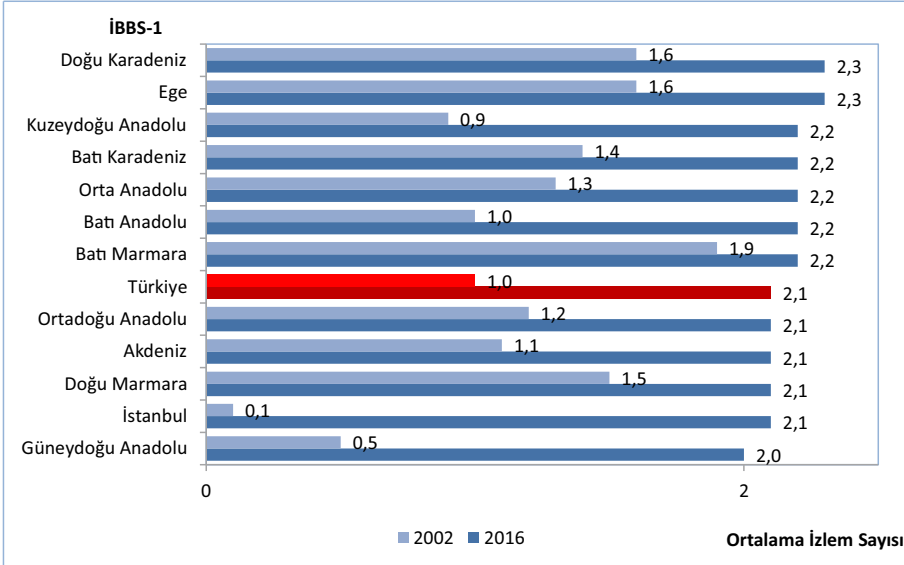
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.21. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016

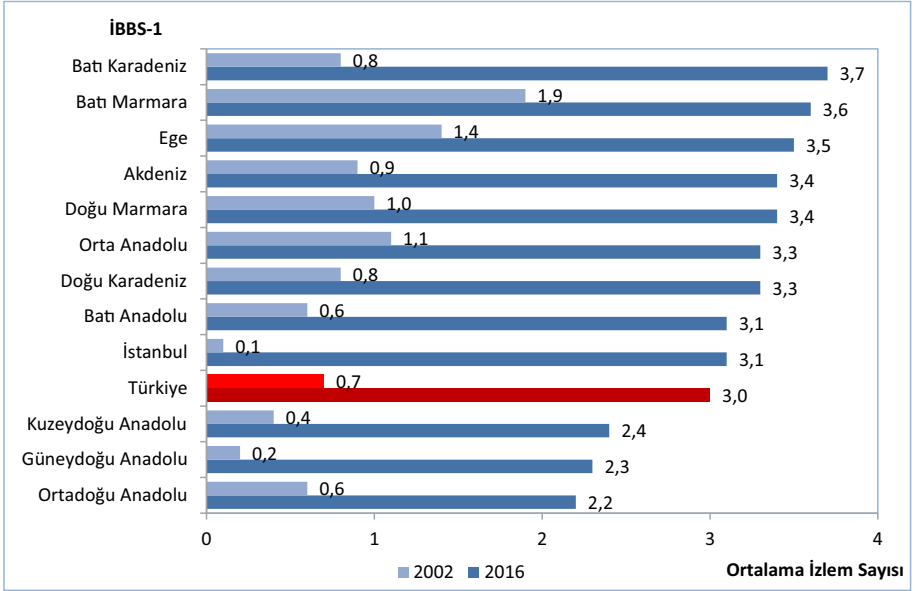
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.22. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 5.23. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Bölüm 5 İle İlgili Açıklamalar

- ☑KKK aşısı 2006 yılından önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmaktaydı.
- ☑2008 yılına kadar DBT olarak uygulanan aşı 2008 yılından itibaren DaBT+IPA+Hib şeklinde uygulanmaya başlanmıştır.
- ☑KPA 3 aşılmasına Kasım 2008 yılında başlanıldı.
- ☑Aşılama hızlarının hesaplanmasında kullanılan nüfus, Sağlık Bakanlığı tarafından hesaplanan hedef nüfustur.
- ☑Doğurganlık Hızı: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır
- ☑Adölesan Doğurganlık Hızı: 15-19 yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir.

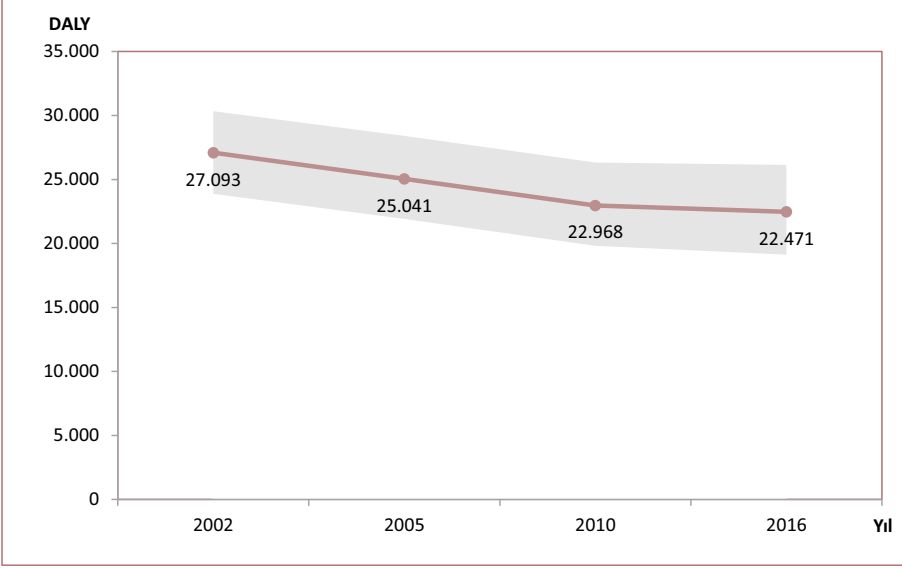
T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 6

Küresel Hastalık Yükü 2016 Türkiye Sonuçları

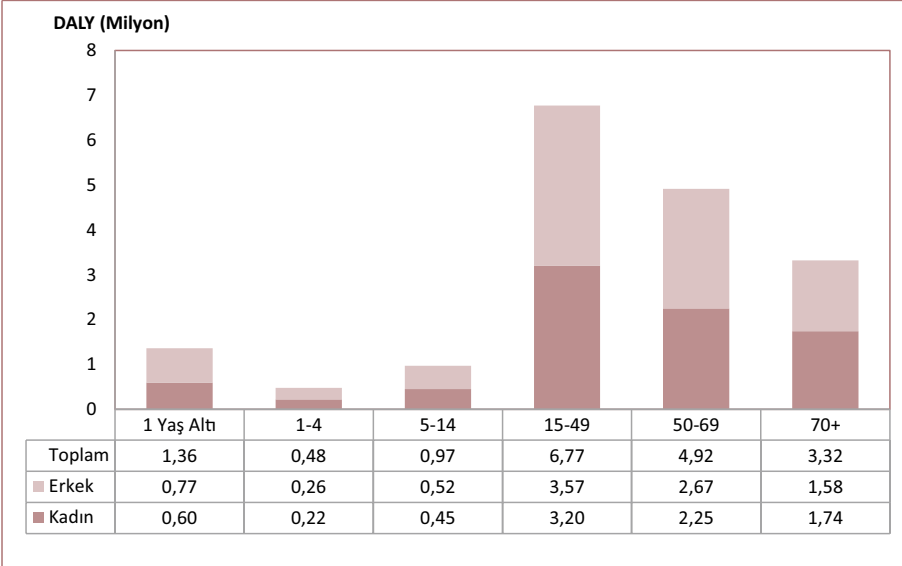
Şekil 6.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen DALY

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016

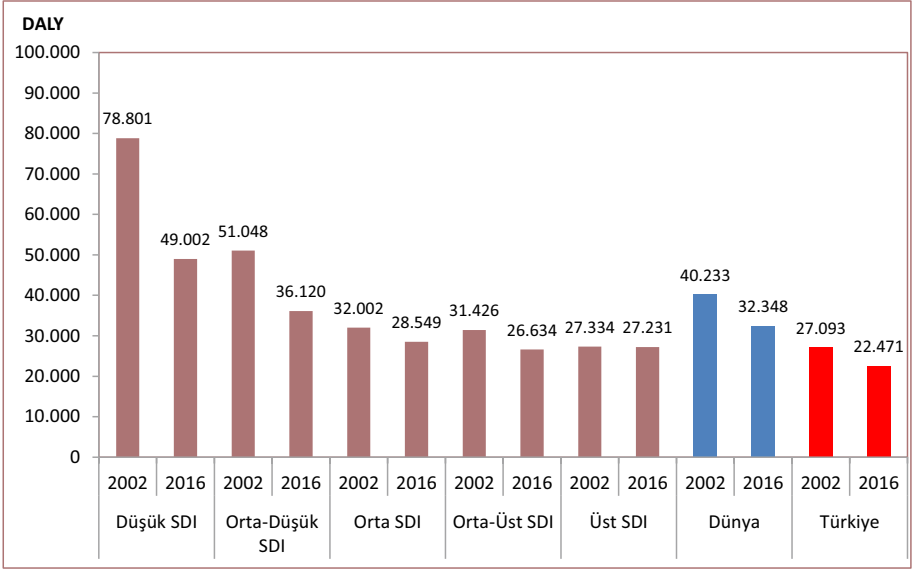
Not: Şekil içerisindeki gölgelendirme, yapılan tahminler için güven aralığını ifade eder.

Şekil 6.2. Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre DALY, 2016

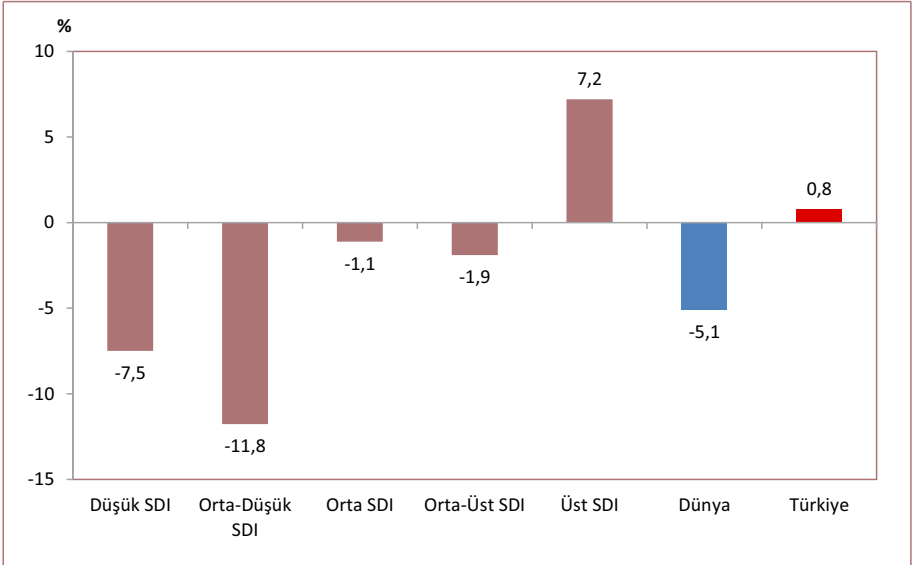
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016

Şekil 6.3. 100.000 Kişiye Düşen DALY'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2002, 2016

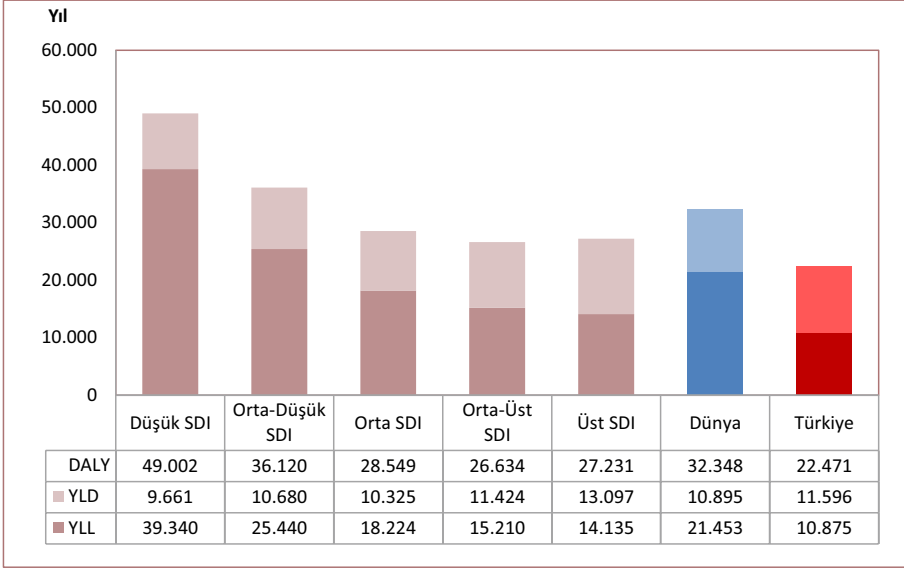
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.4. 2002-2016 Yılları Arasındaki DALY Değişiminin Uluslararası Karşılaştırması, (%)

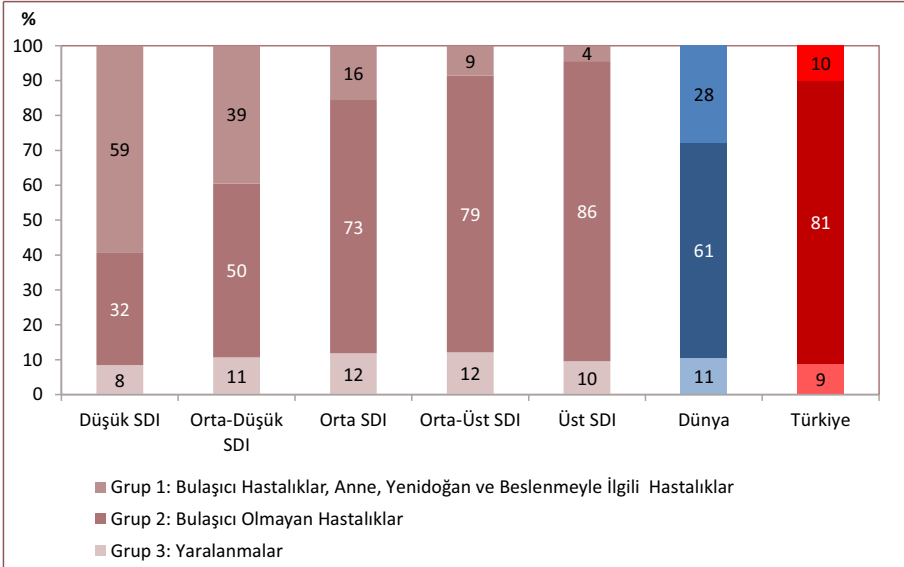
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.5. 100.000 Kişiye Düşen DALY, YLL ve YLD'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2016

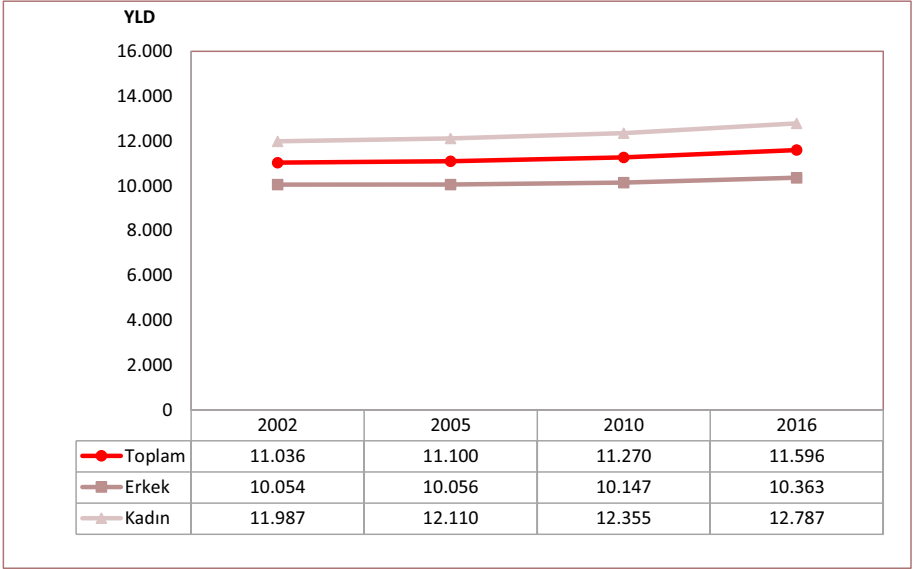
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.6. Ana Hastalık Gruplarına Göre DALY Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2016

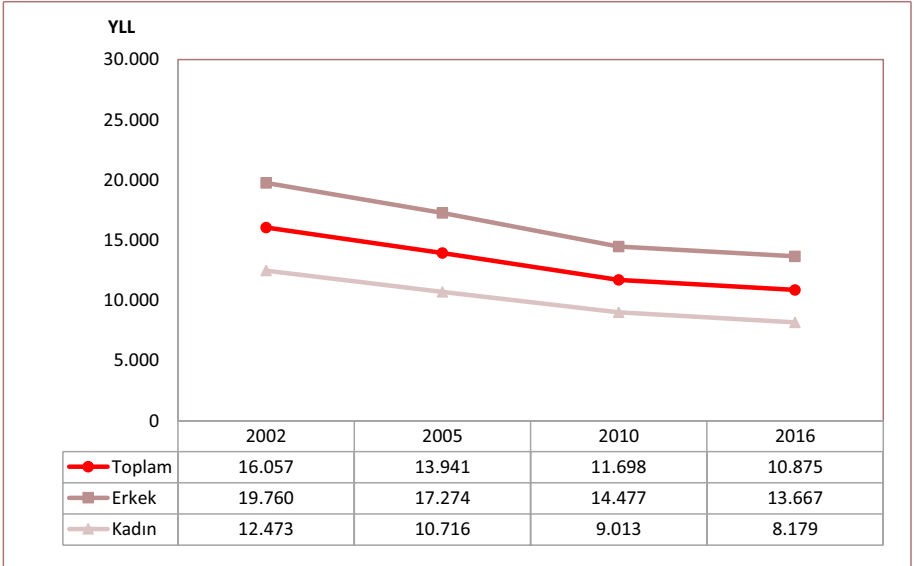
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.7. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiye Düşen YLD

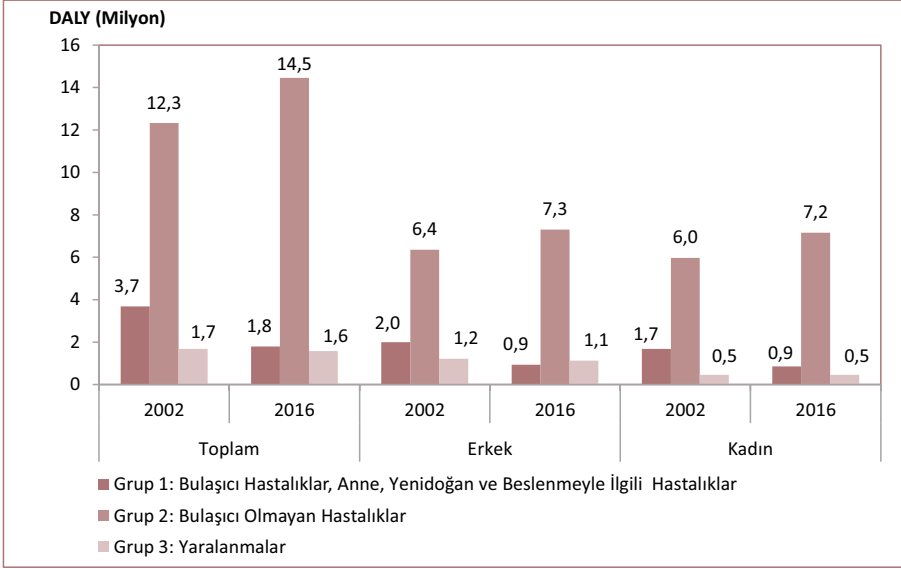
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.8. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiye Düşen YLL

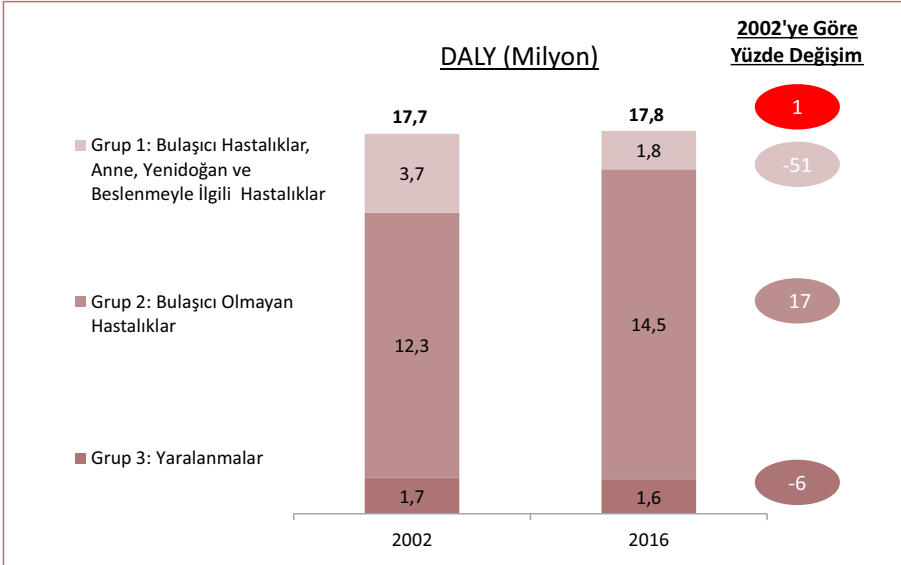
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.9. Ana Hastalık Gruplarına ve Cinsiyete Göre DALY, 2002, 2016

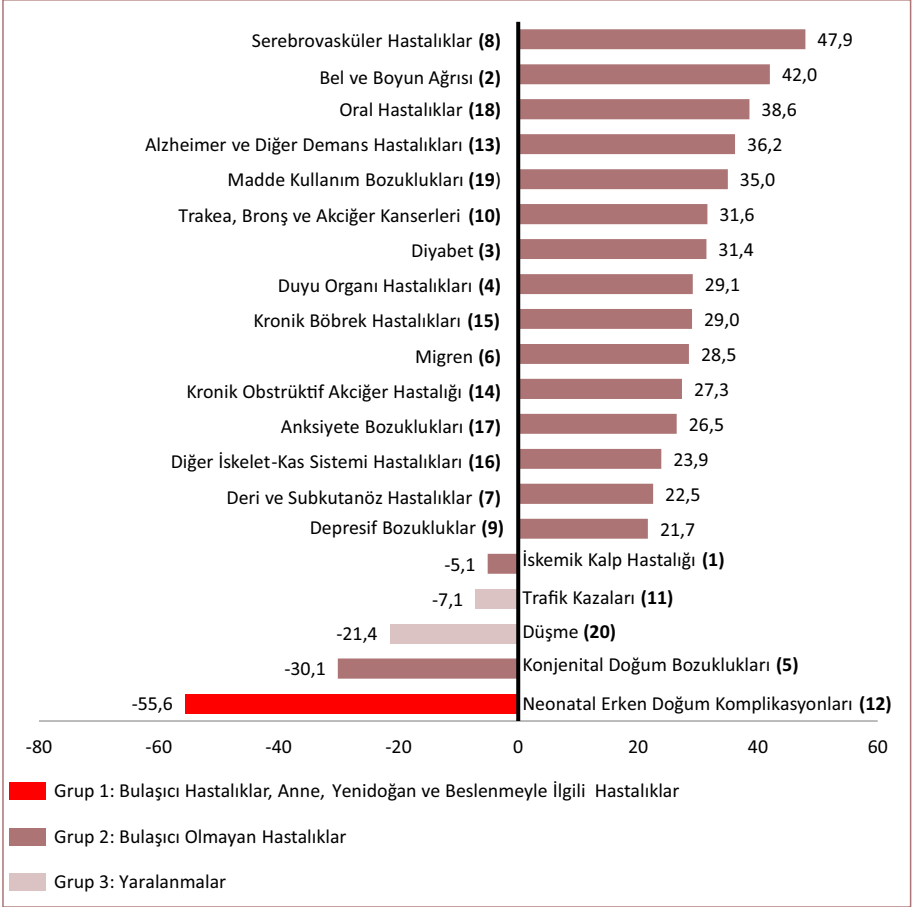
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.10. Ana Hastalık Gruplarına Göre DALY (milyon), 2002, 2016 ve 2002 Yılına Göre Değişim, (%)

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

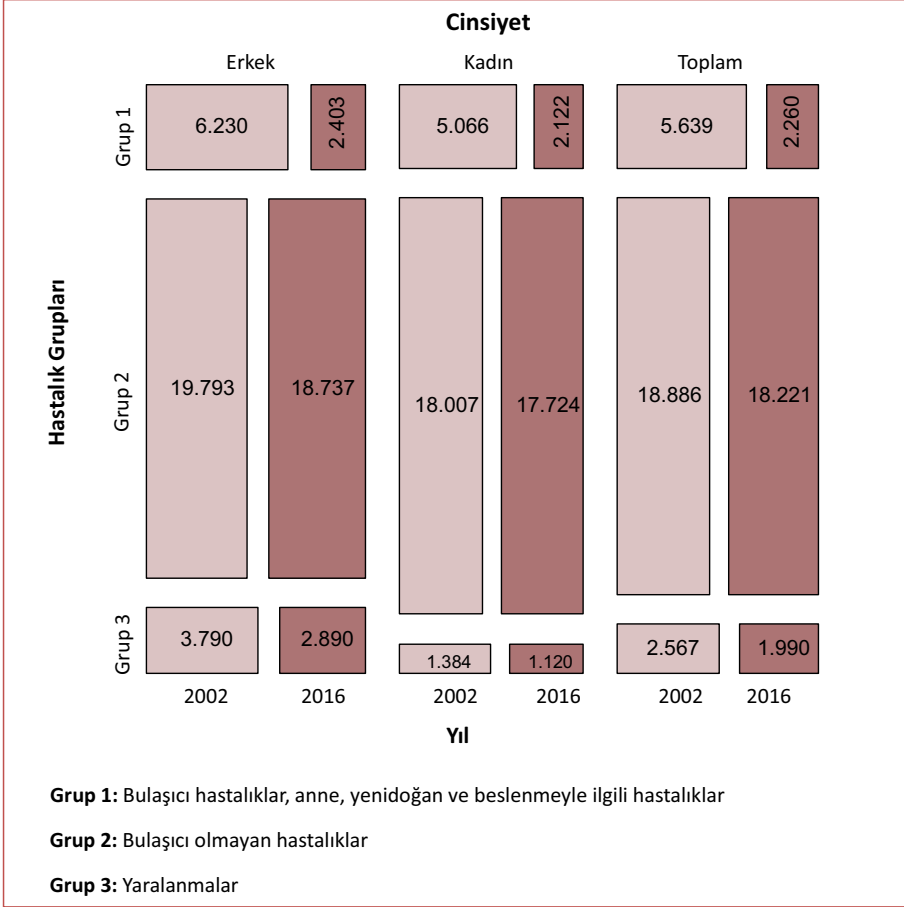
Şekil 6.11. 2016 Yılı İlk 20 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%)

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Not: Nedenlerin yanında parantez içinde yazan sayılar ilgili nedenin "2016 yılı ilk 20 DALY nedeni" içerisindeki sırasını göstermektedir.

Şekil 6.12. Ana Hastalık Grupları, Cinsiyet ve Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen DALY

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Tablo 6.1. 2016 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%), Erkek

Sıra	Neden	2002	2016	Değişim (%)
1	İskemik Kalp Hastalığı	980.844	875.649	-10,7
2	Bel ve Boyun Ağrısı	349.159	488.152	39,8
3	Trakea, Bronş ve Akciğer Kanserleri	339.395	437.167	28,8
4	Trafik Kazaları	423.459	390.821	-7,7
5	Diyabet	260.834	344.395	32,0
6	Konjenital Doğum Bozuklukları	494.195	339.613	-31,3
7	Duyu Organı Hastalıkları	252.124	316.783	25,6
8	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı	231.259	299.357	29,4
9	Serebrovasküler Hastalıklar	164.575	286.663	74,2
10	Neonatal Erken Doğum Komplikasyonları	613.449	276.053	-55,0

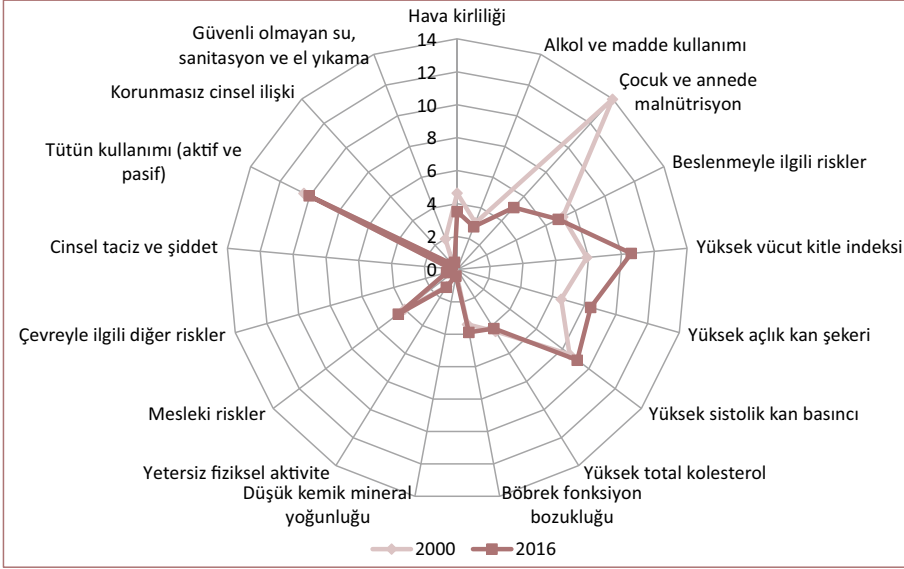
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Tablo 6.2. 2016 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2002 Yılına Göre Değişimi, (%), Kadın

Sıra	Neden	2002	2016	Değişim (%)
1	Bel ve Boyun Ağrısı	520.757	747.156	43,5
2	İskemik Kalp Hastalığı	451.951	484.117	7,1
3	Migren	310.875	398.491	28,2
4	Diyabet	301.642	394.760	30,9
5	Duyu Organı Hastalıkları	280.401	370.901	32,3
6	Depresif Bozukluklar	272.141	333.304	22,5
7	Deri ve Subkutanöz Hastalıklar	248.460	304.380	22,5
8	Konjenital Doğum Bozuklukları	426.175	303.630	-28,8
9	Alzheimer ve Diğer Demans Hastalıkları	216.550	294.793	36,1
10	Serebrovasküler Hastalıklar	198.809	250.951	26,2

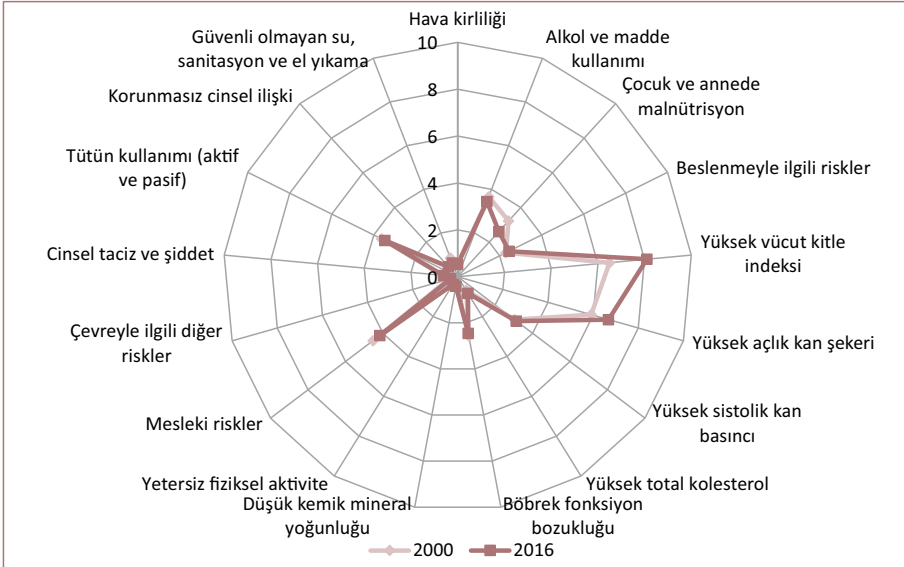
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.13. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen DALY'nin Payı, (%), 2000, 2016

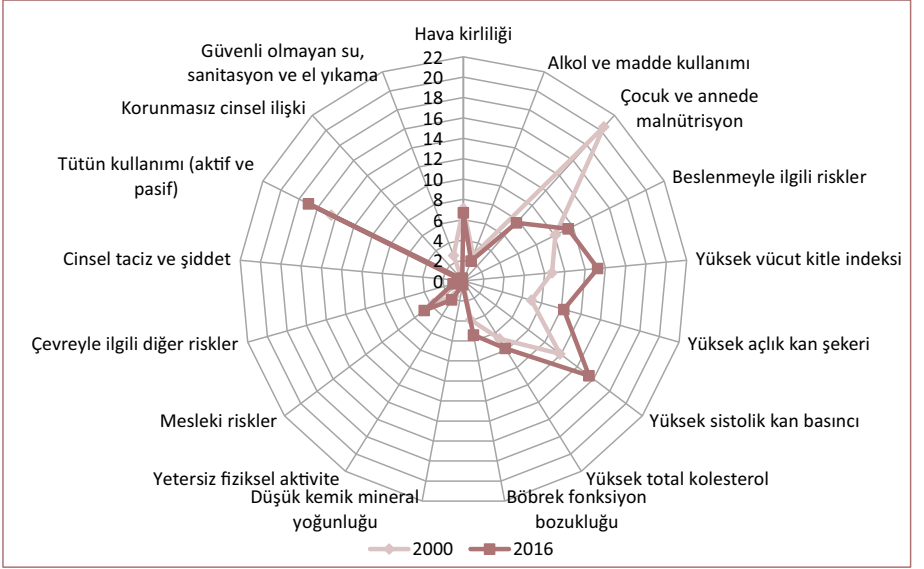
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016

Şekil 6.14. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLD'nin Payı, (%), 2000, 2016

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016

Şekil 6.15. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLL'nin Payı, (%), 2000, 2016

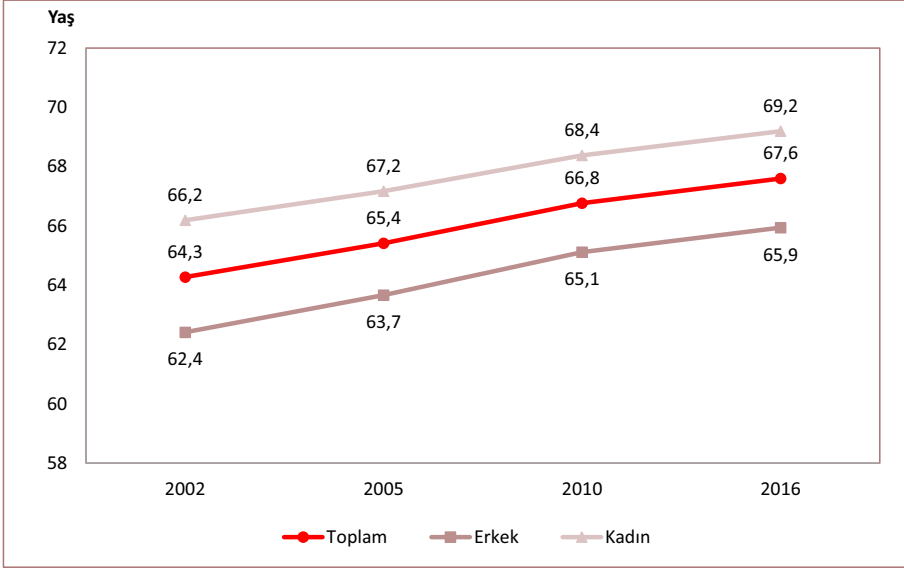
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Tablo 6.3. Cinsiyete Göre Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen 100.000 Kişiye Düşen DALY, 2000, 2016

Risk Faktörleri	2000			2016		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Yüksek Vücut Kitle İndeksi	2.236	2.336	2.287	2.293	2.465	2.380
Tütün Kullanımı (Aktif ve Pasif)	4.710	1.353	3.005	3.643	904	2.250
Yüksek Sistolik Kan Basıncı	2.898	2.059	2.472	2.317	1.779	2.043
Yüksek Açlık Kan Şekeri	2.024	1.781	1.901	1.965	1.815	1.889
Beslenmeyle İlgili Riskler	2.666	1.491	2.069	1.886	1.193	1.533
Çocuk ve Annede Malnütrisyon	4.485	3.630	4.051	1.164	1.124	1.143
Mesleki Riskler	1.875	469	1.161	1.634	399	1.005
Yüksek Total Kolesterol	1.787	787	1.279	1.229	669	944
Böbrek Fonksiyon Bozukluğu	1.108	856	980	930	813	871
Hava Kirliliği	1.774	927	1.344	1.103	484	788
Alkol ve Madde Kullanımı	1.129	639	880	781	472	624
Yetersiz Fiziksel Aktivite	450	256	351	342	226	283
Çevreyle İlgili Diğer Riskler	289	111	199	221	85	152
Güvenli Olmayan Su, Sanitasyon ve El Yıkama	667	488	576	111	101	106
Korunmasız Cinsel İlişki	101	106	104	118	85	101
Düşük Kemik Mineral Yoğunluğu	95	65	79	98	82	90
Cinsel Taciz ve Şiddet	15	142	80	15	144	81

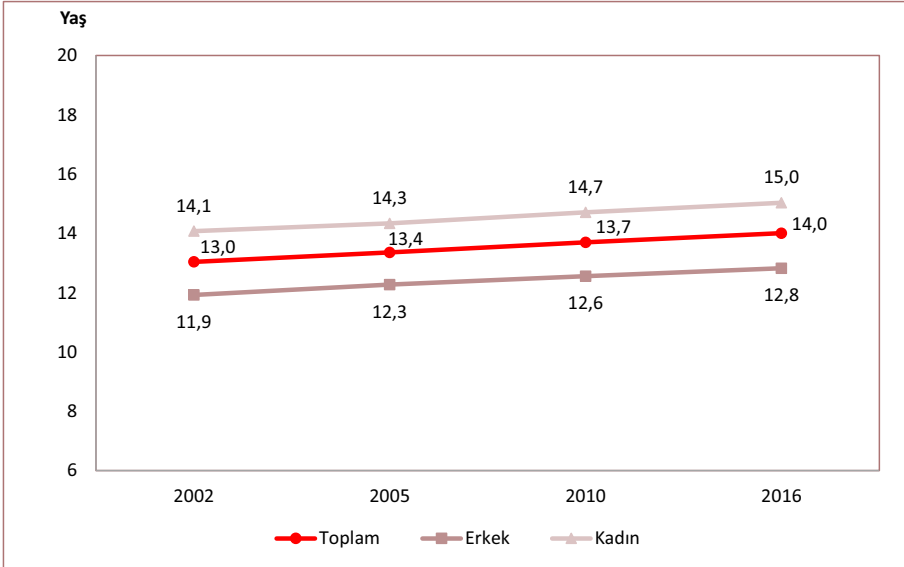
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.16. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumdaki HALE

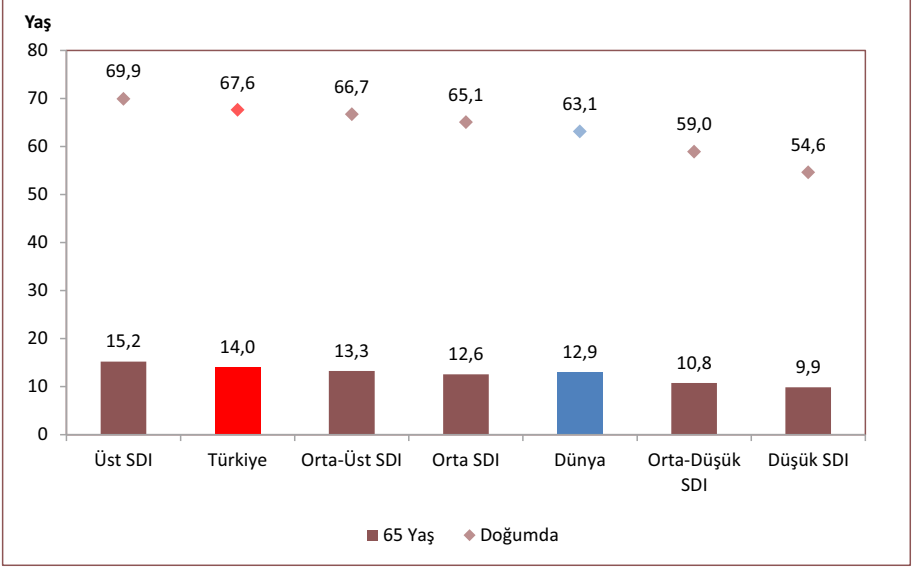
Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.17. Yıllara ve Cinsiyete Göre 65 Yaşındaki HALE

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Şekil 6.18. Doğumda ve 65 Yaşta HALE Uluslararası Karşılaştırması, 2016

Kaynak: IHME, Küresel Hastalık Yükü Çalışması 2016

Bölüm 6 İle İlgili Açıklamalar

☑**Engelliliğe Ayarlanmış Yaşam Yılı (DALY)**: Erken yaşlardaki ölümler ile ölümlerle sonuçlanmayan ancak uzun dönemli işlev kaybına yol açan hastalıklar ve yaralanmalar nedeniyle kaybedilen yılları sayan mutlak bir sağlık kaybı ölçütüdür. 1 DALY, 1 sağlıklı yaşam yılından kaybı ifade eder.

☑**Engellilikle Geçirilen Yaşam Yılı (YLD)**: Ölüme yol açmayan ancak ideal olmayan sağlık koşullarında yaşanan yılları ifade eder.

☑**Kaybedilen Yaşam Yılı (YLL)**: Erken ölüm sebebiyle kaybedilen yaşam yılı olarak ifade edilir.

☑DALY iki bileşenin toplamından oluşur;

DALY = YLL (Mortalite Yüğü) + YLD (Morbidite Yüğü)

☑**Grup 1 Hastalıklar**: Bulaşıcı hastalıklar, anne, yenidoğan ve beslenmeyle ilgili hastalıkları ifade eder.

☑**Grup 2 Hastalıklar**: Bulaşıcı olmayan hastalıkları ifade eder.

☑**Grup 3 Hastalıklar**: Yaralanmaları ifade eder.

☑**Sosyo-Demografik Endeks (SDI)**: Kişi başına düşen gelir, eğitim seviyesi ve doğurganlık hızı göstergeleri ile oluşturulmuş bir endeks olup 0-1 aralığında değerler almaktadır. En düşük kişi başına ortalama gelir, en düşük eğitim seviyesi ve en yüksek doğurganlık hızı “0”; en yüksek kişi başına düşen gelir, en yüksek eğitim seviyesi ve en düşük ortalama doğurganlık hızı “1” değerini alır. Ülkelerin değerleri “1”e yaklaştıkça gelişmişliği artmaktadır. Türkiye, “Orta-Üst SDI” grubu içerisinde yer almaktadır.

SDI gruplarına ait ayrıntılı bilgiler aşağıdaki linkte yer almaktadır:

http://ghdx.healthdata.org/sites/default/files/record-attached-files/IHME_GBD_2016_SDI_0.zip

☑**Sağlığa Ayarlanmış Yaşam Yılı (HALE)**: Kişinin, hayatında ne kadarlık süreyi sağlıklı bir şekilde yaşadığını ifade eder. Yıl cinsinden ifade edilir.

☑**Not**: Hastalık Yüğü çalışmalarında metodolojik farklılıklar olması sebebiyle daha önceki yıllarda yapılan çalışmalar ile karşılaştırma yapmak uygun değildir.

Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016

☑Küresel Hastalık Yüğü Çalışması 2016 (KHY-2016); 195 ülke, 21 bölge ve 7 süper bölgenin sağlık profilini ve sağlık profilindeki değişiklikleri değerlendirmek için küresel çapta gerçekleştirilen bir çalışmadır.

☑Çalışma, Washington Üniversitesi Sağlık Ölçümleri Değerlendirme Enstitüsü (IHME) tarafından yapılmıştır.

☑Hastalık yüğü çalışmaları, sağlık politikalarında önceliklerin belirlenmesi ve yürütülen programların sonuçlarının değerlendirilmesi açısından önemli bir bilgi kaynağıdır.

☑Ülkelerdeki ve bölgelerdeki erken yaşlardaki ölümler ile ölümlerle sonuçlanmayan ancak uzun dönemli işlev kaybına yol açan hastalıkların ve yaralanmaların neden olduğu yüğü ve risk faktörlerine atfedilen yüğü hesaplamak adına çalışma büyük önem arz etmektedir.

☑Çalışma cinsiyet, yaş grubu, yıl, ülke, bölge, hastalık ve risk faktörleri düzeyinde veriler sunarak hastalık yüğü değerlerinde detaylı karşılaştırma yapmaya olanak sağlamaktadır.

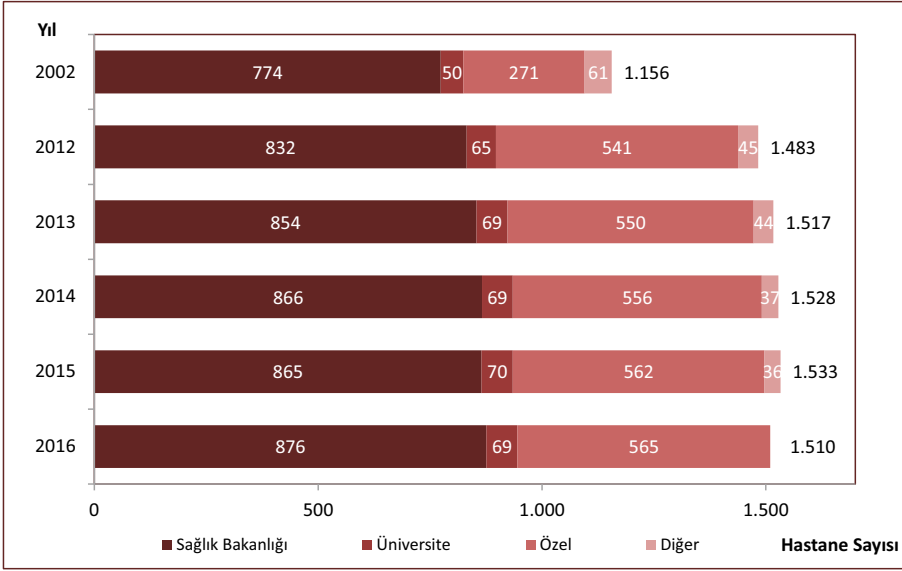
T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 7

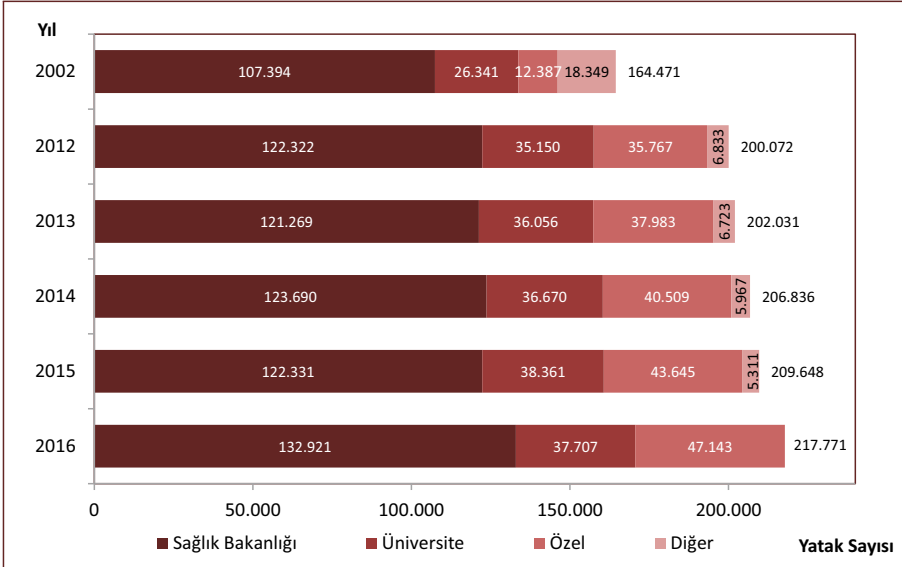
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 7.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

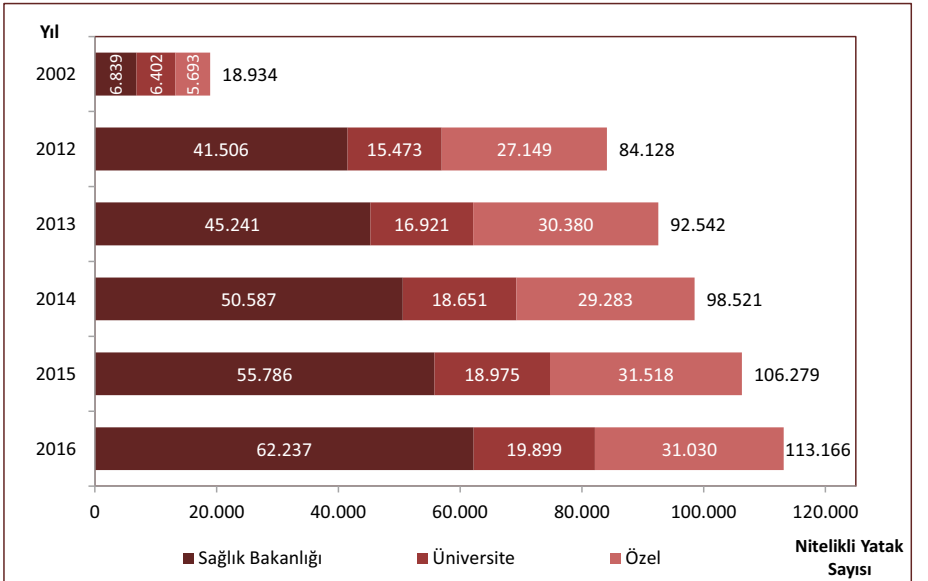
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2016

Dallar	Hastane	Yatak
Genel Hastane	1.385	196.951
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	31	5.549
Göz Hastalıkları Hastanesi	27	623
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	20	2.943
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	14	3.668
Pskiyatri Hastanesi	12	4.352
Kalp ve Damar Cerrahisi Hastanesi	5	632
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	4	1307
Kemik Hastalıkları Hastanesi	3	436
Meslek Hastalıkları Hastanesi	3	298
Onkoloji Hastanesi	2	816
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	1	33
Lepira Hastanesi	1	34
Lösemili Çocuklar Hastanesi	1	75
Spastik Çocuklar Hastanesi ve Rehabilitasyon Merkezi	1	54
Toplam	1.510	217.771

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

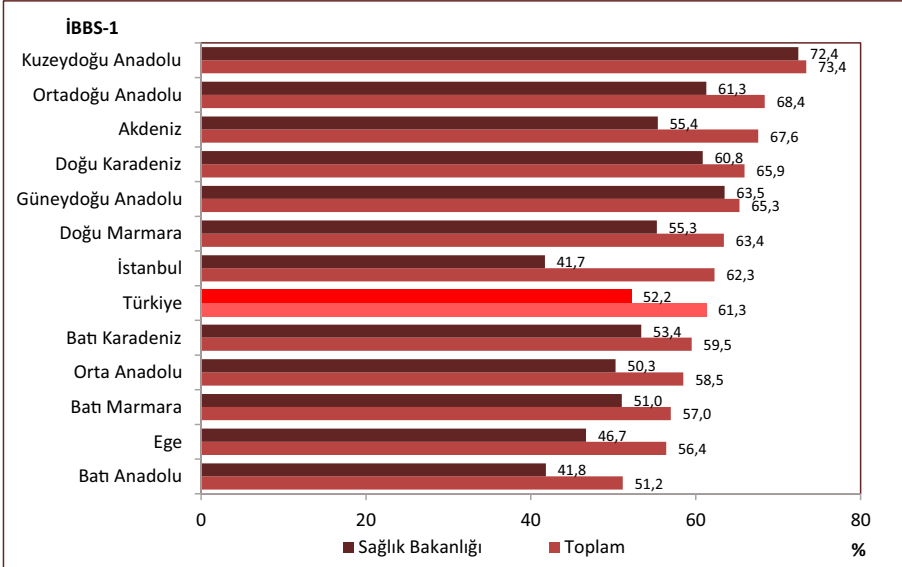
Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Türkiye

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
2002	6,4	24,6	19,1	11,7
2012	37,1	50,1	81,1	47,7
2013	41,0	54,3	87,8	52,6
2014	45,2	59,1	83,9	55,3
2015	50,8	57,5	89,1	59,7
2016	52,2	61,6	93,7	61,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmemiştir.

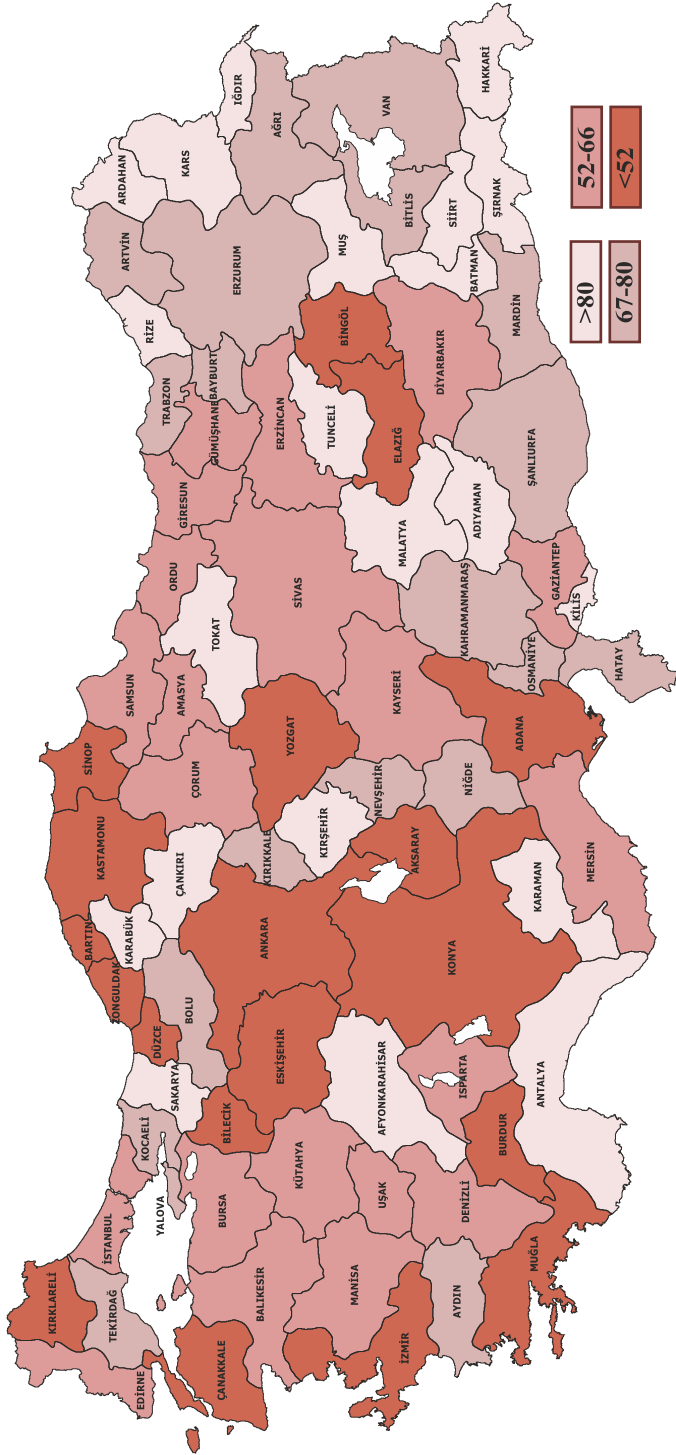
Şekil 7.4. Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

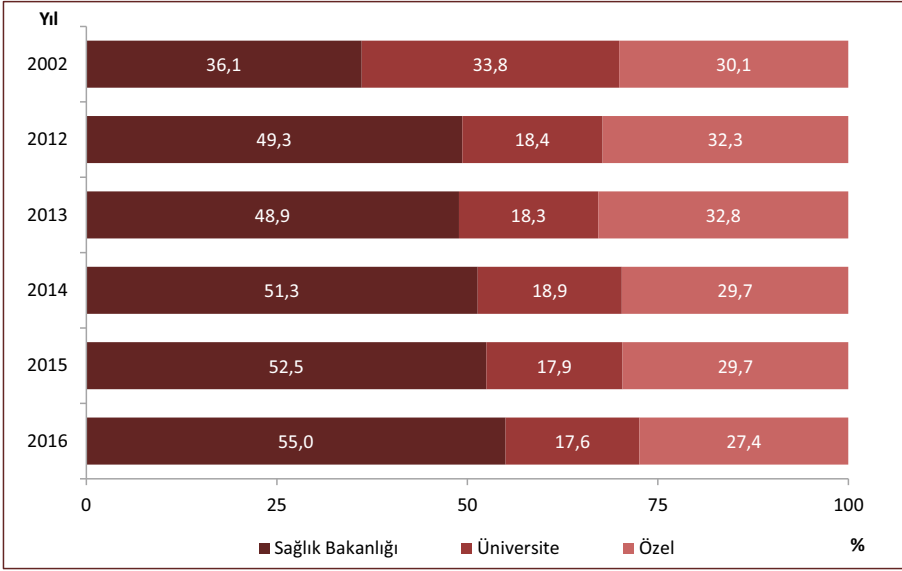
Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmemiştir.

Harita 7.1. illere göre nitelikli yatakların toplam yataklar içerisindeki oranı, (%), Tüm Sektörler, 2016

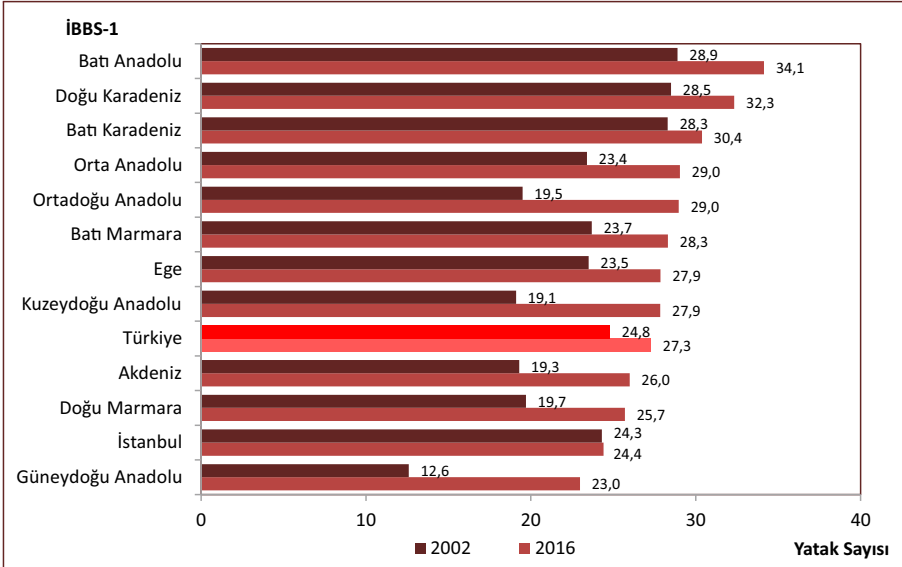
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
 Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmemiştir.

Şekil 7.5. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

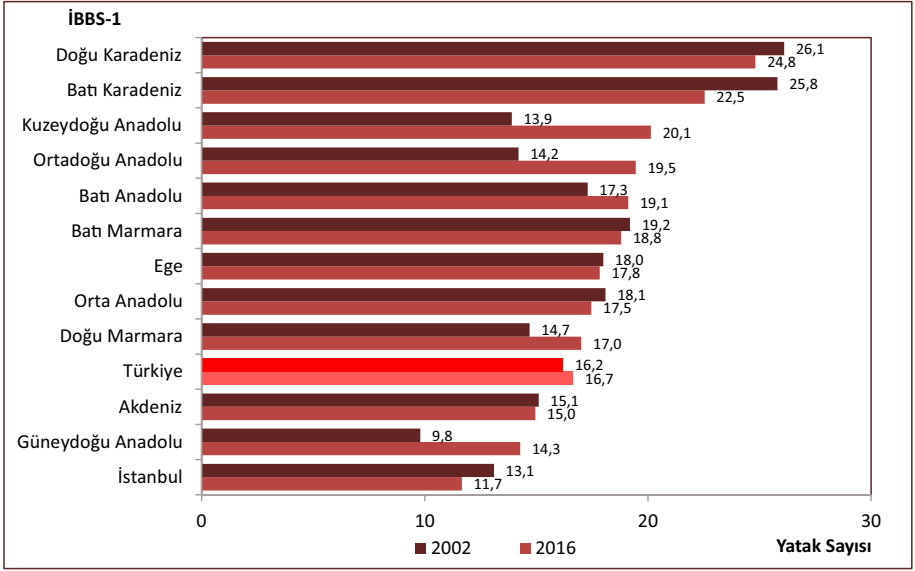
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

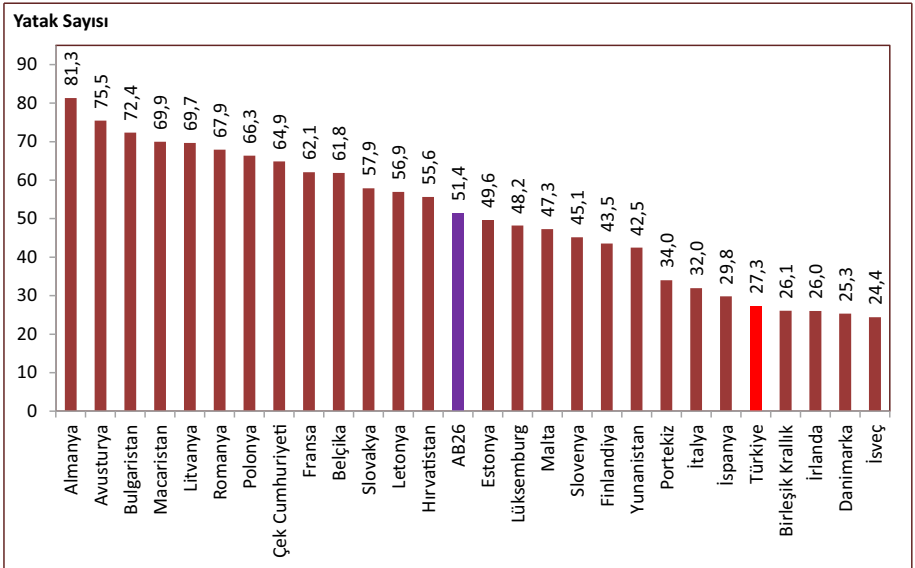
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.7. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

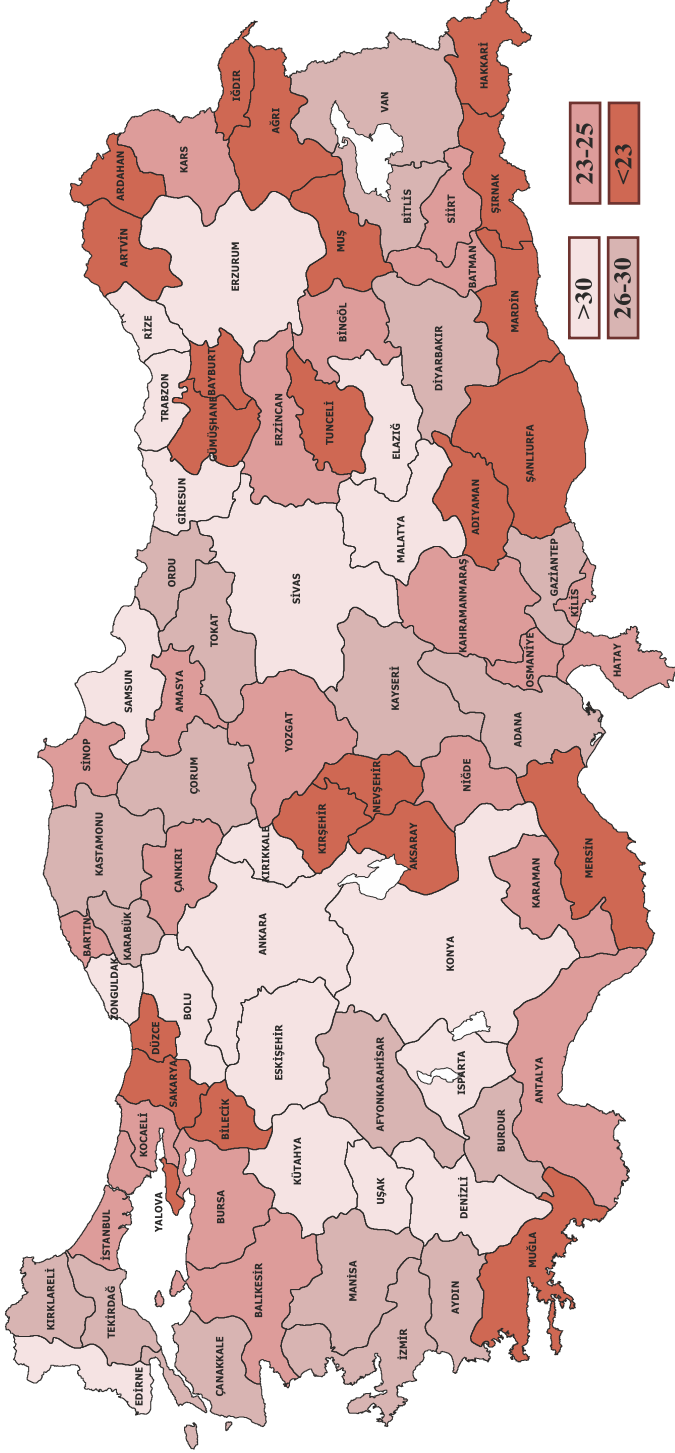
Şekil 7.8. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, EUROSTAT Veritabanı

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

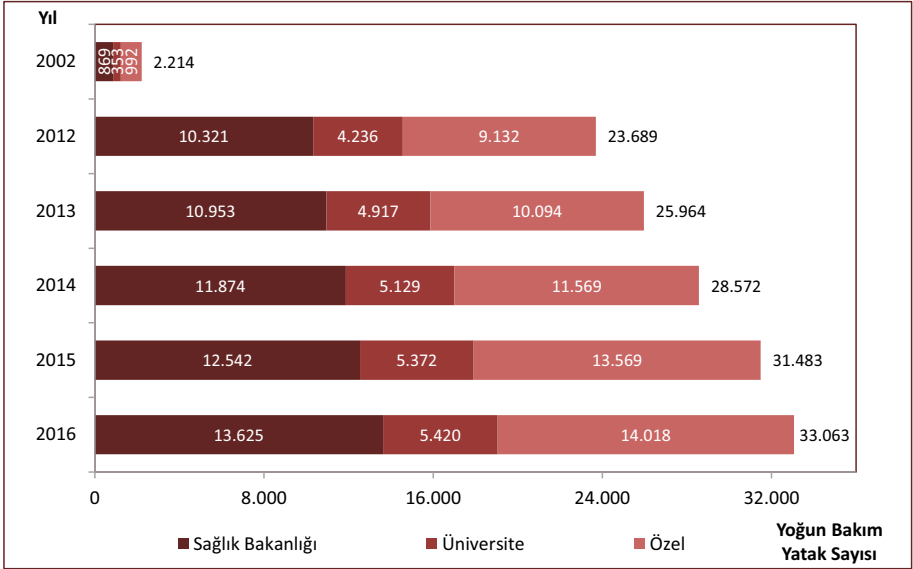
Harita 7.2. İllere Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Şekil 7.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.3. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	8.537	3.660	7.685	19.882
Çocuk	641	508	54	1.203
Yenidoğan	3.364	1.204	5.830	10.398
Toplam	12.542	5.372	13.569	31.483

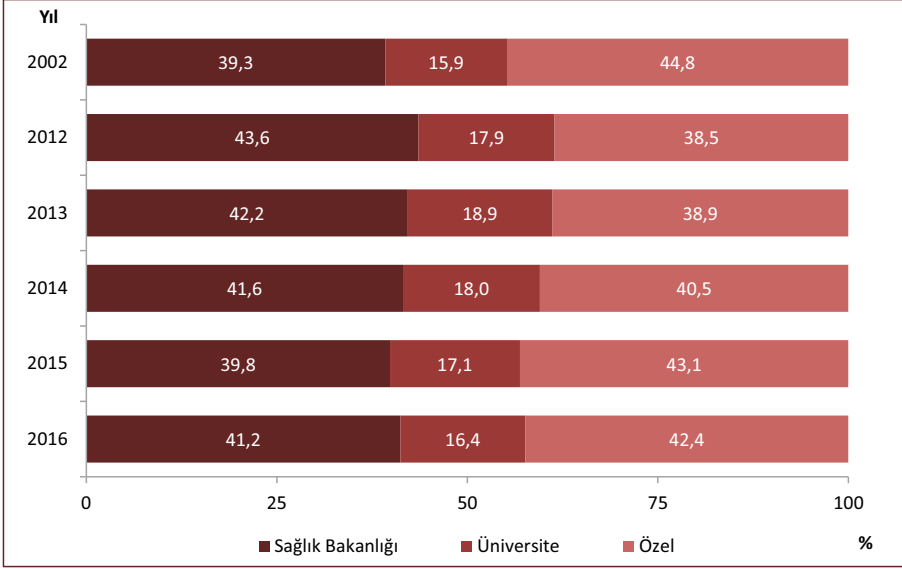
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.4. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2016

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	9.324	3.735	7.858	20.917
Çocuk	716	453	38	1.207
Yenidoğan	3.585	1.232	6.122	10.939
Toplam	13.625	5.420	14.018	33.063

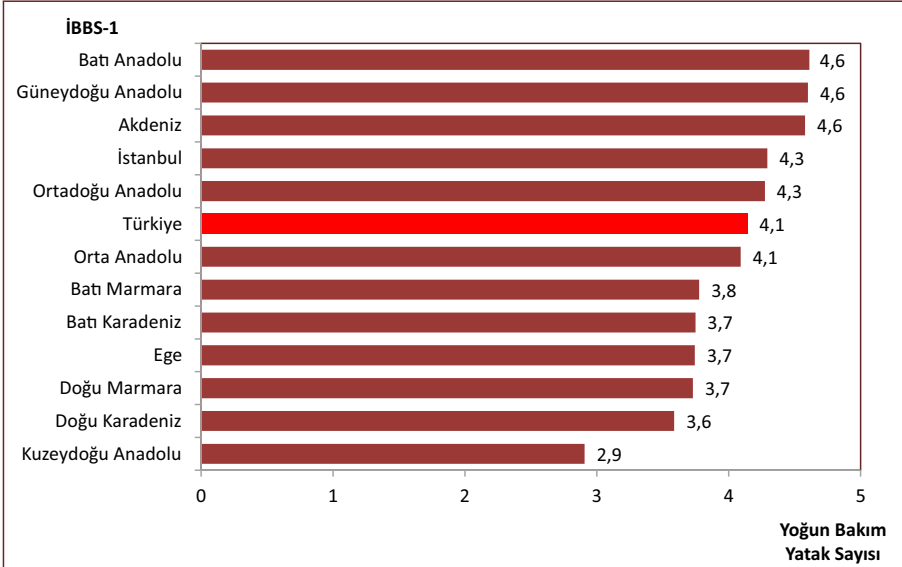
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.10. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye

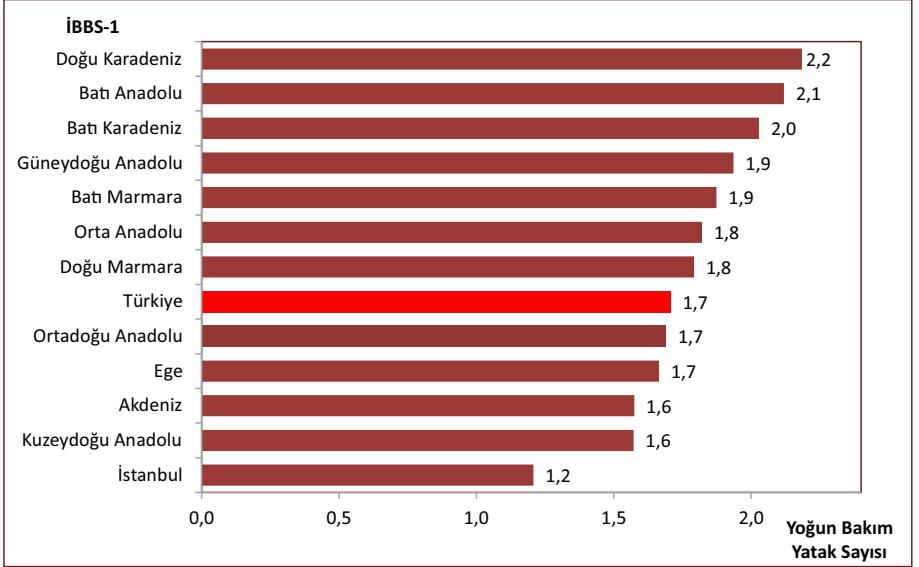
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

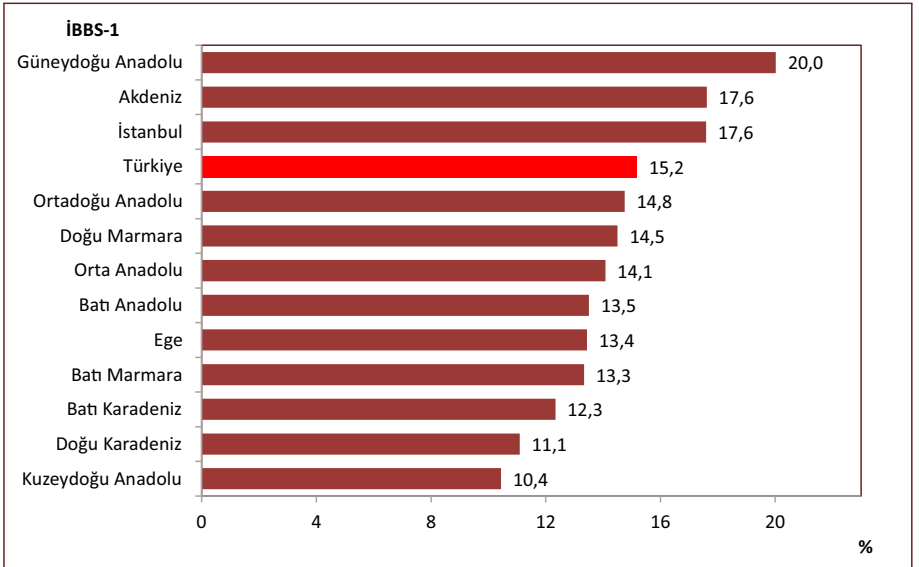
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016

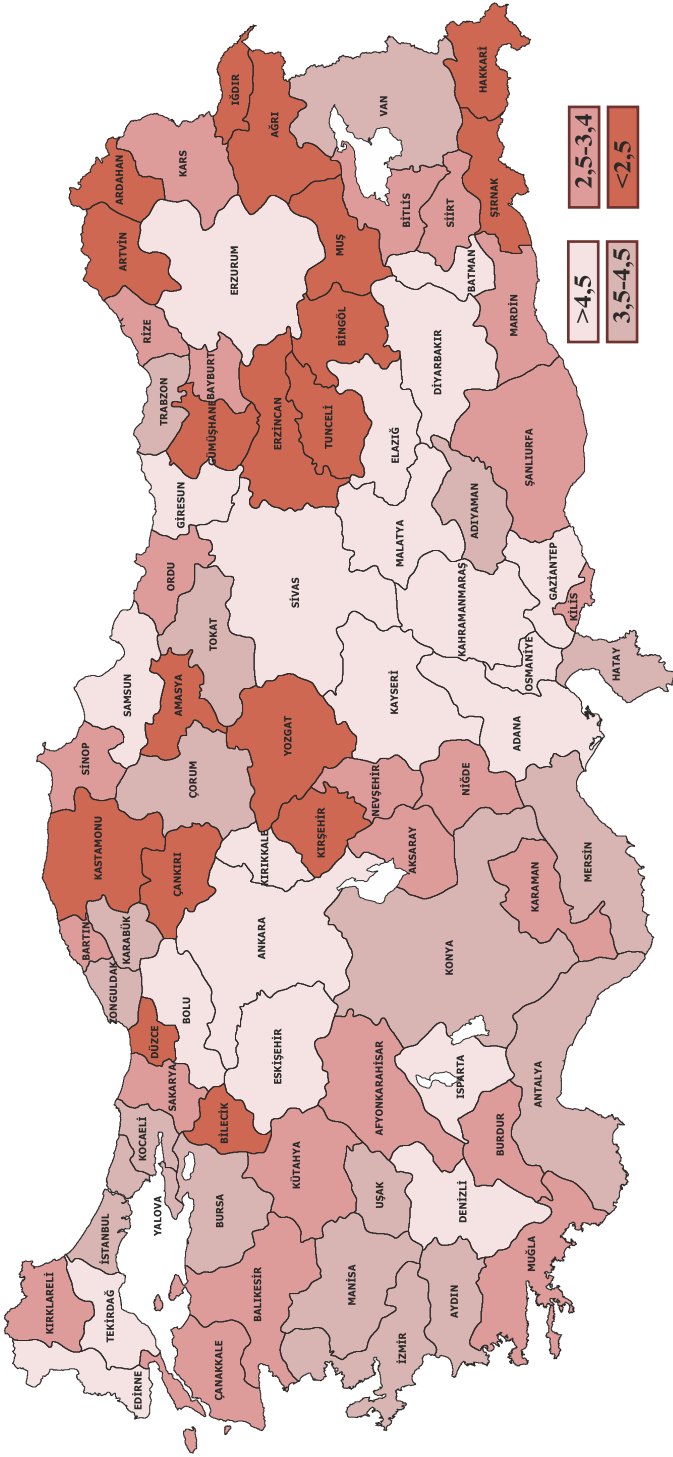
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.13. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

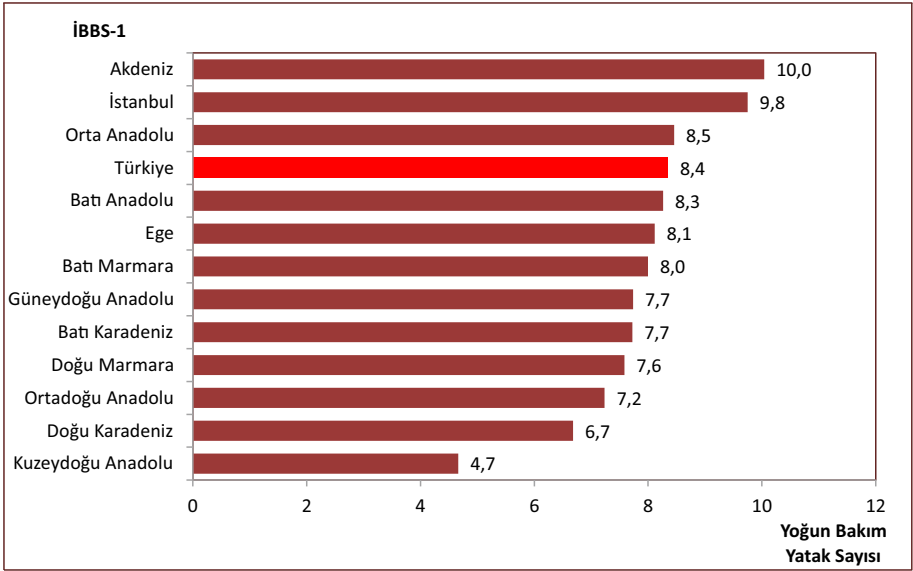
Harita 7.3. İllere Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

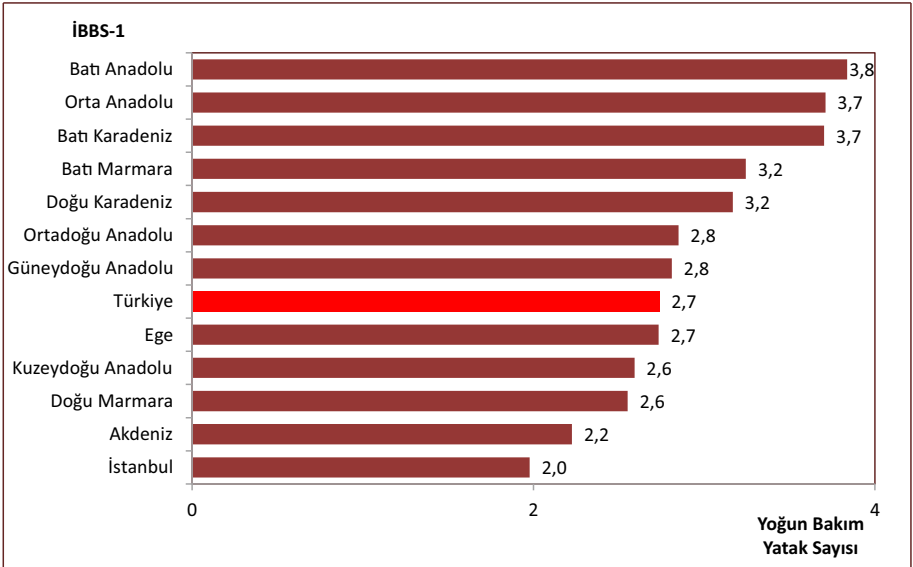
Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Şekil 7.14. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

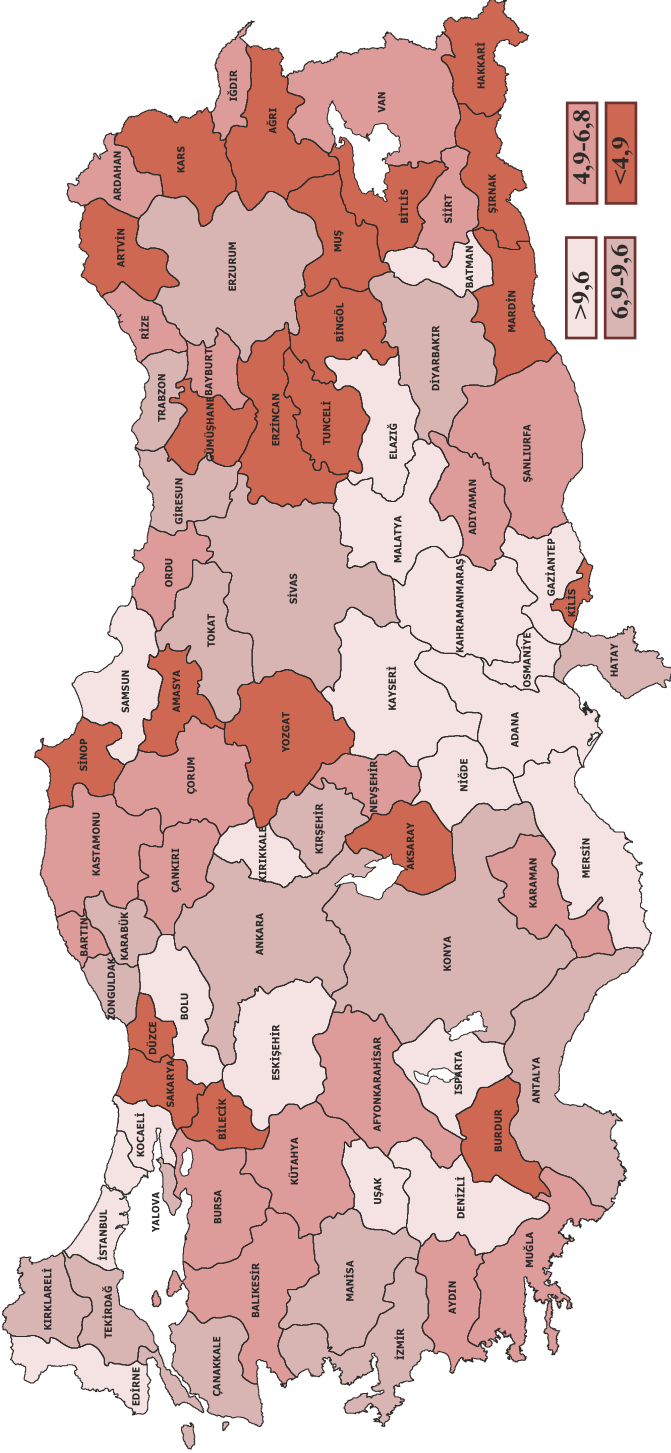
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.4. İllere Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yeni doğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

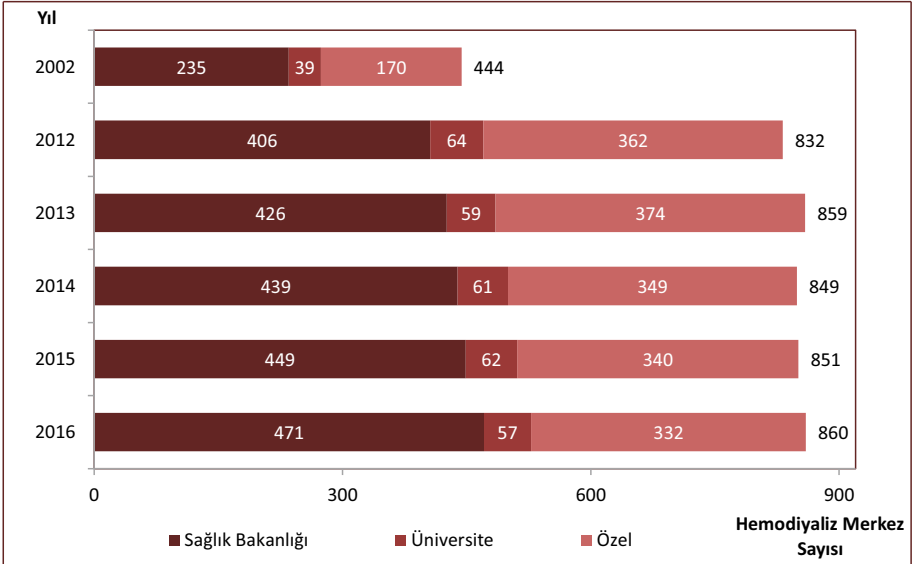
Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Tablo 7.5. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2016

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Ameliyathane	891	185	785	1.861
Ameliyathane Odası	3.139	971	2.016	6.126
Ameliyathane Masası	3.511	1.012	2.072	6.595

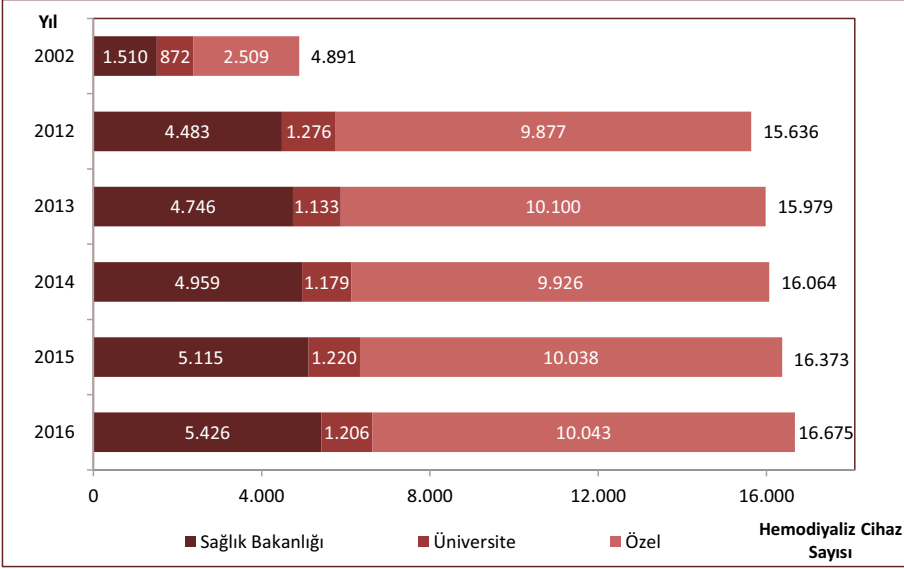
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.16. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.6. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	138,9	13,6	127,0	279,5
Doğu Karadeniz	162,2	4,9	91,1	258,2
Orta Anadolu	92,2	11,1	153,7	257,1
Ege	72,5	12,1	167,8	252,3
Batı Anadolu	46,2	36,2	150,1	232,5
Batı Marmara	82,8	13,1	127,5	223,4
Akdeniz	67,9	21,6	129,1	218,6
Doğu Marmara	68,3	14,7	132,5	215,5
Türkiye	68,0	15,1	125,8	208,9
İstanbul	20,7	7,1	155,6	183,4
Kuzeydoğu Anadolu	118,6	10,0	30,9	159,4
Ortadoğu Anadolu	87,3	19,9	44,9	152,1
Güneydoğu Anadolu	58,3	11,9	48,9	119,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.7. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
MR	58	720	751	757	794	836
BT	323	1.017	1.058	1.071	1.119	1.152
Ultrason	1.005	4.282	4.756	5.286	5.518	5.470
Doppler Ultrason	681	2.480	2.793	3.151	4.015	4.679
EKO	259	1.379	1.542	1.793	1.897	2.121

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.8. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2016

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
MR	299	109	428	836
BT	521	138	493	1.152
Ultrason	2.782	677	2.011	5.470
Doppler Ultrason	3.012	435	1.232	4.679
EKO	1.186	241	694	2.121
Mamografi	351	79	501	931

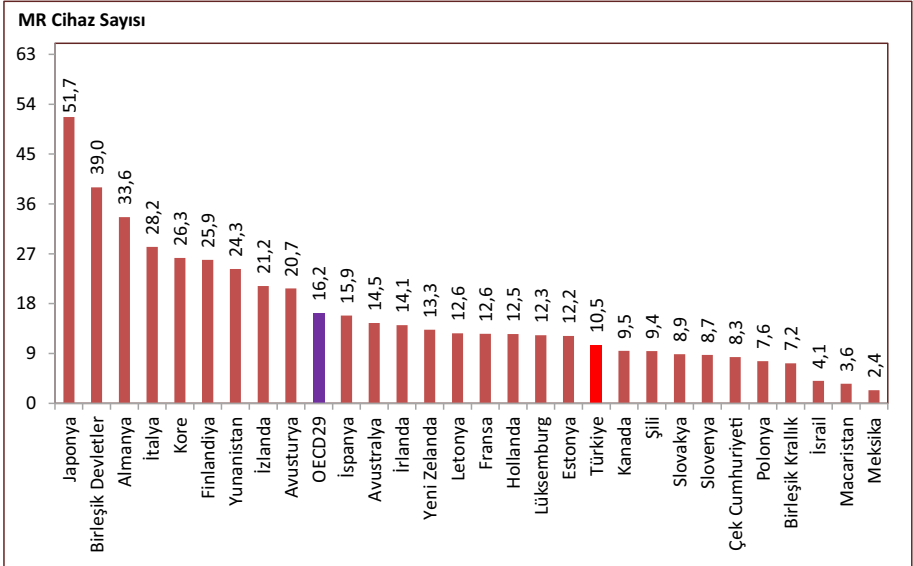
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	5,0	3,1	5,4	13,5
Akdeniz	2,9	1,5	6,9	11,3
Batı Marmara	4,1	1,2	5,8	11,0
Doğu Karadeniz	6,4	0,8	3,8	11,0
İstanbul	3,0	1,1	6,9	10,9
Kuzeydoğu Anadolu	5,9	2,7	2,3	10,9
Türkiye	3,7	1,4	5,4	10,5
Ege	4,1	1,0	5,4	10,4
Doğu Marmara	3,9	1,2	4,9	10,0
Batı Karadeniz	4,6	1,3	3,3	9,2
Orta Anadolu	2,8	1,5	4,6	8,9
Güneydoğu Anadolu	2,9	0,7	4,7	8,3
Ortadoğu Anadolu	3,4	1,3	3,4	8,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

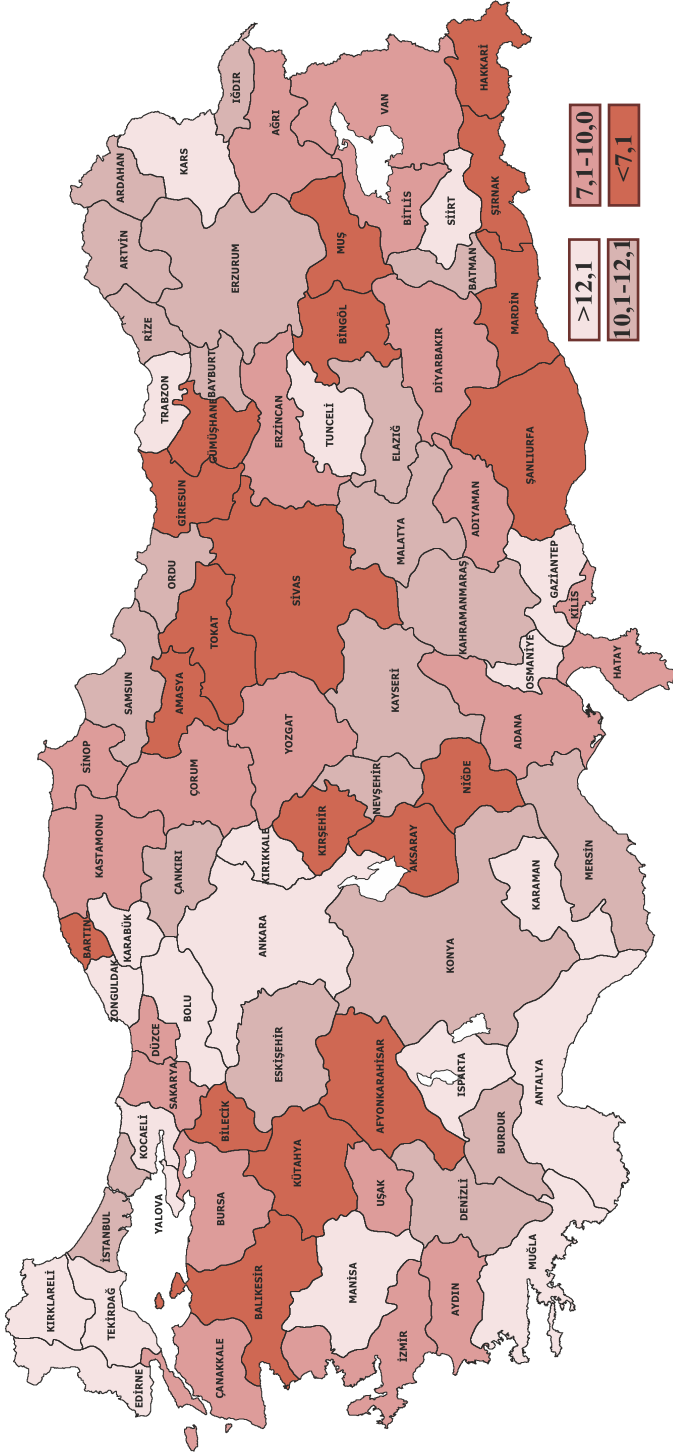
Şekil 7.18. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 7.6. illere göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

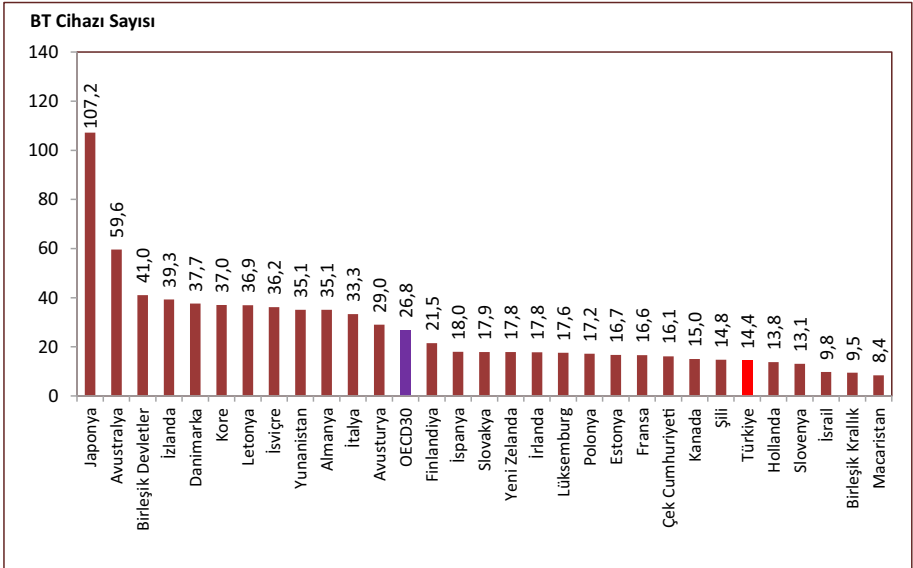
Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	7,9	3,4	6,6	17,8
Kuzeydoğu Anadolu	10,0	5,0	2,3	17,3
İstanbul	4,7	1,6	9,6	15,9
Akdeniz	6,0	1,9	7,8	15,6
Batı Marmara	7,8	1,5	5,8	15,1
Türkiye	6,5	1,7	6,2	14,4
Doğu Karadeniz	9,4	0,8	4,2	14,4
Ege	6,8	1,5	5,5	13,7
Batı Karadeniz	8,6	1,5	3,5	13,6
Ortadoğu Anadolu	7,3	1,3	5,0	13,6
Doğu Marmara	6,1	1,0	4,9	12,1
Orta Anadolu	5,6	2,0	4,3	11,9
Güneydoğu Anadolu	5,9	0,9	4,6	11,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

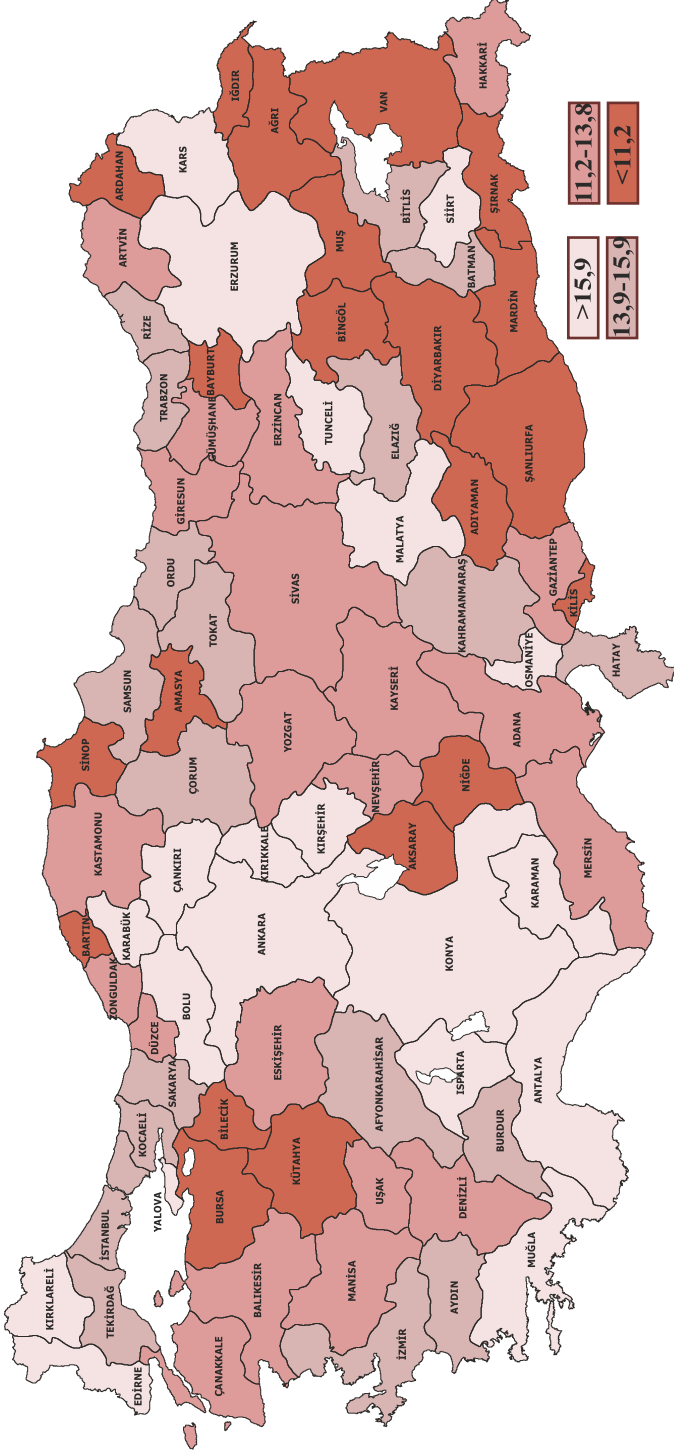
Şekil 7.19. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 7.7. illere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2016.

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	29,5	6,6	45,7	81,7
Orta Anadolu	40,8	7,6	24,1	72,4
Batı Anadolu	40,8	9,3	21,4	71,5
Doğu Karadeniz	40,1	15,1	16,3	71,4
Akdeniz	31,7	10,5	28,4	70,6
Ege	38,7	12,9	19,0	70,5
Türkiye	34,9	8,5	25,2	68,5
Kuzeydoğu Anadolu	45,4	13,2	5,9	64,5
Güneydoğu Anadolu	28,8	8,9	24,2	61,9
Batı Karadeniz	44,2	2,4	14,7	61,3
Batı Marmara	31,4	8,1	20,9	60,4
Ortadoğu Anadolu	37,9	8,4	12,0	58,3
Doğu Marmara	31,6	3,0	18,6	53,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	58,9	6,7	13,5	79,2
İstanbul	40,7	7,6	26,8	75,0
Doğu Karadeniz	59,7	1,1	7,6	68,4
Orta Anadolu	32,2	11,9	15,2	59,3
Türkiye	37,7	5,5	15,4	58,6
Batı Marmara	40,1	4,6	13,4	58,1
Ege	37,9	4,3	15,4	57,6
Kuzeydoğu Anadolu	45,4	4,1	5,9	55,4
Akdeniz	32,6	6,0	14,0	52,6
Doğu Marmara	34,1	2,1	13,7	49,8
Ortadoğu Anadolu	29,0	4,2	12,3	45,5
Batı Karadeniz	31,2	5,3	7,0	43,5
Güneydoğu Anadolu	22,8	4,1	12,5	39,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.13. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	18,3	6,3	9,7	34,3
İstanbul	14,1	3,0	14,8	31,8
Doğu Karadeniz	22,7	1,1	5,7	29,5
Orta Anadolu	14,4	4,6	8,1	27,1
Doğu Marmara	15,9	2,1	8,8	26,8
Türkiye	14,9	3,0	8,7	26,6
Batı Karadeniz	18,0	2,9	5,5	26,4
Kuzeydoğu Anadolu	20,0	5,0	1,4	26,3
Batı Marmara	14,8	2,6	7,0	24,4
Ege	15,0	1,5	7,5	24,0
Akdeniz	11,6	3,3	8,7	23,7
Ortadoğu Anadolu	13,3	3,1	5,5	21,9
Güneydoğu Anadolu	11,4	2,0	5,4	18,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.14. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	6,8	1,8	6,1	14,7
İstanbul	2,8	0,9	10,1	13,8
Batı Marmara	5,2	1,2	6,4	12,8
Akdeniz	4,4	1,0	7,4	12,8
Doğu Karadeniz	7,2	0,4	4,9	12,5
Ege	5,2	1,2	5,4	11,7
Türkiye	4,4	1,0	6,3	11,7
Batı Karadeniz	6,2	0,7	4,0	10,8
Doğu Marmara	4,4	0,7	4,9	10,0
Ortadoğu Anadolu	3,9	0,8	5,0	9,7
Kuzeydoğu Anadolu	5,0	1,8	2,7	9,5
Orta Anadolu	3,0	1,3	5,1	9,4
Güneydoğu Anadolu	2,5	0,5	4,6	7,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.15. İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2016

İBBS-1	Özel Tıp Merkezi	Özel Poliklinik
İstanbul	252	144
Batı Marmara	15	5
Ege	121	60
Doğu Marmara	61	22
Batı Anadolu	89	49
Akdeniz	76	40
Orta Anadolu	10	6
Batı Karadeniz	26	7
Doğu Karadeniz	10	4
Kuzeydoğu Anadolu	6	0
Ortadoğu Anadolu	14	1
Güneydoğu Anadolu	82	3
Türkiye	762	341

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

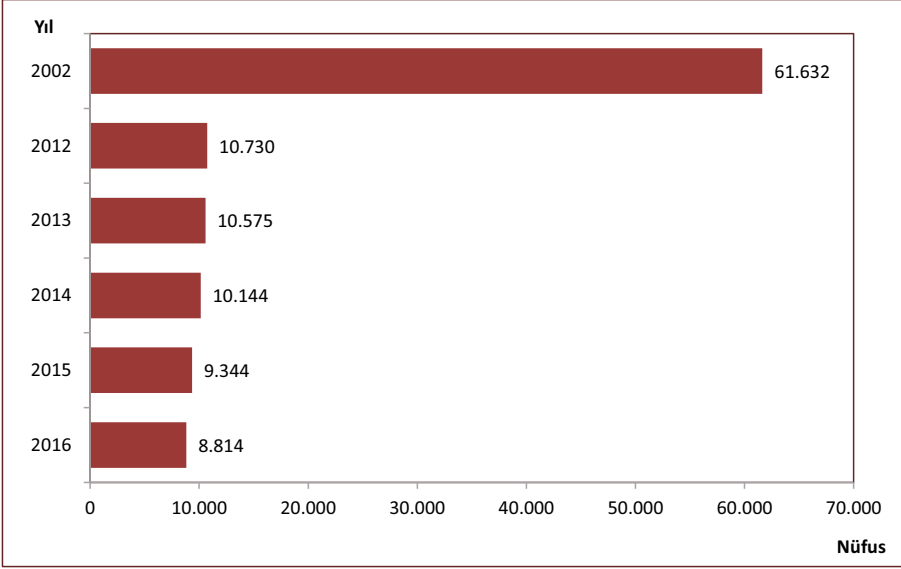
Tablo 7.16. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2016

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel		Toplam	
	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	130	4.398	-	-	73	792	203	5.190
Diş Hastanesi	16	1.259	-	-	3	90	19	1.349
Diş Eğitim Hastanesi	3	347	42	4.568	-	-	45	4.915
Diş Polikliniği (Hastane)	787	3.051	19	315	212	451	1.018	3.817
Diş Polikliniği	-	-	-	-	1.514	5.959	1.514	5.959
Toplam	936	9.055	61	4.883	1.802	7.292	2.799	21.230

Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

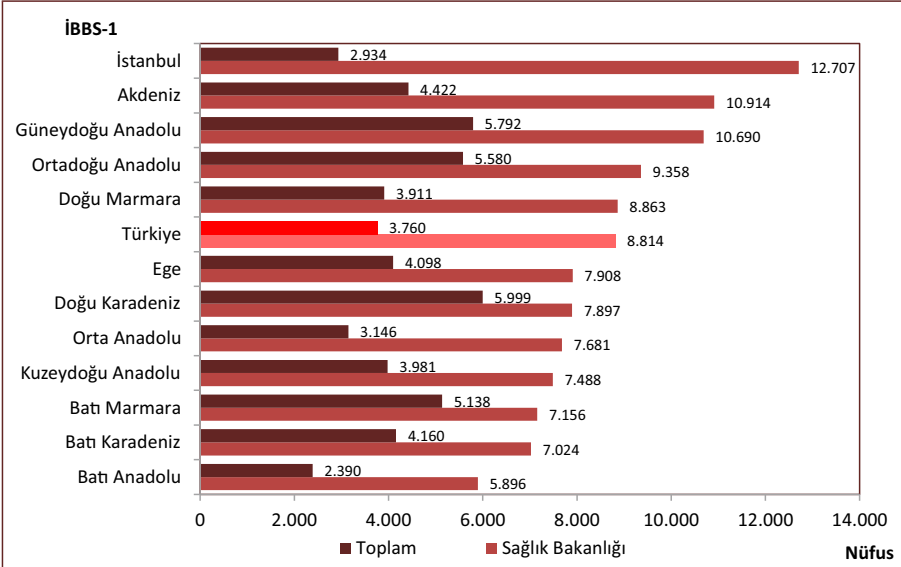
Not: Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve Hastanelere ait Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile Diş Tedavi Protez Merkezlerine ait veriler Diş Polikliniği (Hastane) içerisinde gösterilmiştir.

Şekil 7.20. Yıllara Göre Dış Üniteli Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

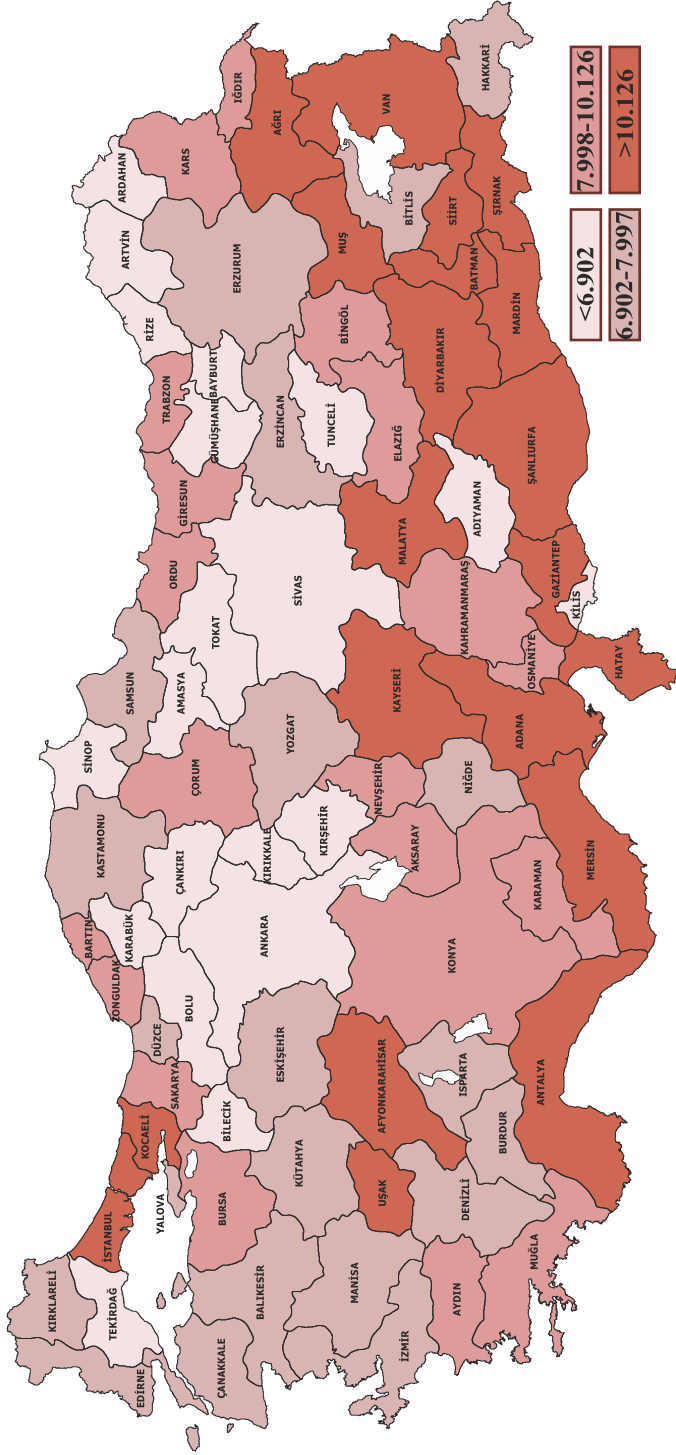
Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.21. İBBS-1'e göre Dış Üniteli Başına Düşen Nüfus, Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.8. İllere Göre Dış Ümiti Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016

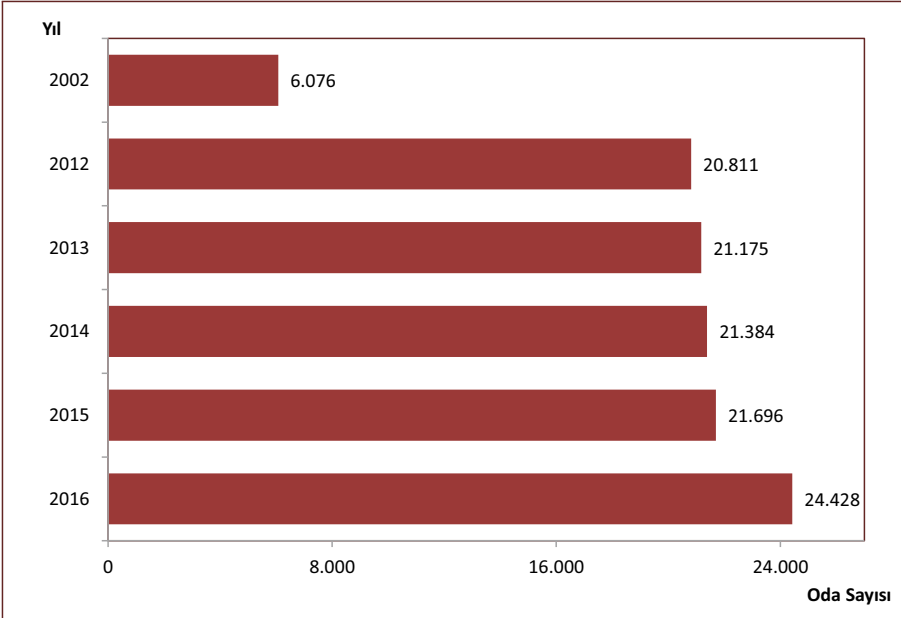
Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.17. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Ocağı	5.055	-	-	-	-	-
Aile Hekimliği Birimi	-	20.811	21.175	21.384	21.696	24.428
Aile Sağlığı Merkezi	-	6.660	6.756	6.829	6.902	7.636
Toplum Sağlığı Merkezi	-	957	971	970	970	970
Sağlık Evi	2.899	5.691	5.594	5.572	5.544	5.419
AÇSAP Merkezi	298	189	183	182	182	181
Verem Savaş Dispanseri	277	179	177	179	181	180
Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)	84	124	134	132	156	159
112 Acil Yardım İstasyonu	481	1.863	2.072	2.186	2.323	2.400
Halk Sağlığı Laboratuvarları	-	-	83	83	83	83

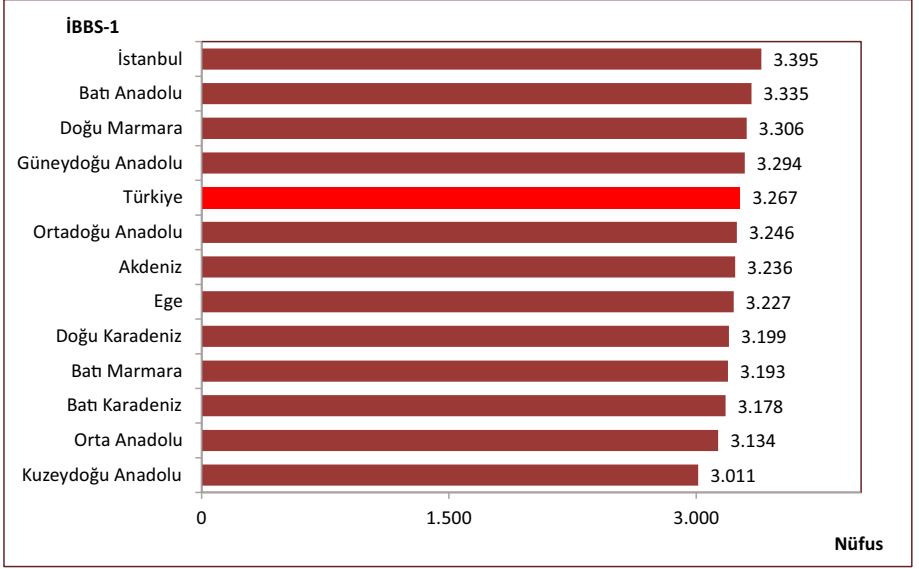
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.22. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye

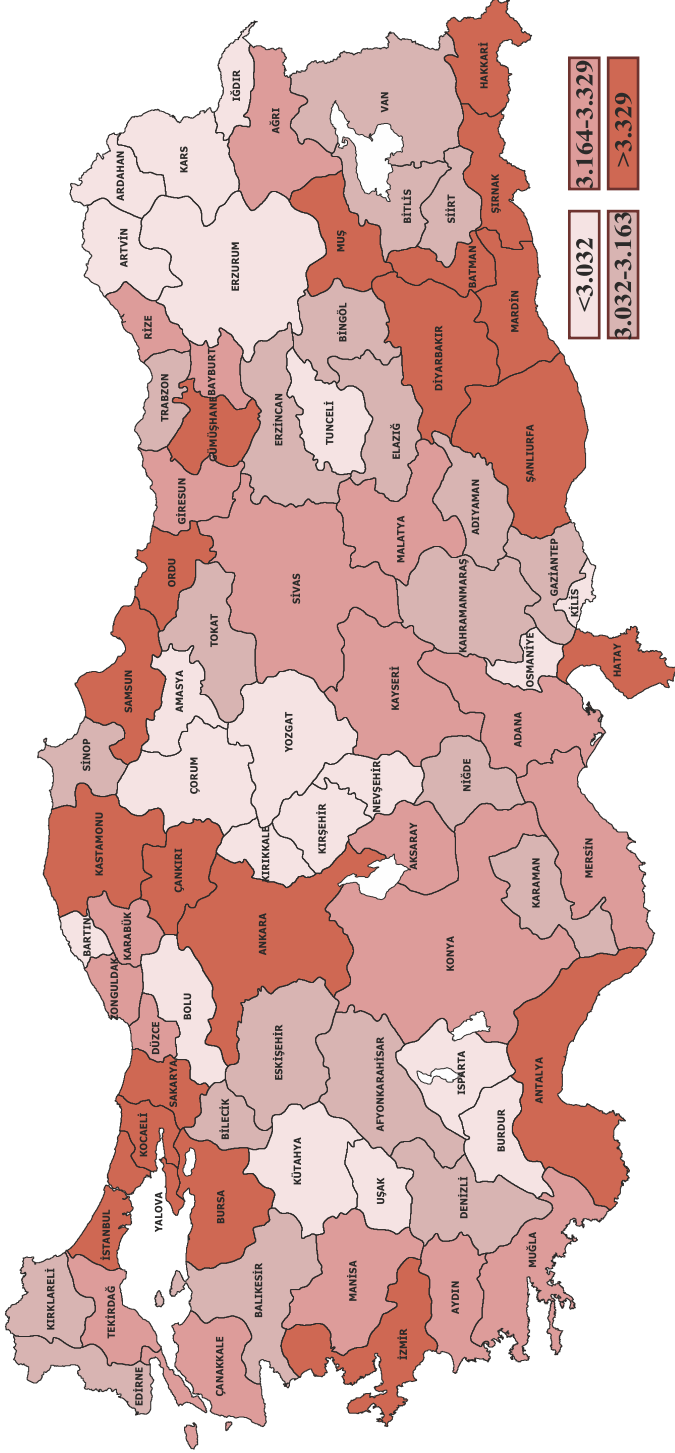
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 7.23. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2016

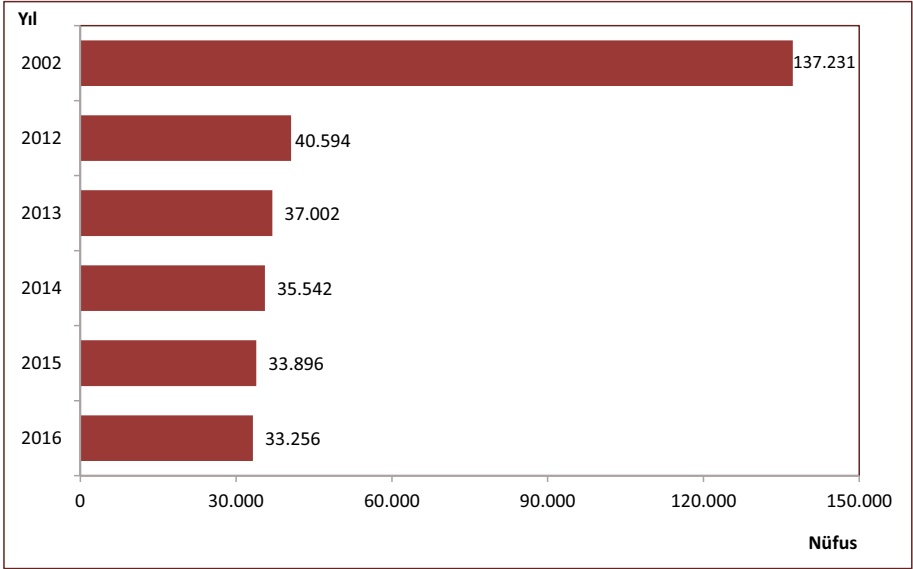
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Harita 7.9. İllere Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2016

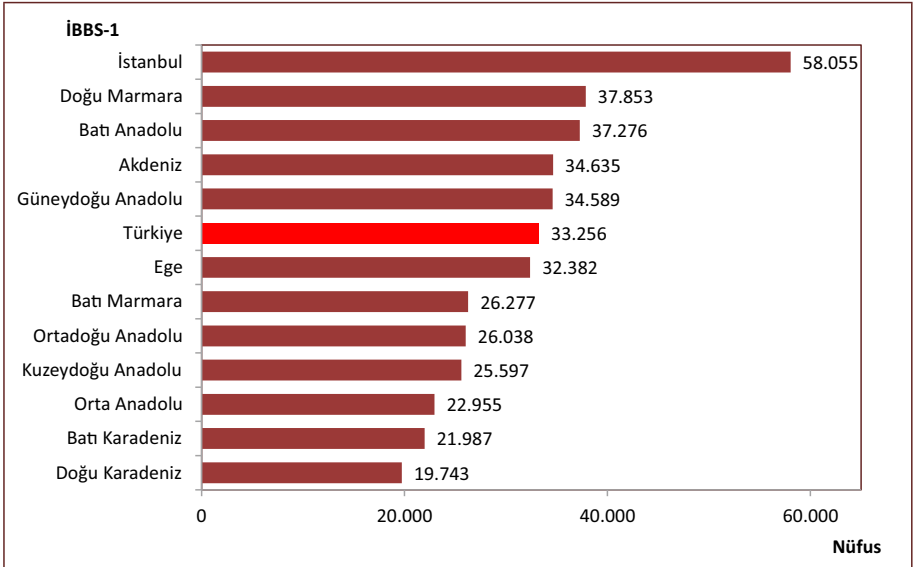
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 7.24. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

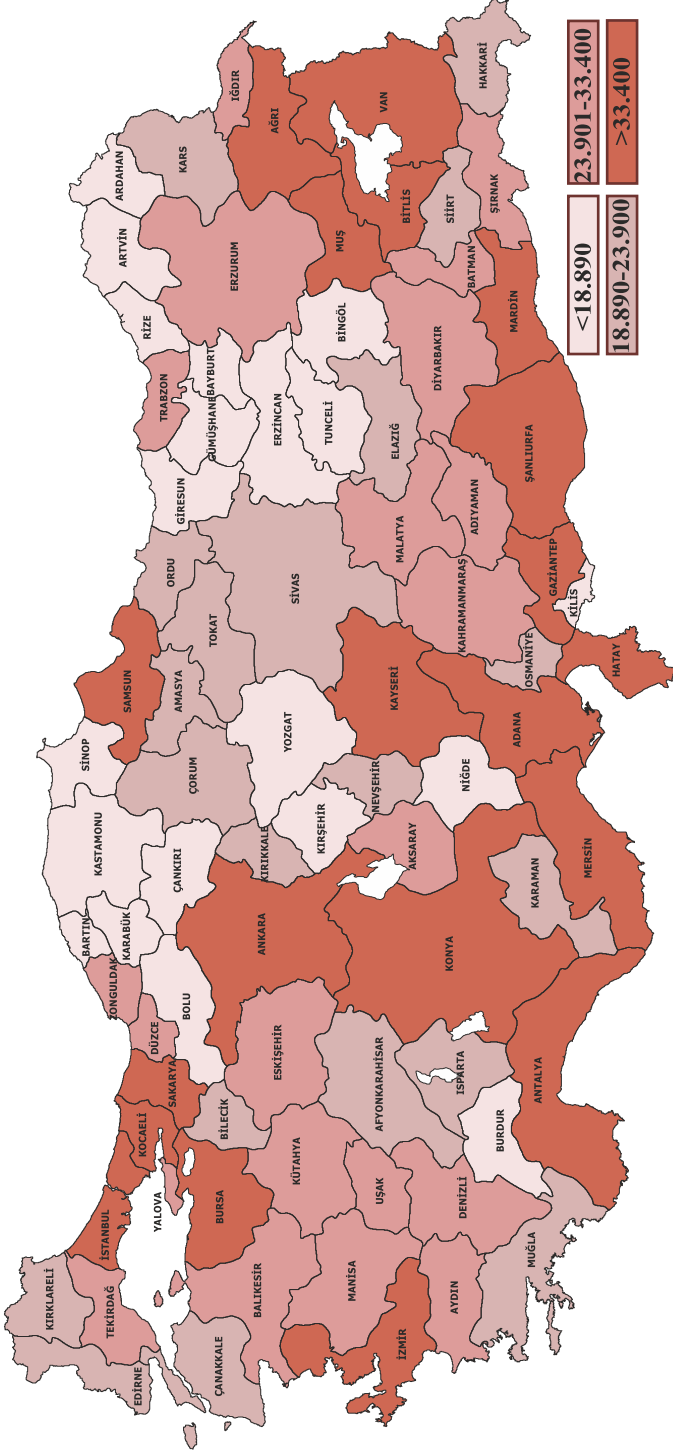
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.25. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

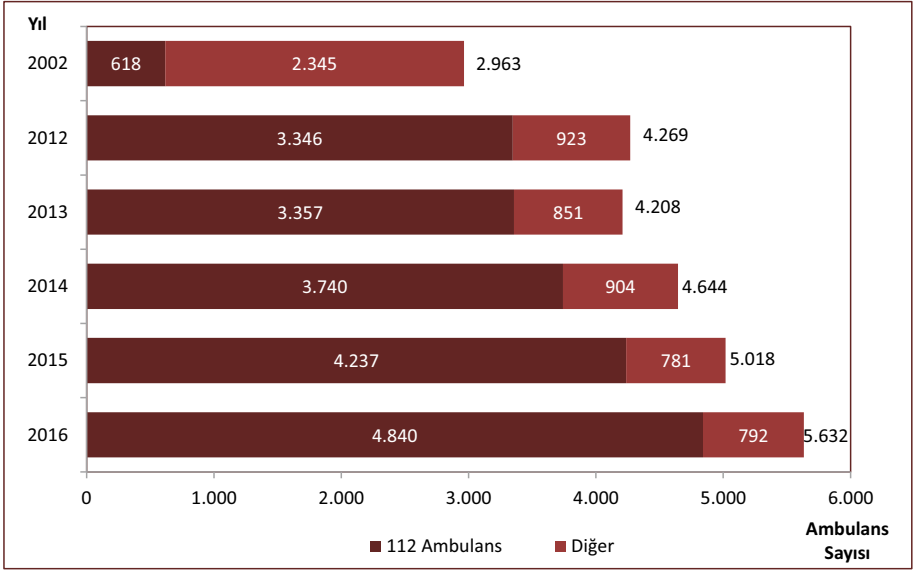
Harita 7.10. İllere Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

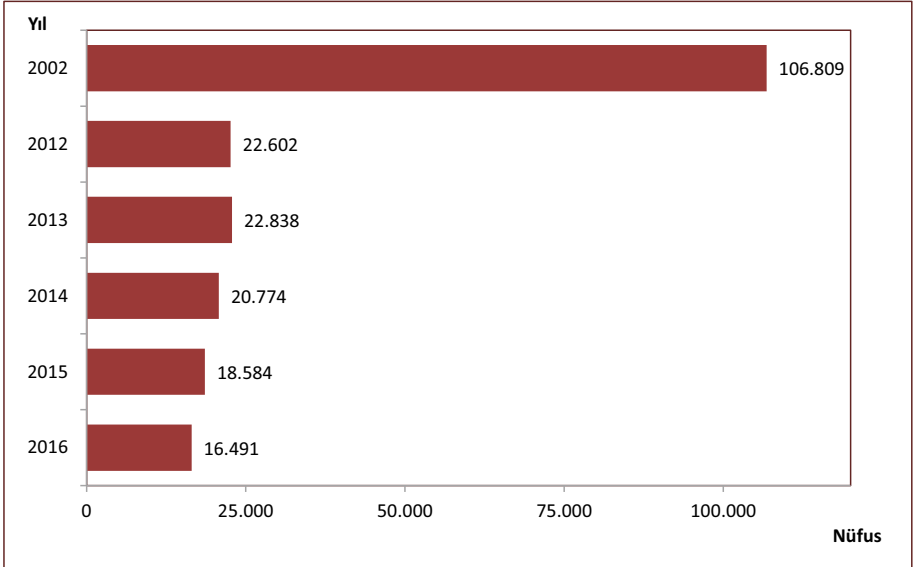
Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Şekil 7.26. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı

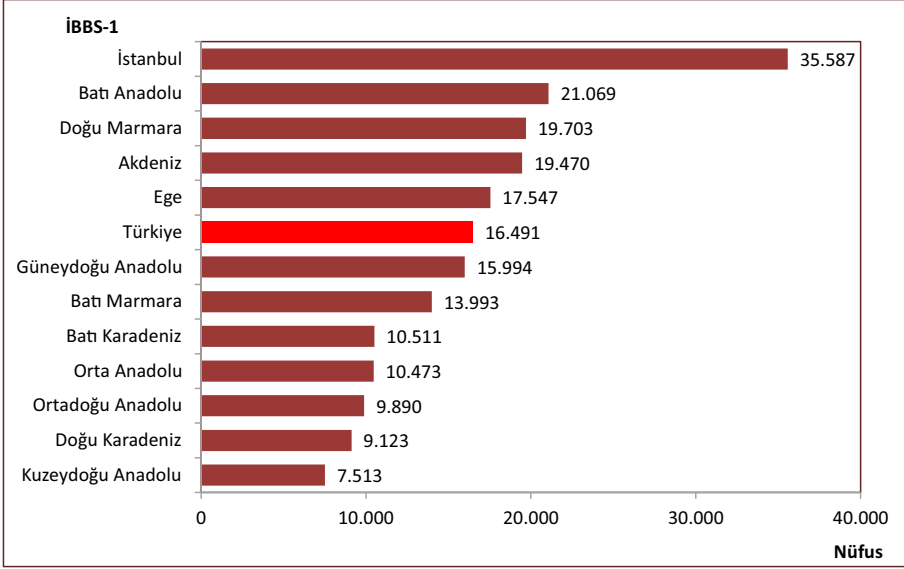
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.27. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.28. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016

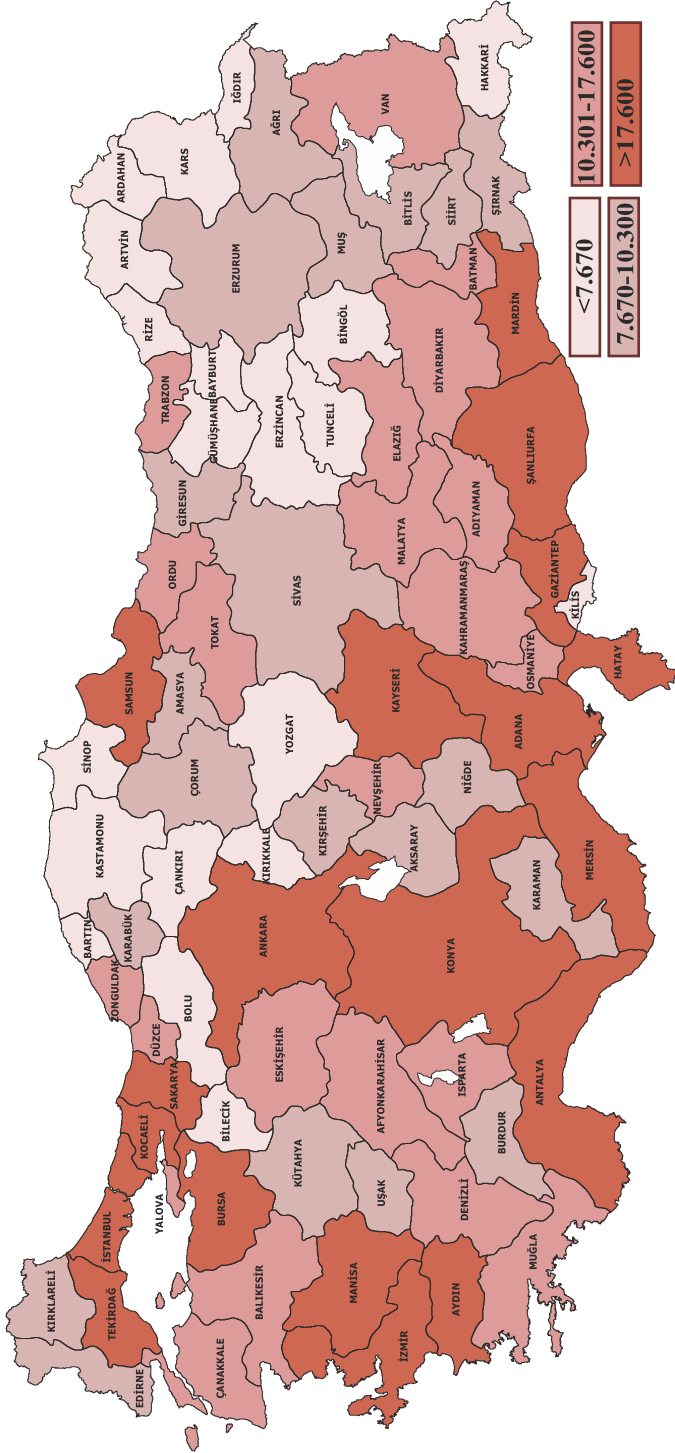
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. Kara Ambulansı Hariç Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016

Araç Türü	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı
Ambulans Helikopter	17	3.136
Uçak Ambulansı	3	1.577
Kar Paletli	265	2.216
Deniz Ambulansı	6	2.780

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.11. İllere Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2016

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı <i>(Yoğun Bakım Yatarken Dahil Değildir)</i>	10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Adana	27	6.428	29,2	2.729	1.058	50,8	4,8
Adıyaman	12	1.269	20,8	928	216	88,1	3,5
Afyonkarahisar	22	1.918	26,8	1.569	227	92,8	3,2
Ağrı	10	839	15,5	585	49	74,1	0,9
Amasya	7	755	23,1	448	61	64,6	1,9
Ankara	86	18.840	35,2	8.265	2.523	50,7	4,7
Antalya	44	5.799	24,9	4.135	940	85,1	4,0
Artvin	8	346	20,6	215	29	67,8	1,7
Aydın	23	2.876	26,9	1.709	446	70,3	4,2
Balıkesir	26	2.944	24,6	1.410	384	55,1	3,2
Bilecik	8	320	14,7	107	44	38,8	2,0
Bingöl	8	636	23,6	214	51	36,6	1,9
Bitlis	8	899	26,3	581	84	71,3	2,5
Bolu	11	1.529	51,0	945	155	68,8	5,2
Burdur	8	723	27,7	328	77	50,8	2,9
Bursa	39	7.019	24,2	3.870	1.028	64,6	3,5
Çanakkale	14	1.408	27,1	553	139	43,6	2,7
Çankırı	9	425	23,1	348	32	88,5	1,7
Çorum	16	1.532	29,0	716	203	53,9	3,8
Denizli	21	3.107	30,9	1.570	501	60,2	5,0
Diyarbakır	22	4.472	26,7	1.873	907	52,5	5,4
Edirne	11	1.926	47,9	904	198	52,3	4,9
Elazığ	10	2.718	47,0	1.126	369	47,9	6,4
Erzincan	10	533	23,6	313	52	65,1	2,3
Erzurum	23	3.347	43,9	2.075	380	69,9	5,0
Eskişehir	15	3.363	39,8	1.191	415	40,4	4,9
Gaziantep	29	5.653	28,6	2.305	1.330	53,3	6,7
Giresun	19	1.552	34,9	796	212	59,4	4,8
Gümüşhane	6	311	18,1	159	28	56,2	1,6
Hakkari	4	393	14,7	287	43	82,0	1,6
Hatay	24	3.795	24,4	2.543	609	79,8	3,9
Isparta	16	1.879	44,0	894	335	57,9	7,8
Mersin	27	3.822	21,5	1.856	761	60,6	4,3
İstanbul	238	36.124	24,4	18.536	6.355	62,3	4,3
İzmir	56	11.421	27,0	4.702	1.594	47,8	3,8
Kars	8	726	25,1	545	72	83,3	2,5
Kastamonu	17	1.104	29,3	328	81	32,1	2,1
Kayseri	27	4.132	30,4	1.834	702	53,5	5,2
Kırklareli	9	902	25,6	365	117	46,5	3,3
Kırşehir	5	447	19,4	367	53	93,1	2,3
Kocaeli	27	4.360	23,8	2.622	766	73,0	4,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı (Yoğun Bakım Yataklarını Dahil Değildir)	10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Konya	42	7.042	32,6	2.952	970	48,6	4,5
Kütahya	12	1.905	33,2	894	174	51,6	3,0
Malatya	19	2.657	34,0	1.736	524	81,4	6,7
Manisa	28	4.160	29,8	1.990	531	54,8	3,8
Kahramanmaraş	19	2.729	24,5	1.535	589	71,7	5,3
Mardin	11	1.252	15,7	842	196	79,7	2,5
Muğla	22	1.991	21,6	818	231	46,5	2,5
Muş	7	715	17,6	570	92	91,5	2,3
Nevşehir	8	651	22,4	393	93	70,4	3,2
Niğde	8	812	23,1	535	119	77,2	3,4
Ordu	17	2.053	27,4	1.096	258	61,1	3,4
Rize	10	1.100	33,2	828	89	81,9	2,7
Sakarya	18	1.962	20,1	1.368	266	80,7	2,7
Samsun	28	4.416	34,1	2.392	642	63,4	5,0
Siirt	9	818	25,4	621	102	86,7	3,2
Sinop	7	505	24,6	179	56	39,9	2,7
Sivas	19	2.631	42,4	1.435	305	61,7	4,9
Tekirdağ	20	2.568	26,4	1.582	462	75,1	4,7
Tokat	15	1.810	30,0	1.275	234	80,9	3,9
Trabzon	22	3.193	41,0	1.920	333	67,1	4,3
Tunceli	6	150	18,2	132	18	100,0	2,2
Şanlıurfa	20	3.797	19,6	2.166	653	68,9	3,4
Uşak	8	1.215	33,9	711	139	66,1	3,9
Van	13	2.921	26,5	1.818	455	73,7	4,1
Yozgat	16	976	23,2	333	89	37,5	2,1
Zonguldak	12	2.171	36,3	851	256	44,4	4,3
Aksaray	9	722	18,2	214	119	35,5	3,0
Bayburt	1	200	22,2	134	28	77,9	3,1
Karaman	6	593	24,1	497	83	97,5	3,4
Kırkkale	7	1.095	39,4	652	135	67,9	4,9
Batman	12	1.335	23,1	758	403	81,3	7,0
Şırnak	7	631	13,0	458	66	81,1	1,4
Bartın	3	432	22,5	153	49	39,9	2,5
Ardahan	3	175	17,8	134	16	84,3	1,6
İğdır	4	311	16,1	245	43	91,4	2,2
Yalova	6	499	20,6	303	103	76,5	4,3
Karabük	6	676	27,9	521	92	89,2	3,8
Kilis	2	321	24,5	259	42	92,8	3,2
Osmaniye	10	1.290	24,7	716	294	71,9	5,6
Düzce	8	699	18,9	304	88	49,8	2,4
Türkiye	1.510	217.771	27,3	113.166	33.063	61,3	4,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016 -Devamı

İl Adı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Adana	676	3.257	46	47.862	81	27.181
Adıyaman	193	3.163	22	27.749	41	14.890
Afyonkarahisar	230	3.107	33	21.652	56	12.759
Ağrı	163	3.327	11	49.296	53	10.231
Amasya	112	2.914	15	21.757	35	9.324
Ankara	1.566	3.414	131	40.813	229	23.347
Antalya	692	3.365	53	43.935	89	26.164
Artvin	59	2.849	15	11.205	46	3.654
Aydın	330	3.237	32	33.383	56	19.076
Balıkesir	386	3.099	43	27.818	68	17.591
Bilecik	71	3.075	11	19.845	29	7.527
Bingöl	88	3.063	16	16.848	39	6.912
Bitlis	108	3.159	10	34.123	40	8.531
Bolu	100	2.999	16	18.744	42	7.140
Burdur	88	2.970	20	13.070	34	7.688
Bursa	859	3.378	60	48.357	96	30.223
Çanakkale	159	3.269	24	21.658	37	14.048
Çankırı	54	3.405	18	10.216	38	4.839
Çorum	182	2.900	26	20.302	60	8.798
Denizli	325	3.094	31	32.442	65	15.472
Diyarbakır	490	3.415	51	32.806	101	16.566
Edirne	127	3.163	17	23.629	42	9.564
Elazığ	187	3.095	27	21.437	47	12.315
Erzincan	73	3.096	12	18.836	47	4.809
Erzurum	271	2.812	26	29.309	75	10.160
Eskişehir	276	3.061	28	30.173	59	14.319
Gaziantep	643	3.070	43	45.913	90	21.936
Giresun	139	3.198	24	18.519	53	8.386
Gümüşhane	49	3.511	13	13.233	31	5.549
Hakkari	64	4.185	14	19.130	42	6.377
Hatay	449	3.464	45	34.559	81	19.200
Isparta	151	2.830	21	20.349	41	10.423
Mersin	560	3.168	51	34.781	90	19.709
İstanbul	4.361	3.395	255	58.055	416	35.587
İzmir	1.257	3.360	89	47.456	157	26.902
Kars	96	3.019	15	19.319	38	7.626
Kastamonu	110	3.427	26	14.498	52	7.249
Kayseri	417	3.259	40	33.975	66	20.591
Kırklareli	113	3.112	17	20.687	44	7.993
Kırşehir	78	2.948	13	17.690	28	8.213
Kocaeli	550	3.329	38	48.178	69	26.533

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Konya	678	3.188	64	33.770	107	20.199
Kütahya	194	2.957	23	24.941	56	10.244
Malatya	241	3.242	31	25.203	71	11.004
Manisa	433	3.226	50	27.939	75	18.626
Kahramanmaraş	358	3.108	35	31.790	66	16.858
Mardin	228	3.492	21	37.916	36	22.118
Muğla	290	3.185	44	20.995	77	11.997
Muş	115	3.535	10	40.650	43	9.454
Nevşehir	97	2.999	13	22.377	28	10.389
Niğde	115	3.056	20	17.573	36	9.763
Ordu	219	3.427	32	23.456	53	14.162
Rize	104	3.183	21	15.764	46	7.197
Sakarya	280	3.489	27	36.183	47	20.786
Samsun	386	3.357	35	37.026	62	20.902
Siirt	104	3.103	15	21.511	41	7.870
Sinop	65	3.161	15	13.699	36	5.708
Sivas	196	3.170	32	19.413	77	8.068
Tekirdağ	293	3.320	30	32.429	55	17.689
Tokat	196	3.075	26	23.179	56	10.762
Trabzon	257	3.033	29	26.875	61	12.777
Tunceli	28	2.935	10	8.219	29	2.834
Şanlıurfa	567	3.423	47	41.290	91	21.326
Uşak	122	2.940	15	23.916	43	8.343
Van	348	3.161	29	37.938	76	14.476
Yozgat	141	2.986	24	17.543	61	6.902
Zonguldak	182	3.283	21	28.454	35	17.072
Aksaray	124	3.199	16	24.792	44	9.015
Bayburt	28	3.220	6	15.026	23	3.920
Karaman	81	3.032	13	18.893	32	7.675
Kırıkkale	92	3.022	14	19.856	37	7.513
Batman	171	3.374	19	30.363	39	14.792
Şırnak	143	3.383	18	26.877	52	9.304
Bartın	70	2.748	11	17.490	28	6.871
Ardahan	36	2.732	9	10.926	28	3.512
İğdir	64	3.012	7	27.541	29	6.648
Yalova	71	3.404	9	26.852	19	12.719
Karabük	75	3.231	14	17.311	31	7.818
Kilis	44	2.973	10	13.083	41	3.191
Osmaniye	173	3.018	23	22.703	41	12.736
Düzce	117	3.166	14	26.455	29	12.771
Türkiye	24.428	3.267	2.400	33.256	4.840	16.491

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 7 İle İlgili Açıklamalar

☑ Hastanelere ait altyapı ve hizmetlerin verildiği tablo ve grafiklerde yıl içerisinde hizmet veren (kapananlar dahil) kurumlara ait sayılar kullanıldı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 7.1, Harita 7.2, Harita 7.5, Harita 7.8, Harita 7.9, Harita 7.10, Harita 7.11 oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 7.3, Harita 7.4, Harita 7.6, Harita 7.7 oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.

☑ Hastane ve yatak sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde 2012-2015 döneminde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastaneler “Diğer” olarak tanımlandı.

☑ Milli Savunma Bakanlığı’nın (MSB) verileri 2012 yılı öncesinde sadece hastane ve yatak sayısı olarak kullanılmış olup tablo ve grafiklerde “Diğer” sektör içerisine dahil edilmiştir. 2012-2015 dönemi için tüm göstergelere dahil edilmiş olup karşılaştırılabilir olması açısından hastane ve yatak sayısı dışında kalan göstergelere ait veriler Özel Sektör içerisinde gösterildi.

☑ 2002 yılı SSK hastanelerine ait veriler, karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı’na dahil edildi.

☑ **Hastane yatağı:** Hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatağı sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yeni doğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı), yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar, nitelikli yataklar dahil edildi.

☑ **Nitelikli yatak:** İçinde tuvaleti ve banyosu ile en fazla 2 hasta yatağı, televizyon, telefon, buzdolabı, yemek masası, etajeri ve yatırılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki yataklardır. Bu sayılar toplam yatak sayısına dahildir.

☑ KETEM sayısına Belediyeler bünyesinde hizmet veren Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi sayıları dahil edildi.

☑ Aile Sağlığı Merkezi muayene oda sayılarına ilişkin tablo ve grafiklerde; 2002 yılına ait veriler Sağlık Ocakları, 2012-2016 yıllarına ait veriler aile sağlığı merkezlerini ve muayene odalarını kapsamaktadır.

☑ **112 Acil ambulansı:** Her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır.

☑ **Diğer Ambulans:** Toplum sağlığı merkezi ve hastanelere ait sadece hasta nakli yapan ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 8

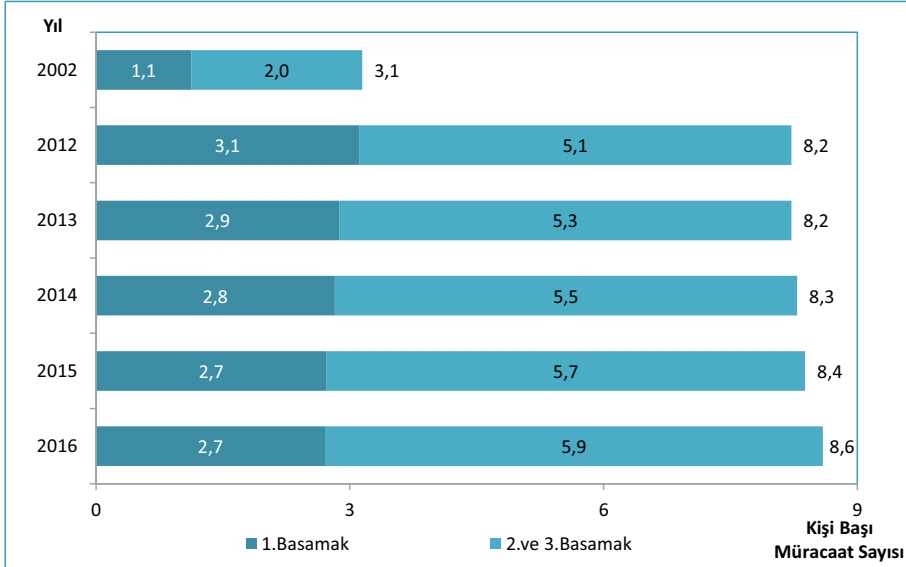
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 8.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Ocağı	69.103.517	-	-	-	-	-
Aile Hekimliği	-	221.672.029	212.318.024	214.120.750	208.538.951	205.549.931
Verem Savaş Dispanseri	2.012.458	2.143.765	1.815.805	1.643.937	1.495.558	1.374.153
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi	2.980.481	630.583	536.707	660.056	548.433	525.011
TSM'ler Tarafından Yapılan Diğer Muayeneler	-	10.035.342	4.999.980	2.234.348	3.457.520	8.080.631
Özel Poliklinikler	731.132	655.432	582.265	546.514	523.694	461.013
Birinci Basamak Toplamı	74.827.588	235.137.151	220.252.781	219.205.605	214.564.156	215.990.739
Özel Tıp Merkezleri	9.824.802	32.012.211	31.256.100	28.208.781	26.953.360	22.069.610
Hastaneler	124.313.659	354.636.935	378.812.243	396.577.644	418.581.931	447.648.830
2. ve 3. Basamak Toplamı	134.138.461	386.649.146	410.068.343	424.786.425	445.535.291	469.718.440
Genel Toplam	208.966.049	621.786.297	630.321.124	643.992.030	660.099.447	685.709.179

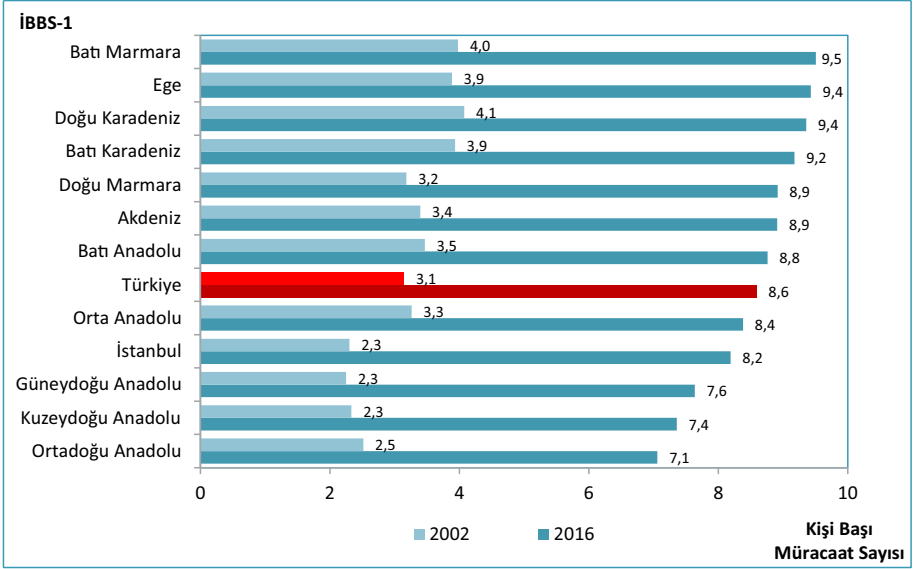
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

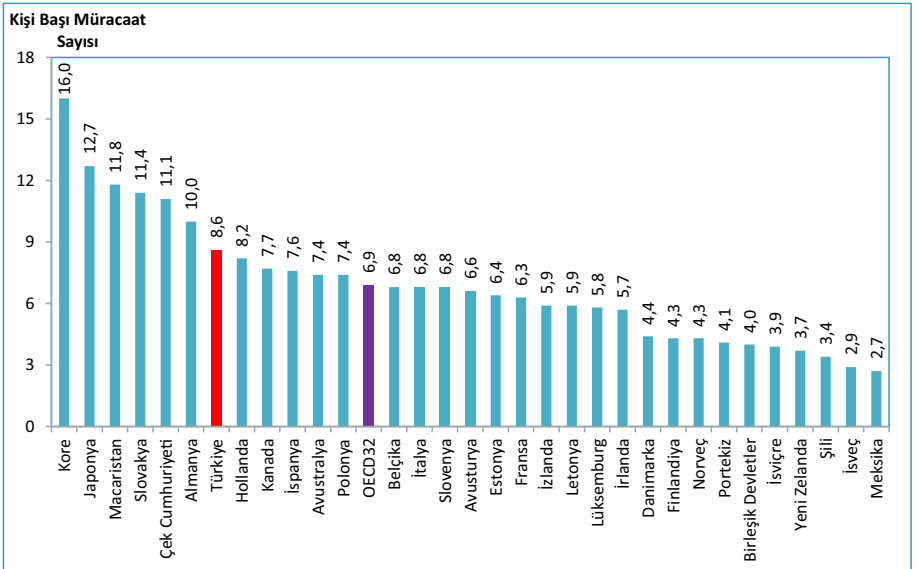
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

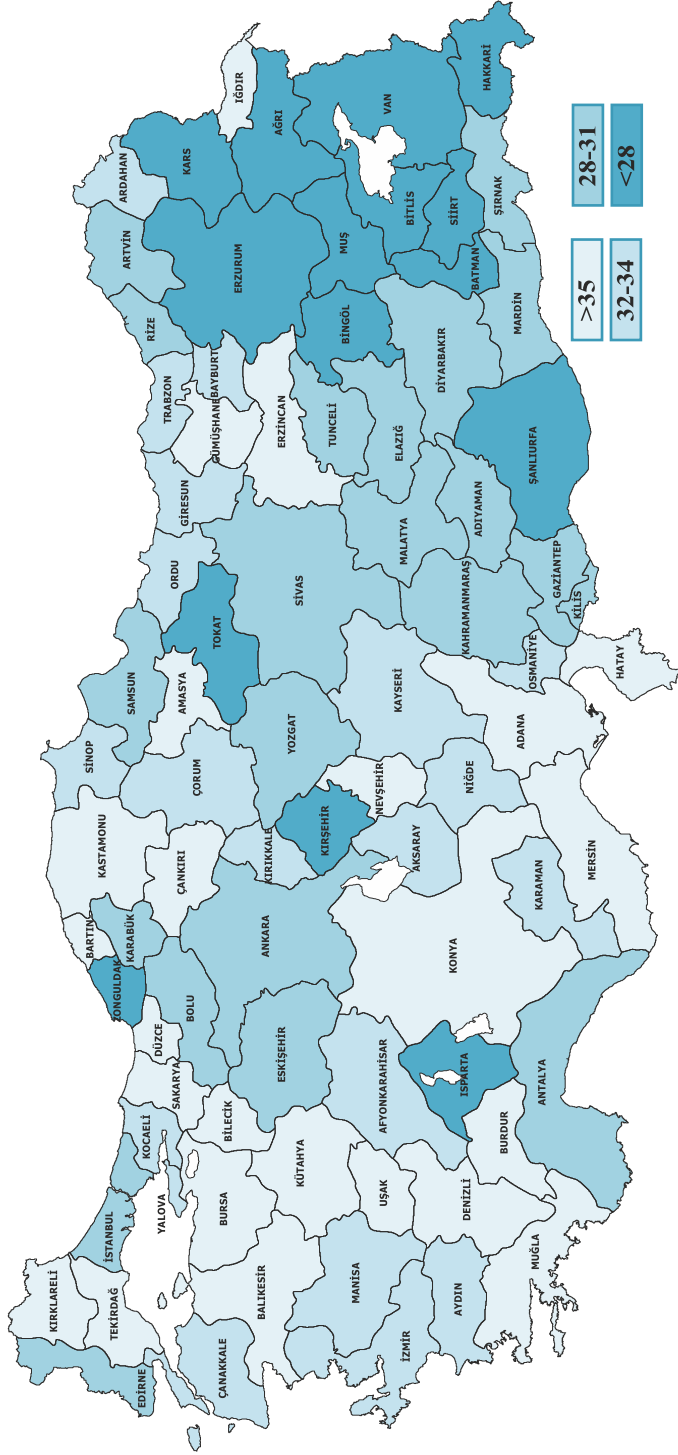
Şekil 8.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

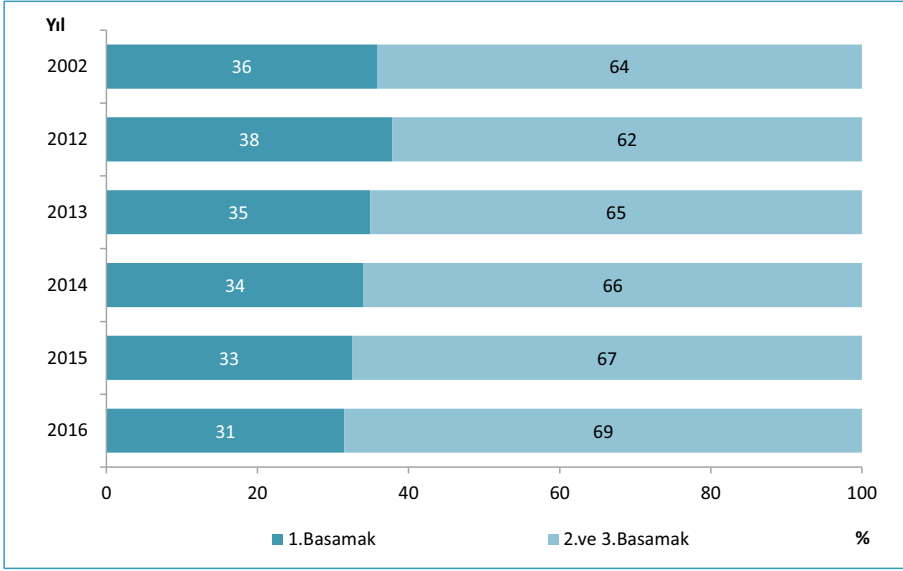
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 8.2. İllere Göre Birinci Basamak Başvuruların Tüm Başvurular İçerisindeki Oranı, (%), 2016

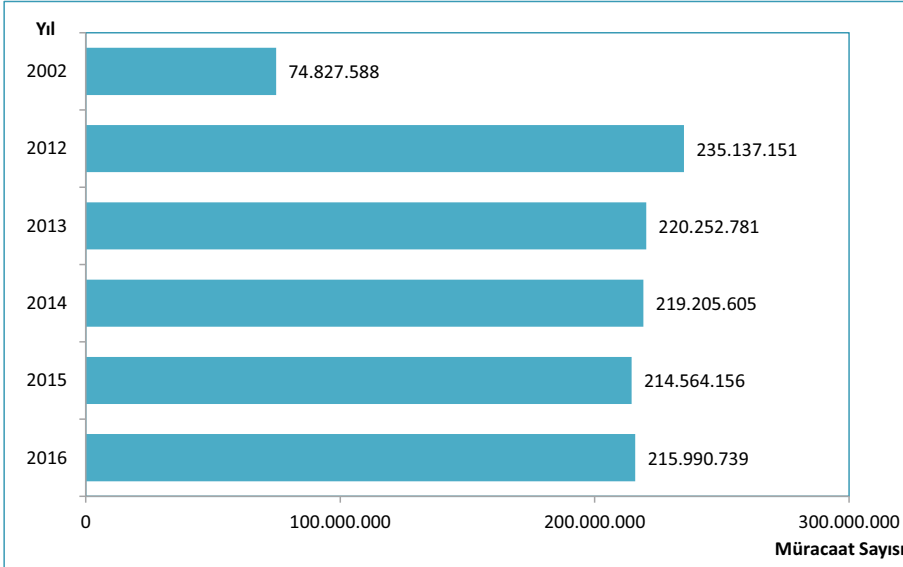
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.4. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye

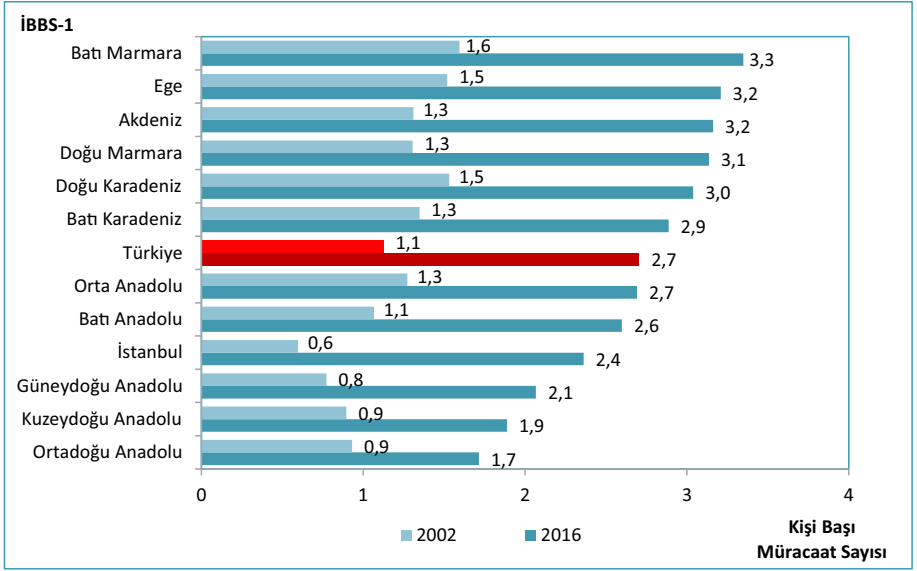
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

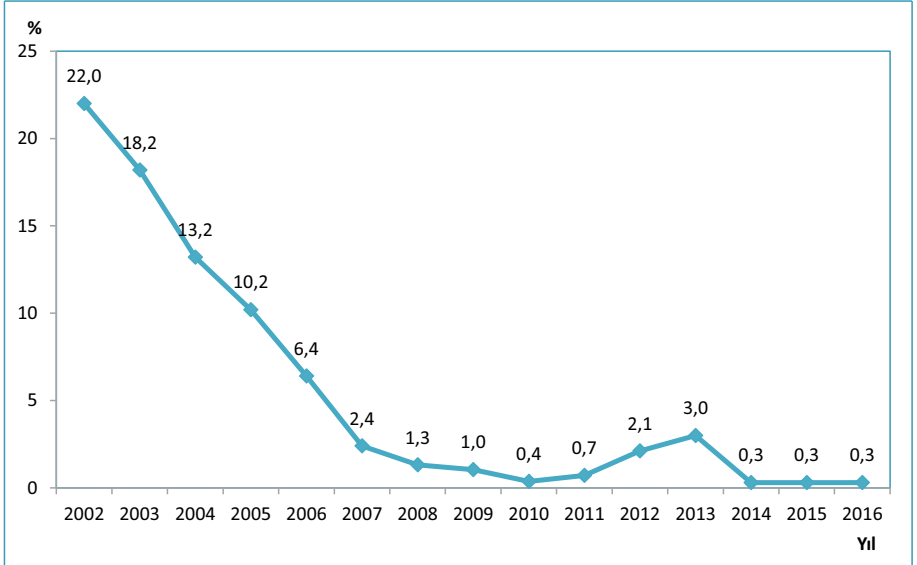
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

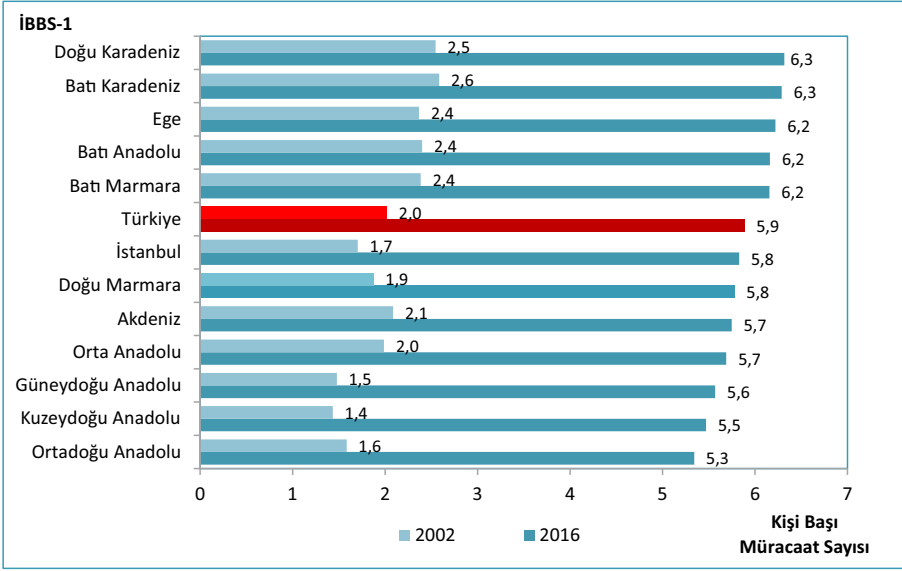
Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Şekil 8.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	109.793.128	260.974.401	277.485.135	292.100.331	306.825.524	340.080.539
Üniversite	8.823.361	27.080.436	29.985.697	32.143.930	34.539.363	36.420.413
Özel	5.697.170	66.582.098	71.341.411	72.333.383	77.217.044	71.147.878
Toplam	124.313.659	354.636.935	378.812.243	396.577.644	418.581.931	447.648.830

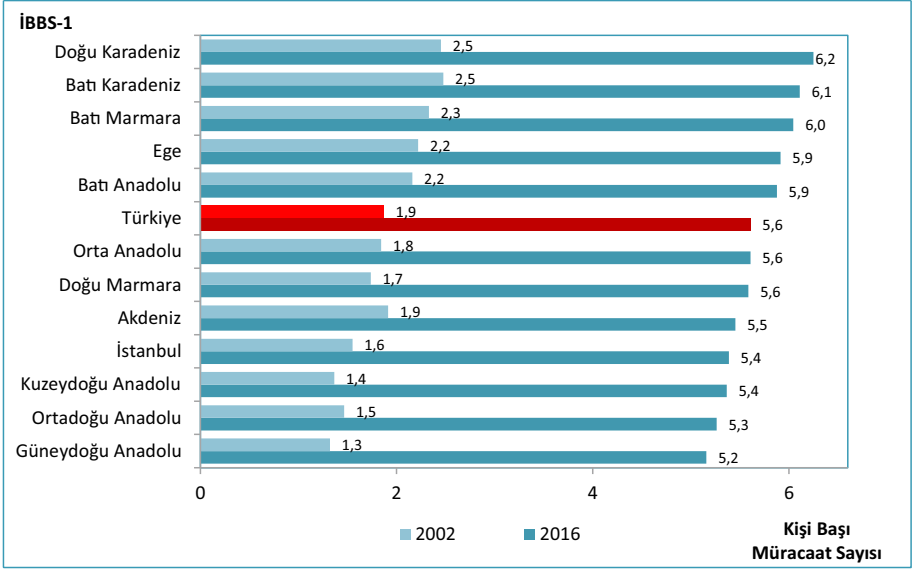
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	1,7	3,5	3,6	3,8	3,9	4,3
Üniversite	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Özel	0,1	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9
Toplam	1,9	4,7	4,9	5,1	5,3	5,6

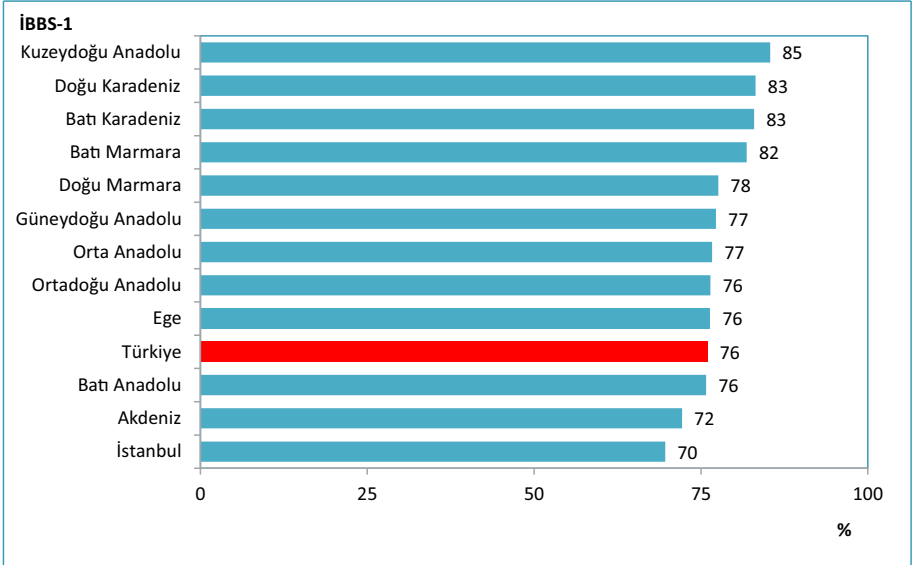
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

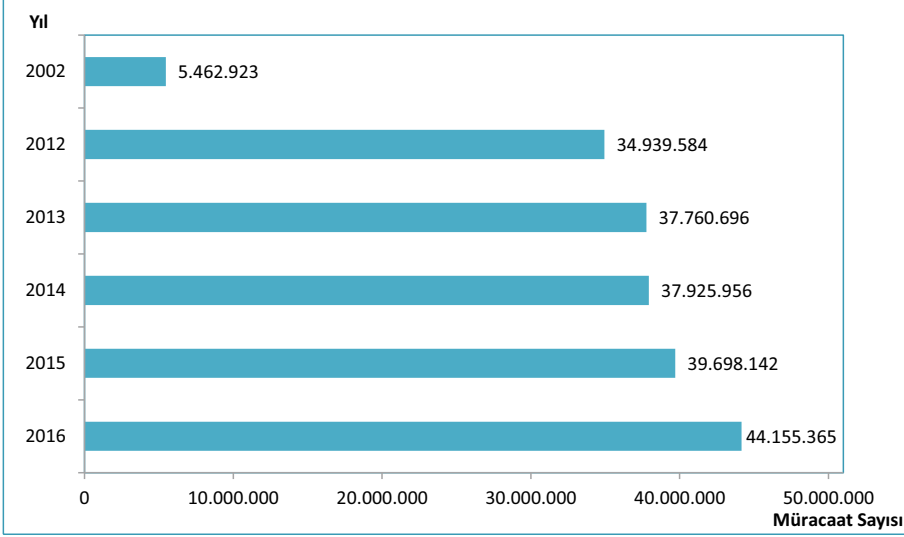
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

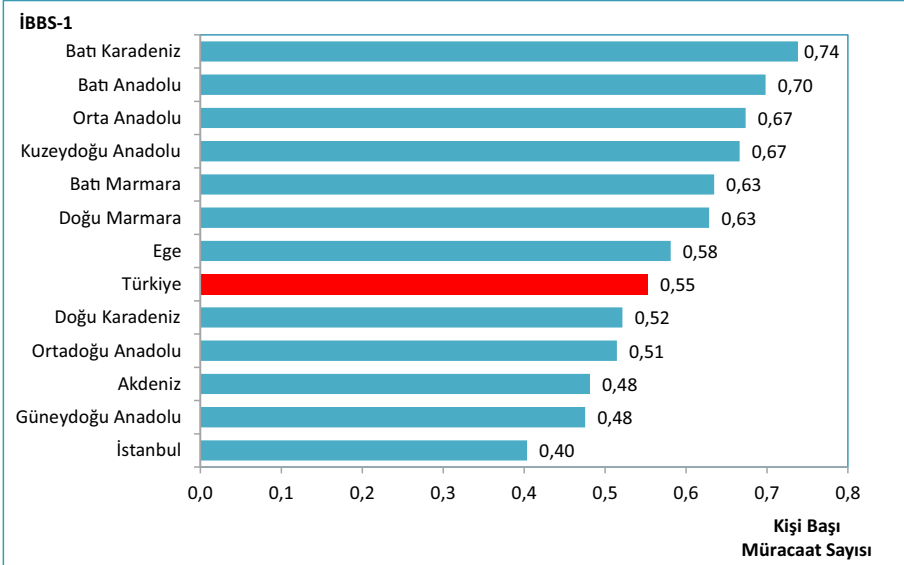
Şekil 8.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

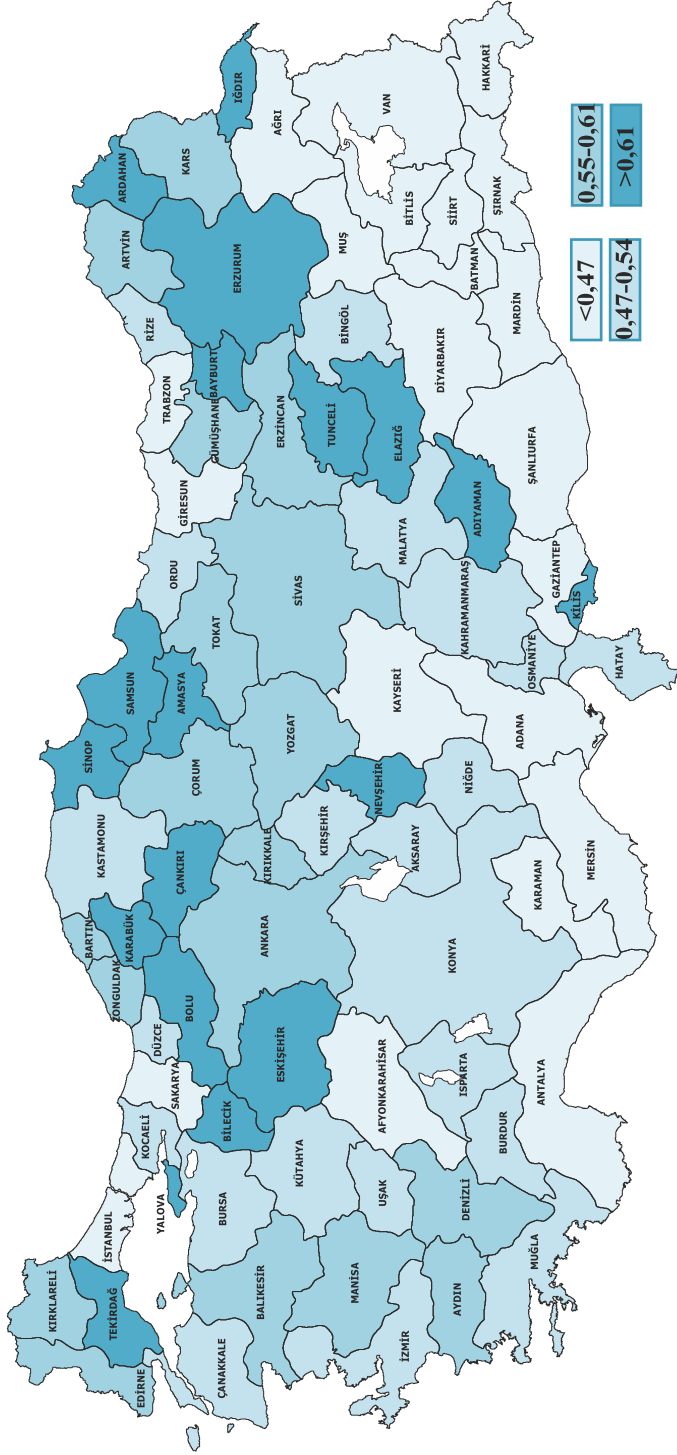
Not: 2002 yılı için sadece Sağlık Bakanlığı değerleri verilmiştir. 2012- 2016 yıllarında Üniversite, Özel ve Diğer sektör değerleri dahil edilmiştir.

Şekil 8.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 8.3. İllere Göre Kişi Başı Dış Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

Kaynak: Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	4.169.779	6.891.857	7.023.313	7.396.239	7.404.570	7.561.989
Üniversite	781.990	1.601.878	1.630.464	1.737.627	1.891.094	1.842.001
Özel	556.494	3.485.092	3.719.780	3.900.407	4.237.453	4.048.696
Toplam	5.508.263	11.978.827	12.373.557	13.034.273	13.533.117	13.452.686

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Toplam	Sağlık Bakanlığı Oranı (%)
Kuzeydoğu Anadolu	229.803	333.055	69
Güneydoğu Anadolu	941.336	1.447.887	65
Batı Karadeniz	517.691	808.801	64
Doğu Karadeniz	315.097	506.640	62
Batı Marmara	347.264	570.482	61
Doğu Marmara	758.308	1.258.373	60
Ege	1.017.642	1.793.900	57
Türkiye	7.561.989	13.452.686	56
Ortadoğu Anadolu	388.658	699.350	56
Batı Anadolu	742.819	1.363.550	54
Orta Anadolu	410.779	764.409	54
Akdeniz	988.386	1.885.873	52
İstanbul	904.206	2.020.366	45

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	1.072.417	2.298.893	2.414.538	2.445.424	2.364.595	2.473.267
Üniversite	307.108	664.695	715.889	765.549	801.424	799.133
Özel	218.837	1.446.630	1.553.810	1.587.973	1.604.126	1.499.829
Toplam	1.598.362	4.410.218	4.684.237	4.798.946	4.770.145	4.772.229

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.7. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayıları, 2016

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	237.270	815.461	1.420.536	2.473.267
Üniversite	120.973	318.006	360.154	799.133
Özel	156.053	491.537	852.239	1.499.829
Toplam	514.296	1.625.004	2.632.929	4.772.229

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.8. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayılarının Dağılımı, (%), 2016

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	46	50	54	52
Üniversite	24	20	14	17
Özel	30	30	32	31
Toplam	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2016

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	38,7	19,1	19,8	77,6
Akdeniz	31,8	11,9	21,6	65,3
Ege	31,8	11,2	19,7	62,7
Doğu Marmara	32,5	7,9	19,8	60,2
Türkiye	31,0	10,0	18,8	59,8
İstanbul	28,6	5,4	25,3	59,3
Doğu Karadeniz	35,4	9,5	12,8	57,7
Batı Karadeniz	34,7	7,6	12,7	55,0
Batı Marmara	33,6	7,8	12,9	54,4
Orta Anadolu	23,4	13,5	17,4	54,4
Kuzeydoğu Anadolu	33,0	15,9	3,1	52,1
Ortadoğu Anadolu	24,4	13,8	11,7	49,9
Güneydoğu Anadolu	26,4	5,5	16,5	48,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2016

İBBS-1	A	B	C	Toplam
Batı Anadolu	10,1	28,5	39,0	77,6
Akdeniz	6,3	21,8	37,2	65,3
Ege	7,3	22,3	33,1	62,7
Doğu Marmara	6,7	21,4	32,2	60,2
Türkiye	6,4	20,4	33,0	59,8
İstanbul	8,2	19,2	31,8	59,3
Doğu Karadeniz	6,2	18,8	32,7	57,7
Batı Karadeniz	5,1	19,8	30,1	55,0
Batı Marmara	4,6	18,5	31,3	54,4
Orta Anadolu	4,3	20,1	29,9	54,4
Kuzeydoğu Anadolu	3,4	15,6	33,1	52,1
Ortadoğu Anadolu	4,0	16,2	29,7	49,9
Güneydoğu Anadolu	3,4	14,7	30,3	48,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	0,9	2,4	3,2	1,3
Akdeniz	0,8	2,4	2,1	1,2
İstanbul	0,8	1,4	2,0	1,1
Doğu Marmara	0,8	2,1	2,3	1,1
Türkiye	0,7	2,2	2,1	1,1
Ege	0,7	2,0	2,4	1,1
Kuzeydoğu Anadolu	0,7	3,5	1,0	1,0
Orta Anadolu	0,5	2,6	2,2	1,0
Ortadoğu Anadolu	0,6	2,6	1,6	0,9
Güneydoğu Anadolu	0,7	2,2	1,8	0,9
Doğu Karadeniz	0,7	3,4	1,7	0,9
Batı Marmara	0,7	2,2	1,7	0,9
Batı Karadeniz	0,7	2,2	1,8	0,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.12. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Sağlık Bakanlığı	23.770.910	29.662.436	30.679.607	32.078.874	32.011.141	33.325.800
Üniversite	6.713.945	9.846.341	9.753.138	10.260.691	10.575.334	10.456.273
Özel	1.730.661	8.001.322	8.247.245	9.521.899	10.649.770	10.368.845
Toplam	32.215.516	47.510.099	48.679.990	51.861.464	53.236.245	54.150.918

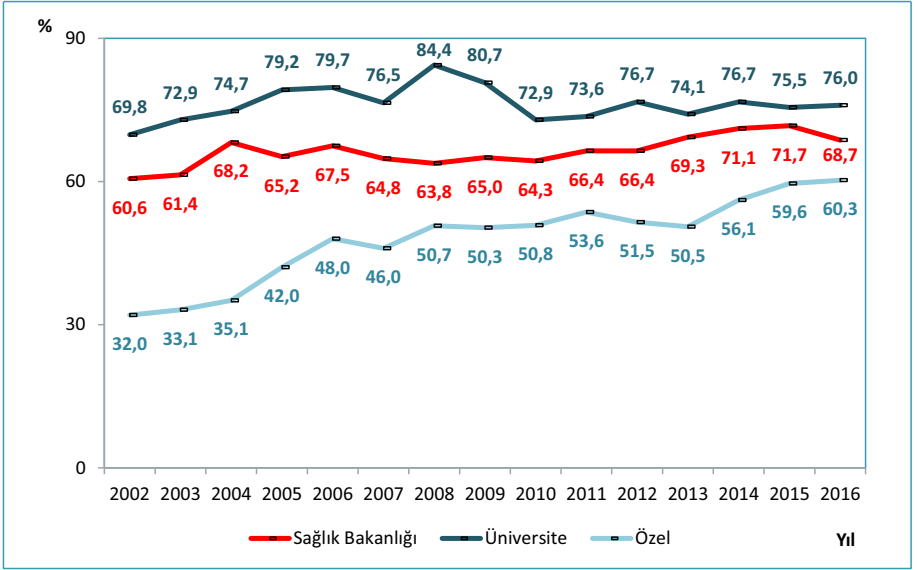
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.13. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2016

İBBS-1	2016
Kuzeydoğu Anadolu	957.940
Doğu Karadeniz	1.579.312
Batı Marmara	1.587.525
Ortadoğu Anadolu	1.595.312
Orta Anadolu	1.659.850
Batı Karadeniz	2.565.656
Güneydoğu Anadolu	3.072.347
Doğu Marmara	3.416.083
Batı Anadolu	3.747.976
Akdeniz	3.913.349
İstanbul	4.578.241
Ege	4.652.209
Türkiye	33.325.800

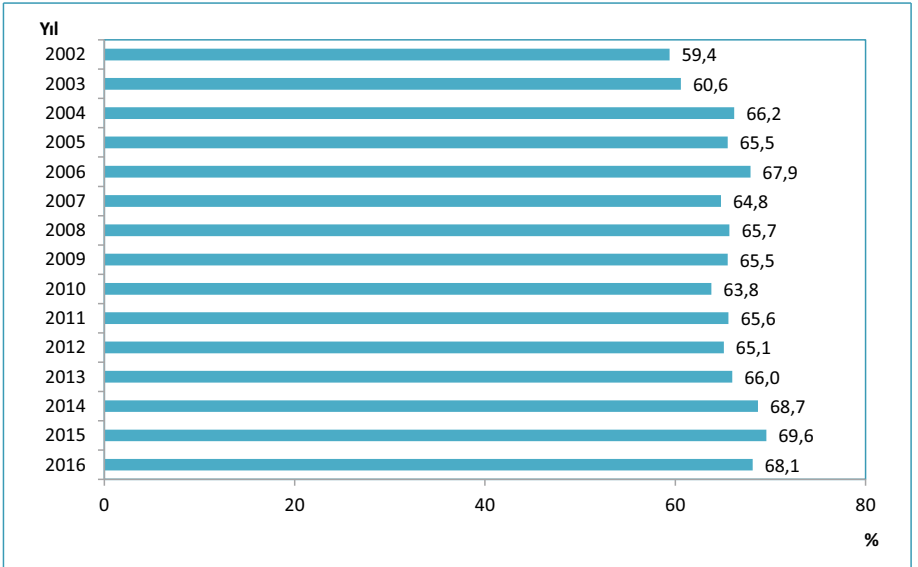
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye

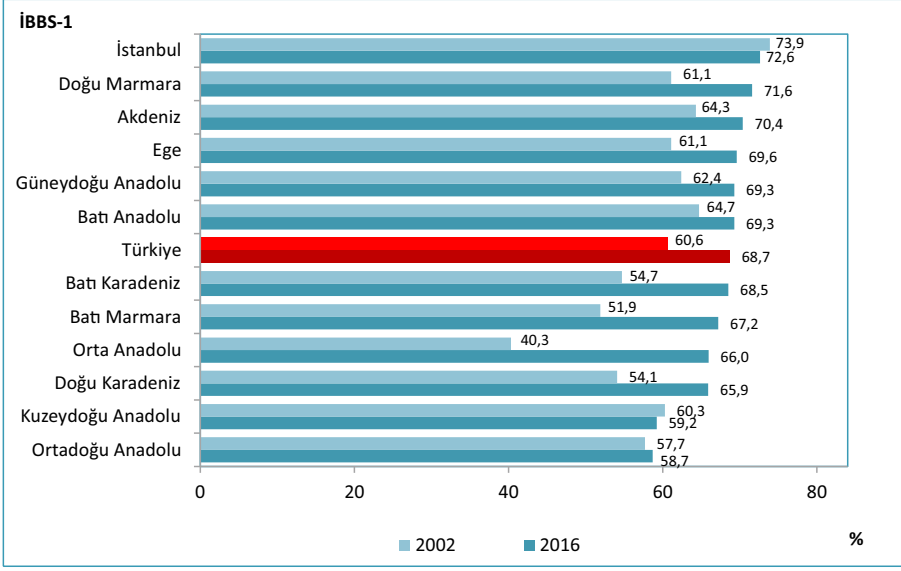
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

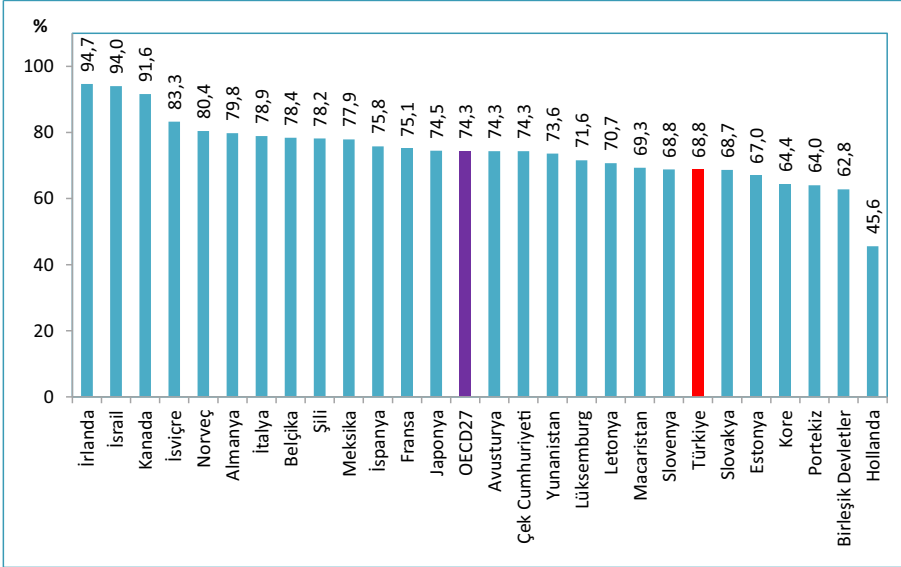
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2016

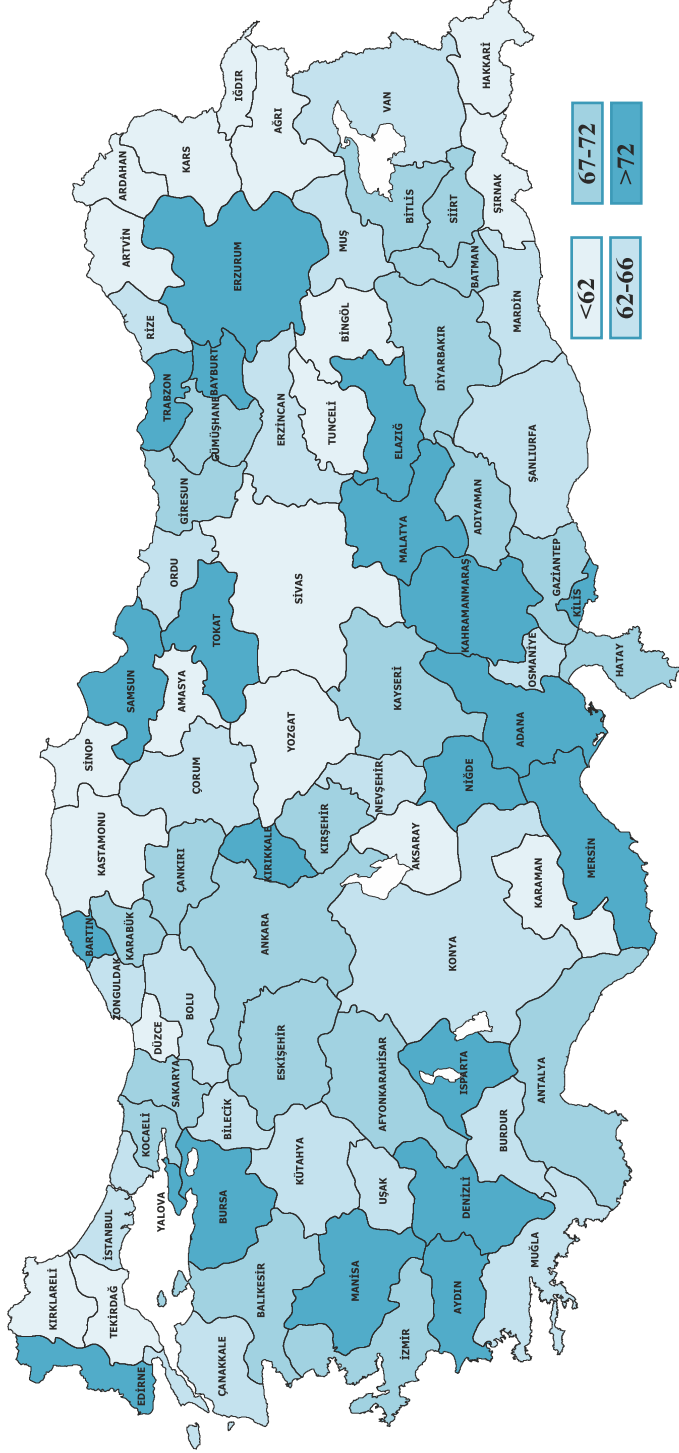
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

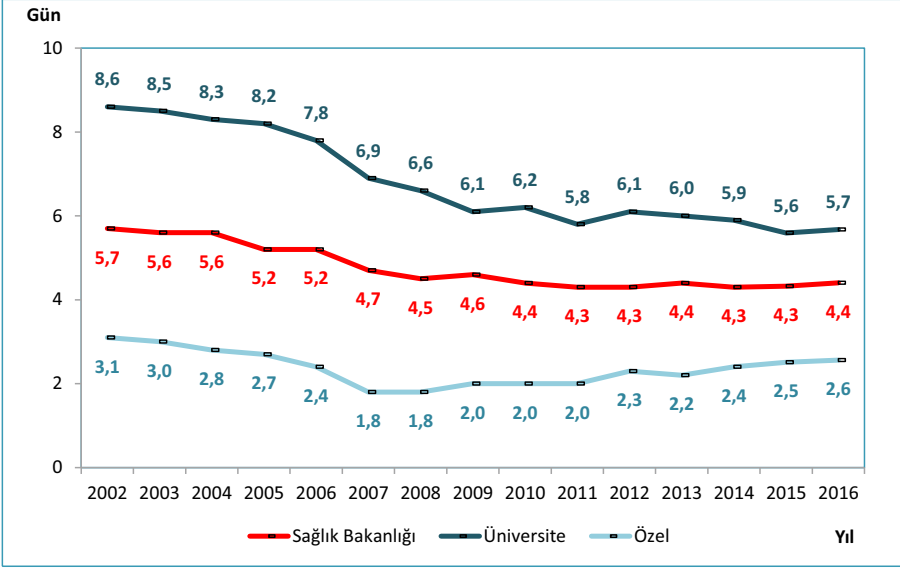
Kaynak: OECD Health Data 2017

Harita 8.4. İllere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), 2016

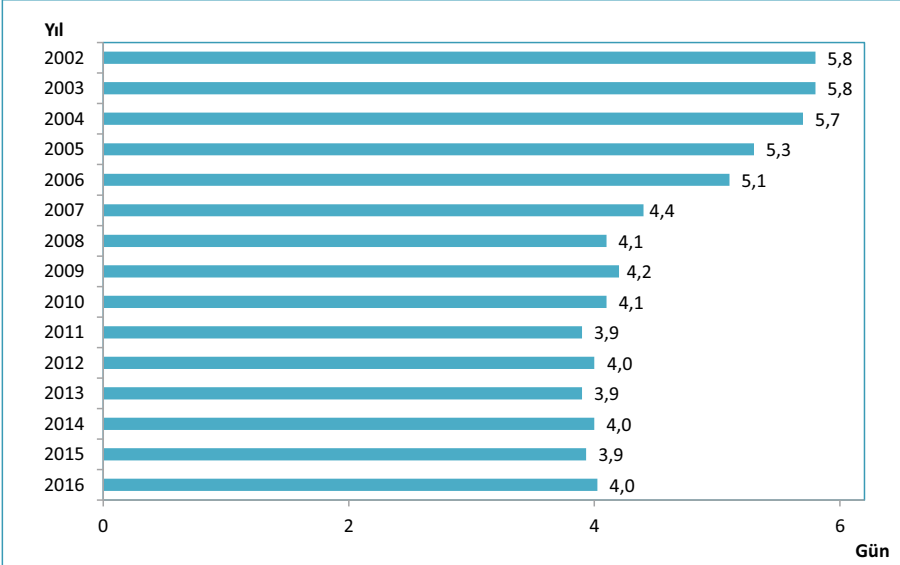
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye

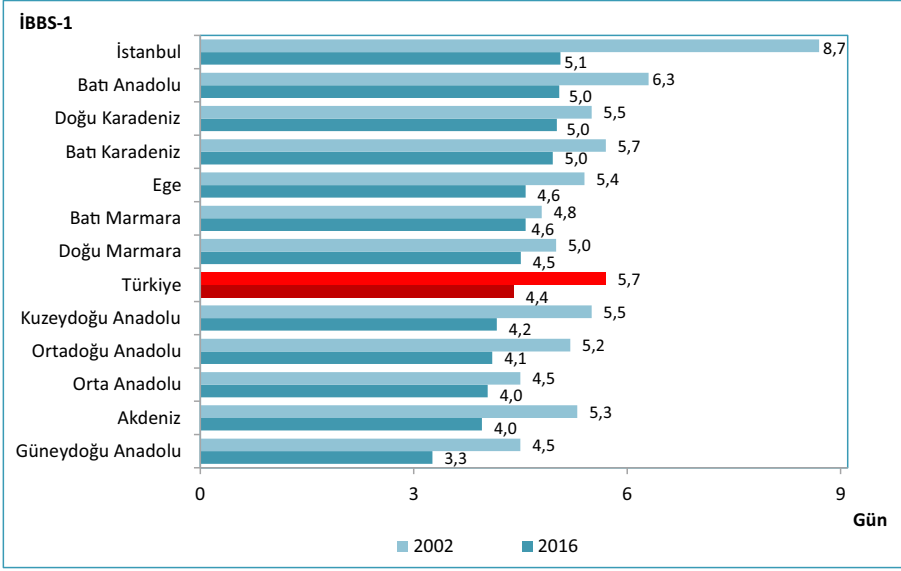
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.14. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2013-2016

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2013	2014	2015	2016
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,5	3,5	3,6	4,0
Neoplazmlar	C00-D48	4,9	5,4	5,4	5,3
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	3,1	3,0	3,0	3,0
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	5,3	5,3	5,1	5,0
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	18,4	20,2	20,7	21,9
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	5,4	5,4	4,7	4,5
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	1,3	1,5	1,2	1,2
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	3,1	2,8	2,8	3,0
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	5,1	5,0	5,0	5,3
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	5,5	5,5	5,5	5,6
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	2,7	2,7	2,6	2,6
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	2,2	2,2	2,3	2,4
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	6,6	6,2	5,9	5,2
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,7	2,9	2,9	3,0
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	2,0	2,0	1,9	2,0
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	5,0	5,2	5,4	5,7
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	4,5	4,7	4,7	4,8
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,9	3,0	2,8	2,5
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	4,6	5,0	5,0	5,0
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	3,2	3,4	3,5	4,0
Toplam		3,9	4,0	3,9	4,0

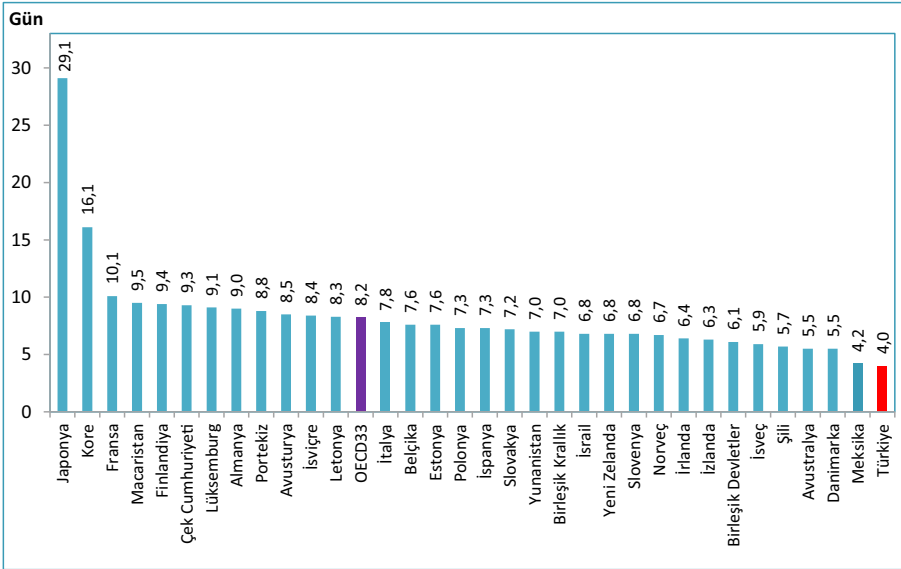
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Şekil 8.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

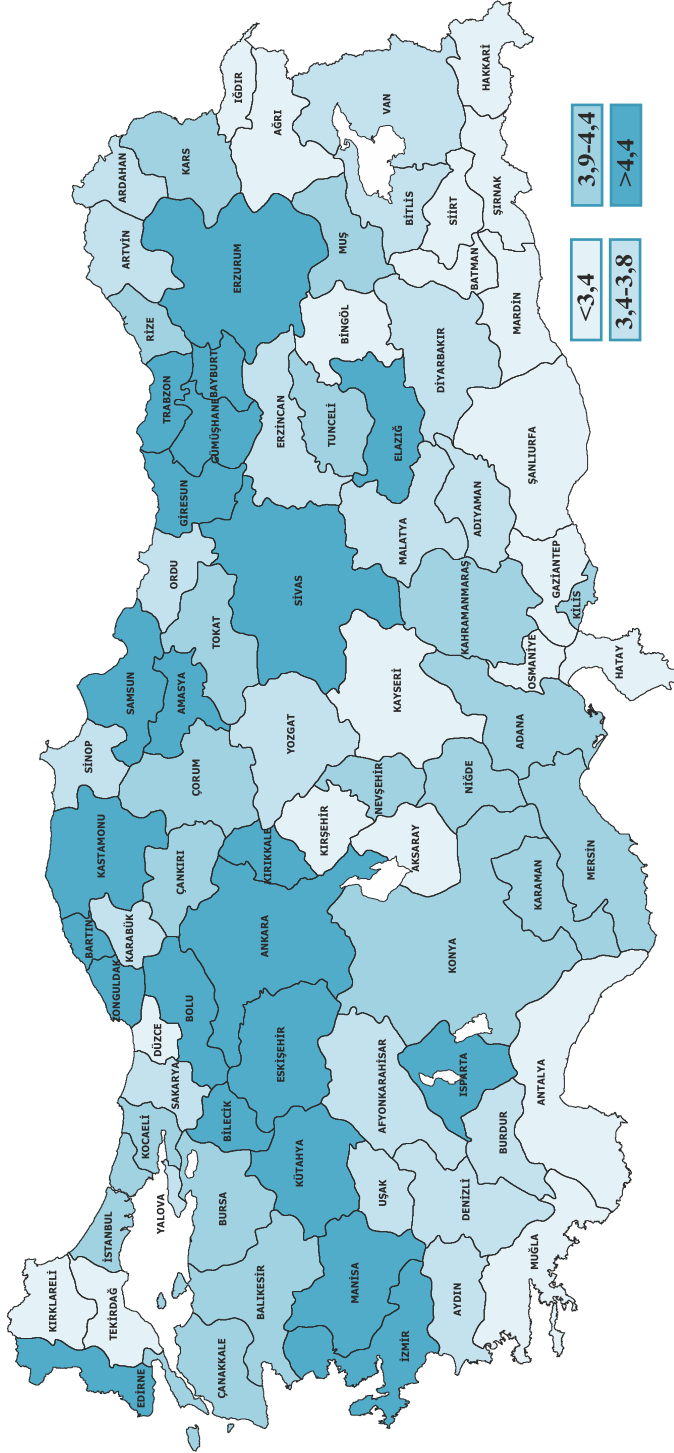
Şekil 8.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

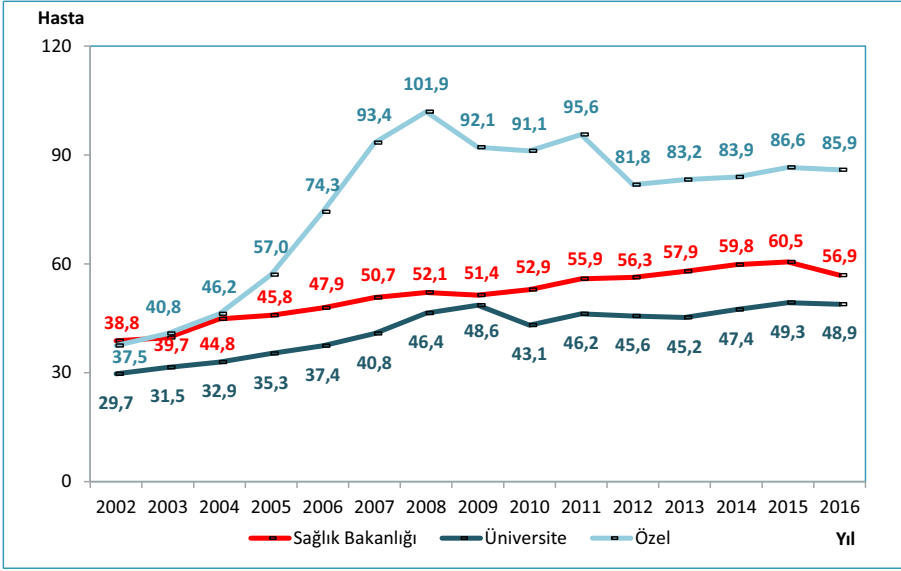
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 8.5. İllere Göre Hastanelerde Yatam Hasta Ortalama Kalış Gününü, Tüm Sektörler, 2016

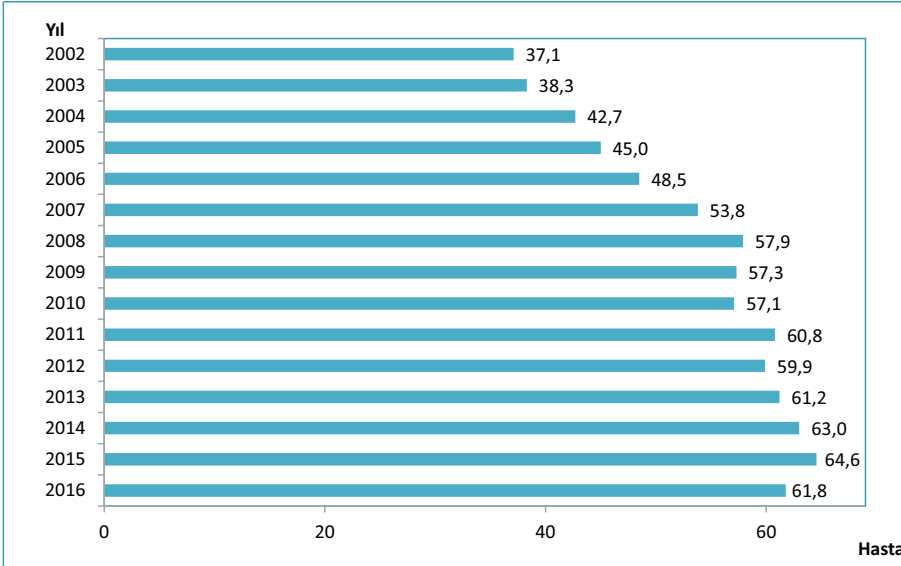
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye

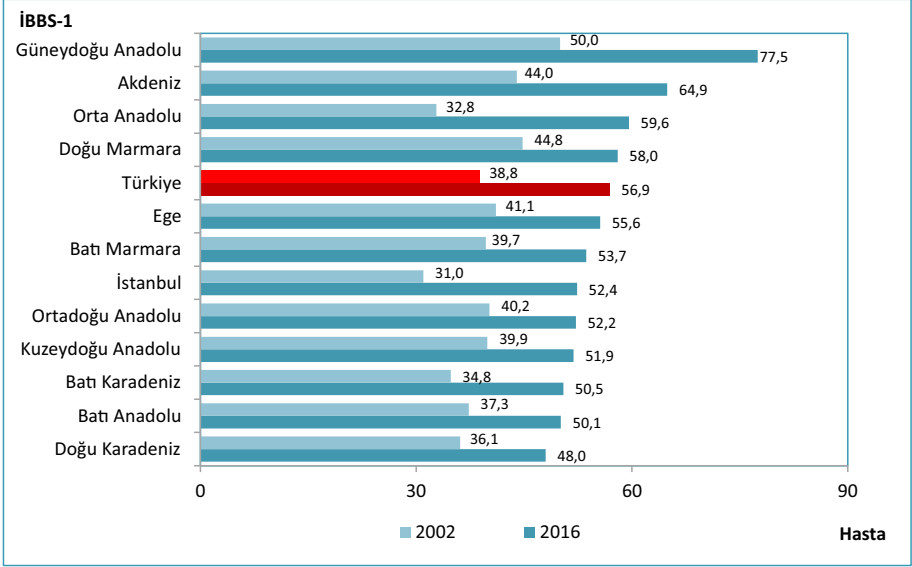
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye

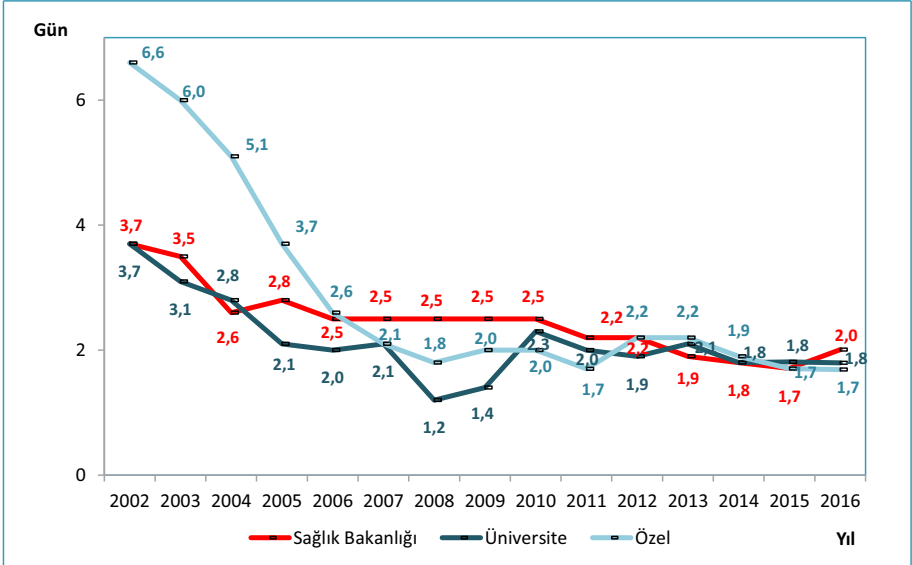
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

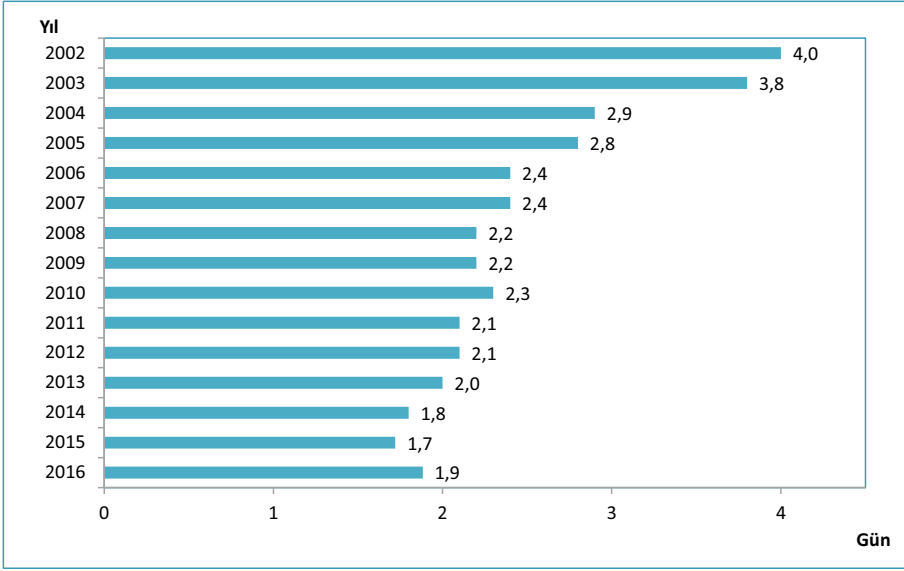
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye

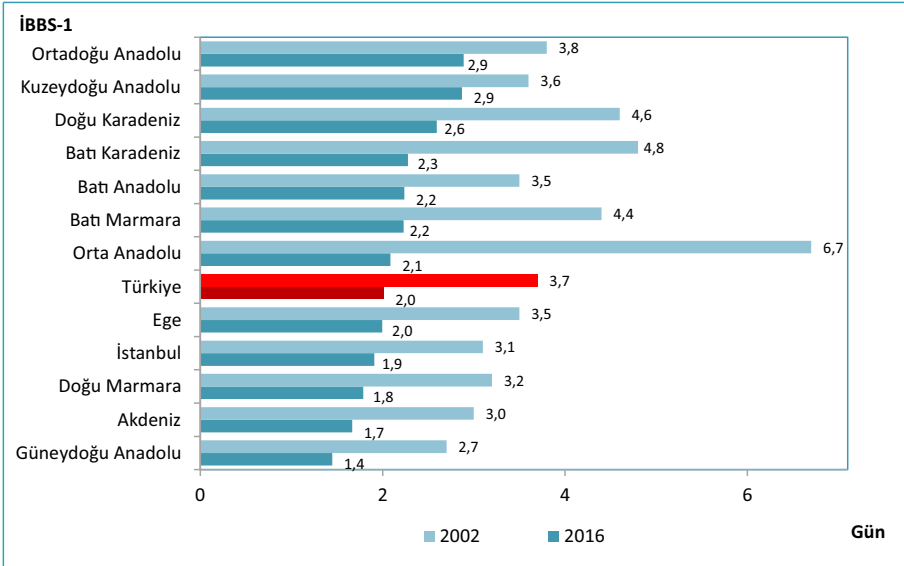
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye

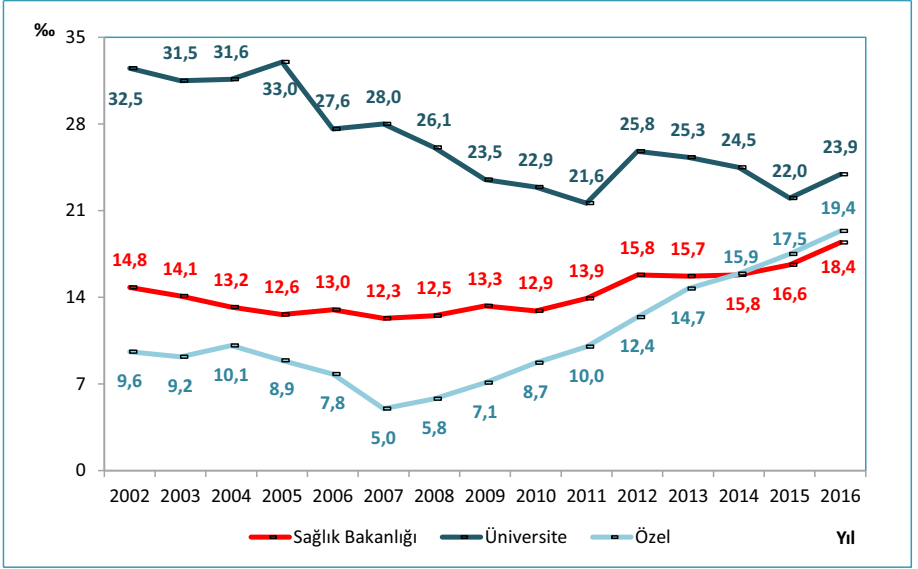
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

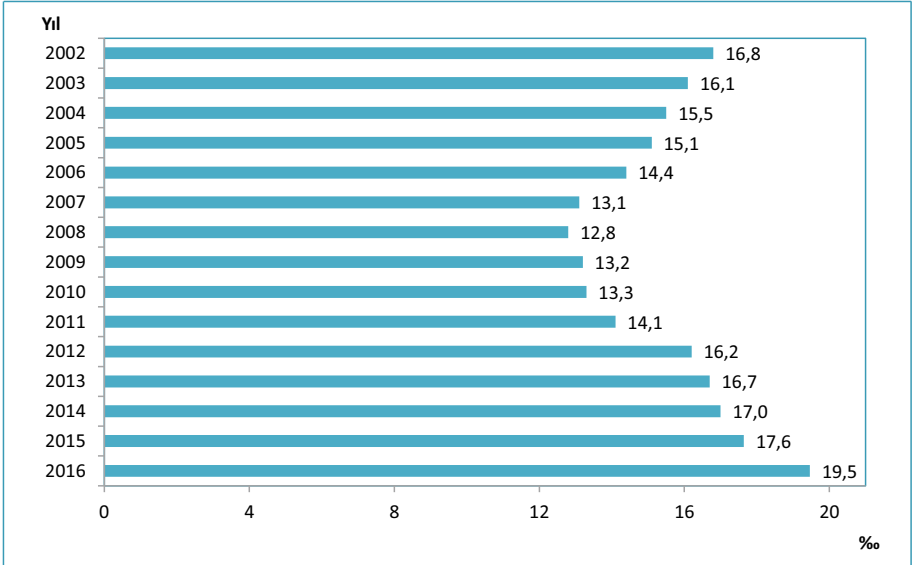
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%), Türkiye

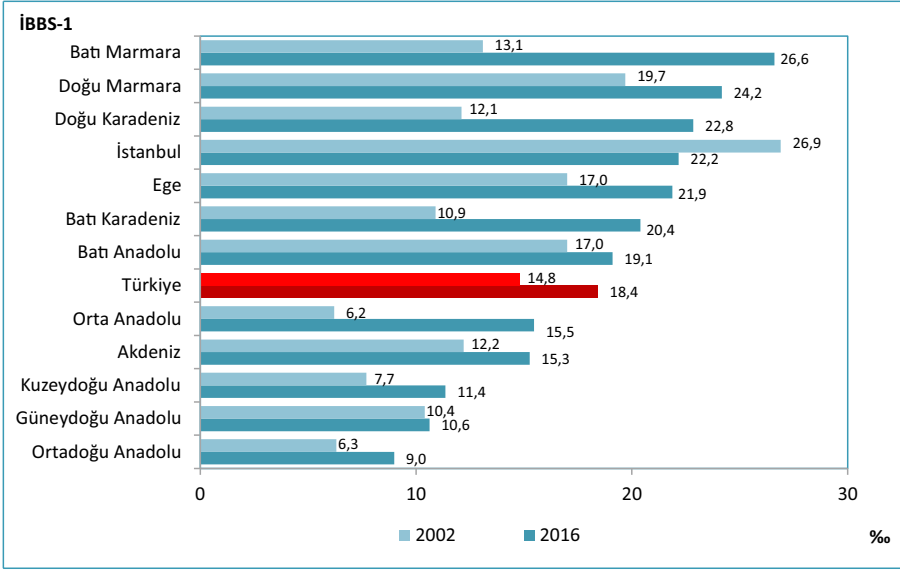
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Böbrek	550	2.903	2.944	2.924	3.204	3.419
Karaciğer	159	1001	1.248	1.212	1.216	1.395
Kalp	20	61	63	78	89	69
Kalp Kapakçığı	15	5	1	0	0	0
Akciğer	0	25	32	33	30	22
Kalp-Akciğer	0	2	0	0	0	0
Pankreas	0	6	4	9	7	6
İnce Bağırsak	1	5	2	5	6	0
Toplam	745	4.008	4.294	4.261	4.552	4.911

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	8.073.145	10.787.302	20.377.187	11.009.261	5.403.909	1.377.753
Üniversite	1.602.845	2.042.455	2.060.412	692.591	763.009	267.061
Özel	2.857.676	2.137.781	5.436.689	1.873.560	1.342.563	372.486
Toplam	12.533.666	14.967.538	27.874.288	13.575.412	7.509.481	2.017.300

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.17. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Cihaz Başına Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	27.000	20.705	7.325	3.655	4.556	3.925
Üniversite	14.705	14.800	3.043	1.592	3.166	3.381
Özel	6.677	4.336	2.703	1.521	1.935	743
Toplam	14.992	12.993	5.096	2.901	3.541	2.167

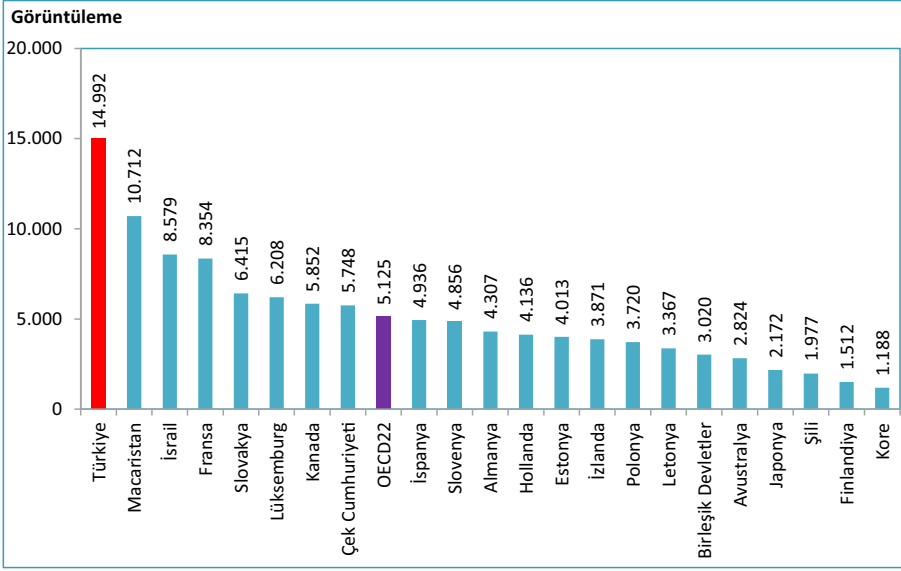
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.18. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların 1.000 Kişiye Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2016

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	101	135	255	138	68	17
Üniversite	20	26	26	9	10	3
Özel	36	27	68	23	17	5
Toplam	157	188	349	170	94	25

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

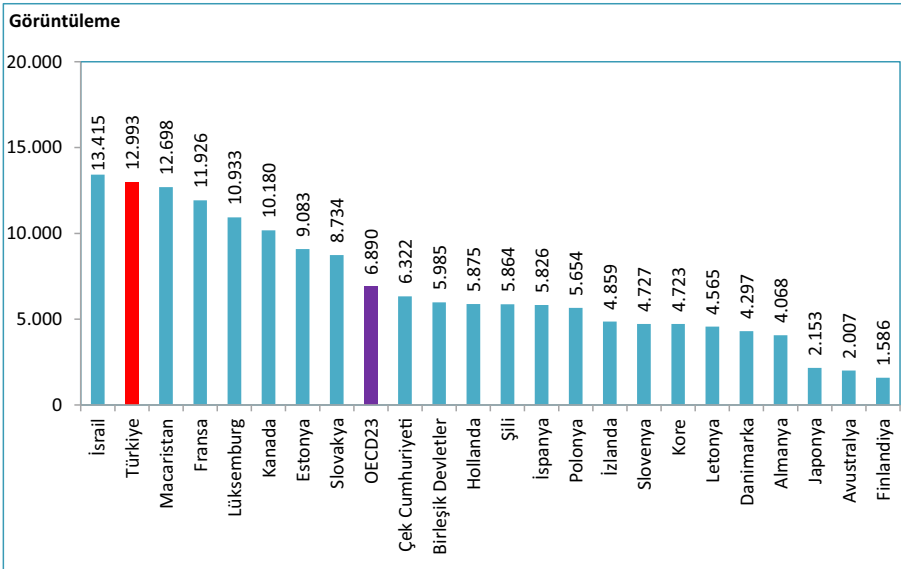
Şekil 8.30. Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

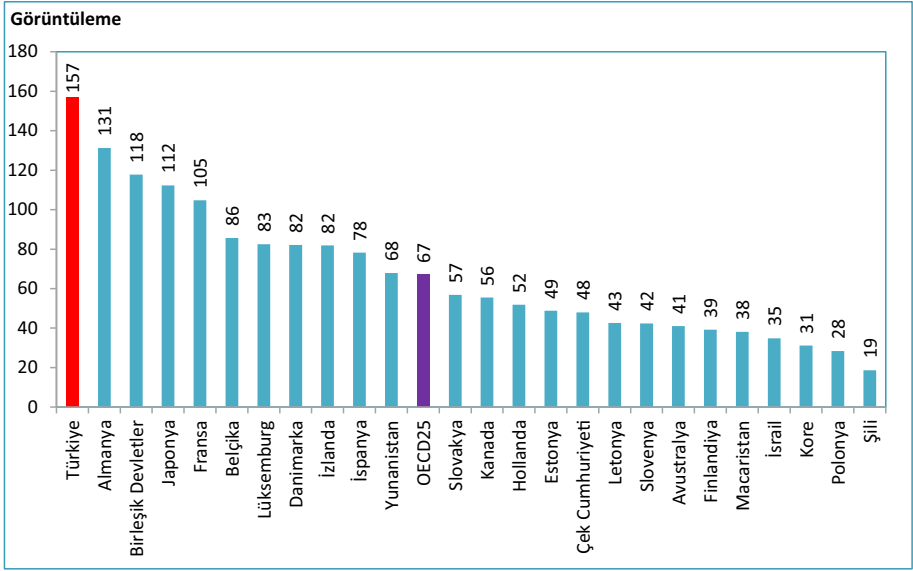
Şekil 8.31. Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

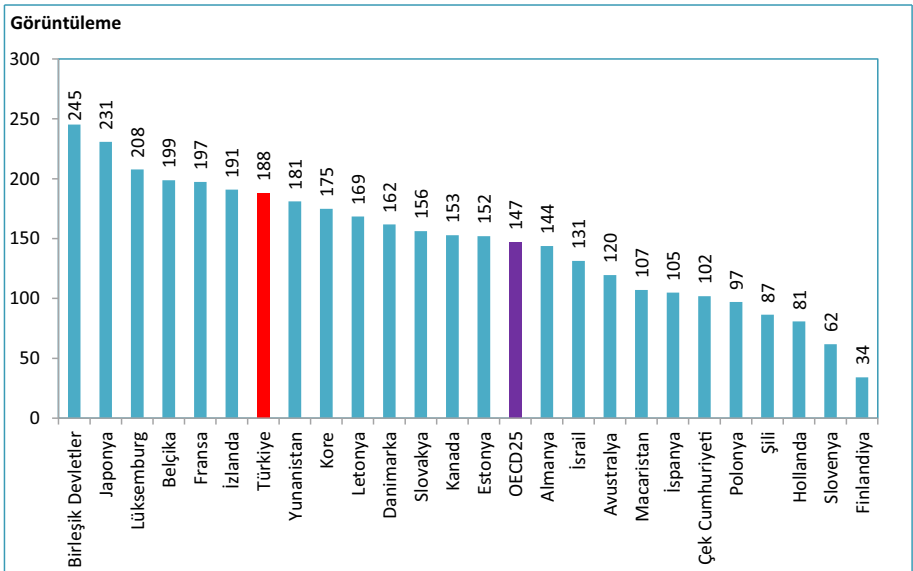
Şekil 8.32. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiyeye Düşen MR Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 8.33. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiyeye Düşen BT Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Tablo 8.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	19,5	50,1	43,7	24,0
Batı Marmara	19,3	51,1	44,9	24,3
Orta Anadolu	18,8	49,8	40,1	24,7
Güneydoğu Anadolu	18,7	34,2	51,2	25,3
Kuzeydoğu Anadolu	19,8	89,6	32,8	26,6
Akdeniz	21,7	42,7	38,3	26,7
Doğu Marmara	22,7	40,2	41,9	26,9
Ege	23,6	30,7	43,7	27,1
Türkiye	23,7	44,0	40,2	28,0
Ortadoğu Anadolu	22,8	57,6	44,3	29,2
Batı Anadolu	25,5	50,9	43,1	30,8
Doğu Karadeniz	27,8	72,5	43,2	31,7
İstanbul	32,5	35,1	31,6	32,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	25,4	64,2	28,7	28,1
Orta Anadolu	23,7	77,6	25,8	28,9
Güneydoğu Anadolu	29,1	57,0	36,7	31,8
Doğu Karadeniz	30,1	59,8	33,6	31,8
Batı Anadolu	29,1	51,7	30,3	32,3
Doğu Marmara	30,8	66,0	25,3	32,4
Ege	30,3	56,7	34,1	33,3
Türkiye	31,7	56,1	30,0	33,4
Ortadoğu Anadolu	27,0	74,6	40,6	33,5
Akdeniz	32,9	60,2	32,3	35,2
Batı Karadeniz	33,3	59,6	41,0	35,7
İstanbul	41,2	29,3	22,3	36,0
Kuzeydoğu Anadolu	32,0	83,0	43,3	37,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	25,6	60,6	87,5	34,8
Doğu Marmara	48,7	32,2	58,2	49,0
Batı Marmara	49,4	48,1	63,2	51,1
İstanbul	48,6	38,0	65,3	51,7
Batı Karadeniz	51,9	28,0	65,0	52,0
Ege	60,4	43,2	81,7	61,7
Türkiye	59,9	56,6	76,4	62,3
Batı Anadolu	68,4	57,5	83,7	68,5
Kuzeydoğu Anadolu	63,6	102,0	95,7	68,8
Akdeniz	70,5	75,7	69,4	70,8
Ortadoğu Anadolu	69,3	75,7	79,4	71,3
Orta Anadolu	72,0	74,1	135,8	81,3
Güneydoğu Anadolu	80,9	97,6	96,5	84,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	14,7	48,6	13,1	17,5
Kuzeydoğu Anadolu	18,6	23,0	13,3	18,6
Batı Marmara	23,6	17,9	35,8	24,8
Batı Karadeniz	23,7	40,6	32,1	25,6
Ege	24,1	16,4	41,8	25,9
Akdeniz	28,1	18,1	21,8	26,0
Güneydoğu Anadolu	29,6	17,6	27,6	28,7
Türkiye	32,4	19,0	26,3	30,3
Ortadoğu Anadolu	29,4	21,6	43,7	30,6
Batı Anadolu	38,1	14,4	25,3	33,5
Doğu Karadeniz	42,6	9,5	15,3	37,8
Doğu Marmara	40,5	22,4	33,1	38,1
İstanbul	48,2	9,7	18,1	38,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.23. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	12,7	27,0	15,6	13,7
Doğu Marmara	15,0	16,2	13,9	14,9
Güneydoğu Anadolu	14,5	32,2	15,1	15,5
İstanbul	15,0	17,4	16,5	15,5
Batı Karadeniz	13,4	20,7	29,6	15,6
Batı Marmara	15,9	17,0	16,5	16,0
Türkiye	15,9	21,0	18,9	16,8
Orta Anadolu	15,6	27,7	20,1	17,3
Ortadoğu Anadolu	18,0	13,6	18,8	17,6
Ege	16,3	14,3	27,8	17,7
Akdeniz	17,2	26,5	15,8	17,8
Kuzeydoğu Anadolu	16,5	38,4	9,3	18,0
Batı Anadolu	19,4	21,8	28,4	20,7

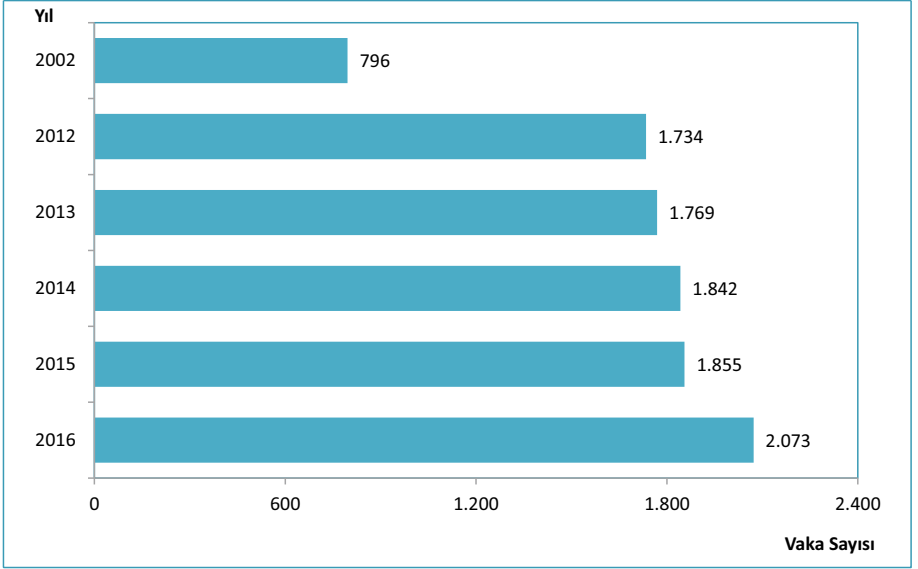
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.24. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2016

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Güneydoğu Anadolu	1,1	2,7	2,4	1,4
Kuzeydoğu Anadolu	2,0	4,8	1,5	2,2
Ortadoğu Anadolu	1,7	6,7	2,3	2,3
Doğu Karadeniz	3,2	17,6	2,9	3,8
Batı Karadeniz	3,5	7,8	4,7	3,9
Batı Marmara	3,7	7,7	3,9	3,9
Orta Anadolu	3,6	6,2	5,4	4,1
Doğu Marmara	3,8	7,5	4,9	4,3
Türkiye	4,1	7,3	5,2	4,5
Akdeniz	4,7	6,4	3,6	4,6
Ege	4,4	7,2	6,1	4,9
İstanbul	5,4	5,3	7,7	5,9
Batı Anadolu	6,6	11,2	7,0	7,3

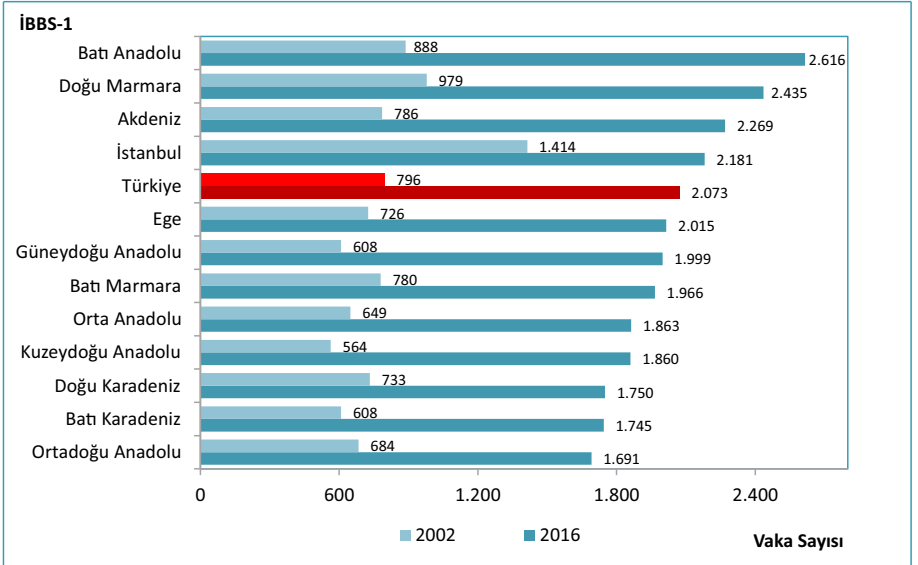
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.34. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye

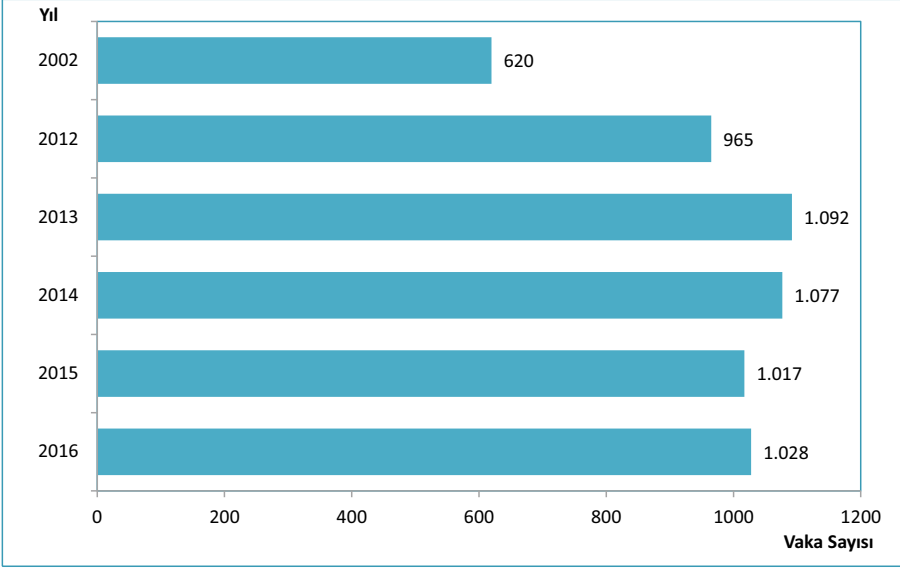
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.35. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2016

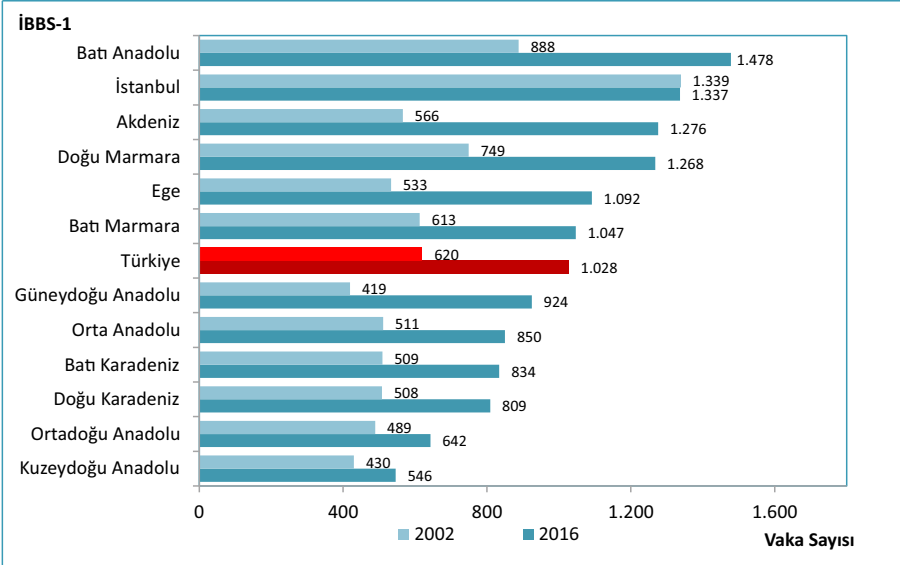
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.36. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye

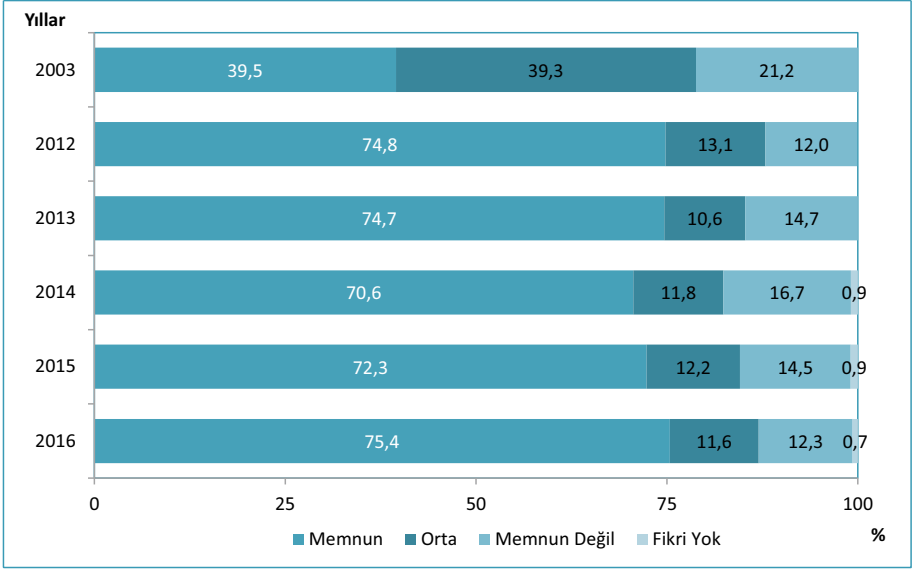
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.37. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2016

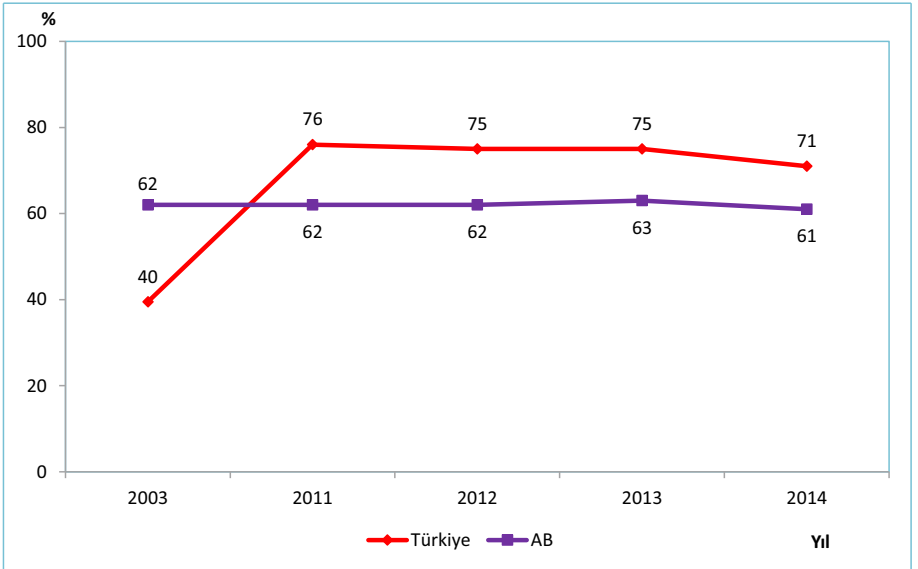
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.38. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)

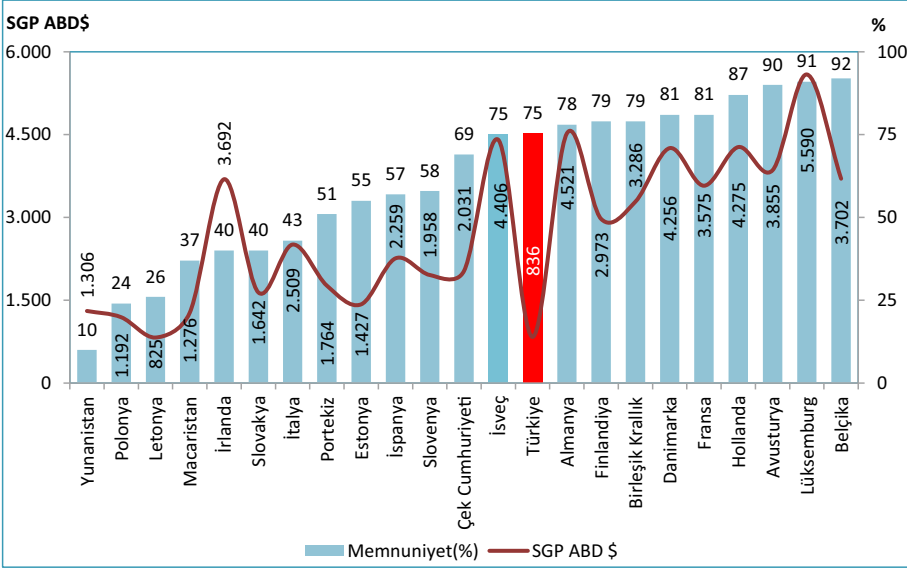
Kaynak: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2016

Şekil 8.39. Yıllara Göre AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%)

Kaynak: Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011,2012,2013,2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

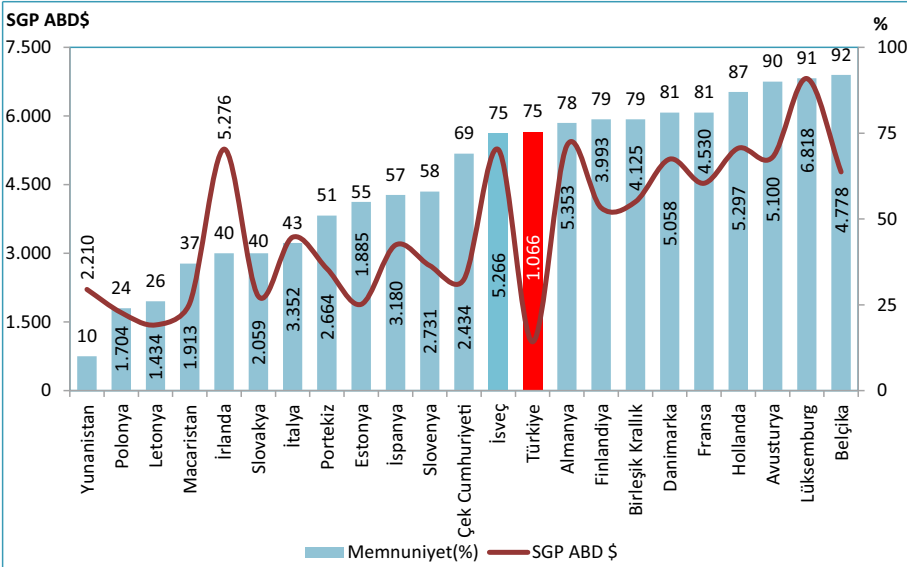
Şekil 8.40. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Kamu Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014

Not: Ülkelere ait memnuniyet değerleri 2014 yılı veya en yakın yıla, harcama değerleri ise 2015 yılı veya en yakın yıla aittir. Türkiye memnuniyet ve harcama değeri 2016 yılına aittir.

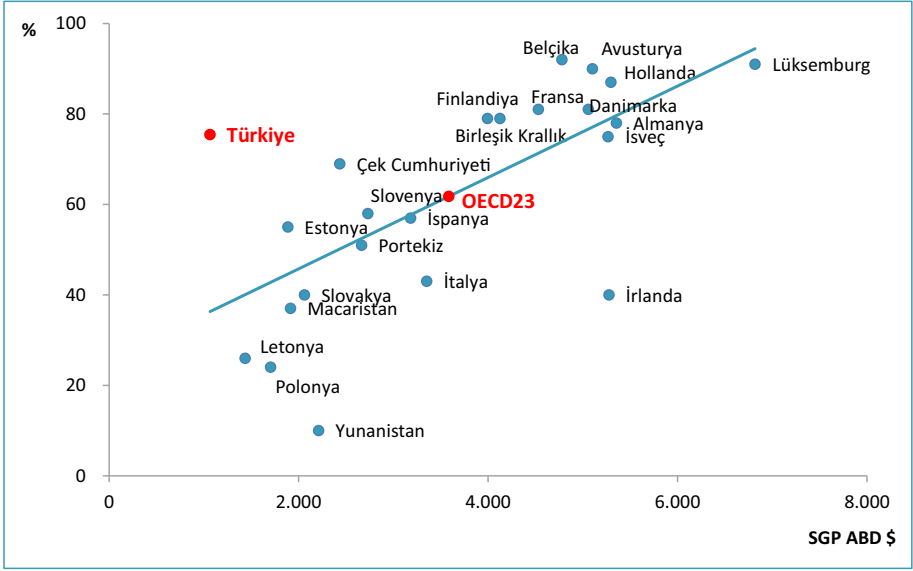
Şekil 8.41. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014

Not: Ülkelere ait memnuniyet değerleri 2014 yılı veya en yakın yıla, harcama değerleri ise 2015 yılı veya en yakın yıla aittir. Türkiye memnuniyet ve harcama değeri 2016 yılına aittir.

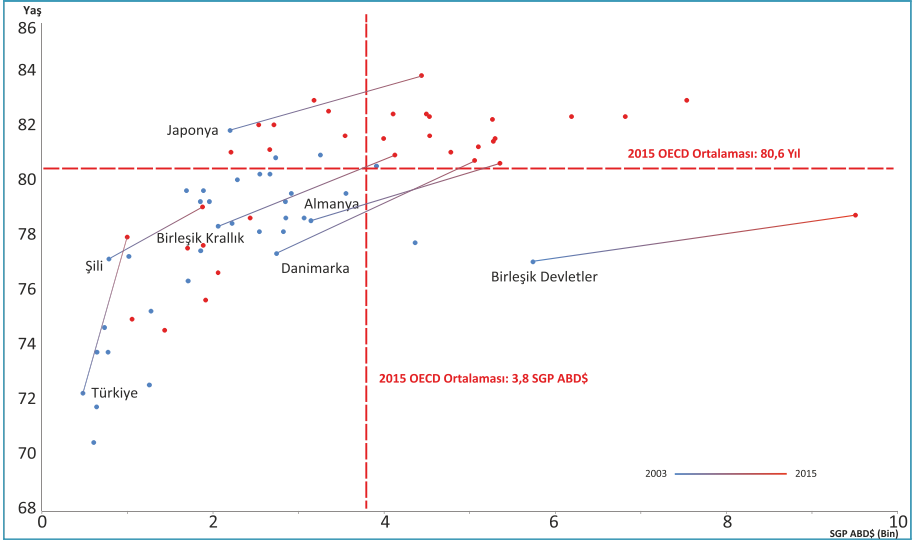
Şekil 8.42. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014

Not: Ülkelere ait memnuniyet değerleri 2014 yılı veya en yakın yıla, harcama değerleri ise 2015 yılı veya en yakın yıla aittir. Türkiye memnuniyet ve harcama değeri 2016 yılına aittir.

Şekil 8.43. Doğumda Beklenen Yaşam Süresi (Yaş) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003, 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

Not: Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıla, Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Tablo 8.25. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Dış Hekimine Başvuru	Kişi Başı Dış Hekimine Başvuru
Adana	8.833.300	12.824.353	9,8	848.937	0,39
Adıyaman	1.493.077	3.364.966	8,0	392.001	0,64
Afyonkarahisar	2.216.112	4.279.139	9,1	342.254	0,48
Ağrı	640.444	2.676.549	6,1	228.749	0,42
Amasya	1.145.808	1.940.730	9,5	216.114	0,66
Ankara	13.093.046	34.469.387	8,9	3.952.549	0,74
Antalya	6.207.485	13.596.312	8,5	1.127.715	0,48
Artvin	391.466	901.015	7,7	97.055	0,58
Aydın	3.214.294	6.976.125	9,5	628.204	0,59
Balıkesir	3.957.911	7.423.962	9,5	734.345	0,61
Bilecik	715.728	1.146.862	8,5	157.211	0,72
Bingöl	396.978	1.267.800	6,2	142.797	0,53
Bitlis	344.161	1.808.191	6,3	143.230	0,42
Bolu	852.949	2.134.414	10,0	264.989	0,88
Burdur	827.794	1.570.063	9,2	142.156	0,54
Bursa	9.831.629	15.499.018	8,7	1.680.183	0,58
Çanakkale	1.695.171	3.335.557	9,7	284.241	0,55
Çankırı	525.023	983.763	8,2	138.928	0,76
Çorum	1.478.915	2.859.757	8,2	319.487	0,61
Denizli	3.791.430	6.271.997	10,0	666.493	0,66
Diyarbakır	3.349.378	8.631.142	7,2	859.649	0,51
Edirne	1.595.448	2.983.918	11,4	266.693	0,66
Elazığ	1.490.403	3.442.653	8,5	370.893	0,64
Erzincan	492.049	1.271.949	7,8	141.300	0,63
Erzurum	1.612.866	4.823.276	8,4	682.354	0,90
Eskişehir	2.386.423	5.461.185	9,3	707.863	0,84
Gaziantep	5.338.458	11.877.517	8,7	1.093.140	0,55
Giresun	1.410.966	2.710.029	9,3	204.960	0,46
Gümüşhane	423.253	714.419	6,6	96.588	0,56
Hakkari	158.385	961.341	4,2	92.959	0,35
Hatay	4.666.885	8.782.964	8,6	737.274	0,47
Isparta	1.177.080	3.104.573	10,0	513.378	1,20
Mersin	6.432.911	9.221.883	8,8	695.354	0,39
İstanbul	34.961.419	86.274.915	8,2	5.977.349	0,40
İzmir	12.842.416	26.849.440	9,4	2.518.971	0,60
Kars	488.011	1.488.083	6,8	167.865	0,58
Kastamonu	1.135.178	1.897.067	8,0	201.505	0,53
Kayseri	3.981.703	7.956.402	8,8	943.531	0,69
Kırklareli	1.223.070	2.015.111	9,2	209.320	0,60
Kırşehir	465.735	1.295.585	7,7	124.525	0,54
Kocaeli	5.383.938	11.134.846	9,0	1.224.293	0,67

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.25. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Dış Hekimine Başvuru	Kişi Başı Dış Hekimine Başvuru
Konya	6.407.990	11.966.710	8,5	1.356.831	0,63
Kütahya	1.975.677	2.958.017	8,6	309.473	0,54
Malatya	2.051.612	5.211.104	9,3	561.294	0,72
Manisa	4.363.495	9.111.207	9,6	829.147	0,59
Kahramanmaraş	2.674.300	6.541.130	8,3	568.583	0,51
Mardin	1.534.831	3.911.226	6,8	332.844	0,42
Muğla	3.117.756	5.139.799	8,9	461.145	0,50
Muş	654.192	1.984.826	6,5	164.075	0,40
Nevşehir	899.480	1.422.470	8,0	183.862	0,63
Niğde	1.030.459	2.009.308	8,6	190.183	0,54
Ordu	2.139.744	4.370.375	8,7	445.497	0,59
Rize	1.102.746	2.528.462	11,0	174.306	0,53
Sakarya	2.970.013	5.538.711	8,7	431.354	0,44
Samsun	3.941.427	8.942.447	9,9	1.123.447	0,87
Siirt	485.311	1.696.404	6,8	143.677	0,45
Sinop	626.259	1.199.650	8,9	169.427	0,82
Sivas	1.530.592	3.962.285	8,8	526.061	0,85
Tekirdağ	3.052.695	5.436.112	8,7	690.367	0,71
Tokat	1.388.727	3.718.065	8,5	446.631	0,74
Trabzon	2.572.250	5.489.311	10,3	361.467	0,46
Tunceli	144.837	352.453	6,1	58.958	0,72
Şanlıurfa	3.491.257	12.234.440	8,1	698.312	0,36
Uşak	1.424.607	2.261.963	10,3	207.974	0,58
Van	1.325.531	5.421.678	6,1	435.568	0,40
Yozgat	917.123	2.177.346	7,3	242.757	0,58
Zonguldak	1.447.388	4.270.724	9,6	452.338	0,76
Aksaray	1.036.432	2.099.604	7,9	198.515	0,50
Bayburt	193.653	408.576	6,7	59.926	0,66
Karaman	643.611	1.336.698	8,1	104.708	0,43
Kırıkkale	765.087	1.540.271	8,3	249.934	0,90
Batman	889.845	3.160.904	7,0	261.920	0,45
Şirnak	609.973	1.545.614	4,5	126.326	0,26
Bartın	720.145	1.208.548	10,0	117.757	0,61
Ardahan	230.366	441.218	6,8	64.634	0,66
İğdir	499.041	931.041	7,4	121.803	0,63
Yalova	821.324	1.689.768	10,4	171.187	0,71
Karabük	728.836	1.602.450	9,6	175.030	0,72
Kilis	396.594	970.264	10,4	138.041	1,06
Osmaniye	1.378.229	2.894.970	8,2	268.826	0,51
Düzce	1.138.608	1.804.033	7,9	193.778	0,52
Türkiye	215.990.739	469.718.440	8,6	44.155.365	0,55

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.25. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Adana	419.063	1.845.883	164.225	78,7	4,4	65,2	1,2	17,9
Adıyaman	92.846	334.096	18.140	72,1	3,6	73,2	1,4	10,1
Afyonkarahisar	132.482	494.982	44.028	70,7	3,7	69,1	1,5	17,1
Ağrı	65.118	174.797	12.469	57,1	2,7	77,6	2,0	4,6
Amasya	36.184	164.199	11.851	59,6	4,5	47,9	3,1	22,7
Ankara	930.619	4.570.371	437.849	66,5	4,9	49,4	2,5	22,1
Antalya	444.167	1.459.182	158.609	68,9	3,3	76,6	1,5	17,5
Artvin	17.117	60.972	3.534	48,3	3,6	49,5	3,8	22,9
Aydın	239.551	835.869	63.861	79,6	3,5	83,3	0,9	18,6
Balıkesir	182.535	751.649	66.126	69,9	4,1	62,0	1,8	27,5
Bilecik	16.136	76.778	6.416	65,7	4,8	50,4	2,5	22,0
Bingöl	36.938	121.873	8.042	52,5	3,3	58,1	3,0	5,7
Bitlis	63.239	219.743	14.133	67,0	3,5	70,3	1,7	4,2
Bolu	72.165	367.602	19.324	65,9	5,1	47,2	2,6	16,4
Burdur	45.997	169.419	12.130	64,2	3,7	63,6	2,1	14,7
Bursa	481.246	1.922.579	178.629	75,0	4,0	68,6	1,3	24,0
Çanakkale	75.425	320.672	28.129	62,4	4,3	53,6	2,6	26,8
Çankırı	25.502	106.361	7.706	68,6	4,2	60,0	1,9	22,8
Çorum	91.995	364.393	17.489	65,2	4,0	60,0	2,1	23,2
Denizli	243.255	833.775	83.794	73,5	3,4	78,3	1,2	18,0
Diyarbakır	309.908	1.146.396	78.177	70,2	3,7	69,3	1,6	10,4
Edirne	90.824	529.359	27.210	75,3	5,8	47,2	1,9	21,8
Elazığ	136.636	731.662	37.462	73,8	5,4	50,3	1,9	17,4
Erzincan	35.685	128.662	9.082	66,1	3,6	67,0	1,8	15,1
Erzurum	156.588	908.571	72.083	74,4	5,8	46,8	2,0	14,8
Eskişehir	189.250	847.362	67.680	69,0	4,5	56,3	2,0	21,2
Gaziantep	432.132	1.434.889	150.736	69,5	3,3	76,4	1,5	17,9
Giresun	83.306	385.524	21.488	68,1	4,6	53,7	2,2	18,5
Gümüşhane	16.990	78.701	2.723	69,3	4,6	54,6	2,0	20,5
Hakkari	23.050	74.729	4.627	52,1	3,2	58,7	3,0	7,0
Hatay	289.254	942.484	93.078	68,0	3,3	76,2	1,5	18,9
Isparta	104.127	538.882	47.577	78,6	5,2	55,4	1,4	18,9
Mersin	275.889	1.079.723	104.775	77,4	3,9	72,2	1,1	19,8
İstanbul	2.020.366	8.228.845	877.441	62,4	4,1	55,9	2,5	22,5
İzmir	643.533	2.942.349	286.482	70,6	4,6	56,3	1,9	25,6
Kars	35.895	154.462	11.103	58,3	4,3	49,4	3,1	11,1
Kastamonu	43.362	212.403	9.615	52,7	4,9	39,3	4,4	27,6
Kayseri	348.773	1.061.274	95.547	70,4	3,0	84,4	1,3	16,0
Kırklareli	63.256	199.889	14.734	60,7	3,2	70,1	2,0	14,4
Kırşehir	38.254	111.390	7.123	68,3	2,9	85,6	1,4	15,1
Kocaeli	282.820	1.127.479	113.607	70,8	4,0	64,9	1,6	22,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.25. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Konya	400.148	1.662.547	150.547	64,7	4,2	56,8	2,3	16,3
Kütahya	77.689	453.416	23.380	65,2	5,8	40,8	3,1	25,3
Malatya	199.963	759.731	68.796	78,3	3,8	75,3	1,1	17,1
Manisa	238.910	1.126.363	77.321	74,2	4,7	57,4	1,6	23,8
Kahramanmaraş	191.282	750.529	57.484	75,3	3,9	70,1	1,3	15,8
Mardin	93.165	293.251	32.636	64,2	3,1	74,4	1,8	11,2
Muğla	141.460	448.771	41.813	61,8	3,2	71,0	2,0	15,9
Muş	42.127	162.961	10.336	62,4	3,9	58,9	2,3	7,0
Nevşehir	40.397	157.309	11.696	66,2	3,9	62,1	2,0	15,1
Niğde	58.564	253.829	11.858	85,6	4,3	72,1	0,7	17,8
Ordu	140.360	476.229	45.603	63,6	3,4	68,4	1,9	16,2
Rize	61.800	249.369	16.894	62,1	4,0	56,2	2,5	25,7
Sakarya	133.531	498.860	46.568	69,7	3,7	68,1	1,6	22,8
Samsun	277.893	1.299.165	104.432	80,6	4,7	62,9	1,1	26,7
Siirt	75.145	199.804	12.587	66,9	2,7	91,9	1,3	3,8
Sinop	26.402	101.245	8.382	54,9	3,8	52,3	3,1	18,0
Sivas	110.420	526.537	39.178	54,8	4,8	42,0	3,9	18,5
Tekirdağ	158.442	529.430	51.011	56,5	3,3	61,7	2,6	19,9
Tokat	113.149	496.322	32.414	75,1	4,4	62,5	1,5	17,8
Trabzon	187.067	906.368	62.348	77,8	4,8	58,6	1,4	19,7
Tunceli	6.741	27.435	2.082	50,1	4,1	44,9	4,1	12,9
Şanlıurfa	285.113	897.209	70.543	64,7	3,1	75,1	1,7	13,4
Uşak	77.020	285.003	22.431	64,3	3,7	63,4	2,1	21,0
Van	190.656	659.286	45.592	61,8	3,5	65,3	2,1	12,1
Yozgat	57.847	200.963	15.372	56,4	3,5	59,3	2,7	13,5
Zonguldak	116.833	524.084	38.153	66,1	4,5	53,8	2,3	21,4
Aksaray	59.600	160.049	17.674	60,7	2,7	82,5	1,7	12,2
Bayburt	10.908	53.498	3.219	73,3	4,9	54,5	1,8	11,2
Karaman	32.783	130.591	13.419	60,3	4,0	55,3	2,6	14,6
Kırıkkale	50.554	315.035	16.156	78,8	6,2	46,2	1,7	26,6
Batman	108.569	351.044	31.728	72,0	3,2	81,3	1,3	14,6
Şırnak	28.600	69.385	5.380	30,1	2,4	45,3	5,6	17,9
Bartın	28.215	131.864	5.937	83,6	4,7	65,3	0,9	20,7
Ardahan	9.171	32.509	2.680	50,9	3,5	52,4	3,4	16,8
İğdir	19.690	60.690	3.966	53,5	3,1	63,3	2,7	10,7
Yalova	35.614	132.930	13.139	73,0	3,7	71,4	1,4	39,9
Karabük	49.266	177.992	14.182	72,1	3,6	72,9	1,4	19,6
Kilis	22.409	94.064	11.615	80,3	4,2	69,8	1,0	17,0
Osmaniye	116.094	292.623	27.339	62,1	2,5	90,0	1,5	17,5
Düzce	47.611	142.398	17.504	55,8	3,0	68,1	2,4	20,3
Türkiye	13.452.686	54.150.918	4.772.229	68,1	4,0	61,8	1,9	19,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 8 İle İlgili Açıklamalar

- ☑ **Müracaat sayısı:** OECD tarafından “Hekime telefon ile başvuru hariç herhangi bir sebeple başvuruda bulunulması” olarak tanımlandı.
- ☑ Milli Savunma Bakanlığına (MSB) ait hizmet verileri 2012 - 2016 yılları için dahil edildi.
- ☑ Karşılaştırılabilir olması açısından Diğer Kamu Kurumlarına ait hizmetler Özel Sektör içine dahil edildi.
- ☑ Hekime müracaat sayısına dış hekimine yapılan müracaatlar dahil değildir.
- ☑ 2002-2005 yılları arasındaki SSK hastanelerine ait veriler karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı'na dahil edildi.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 8.2 oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 8.1, Harita 8.3, Harita 8.4 ve Harita 8.5 oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.
- ☑ **Ameliyatlara İlişkin Bilgiler:** Ameliyat sınıflandırmalarında, Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflaması (ICHI, International Classification of Health Interventions) baz alındı. Bu sınıflamada yapılan tanıma uygun olarak ameliyat (A, B ve C grubu) sayıları hesaplandı. Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflamasına göre teşhis amaçlı ve küçük cerrahi girişimler ameliyatlara içerisinde yer almamaktadır.
- ☑ **Yatak Doluluk Oranı:** Bir yıl içinde yatakların ne oranda hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı} \times 100) / (\text{Yatak sayısı} \times 365)$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- ☑ **Akut Yatak Doluluk Oranı:** OECD tarafından kullanılan bu indikatör; akut hizmet verilen yatakların doluluk oranıdır.
- ☑ **Ortalama Kalış Günü:** Bir hastanın hastanede kaldığı ortalama gün sayısını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- ☑ **Yatak Devir Hızı:** Bir yatağın yılda kaç hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} / (\text{Yatak Sayısı})$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- ☑ **Yatak Devir Aralığı:** Bir hasta yatağının kaç gün boş kaldığını göstermektedir. $(\text{Yatak Sayısı} \times 365 - \text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- ☑ **Kaba Ölüm Hızı (Hastanelerde):** Bir yıl içerisinde hastanede ölen hasta sayısının aynı süre içerisinde ölen ve taburcu olan kişilere oranıdır. $(\text{Ölen Kişi Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} \times 1.000$
- ☑ **112 Acil Ambulansı:** Her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır.
- ☑ **Cari Sağlık Harcaması:** Toplam Sağlık Harcamasının içerisinde yer alan Yatırım Harcamalarının çıkartılması ile elde edilir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 9

İlaç İstatistikleri

Tablo 9.1. Yıllara ve ATC-1 Gruplarına Göre İlaç Satış Hacmi, Milyon Kutu, Türkiye

ATC-1 Grubu	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sindirim Sistemi ve Metabolizma	268,7	278,8	280,6	286,7	324,1	346,1
Solunum Sistemi	268,7	257,8	263,8	276,5	289,5	307,6
Sinir Sistemi	234,5	242,6	258,5	260,7	271,1	287,7
Sistemik Antienfektifler	280,8	278,4	275,1	270,3	280,6	284,0
Kas ve İskelet Sistemi	222,8	233,4	216,8	228,0	244,4	253,9
Kardiyovasküler Sistem	168,9	177,5	185,2	191,4	203,7	212,8
Dermatolojikler	97,6	101,6	96,5	98,8	104,0	110,1
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	72,6	77,8	77,1	82,7	88,7	93,2
Hastane Solüsyonları	59,2	61,9	72,1	75,8	91,4	90,3
Genito Üriner Sistem ve Seks Hormonları	63,4	64,4	64,1	66,1	69,8	71,5
Duyu Organları	48,9	50,6	55,2	58,2	64,0	66,1
Sistemik Hormonal Preparatlar (Seks Hormonları ve İnsulinler Hariç)	36,5	37,5	37,5	41,7	45,6	48,4
Tanısal Ajanlar	11,1	11,7	13,2	14,8	15,9	15,8
Antineoplastik ve İmmunmodulator Ajanlar	6,9	7,6	8,2	9,3	10,0	9,8
Çeşitli/Diğer	2,6	2,9	3,4	4,0	4,4	5,2
Antiparazitik Ürünler, İnsektisitler ve Repellentler	5,0	4,7	5,1	5,0	5,5	5,1
Toplam İlaç Satış Hacmi	1.848,3	1.889,4	1.912,2	1.967,0	2.112,9	2.207,6

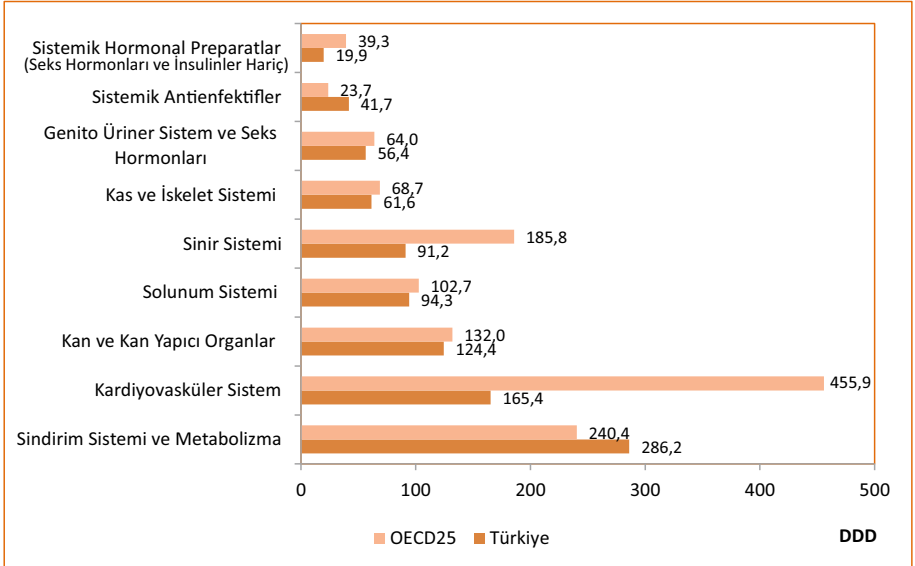
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Tablo 9.2. Yıllara ve Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Günlük İlaç Tüketim Miktarı, DDD, Türkiye

ATC-1 Grubu	2011	2012	2013	2014	2015
Sindirim Sistemi ve Metabolizma	170,9	185,4	199,1	224,0	286,2
Kardiyovasküler Sistem	162,8	163,3	158,9	160,8	165,4
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	96,5	107,2	111,3	118,0	124,4
Solunum Sistemi	87,3	77,8	82,7	87,3	94,3
Sinir Sistemi	77,1	79,1	79,3	86,6	91,2
Kas ve İskelet Sistemi	59,9	63,8	56,2	59,2	61,6
Genito Üriner Sistem ve Seks Hormonları	49,6	50,1	50,1	53,0	56,4
Sistemik Antienfektifler	43,5	43,6	42,6	41,0	41,7
Sistemik Hormonal Preparatlar (Seks Hormonları ve İnsülinler Hariç)	16,4	19,6	17,2	20,1	19,9

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

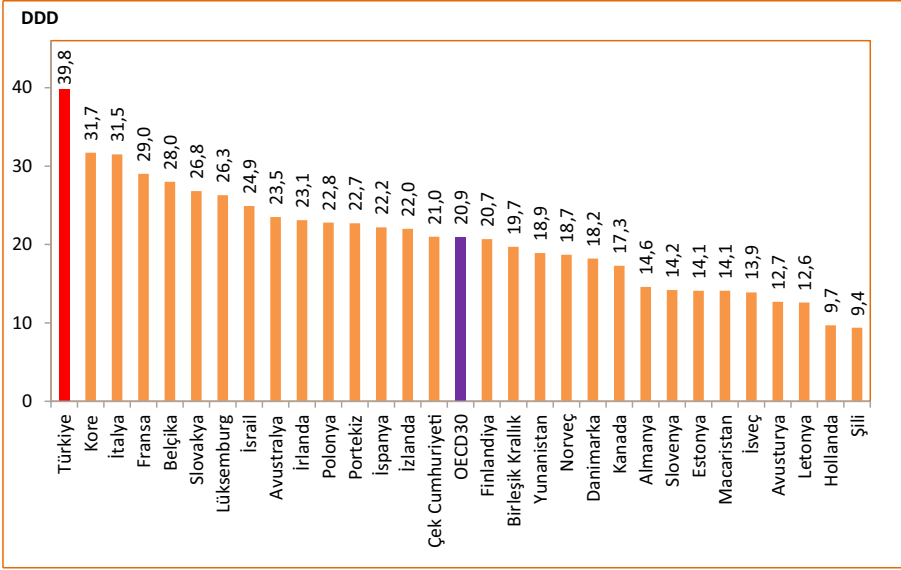
Şekil 9.1. Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Günlük İlaç Tüketim Miktarının Uluslararası Karşılaştırması, DDD, 2015

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. OECD'ye ait veri 2015 yılına veya en yakın yıla aittir.

Şekil 9.2. 1.000 Kişiye Düşen Günlük Antibiyotik Tüketim Miktarının Uluslararası Karşılaştırması, DDD, 2015

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, OECD Health Data 2017

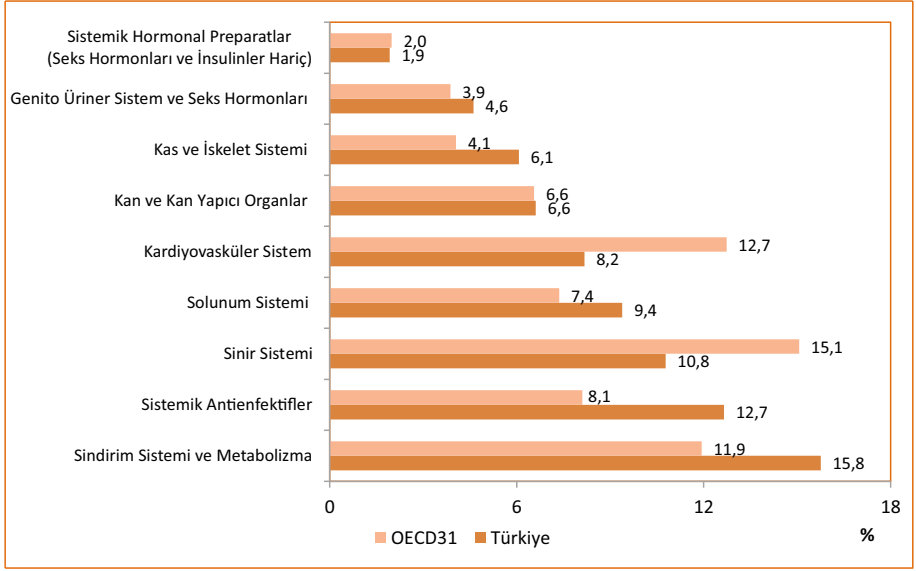
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Ülke verileri 2015 yılına veya en yakın yıla aittir.

Tablo 9.3. Yıllara ve Seçilmiş ATC -1 Gruplarına Göre İlaç Satış Değeri, Milyon ₺ , Türkiye

ATC-1 Grubu	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sindirim Sistemi ve Metabolizma	1.965,4	1.947,3	2.115,4	2.328,7	2.779,4	3.361,1
Sistemik Antienfektifler	1.976,4	1.910,4	1.992,2	2.049,4	2.341,6	2.699,3
Sinir Sistemi	1.661,5	1.498,5	1.583,0	1.693,4	1.972,0	2.299,1
Solunum Sistemi	1.627,9	1.382,8	1.432,0	1.549,6	1.685,7	2.002,8
Kardiyovasküler Sistem	1.624,3	1.396,8	1.389,4	1.434,6	1.541,6	1.744,0
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	739,0	744,3	824,5	959,9	1.179,0	1.411,0
Kas ve İskelet Sistemi	954,2	911,0	913,1	955,7	1.082,8	1.295,4
Genito Üriner Sistem ve Seks Hormonları	618,4	645,8	665,1	731,8	840,7	984,6
Sistemik Hormonal Preparatlar (Seks Hormonları ve İnsulinler Hariç)	246,1	240,2	258,0	297,2	352,6	411,4

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

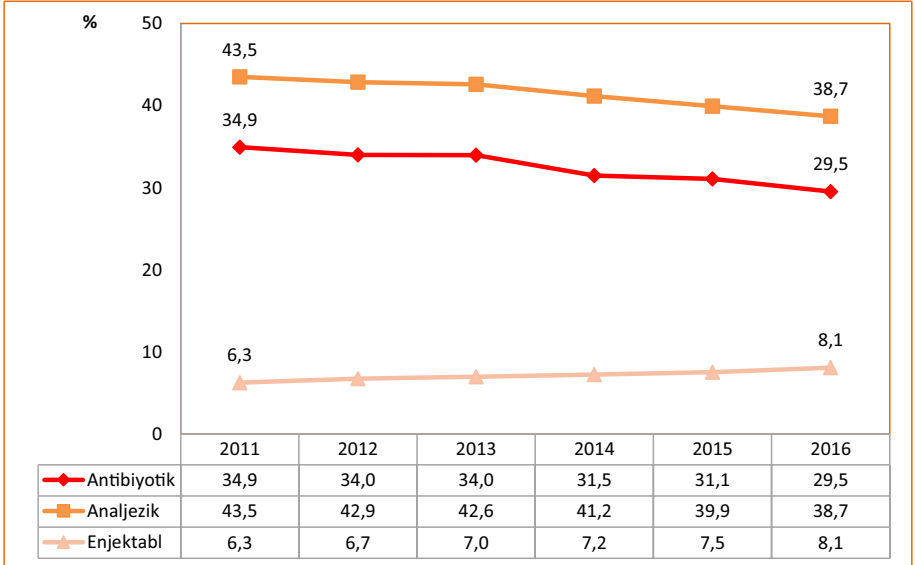
Şekil 9.3. Seçilmiş ATC-1 Gruplarına Göre İlaç Satış Değeri (Ulusal Para Birimi) Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, OECD Health Data 2017

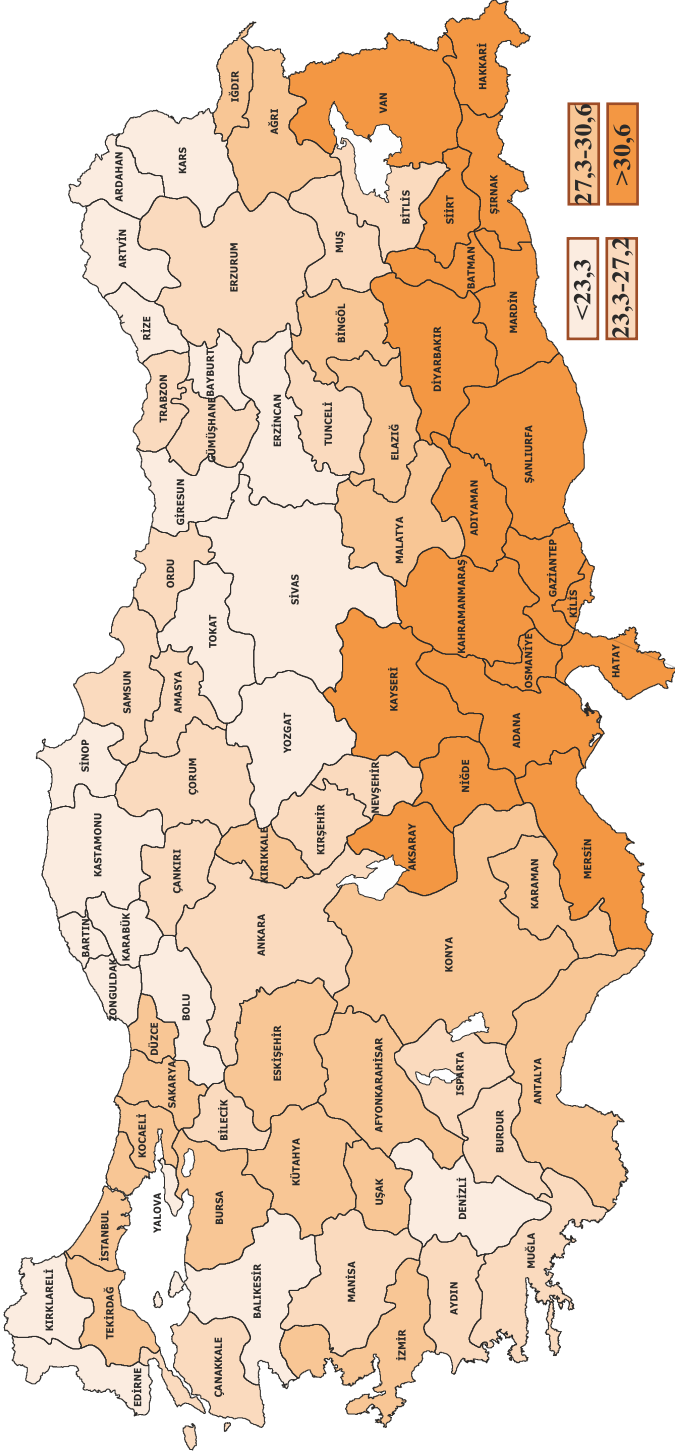
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. OECD'ye ait veri 2015 yılına veya en yakın yıla aittir.

Şekil 9.4. Yıllara Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik, Analjezik, Enjektabl İlaç İçeren Reçetelerin Oranı, (%), Türkiye

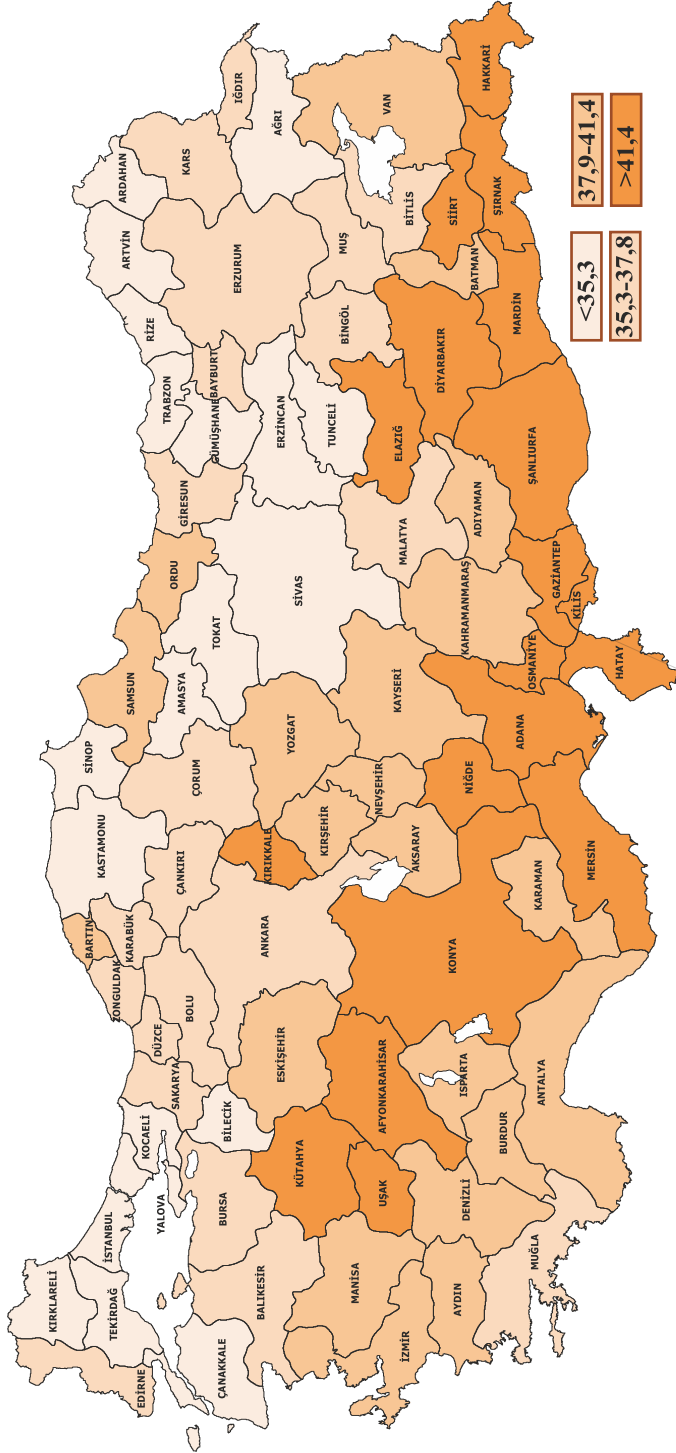
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Harita 9.1. İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye

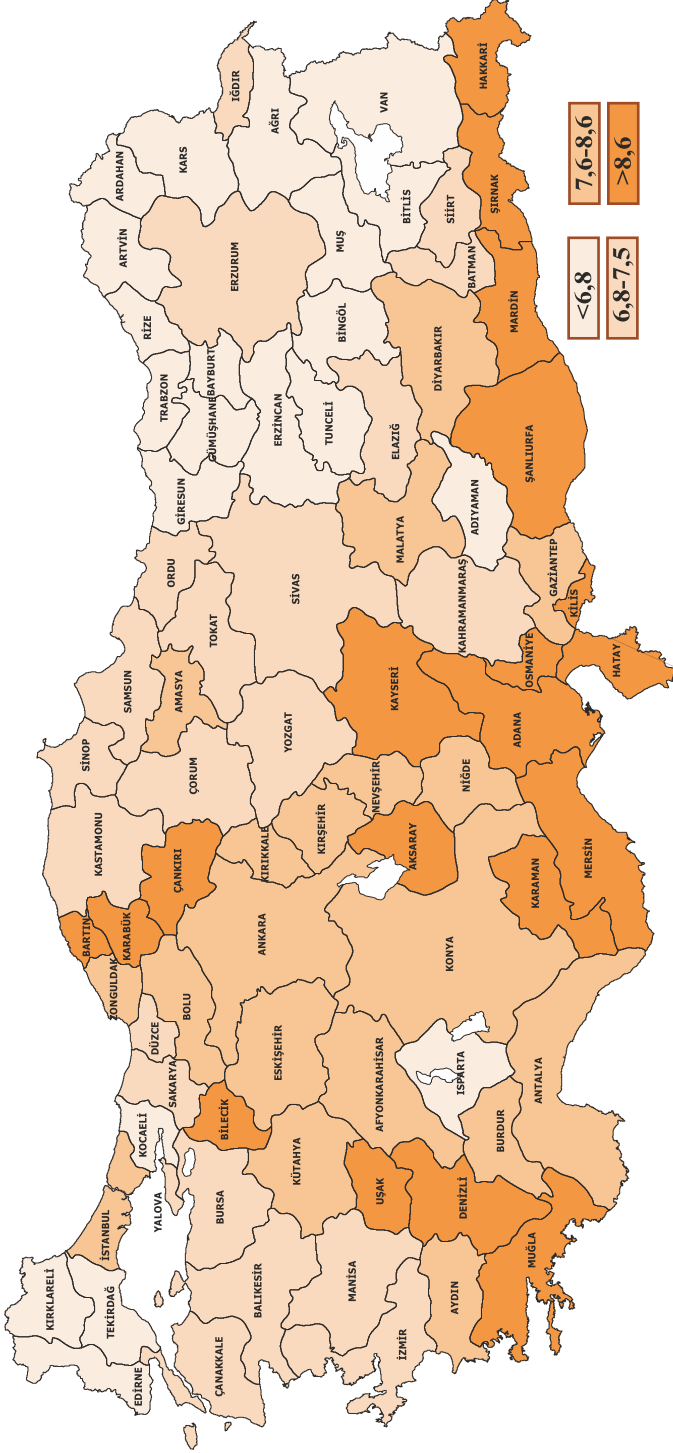
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Harita 9.2. İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Analjezik İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye

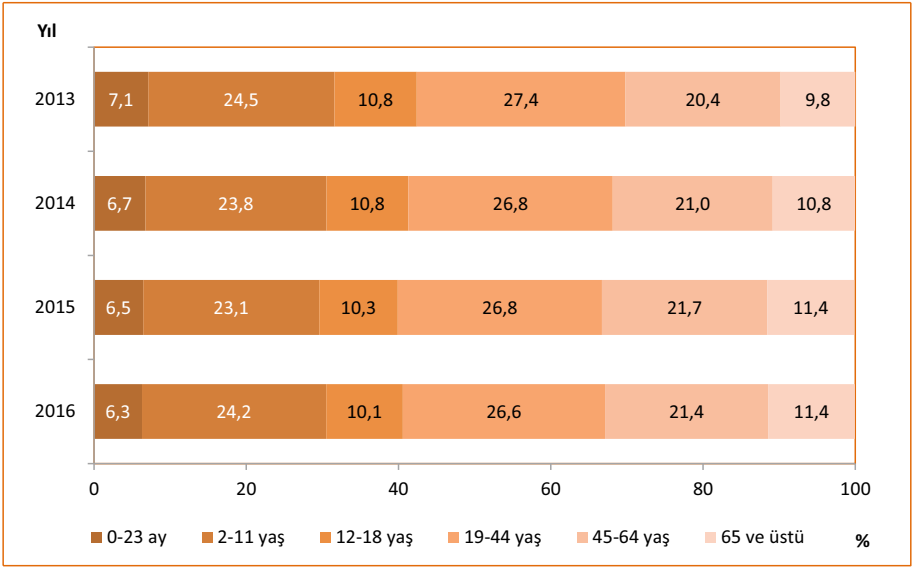
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Harita 9.3. İllere Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Enjektirli İlaç İçeren Reçetelerin Oranı, (%), 2016, Türkiye

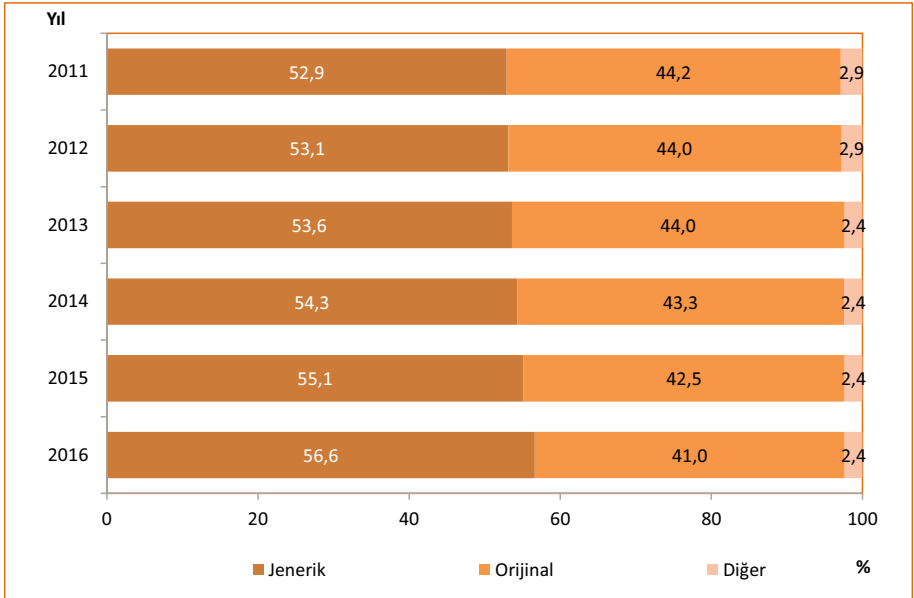
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.5. Yıllara ve Yaş Grubuna Göre Aile Hekimleri Tarafından Yazılan ve Antibiyotik İçeren Reçetelerin Dağılımı, (%), Türkiye

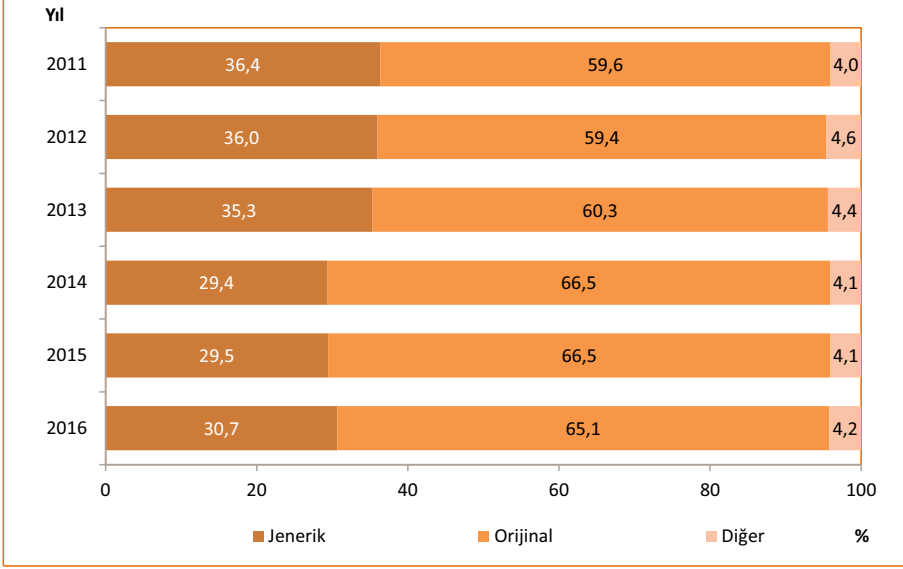
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.6. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye

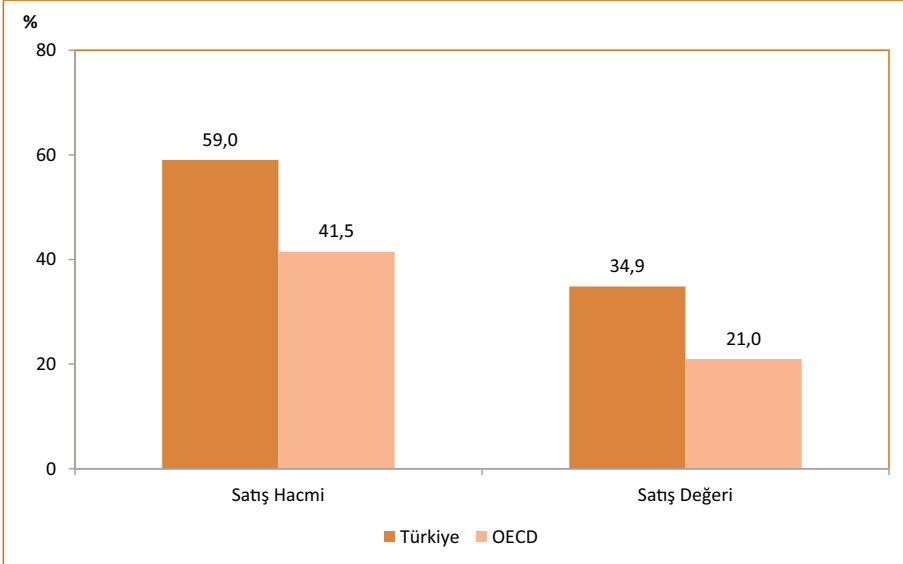
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.7. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

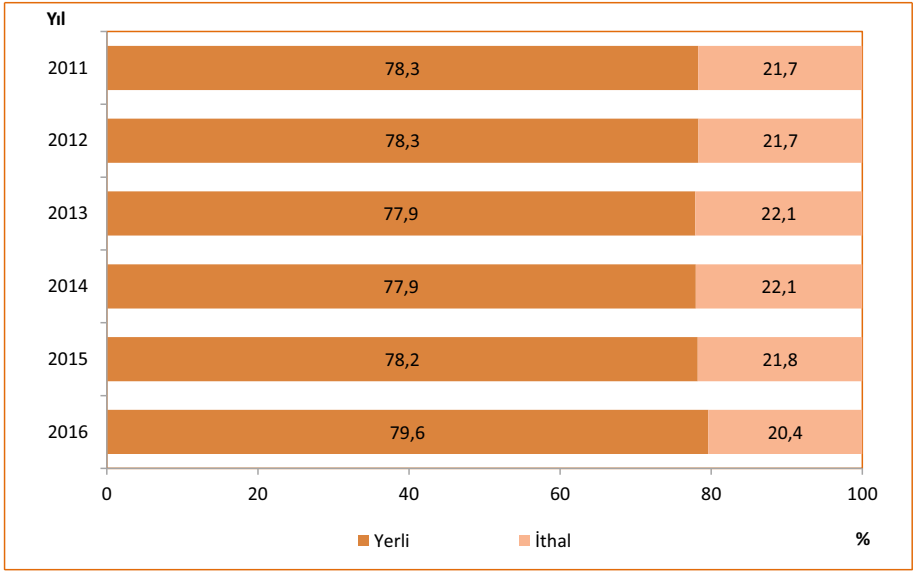
Şekil 9.8. Jenerik İlaçların Satış Hacmi (Kutu) ve Değeri (Ulusal Para Birimi) Dağılımlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2015

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, OECD Health Data 2017

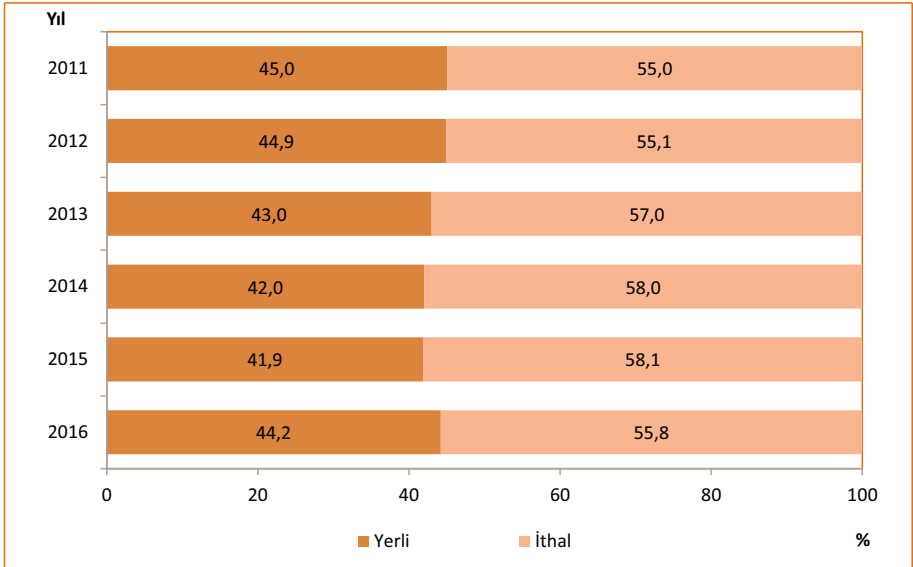
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. OECD'ye ait veri 2015 yılına veya en yakın yıla aittir. Jenerik ile orijinal/jenerik ayrımı olmayan ürünler, jenerik ilaçlara dahil edilmiştir.

Şekil 9.9. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye

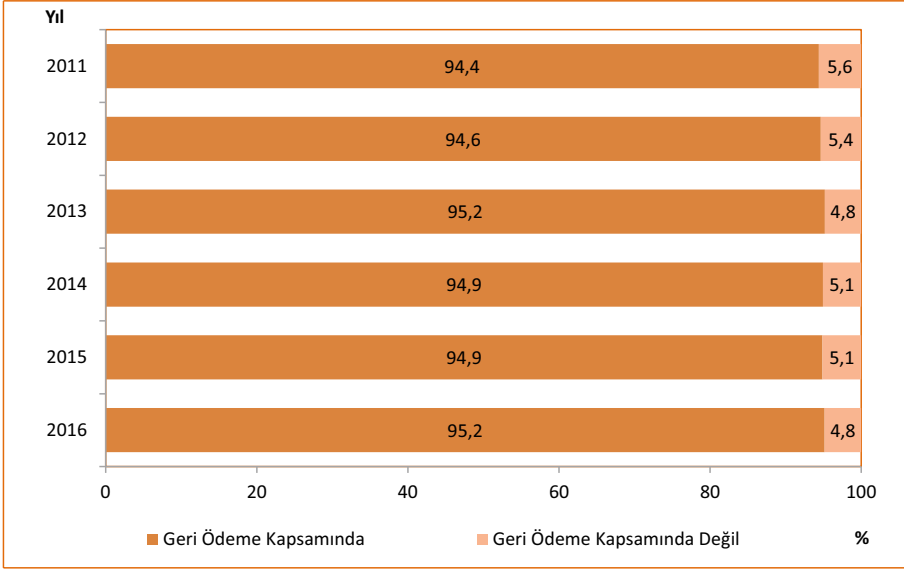
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.10. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye

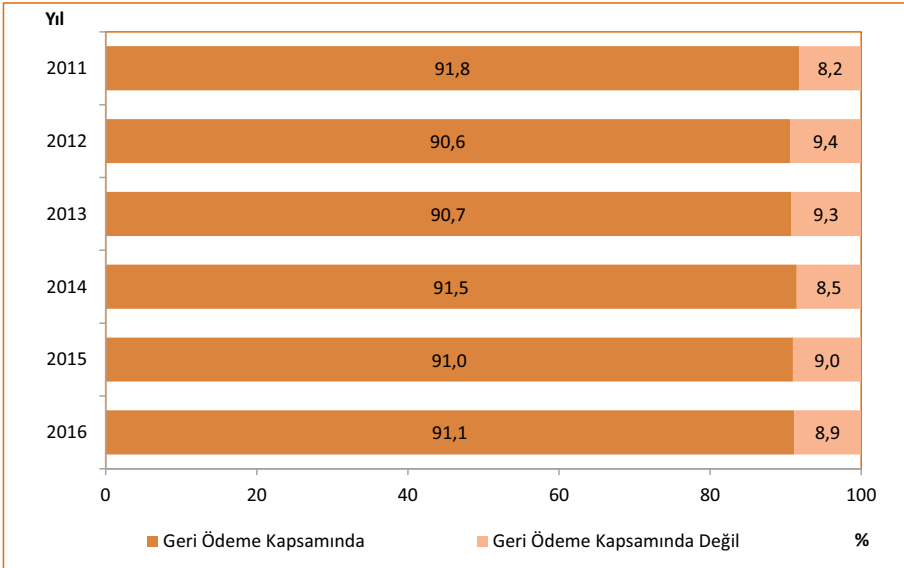
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.11. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Satış Hacimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 9.12. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Satış Değerlerinin (₺) Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Tablo 9.4. Yıllara Göre Birinci Basamak Reçetelendirmelere Ait OECD Klinik Kalite Göstergeleri

Klinik Kalite Göstergeleri	2013			2014			2015		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Diyabet Hastalarında Kolesterol Düşürücü İlaç Reçete Edilenlerin Oranı, (%)	33,7	33,9	33,8	32,3	31,9	32,1	30,5	29,3	29,8
Diyabet Hastalarında İlk Tercih Antihipertansif İlaçların Reçetelendirme Oranı, (%)	80,9	85,8	83,9	80,4	85,5	83,6	79,8	85,1	83,0
65 Yaş Üstü Hastalarda Benzodiyazepin ve Türevi İlaçların Uzun Dönem Reçete Edilenlerinin Oranı, (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
65 Yaş Üstü Hastalarda Uzun Etkili Benzodiyazepin İlaç Reçete Edilenlerin Oranı, (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3
Reçetelendirilen Antibiyotikler Arasında Sefalosporin ve Kinolonların Oranı, (%)	39,8	42,1	41,1	37,8	40,2	39,1	34,7	37,2	36,1
Reçetelenen Sistemik Antibiyotiklerin DDD Miktarları (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	16,4	16,7	16,6	18,2	18,3	18,2	17,6	17,1	17,3

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Not: Göstergeler, OECD tarafından belirlenen standartlara göre "Reçete Bilgi Sistemi"nde (RBS) kayıtlı olan hastalar üzerinden hesaplanmıştır.

Göstergeler için belirlenen uluslararası hesaplama standartları aşağıdaki linkte yer almaktadır: <http://stats.oecd.org/wbos/fileview2.aspx?IDFile=62f94ae6-180c-4e4b-9a22-b030ddadfd35>

Tablo 9.5. Birinci Basamak Reçetelendirmelere Ait OECD Klinik Kalite Göstergelerinin Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Klinik Kalite Göstergeleri	Türkiye	OECD Ortalaması
Diyabet Hastalarında İlk Tercih Antihipertansif İlaçların Reçetelendirme Oranı, (%)	83,0	79,1
Reçetelendirilen Antibiyotikler Arasında Sefalosporin ve Kinolonların Oranı, (%)	36,1	16,9
Diyabet Hastalarında Kolesterol Düşürücü İlaç Reçete Edilenlerin Oranı, (%)	29,8	62,6
Reçetelenen Sistemik Antibiyotiklerin DDD Miktarları (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	17,3	17,9
65 Yaş Üstü Hastalarda Uzun Etkili Benzodiyazepin İlaç Reçete Edilenlerin Oranı, (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	1,3	60,1
65 Yaş Üstü Hastalarda Benzodiyazepin ve Türevi İlaçların Uzun Dönem Reçete Edilenlerinin Oranı, (AHBS'deki Her Bin Kişi İçin)	0,3	24,8

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. OECD'ye ait veri 2015 yılına veya en yakın yıla aittir.

Bölüm 9 İle İlgili Açıklamalar

- ☑ **Jenerik İlaç:** Referans ürün ile aynı aktif maddeyi, aynı miktarda ve aynı farmasötik şekil içinde bulunduran ve biyoeşdeğerliği (BE) kabul edilen farklı ticari isim altındaki ürünlere eş değer ilaç adı verilir.
- ☑ **Orijinal İlaç:** Uzun araştırmalar ve klinik çalışmalar sonucu belli bir hastalık üzerinde olumlu etki yaptığı kanıtlanmış, temeli patentli bir moleküle dayanan ve daha önceden benzeri olmayan yeni ilaçlar için kullanılan bir uluslararası terimdir.
- ☑ Şekil 9.6 ve Şekil 9.7’de Diğer olarak gösterilen kısım ise orijinal/jenerik olmayan ürünlerdir.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.
- ☑ **ATC (Anatomik Terapötik Kimyasal):** DSÖ tarafından desteklenen, yönetilen ve geliştirilen bir ilaç sınıflandırma sistemi olan ATC; ilaçları etkili oldukları organ veya sistemleri ile yapısal, terapötik, farmakolojik, kimyasal ve kimyasal bileşik özelliklerine göre farklı gruplara ayırır.
- ☑ **DDD (Tanımlanmış Günlük Doz):** ATC sisteminde yer alan bir ilacın ana endikasyonu için yetişkinlerde kullanıldığı varsayılan günlük ortalama idame dozudur. İlaç Takip Sistemi (İTS) üzerinden hastalara yapılan çıkışlar üzerinden hesaplanmıştır.
- ☑ İlaçların DDD olarak hesaplanan tüketim miktarları İlaç Takip Sistemi (İTS) üzerinden, satış hacmi ve satış değeri verileri ise IMS-Health (Kıtalararası Pazarlama Hizmetleri- Sağlık) veri tabanı üzerinden elde edilmiştir. Birinci basamaktaki reçetelendirme verileri için ise Reçete Bilgi Sistemi kullanılmıştır.
- ☑ **İlaç Takip Sistemi (İTS):** İlaç Takip Sistemi karekodlarla izlenebilirliği sağlanmış ilaçların üretim veya ithalattan başlayarak geçtikleri her noktadan alınacak bildirimlerle takibini sağlamak üzere kurulmuş bilgisayarlar, veritabanı, bu veritabanını işletmeye yarayan bilgisayar yazılımları ve iletişim altyapılarını içeren bir sistemdir.
- ☑ **IMS-Health (Kıtalararası Pazarlama Hizmetleri- Sağlık):** Ecza depoları tarafından yapılan ilaç satış bilgilerinin takip edildiği sistemdir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm 10

Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 10.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Uzman Hekim	45.457	70.103	73.886	75.251	77.622	78.620
Pratisyen Hekim	30.900	38.877	38.572	39.045	41.794	43.058
Asistan Hekim	15.592	20.792	21.317	21.320	21.843	23.149
Toplam Hekim	91.949	129.772	133.775	135.616	141.259	144.827
Diş Hekimi	16.371	21.404	22.295	22.996	24.834	26.674
Eczacı	22.289	26.571	27.012	27.199	27.530	27.864
Hemşire	72.393	134.906	139.544	142.432	152.803	152.952
Ebe	41.479	53.466	53.427	52.838	53.086	52.456
Diğer Sağlık Personeli	50.106	122.663	131.652	138.878	145.943	144.609
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	83.964	273.616	290.363	303.110	311.337	321.952
TOPLAM PERSONEL SAYISI	378.551	762.398	798.068	823.069	856.792	871.334

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 10.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2016

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Toplam
Uzman Hekim	40.544	15.905	22.171	78.620
Pratisyen Hekim	37.173	203	5.682	43.058
Asistan Hekim	8.615	14.534	-	23.149
Toplam Hekim	86.332	30.642	27.853	144.827
Diş Hekimi	9.125	2.403	15.146	26.674
Eczacı	2.318	308	25.238	27.864
Hemşire	103.507	22.650	26.795	152.952
Ebe	47.766	748	3.942	52.456
Diğer Sağlık Personeli	104.446	11.043	29.120	144.609
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	204.778	67.605	49.569	321.952
TOPLAM PERSONEL SAYISI	558.272	135.399	177.663	871.334

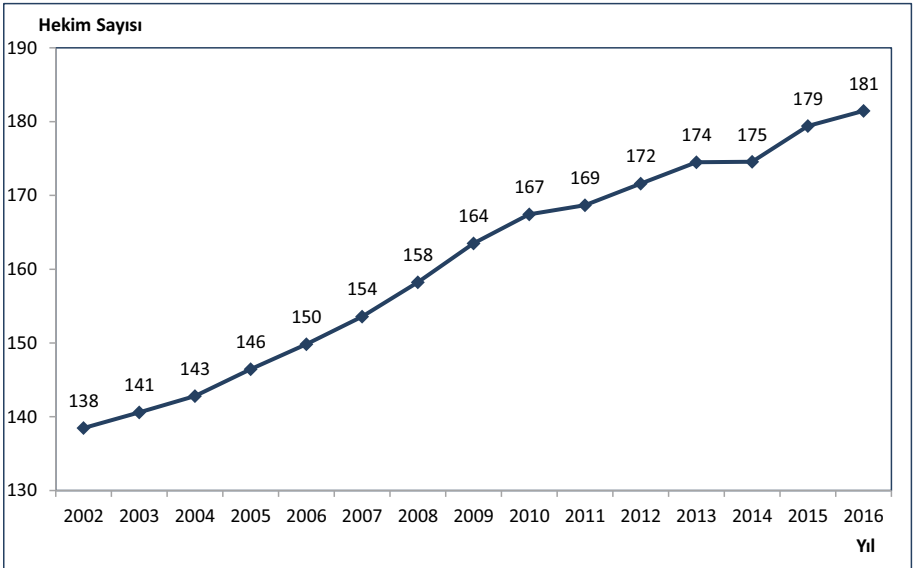
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 10.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2012	2013	2014	2015	2016
Uzman Hekim	22.187	34.069	35.081	36.886	38.783	40.544
Pratisyen Hekim	29.030	32.457	32.601	33.060	35.833	37.173
Asistan Hekim	6.189	7.137	7.814	7.930	7.973	8.615
Toplam Hekim	57.406	73.663	75.496	77.876	82.589	86.332
Diş Hekimi	3.211	7.291	7.997	7.640	8.683	9.125
Eczacı	1.596	1.920	2.067	2.102	2.156	2.318
Hemşire	54.360	92.118	93.700	94.404	101.722	103.507
Ebe	39.473	48.409	48.694	48.103	48.078	47.766
Diğer Sağlık Personeli	33.276	83.542	93.555	97.763	102.243	104.446
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	179.680	183.622	189.998	194.689	204.778
TOPLAM PERSONEL SAYISI	256.818	486.623	505.131	517.886	540.160	558.272

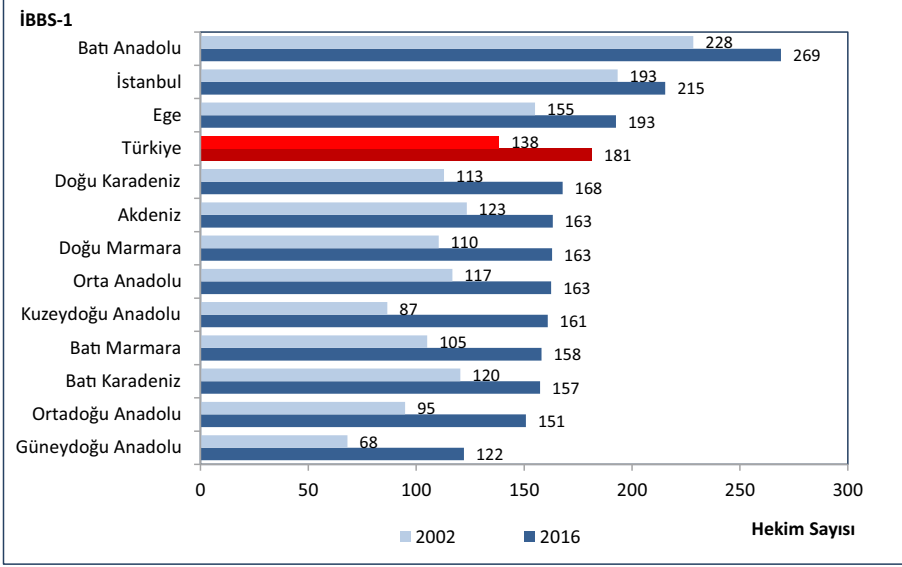
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler

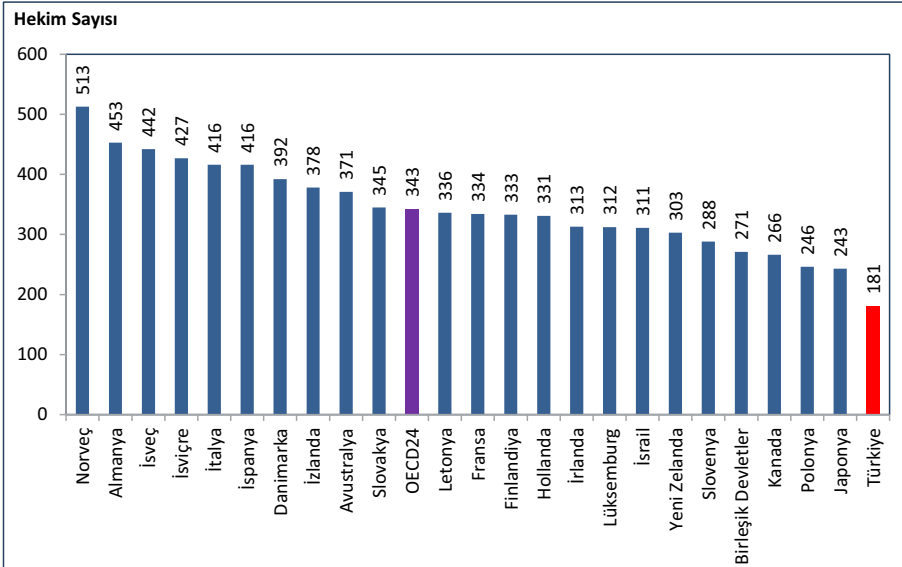
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.2. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

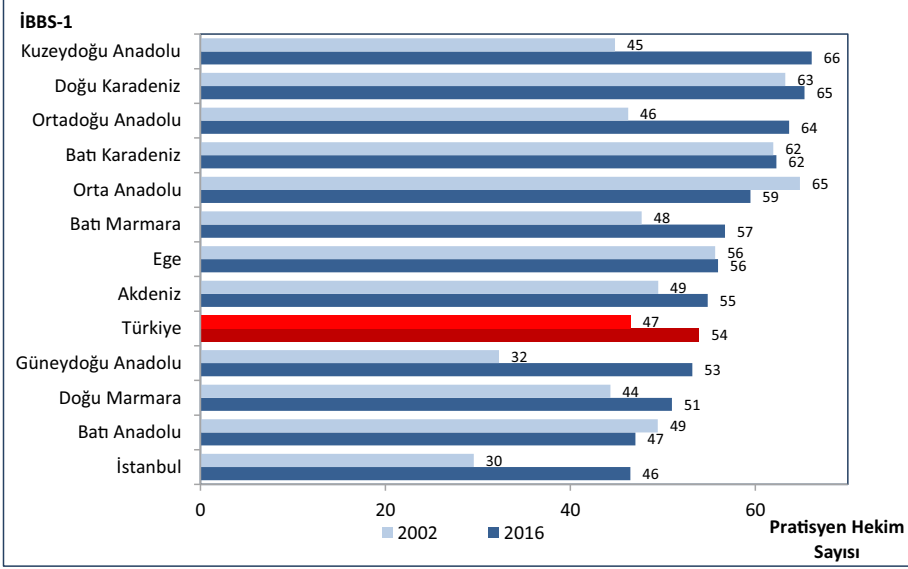
Şekil 10.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

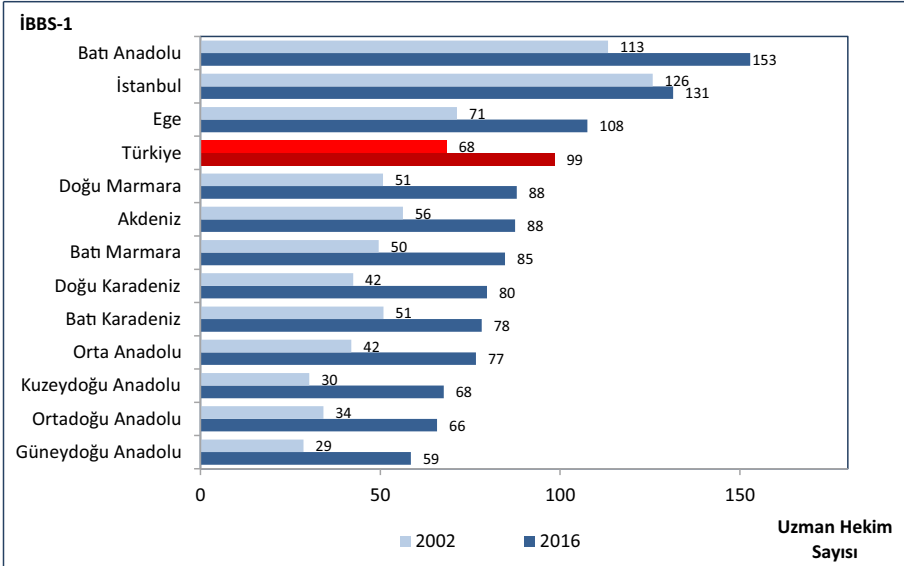
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 10.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

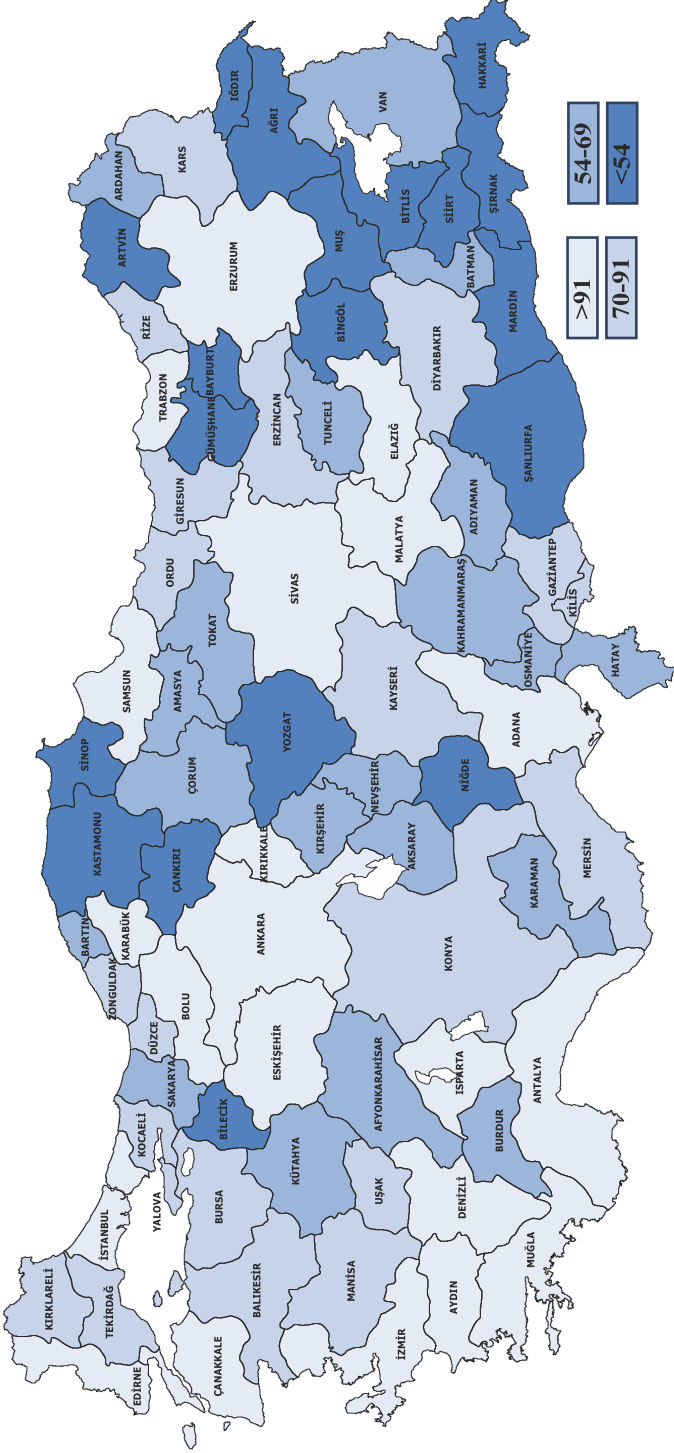
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

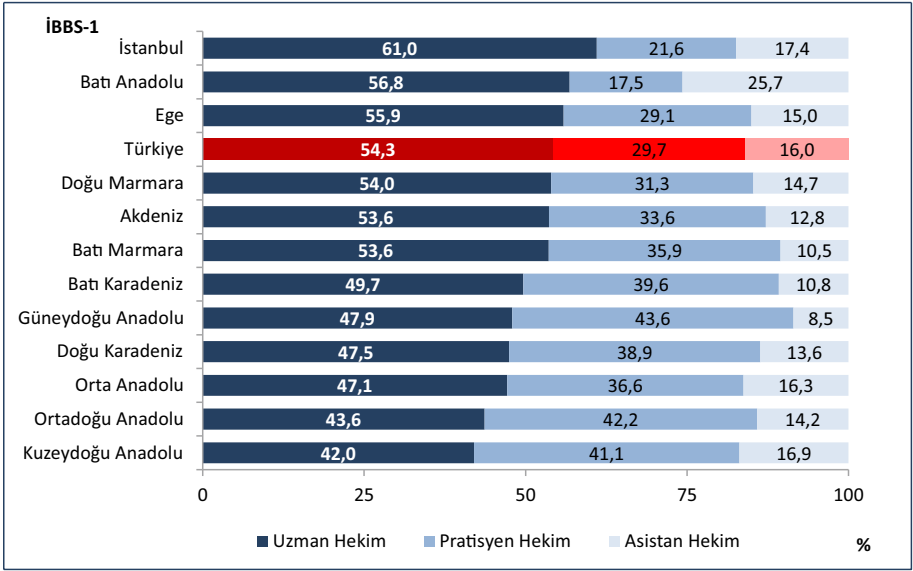
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 10.3. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

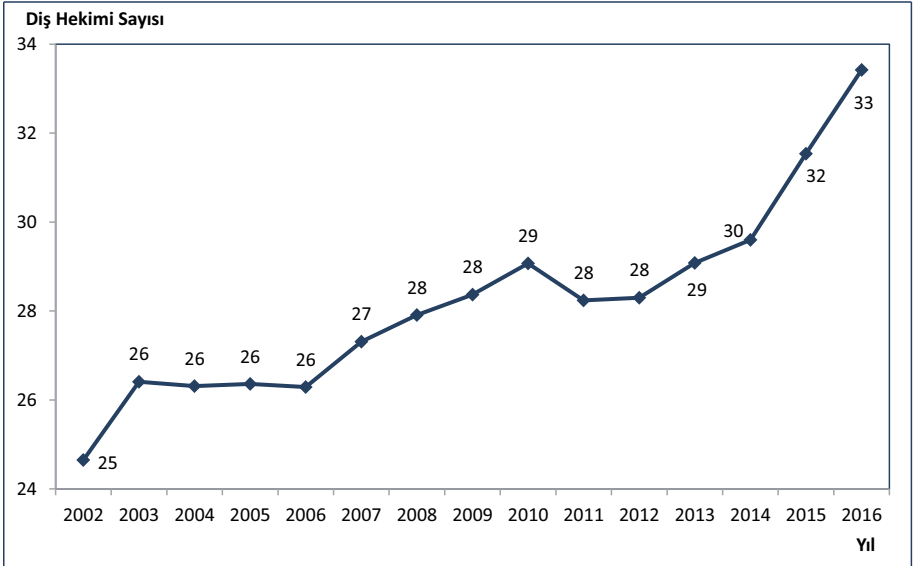
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2016

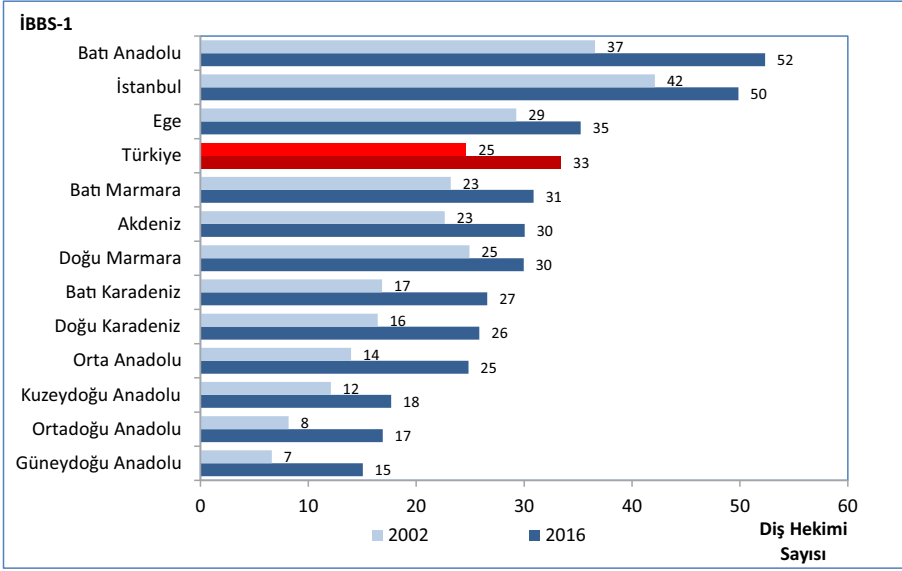
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler

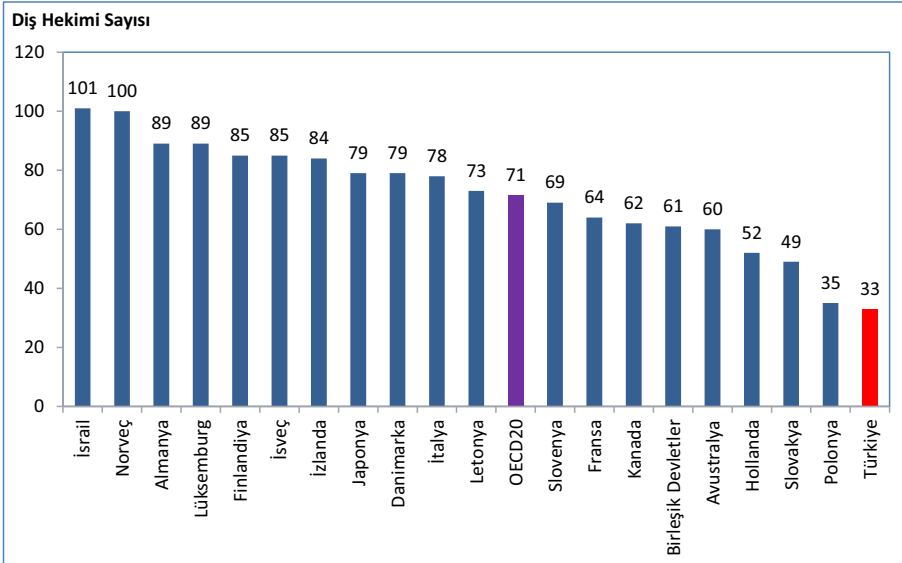
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

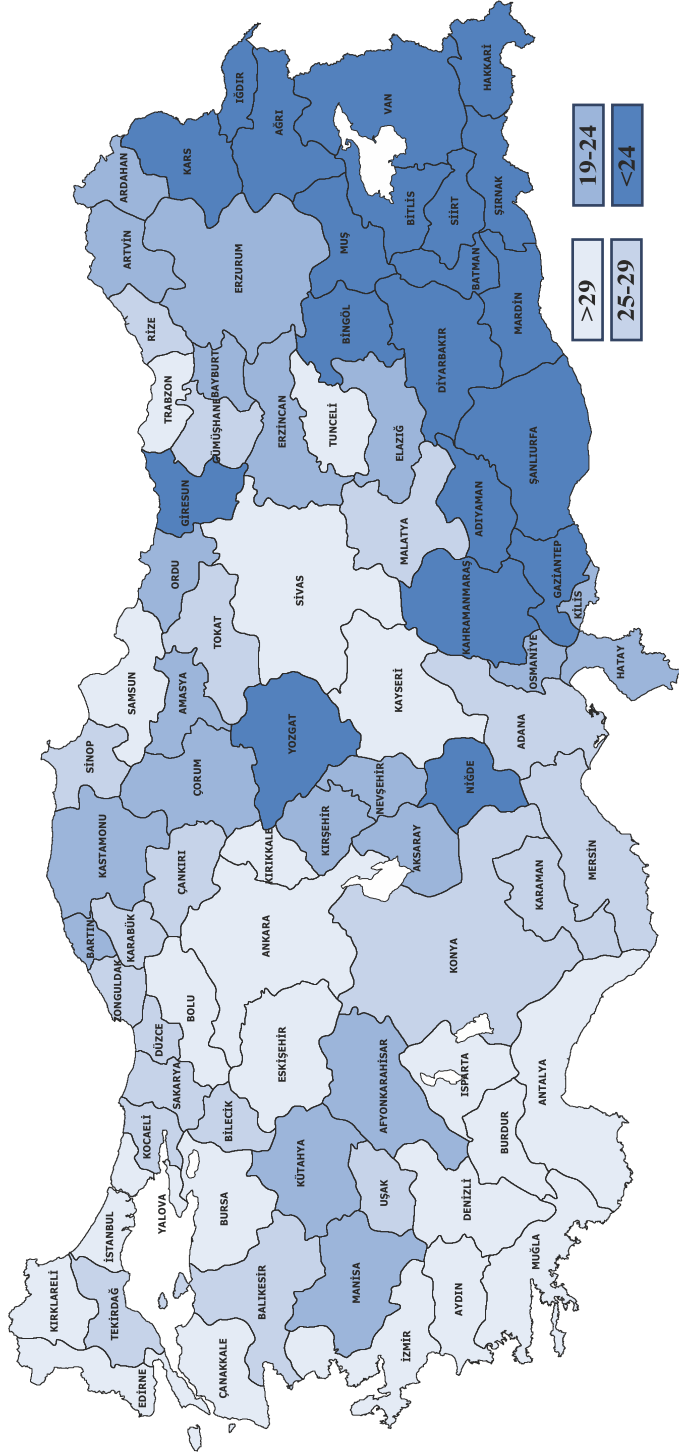
Şekil 10.9. 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

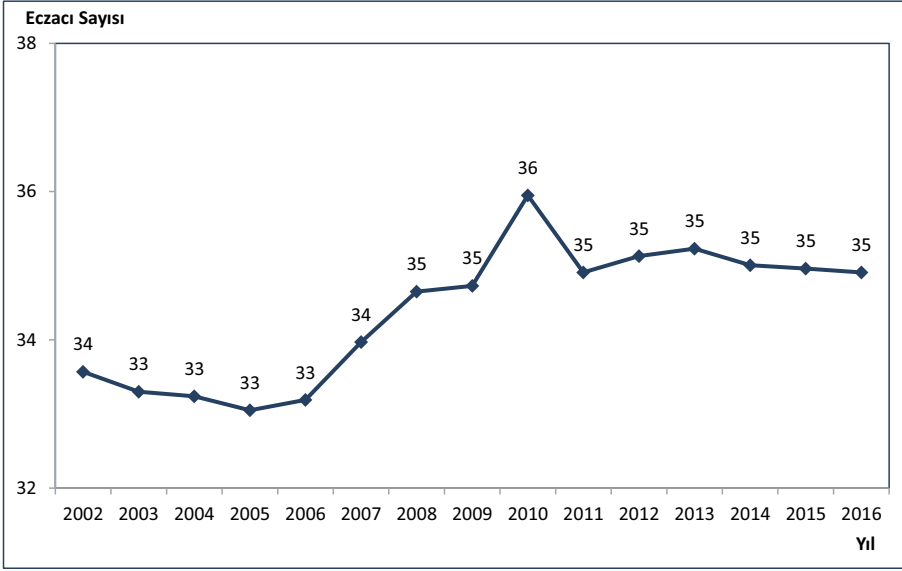
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 10.4. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

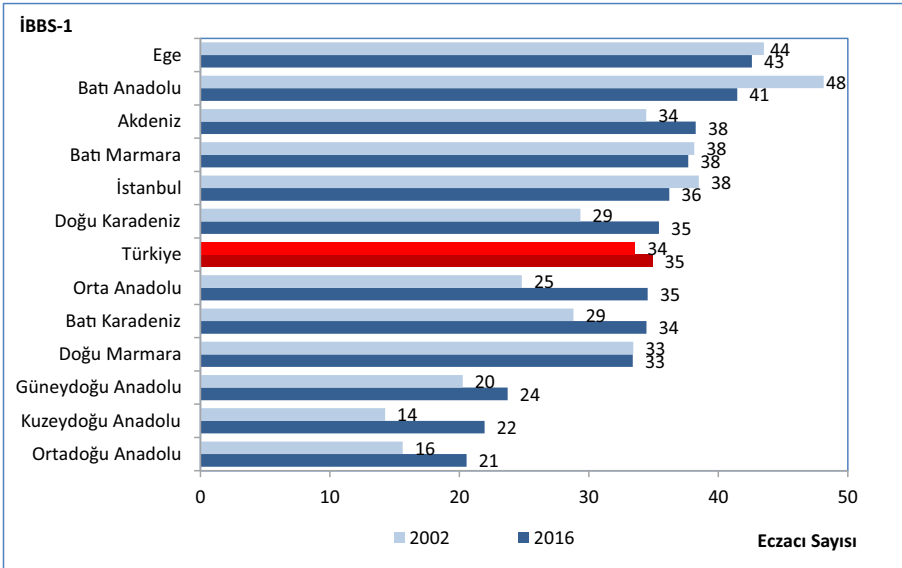
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler

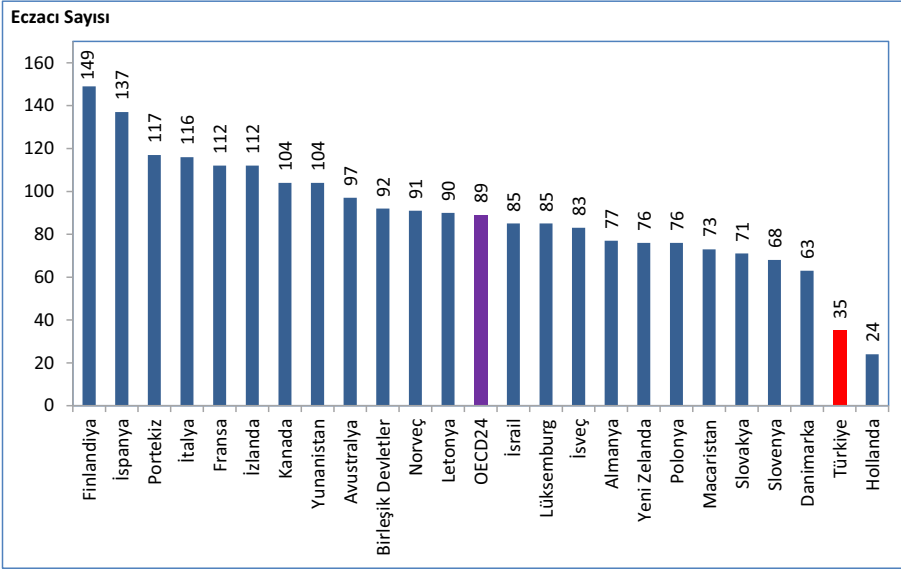
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

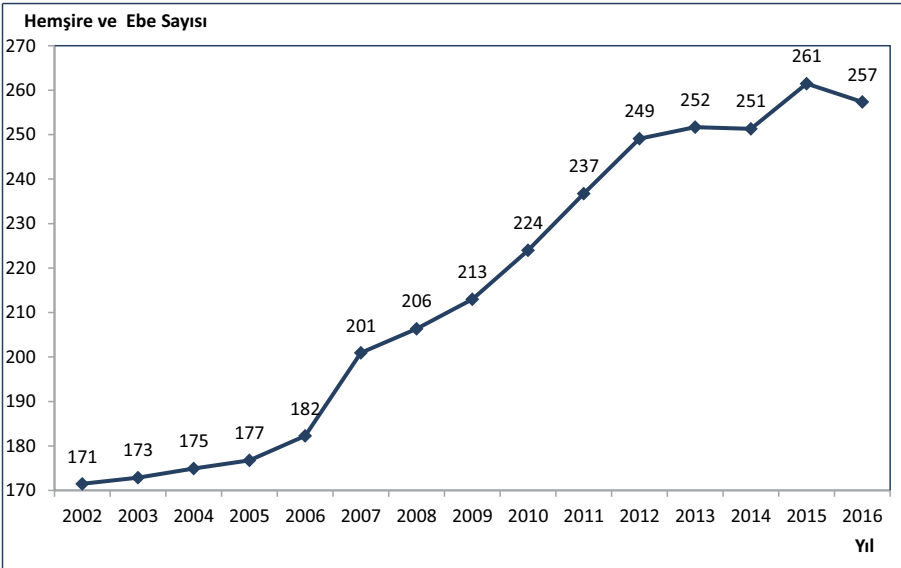
Şekil 10.12. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

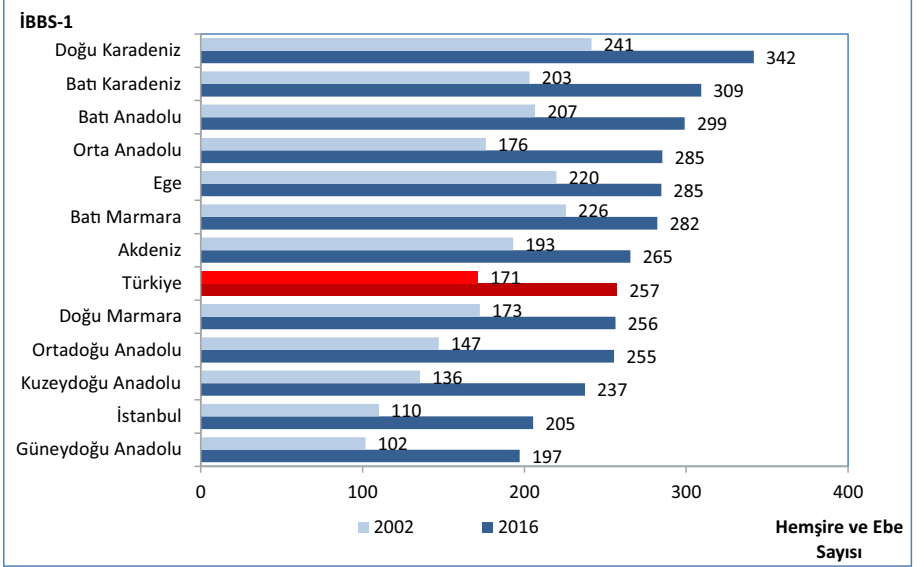
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Şekil 10.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler

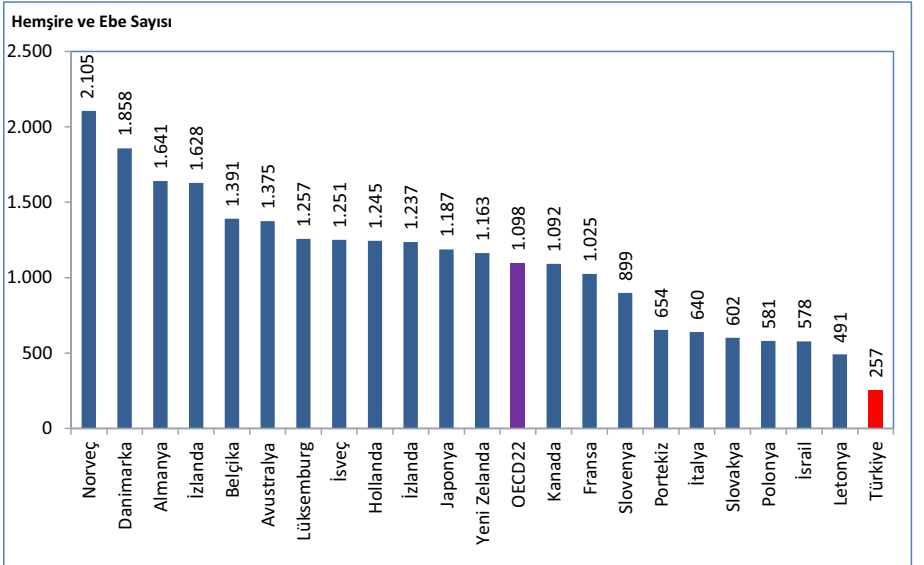
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2016

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

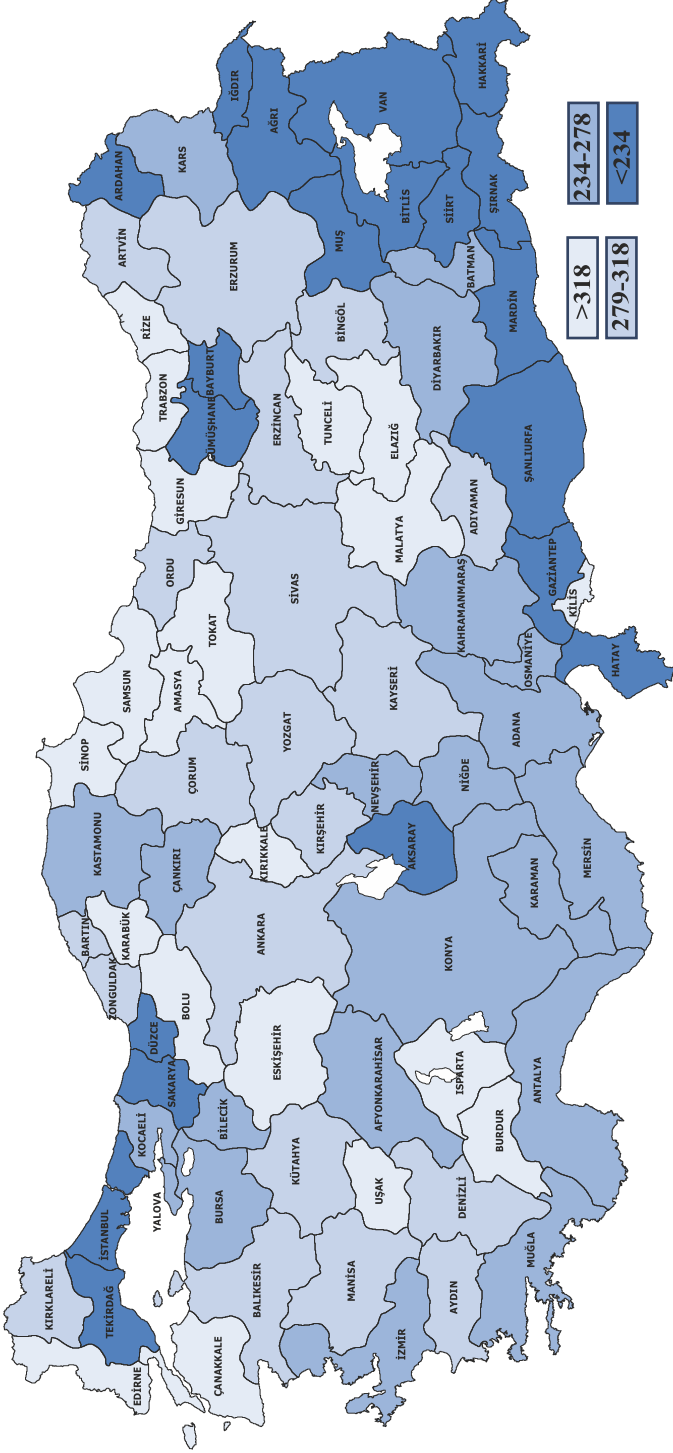
Şekil 10.15. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2017

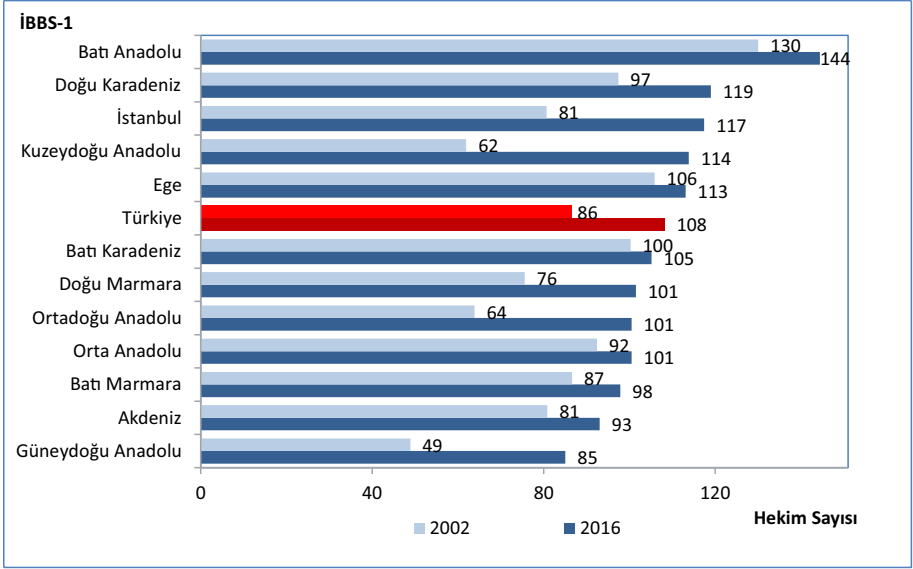
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir.

Harita 10.6. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2016

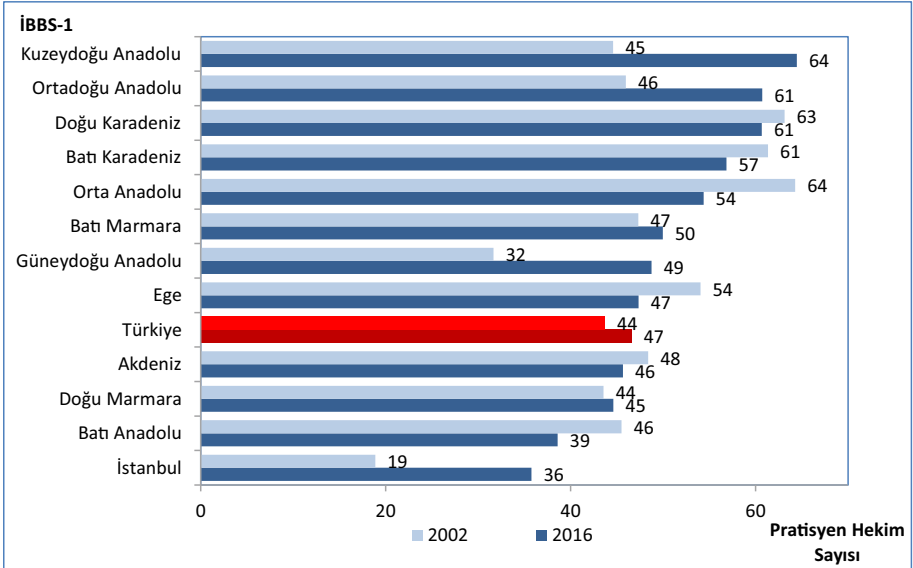
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

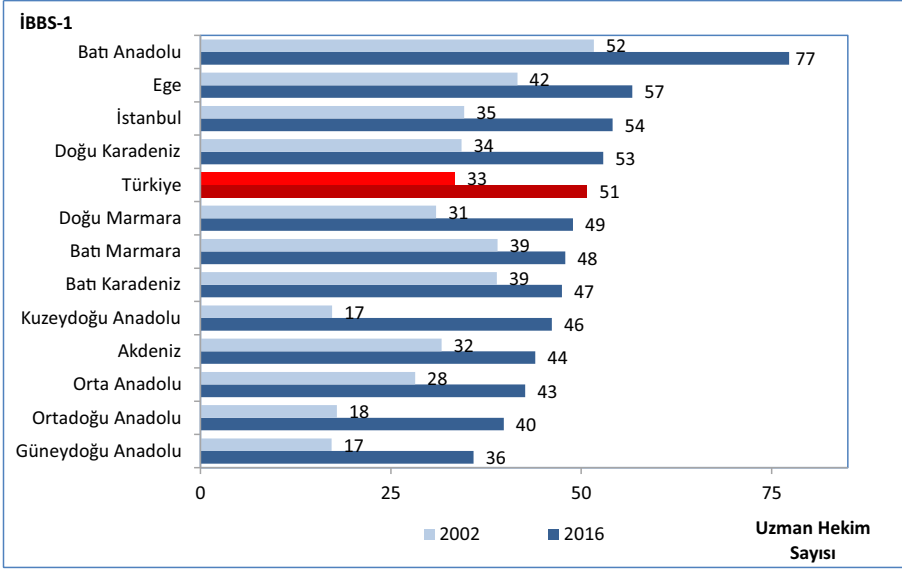
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

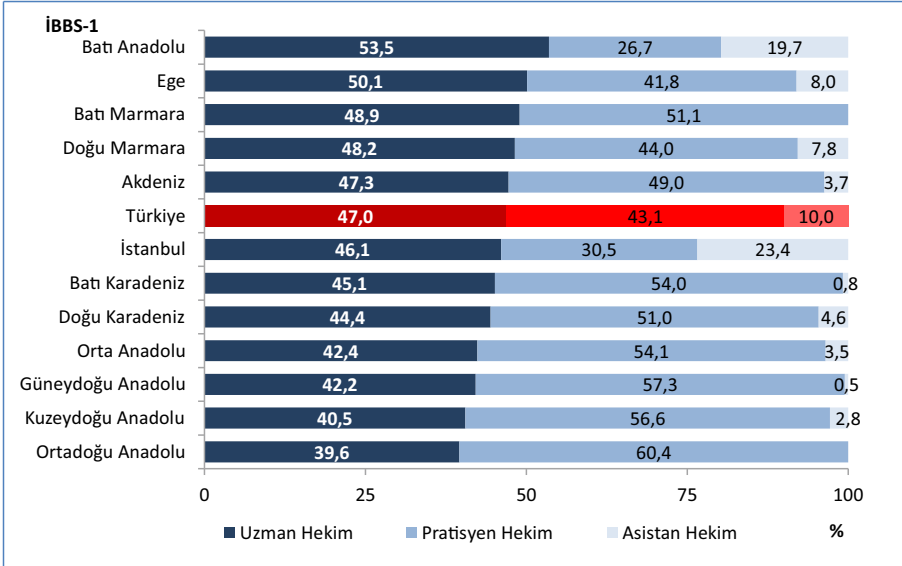
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

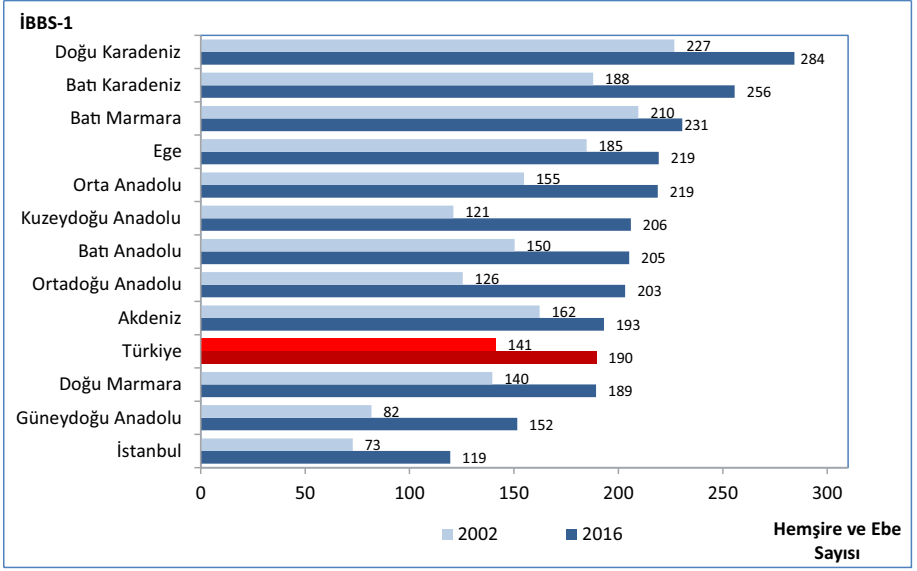
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2016

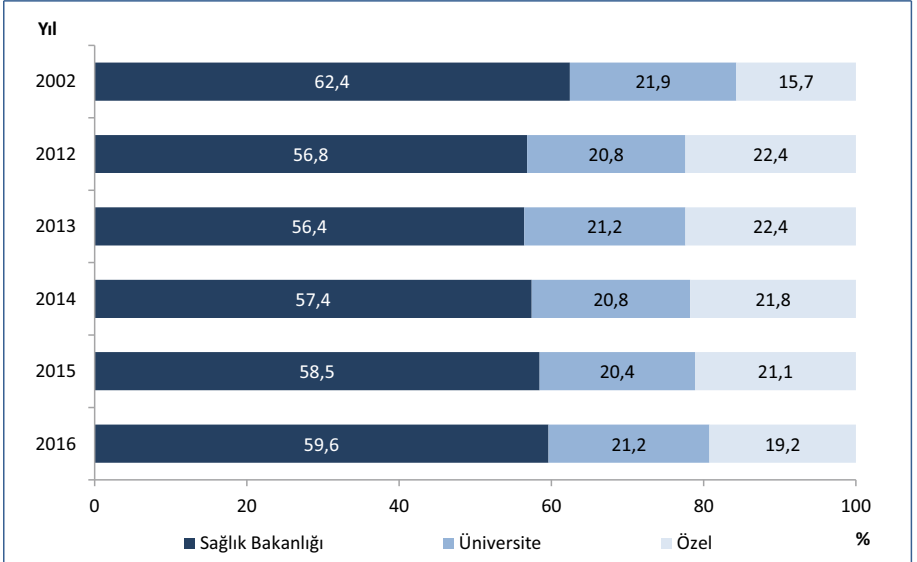
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2016

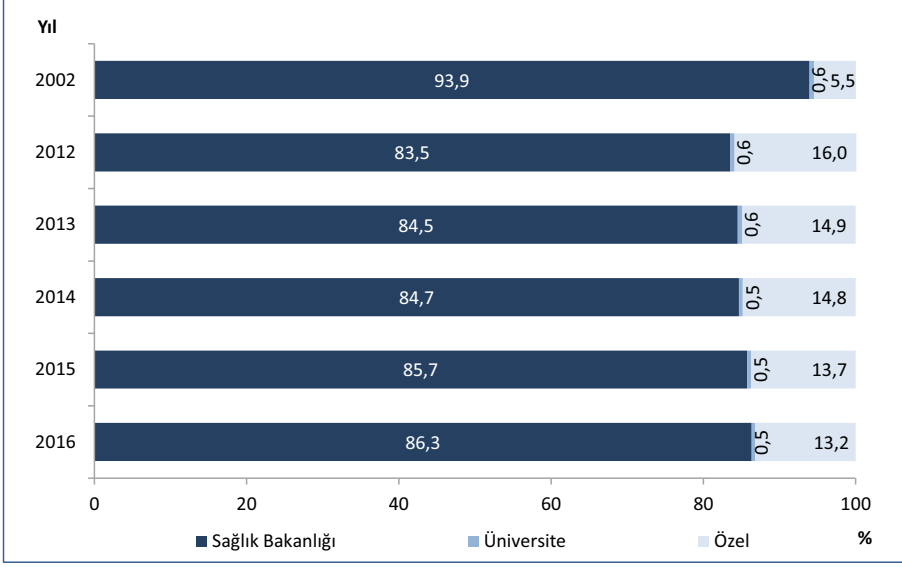
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

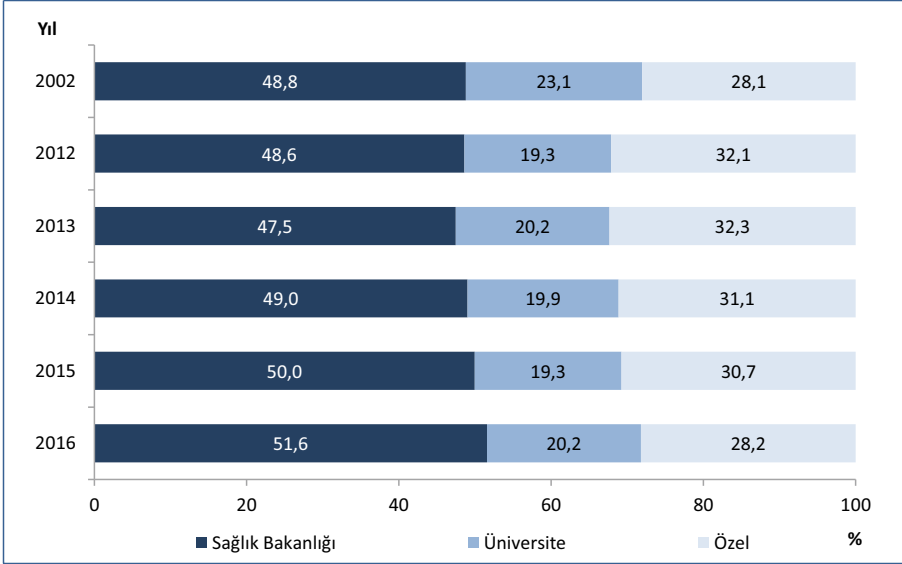
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

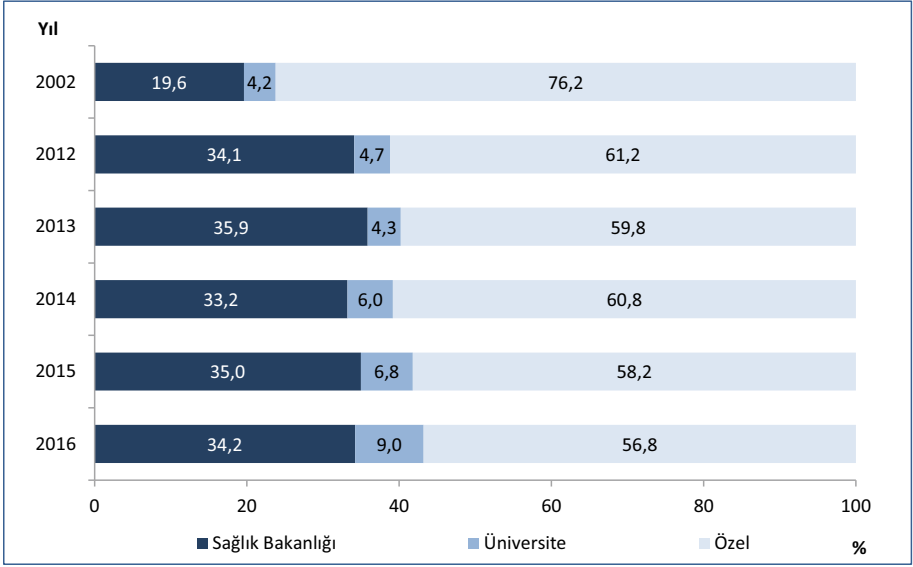
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

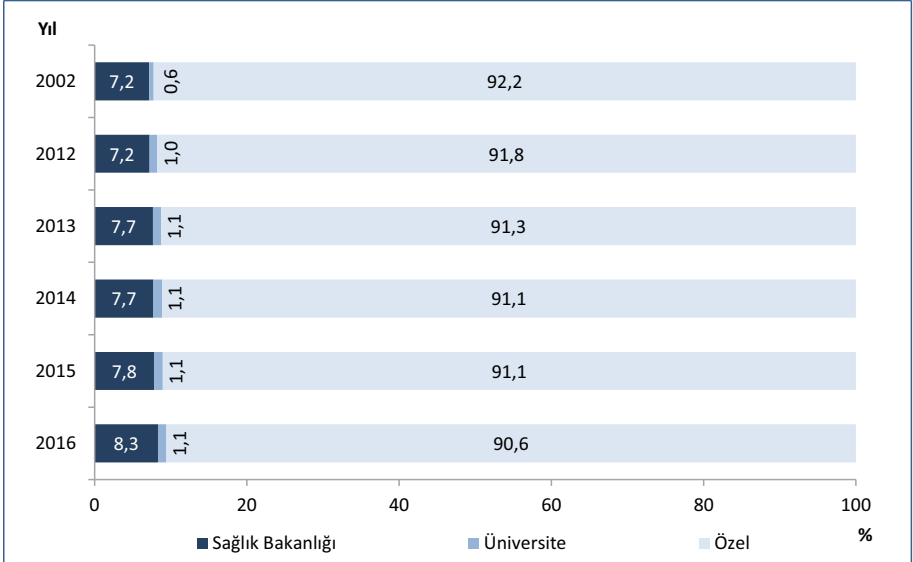
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

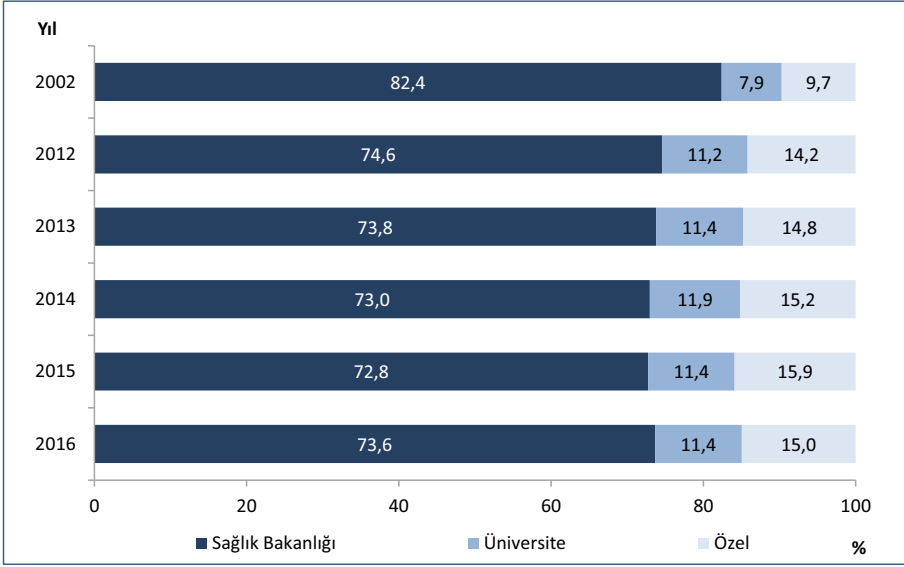
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 10.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 10.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2016

	Hastaneler	Aile Hekimliği Birimi	Diğer Kurumlar	Toplam
Uzman Hekim	38.190	1.525	829	40.544
Pratisyen Hekim	6.727	20.682	9.764	37.173
Asistan Hekim	8.615	0	0	8.615
Toplam Hekim	53.532	22.207	10.593	86.332
Dış Hekimi	3.528	0	5.597	9.125
Eczacı	1.975	0	343	2.318
Hemşire	87.489	6.498	9.520	103.507
Ebe	22.251	12.607	12.908	47.766
Diğer Sağlık Personeli	58.377	1.788	44.281	104.446
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	176.230	11.214	17.334	204.778
TOPLAM PERSONEL SAYISI	403.382	54.314	100.576	558.272

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Tablo 10.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	44	4.803	30.771	4.616	7.172
2013-2014	79	12.408	58.592	5.172	13.059
2014-2015	83	12.449	64.859	5.175	13.796
2015-2016	85	13.059	71.370	6.896	14.263
2016-2017	99	13.935	75.956	7.651	14.018

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 10.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	14	975	5.256	856	605
2013-2014	37	3.151	12.842	1.313	1.306
2014-2015	40	3.526	14.963	1.567	1.493
2015-2016	43	3.825	17.027	1.710	1.636
2016-2017	76	4.269	18.890	2.128	1.608

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 10.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	11	939	4.120	919	354
2013-2014	23	1.844	8.373	1.118	628
2014-2015	24	2.017	9.212	1.227	681
2015-2016	25	2.135	10.108	1.304	726
2016-2017	36	2.319	10.905	1.448	774

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 10.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Adana	2.230	1.148	599	3.977	625	741	4.176	1.455	3.892
Adıyaman	411	310	24	745	83	135	1.251	501	1.203
Afyonkarahisar	476	431	156	1.063	144	241	1.402	562	1.556
Ağrı	200	315	0	515	53	79	587	199	616
Amasya	187	202	1	390	76	127	746	348	843
Ankara	9.861	2.278	4.458	16.597	3.403	2.297	13.342	3.185	13.481
Antalya	2.639	1.290	669	4.598	1.052	1.150	4.427	1.739	4.716
Artvin	81	156	0	237	39	50	344	165	457
Aydın	1.021	637	310	1.968	339	464	2.137	1.087	2.044
Balıkesir	851	638	67	1.556	341	474	2.327	1.336	2.327
Bilecik	112	153	0	265	59	58	359	163	452
Bingöl	116	177	0	293	38	53	560	229	567
Bitlis	143	246	0	389	56	58	497	143	517
Bolu	288	174	205	667	111	124	848	260	820
Burdur	162	209	0	371	78	117	587	340	740
Bursa	2.621	1.356	551	4.528	915	1.013	5.285	1.736	4.438
Çanakkale	532	317	141	990	180	195	1.136	590	1.166
Çankırı	86	139	0	225	47	62	340	133	586
Çorum	327	340	10	677	122	170	1.067	448	1.189
Denizli	976	544	320	1.840	351	443	2.154	1.044	2.088
Diyarbakır	1.193	808	393	2.394	307	393	3.201	819	2.636
Edirne	529	247	293	1.069	140	166	1.061	404	985
Elazığ	591	362	232	1.185	114	184	1.422	542	1.318
Erzincan	190	156	40	386	48	63	468	175	558
Erzurum	710	517	499	1.726	182	209	1.759	506	1.620
Eskişehir	984	469	317	1.770	281	372	2.368	699	2.263
Gaziantep	1.423	929	317	2.669	339	523	2.930	955	2.575
Giresun	309	322	0	631	79	163	1.108	482	1.266
Gümüşhane	71	118	0	189	45	31	292	82	365
Hakkari	99	153	0	252	43	25	317	100	381
Hatay	1.019	900	163	2.082	367	551	2.607	856	2.769
Isparta	478	228	302	1.008	145	192	1.302	527	1.266
Mersin	1.391	870	219	2.480	482	674	3.049	1.631	3.261
İstanbul	19.457	6.882	5.546	31.885	7.381	5.360	24.616	5.791	15.721
İzmir	5.759	2.224	1.830	9.813	1.857	1.895	8.750	2.787	7.454
Kars	209	194	60	463	39	54	442	259	458
Kastamonu	176	285	0	461	86	116	706	250	979
Kayseri	1.216	677	589	2.482	409	488	2.900	984	3.248
Kırklareli	262	240	0	502	121	151	651	335	743
Kırşehir	152	155	7	314	44	92	468	263	702
Kocaeli	1.575	945	443	2.963	508	501	3.361	1.143	2.894

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 10.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2016- Devamı

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Konya	1.845	1.224	903	3.972	594	817	4.562	1.419	4.394
Kütahya	354	303	46	703	128	196	1.172	457	1.152
Malatya	793	490	368	1.651	198	249	2.093	888	1.956
Manisa	1.244	775	220	2.239	328	515	2.729	1.174	2.516
Kahramanmaraş	691	629	173	1.493	189	291	2.213	815	2.085
Mardin	336	450	0	786	111	191	910	357	1.022
Muğla	957	614	90	1.661	371	479	1.695	877	2.076
Muş	131	263	0	394	45	57	524	145	480
Nevşehir	168	179	0	347	55	111	519	212	778
Niğde	178	199	0	377	58	110	598	296	700
Ordu	525	462	51	1.038	179	266	1.514	673	1.626
Rize	276	206	117	599	92	117	831	241	684
Sakarya	674	495	183	1.352	257	302	1.412	652	1.612
Samsun	1.397	735	418	2.550	410	480	3.168	1.063	3.288
Siirt	159	238	0	397	29	68	573	133	533
Sinop	108	143	0	251	52	80	455	203	557
Sivas	573	422	221	1.216	188	191	1.362	567	1.444
Tekirdağ	742	510	73	1.325	281	311	1.344	529	1.536
Tokat	401	371	135	907	151	187	1.390	535	1.580
Trabzon	846	464	438	1.748	250	310	2.620	688	2.431
Tunceli	49	68	0	117	28	16	175	138	234
Şanlıurfa	879	1.048	152	2.079	239	473	2.107	657	1.887
Uşak	260	218	0	478	100	140	695	494	845
Van	597	677	217	1.491	125	145	1.562	443	1.412
Yozgat	222	332	37	591	67	119	882	371	1.093
Zonguldak	541	341	209	1.091	156	189	1.444	450	1.143
Aksaray	219	224	0	443	78	151	656	243	803
Bayburt	46	66	0	112	18	15	146	48	230
Karaman	147	145	0	292	61	100	478	201	546
Kırkkale	297	160	190	647	82	102	690	253	1.056
Batman	325	362	0	687	87	134	1.049	302	1.026
Şırnak	160	243	0	403	58	65	433	166	521
Bartın	113	125	0	238	41	68	392	161	395
Ardahan	56	83	0	139	19	19	172	54	199
İğdir	78	124	0	202	30	44	297	114	296
Yalova	208	126	0	334	80	85	409	157	511
Karabük	222	153	0	375	69	89	544	230	605
Kilis	94	138	0	232	28	37	305	125	320
Osmaniye	301	312	0	613	122	180	860	451	1.251
Düzce	295	200	147	642	91	111	622	221	626
Türkiye	78.620	43.058	23.149	144.827	26.674	27.864	152.952	52.456	144.609

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 10 İle İlgili Açıklamalar

- ☑ 2012 yılı öncesi personel sayılarına Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.
- ☑ Diğer Personel ve Hizmet Alımı ile çalıştırılan personel sayısı verisinde veri kaynağı değişikliği olduğundan önceki yıllara göre farklılık gösterebilir.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.
- ☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.
- ☑ Diğer Sağlık Personeline aşağıdaki branşlarda çalışan personeller dahil edildi; Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fizyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.
- ☑ 2002 yılı SSK personel sayıları Sağlık Bakanlığı personel sayılarına dahil edildi.
- ☑ Sağlık Bakanlığı'nın personel sayıları dağılımında belirtilen "Diğer Kurumlar"; 112 Acil Yardım İstasyonları, Verem Savaşı Dispanserleri, Kanseri Erken Teşhis ve Tarama Eğitim Merkezleri, Halk Sağlığı Laboratuvarları, AÇSAP Merkezleri, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri personelini kapsamaktadır.
- ☑ Tıp fakültesi istatistiklerinin verildiği tabloda Atatürk, Gazi, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren bölümleri olup bunlar ayrıca sayılmadı. Başka bölümlerden gelen öğretim üyeleri sayıya dahil edilmedi.
- ☑ Fakültelerdeki öğretim üyesi sayısına profesör, doçent, yardımcı doçent sayıları dahildir.
- ☑ Lisans düzeyinde eğitim veren hemşirelik ve ebelik okullarına ait istatistikler YÖK tarafından düzenli olarak yayınlanmadığından ilgili tablo ve grafikler çıkartıldı.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Bölüm II

Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 11.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıl	Ünit	GSYİH	Cari Sağlık Harcaması	Cari Sağlık Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)	Yatırım Harcaması	Yatırım Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)	Toplam Sağlık Harcaması (Cari+Yatırım)	Toplam Sağlık Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)
1999	Milyon ₺	107.164	4.786		199		4.985	
	Milyon ABD \$	253.622	11.327	4,5	471	0,2	11.798	4,7
	Milyon SGP ABD \$	545.463	24.361		1.013		25.373	
2000	Milyon ₺	170.667	7.888		360		8.248	
	Milyon ABD \$	271.768	12.561	4,6	573	0,2	13.134	4,8
	Milyon SGP ABD \$	605.613	27.991		1.277		29.268	
2001	Milyon ₺	245.429	12.086		310		12.396	
	Milyon ABD \$	200.999	9.898	4,9	254	0,1	10.152	5,1
	Milyon SGP ABD \$	592.898	29.197		748		29.946	
2002	Milyon ₺	359.359	18.331		443		18.774	
	Milyon ABD \$	236.336	12.056	5,1	291	0,1	12.347	5,2
	Milyon SGP ABD \$	607.794	31.004		749		31.753	
2003	Milyon ₺	468.015	23.676		603		24.279	
	Milyon ABD \$	313.774	15.873	5,1	404	0,1	16.277	5,2
	Milyon SGP ABD \$	634.677	32.107		818		32.925	
2004	Milyon ₺	577.023	28.616		1.405		30.021	
	Milyon ABD \$	402.950	19.983	5,0	981	0,2	20.964	5,2
	Milyon SGP ABD \$	728.257	36.116		1.773		37.889	
2005	Milyon ₺	673.703	33.292		2.067		35.359	
	Milyon ABD \$	499.877	24.702	4,9	1.534	0,3	26.236	5,2
	Milyon SGP ABD \$	807.227	39.890		2.477		42.367	
2006	Milyon ₺	789.228	40.949		3.120		44.069	
	Milyon ABD \$	547.834	28.424	5,2	2.166	0,4	30.590	5,6
	Milyon SGP ABD \$	937.108	48.621		3.705		52.326	
2007	Milyon ₺	880.461	46.495		4.409		50.904	
	Milyon ABD \$	677.439	35.774	5,3	3.392	0,5	39.167	5,8
	Milyon SGP ABD \$	1.032.837	54.542		5.172		59.714	
2008	Milyon ₺	994.783	52.320		5.420		57.740	
	Milyon ABD \$	776.640	40.847	5,3	4.231	0,5	45.078	5,8
	Milyon SGP ABD \$	1.130.486	59.457		6.159		65.617	
2009	Milyon ₺	999.192	55.294		2.616		57.911	
	Milyon ABD \$	646.895	35.799	5,5	1.694	0,3	37.492	5,8
	Milyon SGP ABD \$	1.105.889	61.199		2.896		64.095	
2010	Milyon ₺	1.160.014	58.623		3.054		61.678	
	Milyon ABD \$	772.367	39.033	5,1	2.034	0,3	41.067	5,3
	Milyon SGP ABD \$	1.262.797	63.817		3.325		67.143	
2011	Milyon ₺	1.394.477	65.372		3.236		68.607	
	Milyon ABD \$	831.691	38.989	4,7	1.930	0,2	40.919	4,9
	Milyon SGP ABD \$	1.443.295	67.660		3.349		71.009	
2012	Milyon ₺	1.569.672	70.288		3.901		74.189	
	Milyon ABD \$	871.123	39.008	4,5	2.165	0,2	41.173	4,7
	Milyon SGP ABD \$	1.539.112	68.919		3.825		72.744	
2013	Milyon ₺	1.809.713	79.702		4.688		84.390	
	Milyon ABD \$	950.351	41.855	4,4	2.462	0,3	44.317	4,7
	Milyon SGP ABD \$	1.690.856	74.467		4.380		78.848	
2014	Milyon ₺	2.044.466	88.878		5.871		94.750	
	Milyon ABD \$	934.855	40.641	4,3	2.685	0,3	43.325	4,6
	Milyon SGP ABD \$	1.780.289	77.394		5.112		82.506	
2015	Milyon ₺	2.338.647	96.786		7.782		104.568	
	Milyon ABD \$	861.879	35.669	4,1	2.868	0,3	38.537	4,5
	Milyon SGP ABD \$	1.883.656	77.956		6.268		84.224	
2016	Milyon ₺	2.608.526	112.540		7.216		119.756	
	Milyon ABD \$	862.744	37.222	4,3	2.387	0,3	39.608	4,6
	Milyon SGP ABD \$	1.941.094	83.745		5.369		89.114	

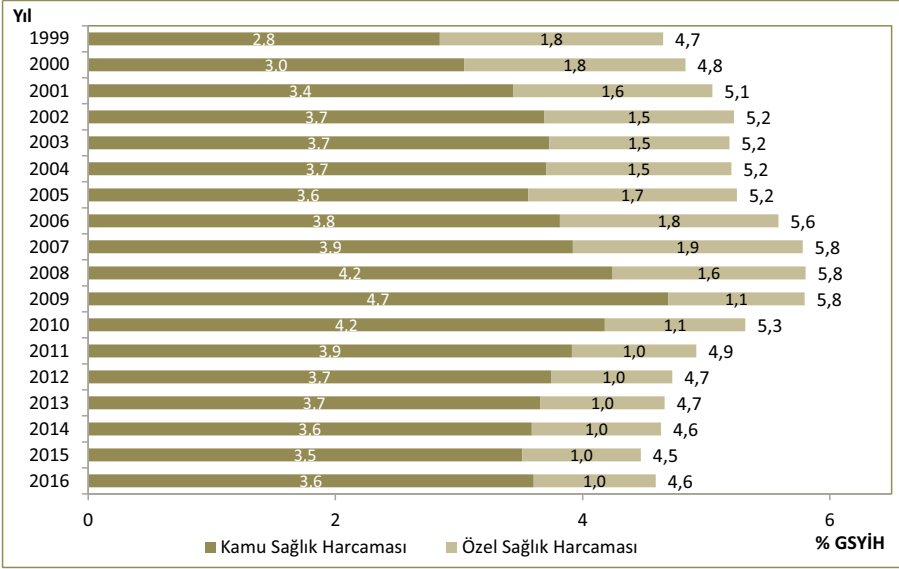
Kaynak: TÜİK

Tablo 11.2. Yıllara Göre Kamu Cari, Kamu Yatırım ve Toplam Kamu Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıl	Ünit	Kamu Cari Sağlık Harcaması	Kamu Cari Sağlık Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)	Kamu Yatırım Harcaması	Kamu Yatırım Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)	Toplam Kamu Sağlık Harcaması (Cari+Yatırım)	Toplam Kamu Sağlık Harcamasının GSYİH'ya Oranı (%)
1999	Milyon ₺	2.872		176		3.048	
	Milyon ABD \$	6.797	2,7	417	0,2	7.214	2,8
	Milyon SGP ABD \$	14.618		896		15.514	
2000	Milyon ₺	4.865		325		5.190	
	Milyon ABD \$	7.747	2,9	518	0,2	8.264	3,0
	Milyon SGP ABD \$	17.264		1.153		18.417	
2001	Milyon ₺	8.128		310		8.438	
	Milyon ABD \$	6.657	3,3	254	0,1	6.910	3,4
	Milyon SGP ABD \$	19.635		748		20.384	
2002	Milyon ₺	12.827		443		13.270	
	Milyon ABD \$	8.436	3,6	291	0,1	8.727	3,7
	Milyon SGP ABD \$	21.695		749		22.444	
2003	Milyon ₺	16.859		603		17.462	
	Milyon ABD \$	11.303	3,6	404	0,1	11.707	3,7
	Milyon SGP ABD \$	22.862		818		23.680	
2004	Milyon ₺	20.519		871		21.389	
	Milyon ABD \$	14.329	3,6	608	0,2	14.937	3,7
	Milyon SGP ABD \$	25.896		1.099		26.995	
2005	Milyon ₺	22.554		1.433		23.987	
	Milyon ABD \$	16.735	3,3	1.063	0,2	17.798	3,6
	Milyon SGP ABD \$	27.024		1.717		28.741	
2006	Milyon ₺	28.194		1.922		30.116	
	Milyon ABD \$	19.571	3,6	1.334	0,2	20.905	3,8
	Milyon SGP ABD \$	33.477		2.282		35.759	
2007	Milyon ₺	31.981		2.549		34.530	
	Milyon ABD \$	24.607	3,6	1.961	0,3	26.568	3,9
	Milyon SGP ABD \$	37.516		2.990		40.506	
2008	Milyon ₺	38.033		4.126		42.159	
	Milyon ABD \$	29.693	3,8	3.221	0,4	32.914	4,2
	Milyon SGP ABD \$	43.221		4.689		47.910	
2009	Milyon ₺	44.511		2.379		46.890	
	Milyon ABD \$	28.817	4,5	1.540	0,2	30.357	4,7
	Milyon SGP ABD \$	49.264		2.633		51.897	
2010	Milyon ₺	45.726		2.756		48.482	
	Milyon ABD \$	30.445	3,9	1.835	0,2	32.280	4,2
	Milyon SGP ABD \$	49.777		3.000		52.777	
2011	Milyon ₺	51.728		2.852		54.580	
	Milyon ABD \$	30.851	3,7	1.701	0,2	32.552	3,9
	Milyon SGP ABD \$	53.539		2.952		56.490	
2012	Milyon ₺	55.648		3.137		58.785	
	Milyon ABD \$	30.883	3,5	1.741	0,2	32.624	3,7
	Milyon SGP ABD \$	54.564		3.076		57.640	
2013	Milyon ₺	62.447		3.781		66.228	
	Milyon ABD \$	32.793	3,5	1.986	0,2	34.779	3,7
	Milyon SGP ABD \$	58.345		3.533		61.878	
2014	Milyon ₺	68.974		4.407		73.382	
	Milyon ABD \$	31.539	3,4	2.015	0,2	33.555	3,6
	Milyon SGP ABD \$	60.062		3.838		63.900	
2015	Milyon ₺	75.622		6.499		82.121	
	Milyon ABD \$	27.870	3,2	2.395	0,3	30.265	3,5
	Milyon SGP ABD \$	60.910		5.234		66.144	
2016	Milyon ₺	88.279		5.733		94.012	
	Milyon ABD \$	29.197	3,4	1.896	0,2	31.093	3,6
	Milyon SGP ABD \$	65.691		4.266		69.957	

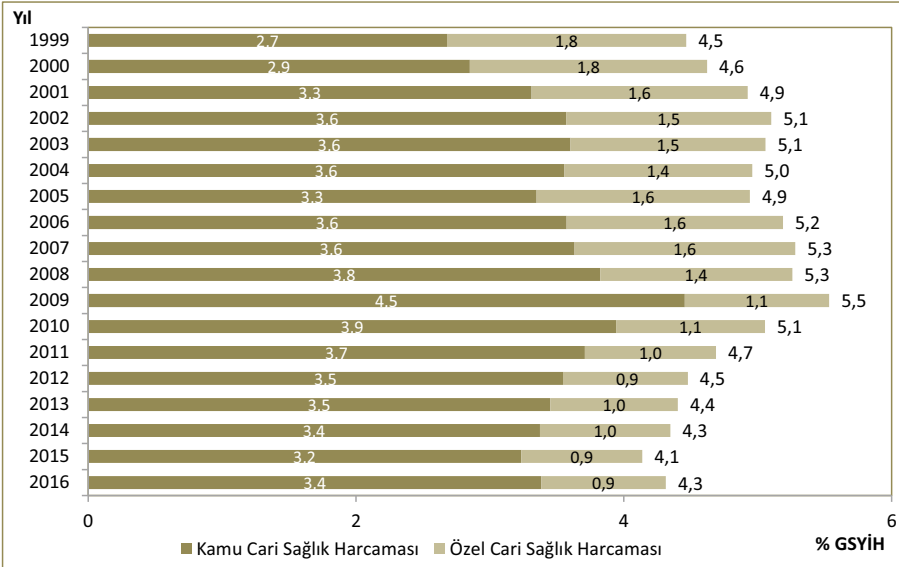
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

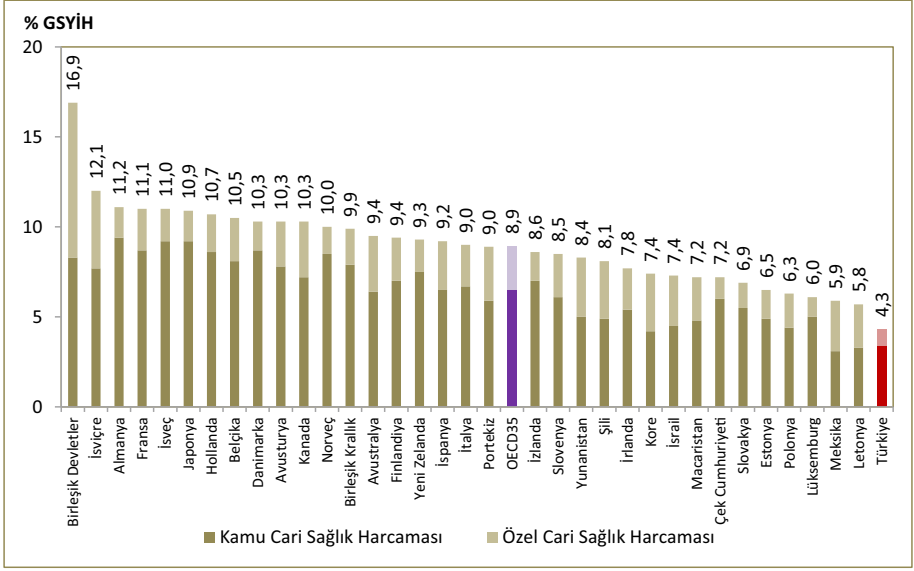
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.2. Yıllara Göre Kamu ve Özel Cari Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

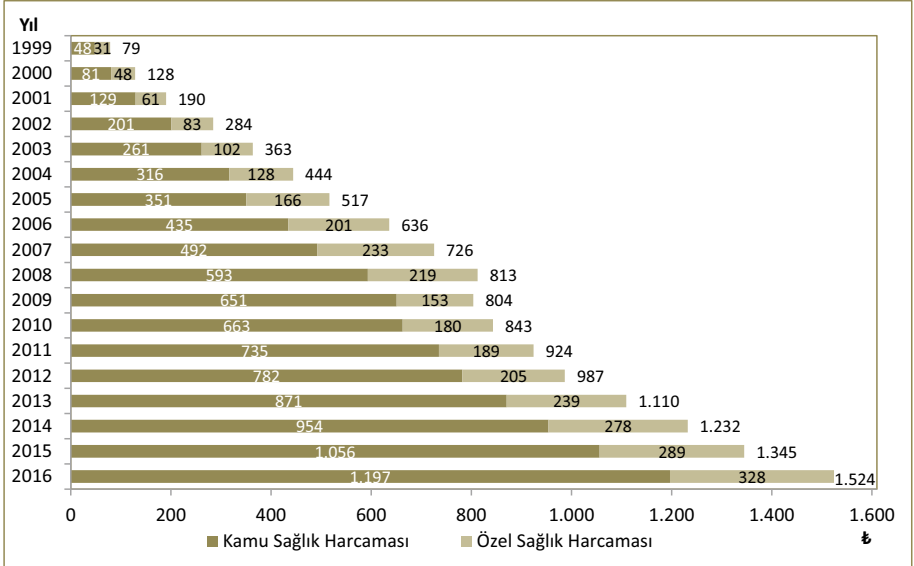
Şekil 11.3. Cari Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

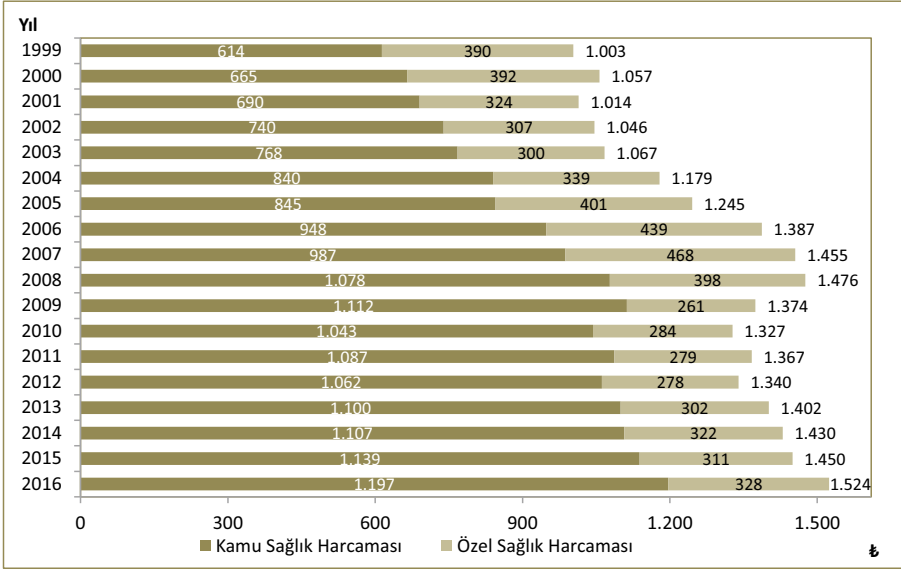
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıl değerleridir.

Şekil 11.4. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

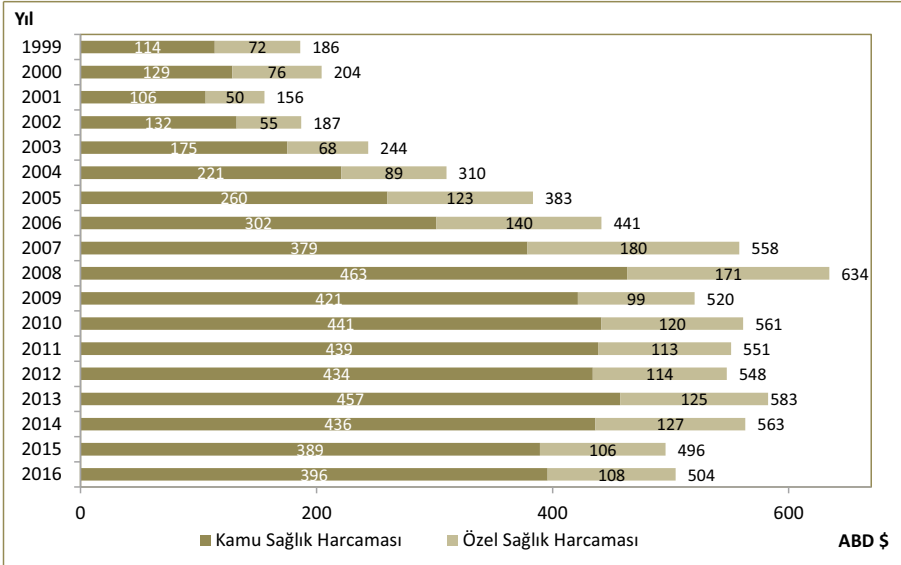
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.5. 2016 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

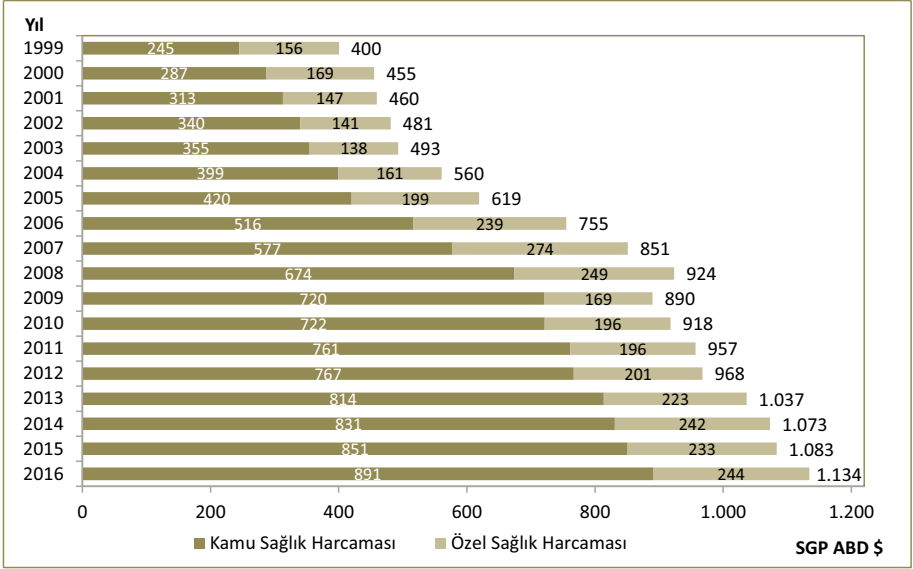
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

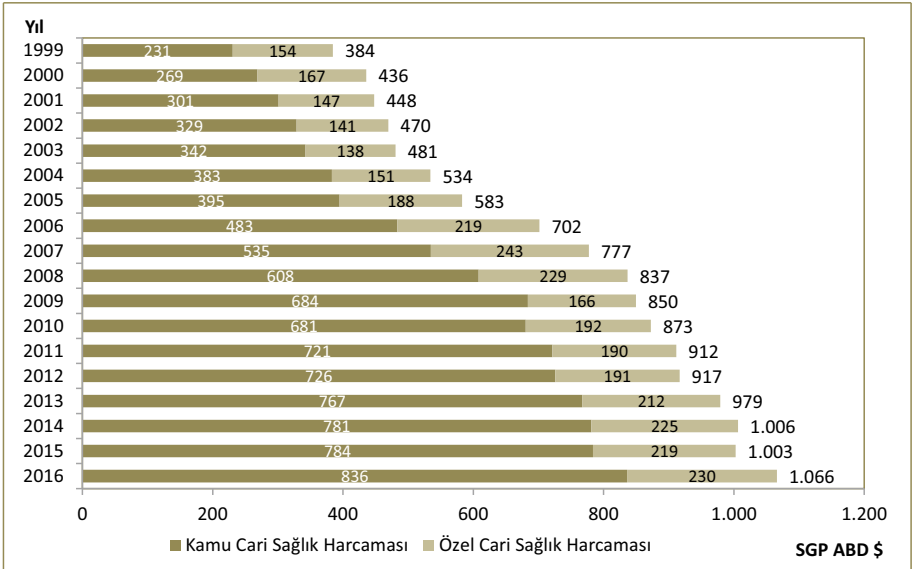
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.7. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

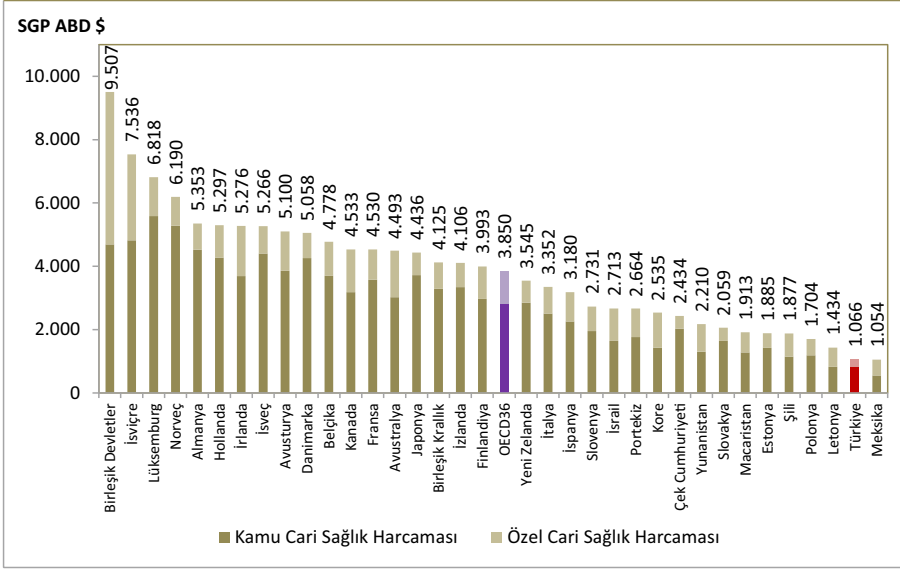
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.8. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Cari Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

Kaynak: TÜİK

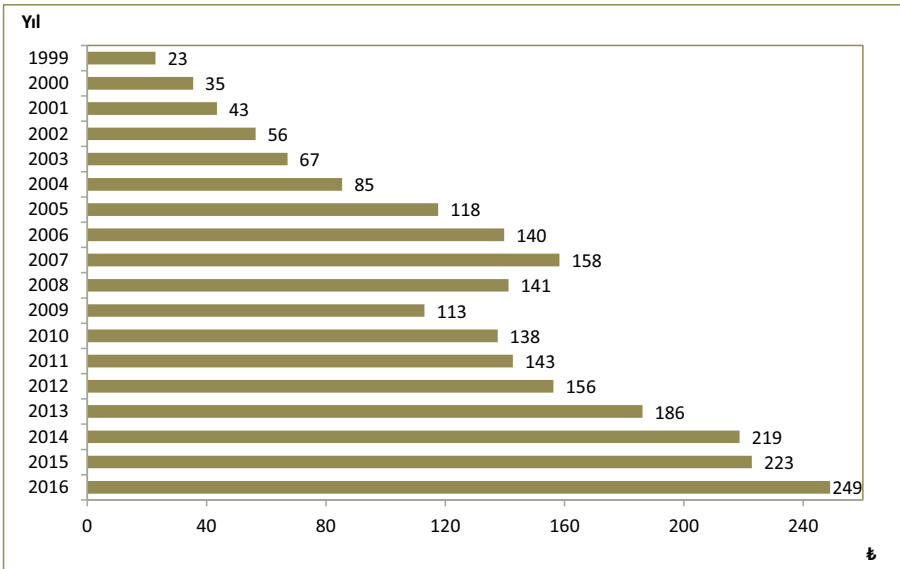
Şekil 11.9. Kişi Başı Cari Sağlık Harcamasının Uluslararası Karşılaştırılması, SGP ABD \$, 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

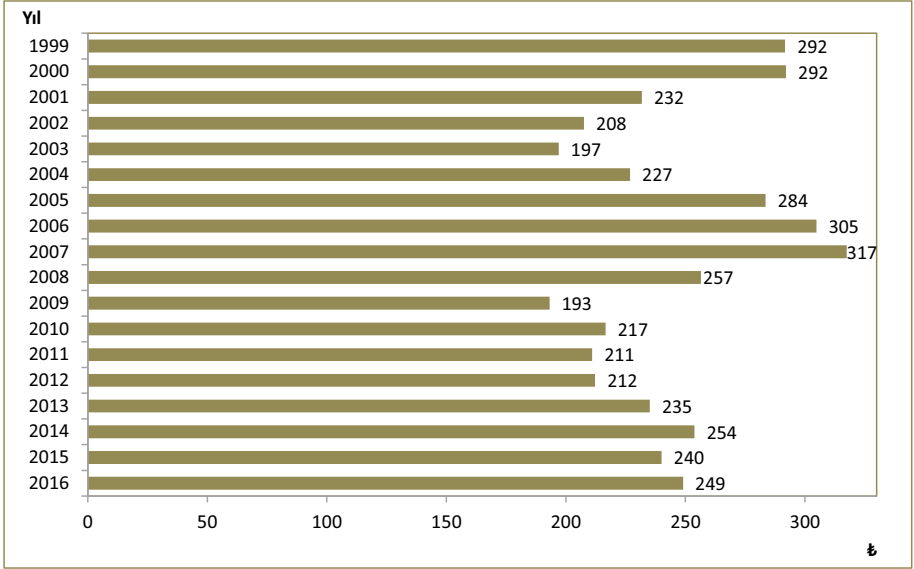
Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıl değerleridir.

Şekil 11.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

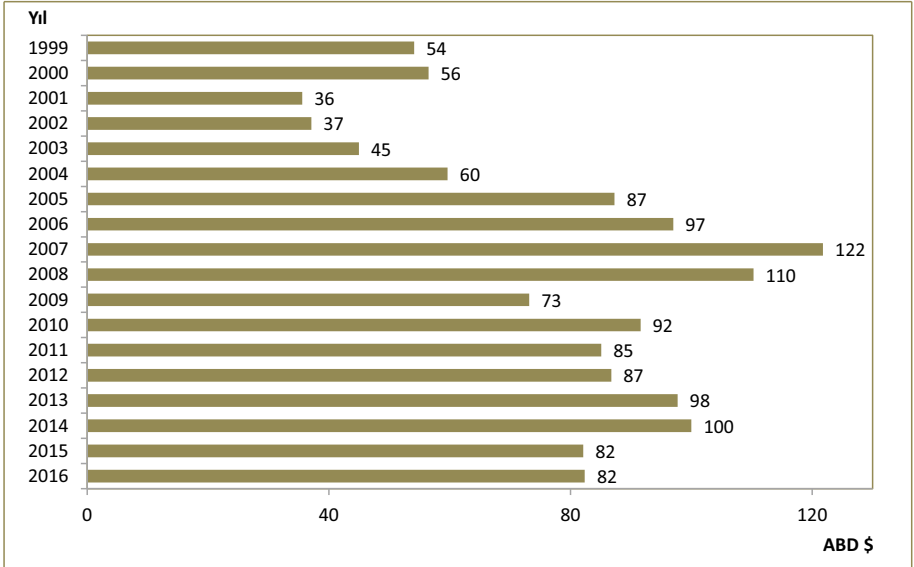
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.11. 2016 Yılı Rakamları İle Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

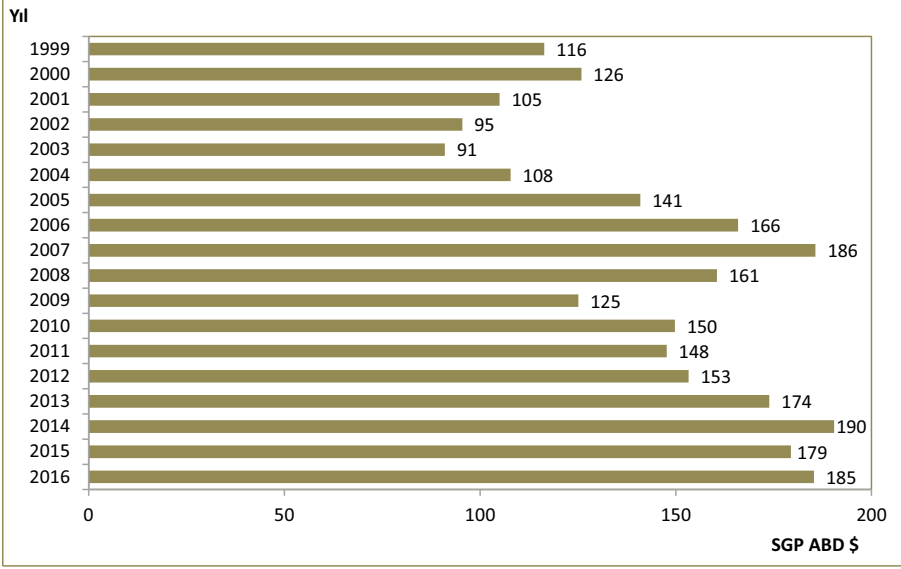
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.12. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

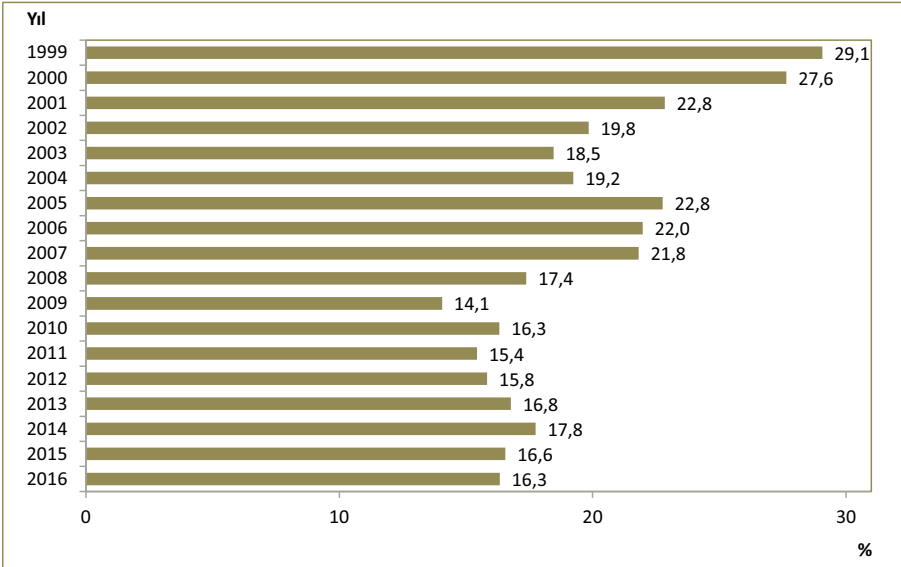
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.13. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

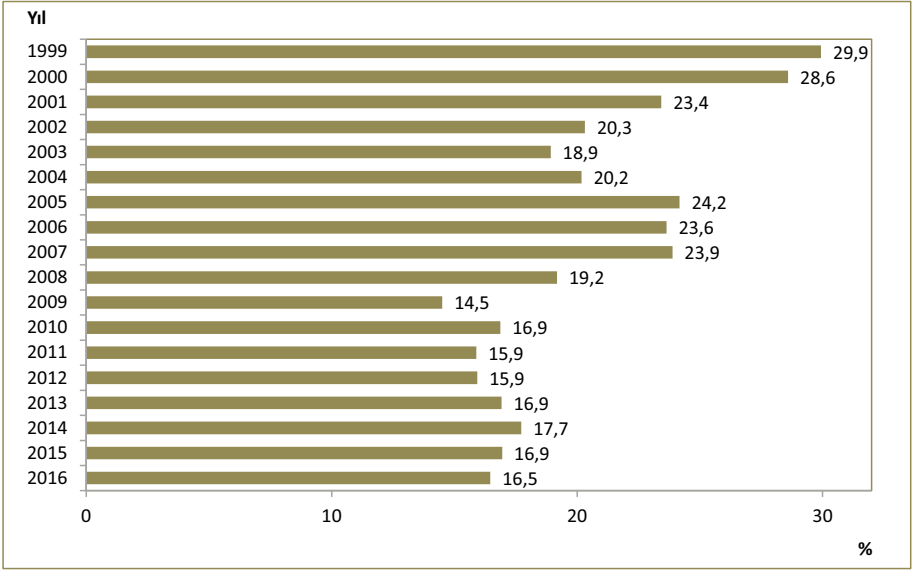
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.14. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

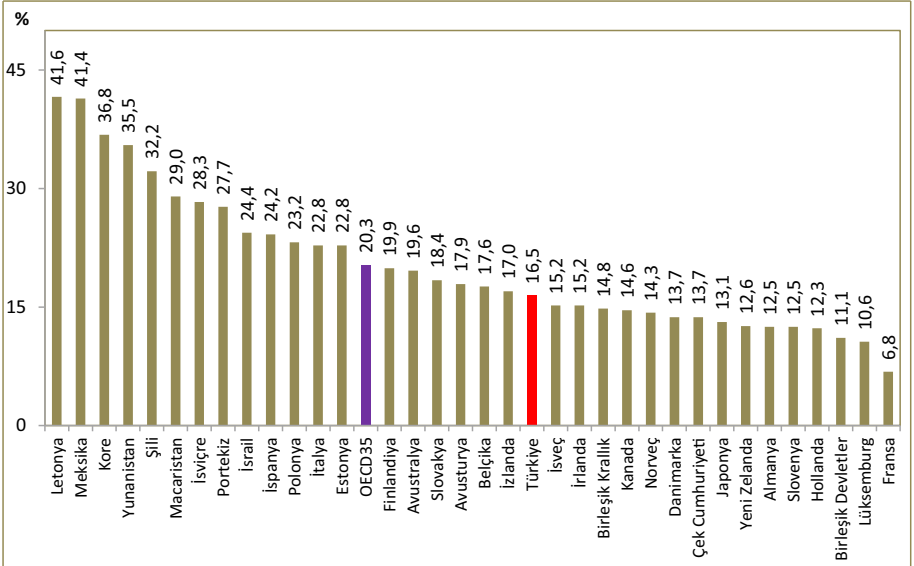
Kaynak: TÜİK

Şekil 11.15. Yıllara Göre Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamalarının Toplam Cari Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

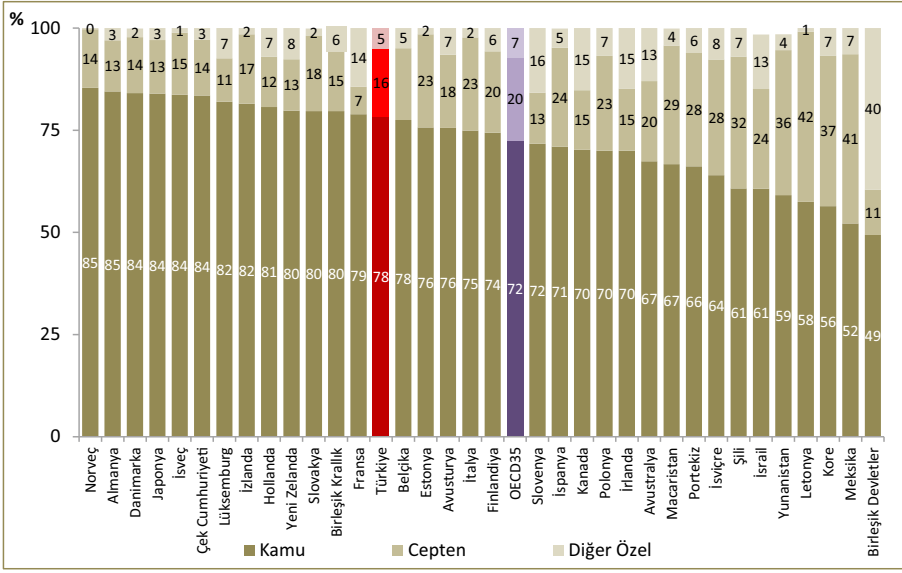
Şekil 11.16. Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamasının Cari Sağlık Harcaması İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıl değerleridir.

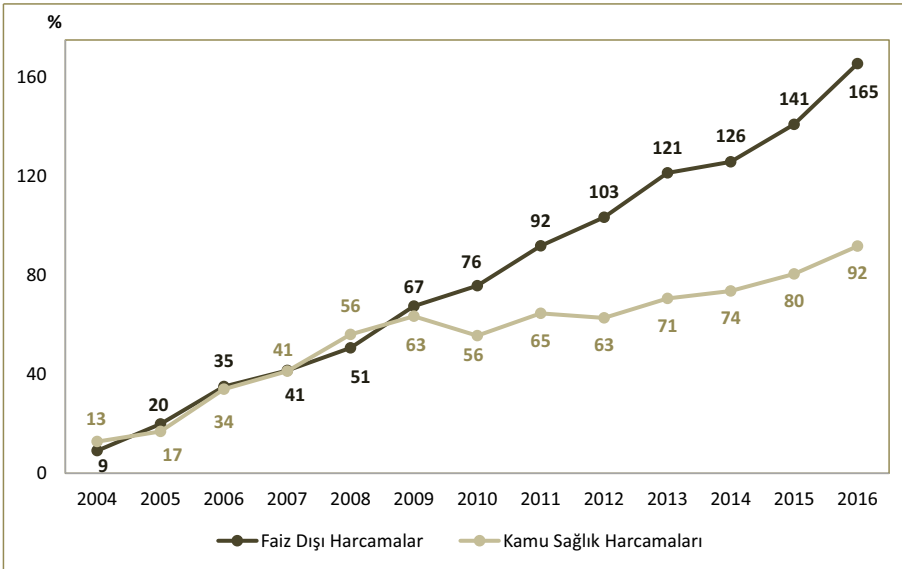
Şekil 11.17. Finansman Türüne Göre Cari Sağlık Harcaması Dağılımının Uluslararası Karşılaştırılması, 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıl değerleridir. %100'e tamamlanmayan ülkelerdeki farkın nedeni yerleşik olmayan finansman türlerinin bulunmasıdır.

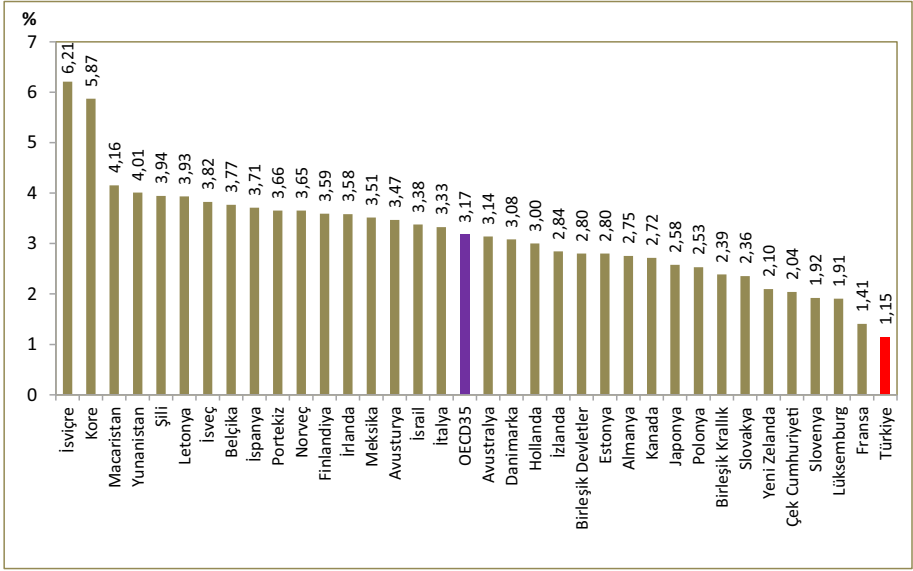
Şekil 11.18. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamalarının Artış Oranı, (%), Türkiye

Kaynak: Kamu Sağlık Harcamaları; 2003-2016 TÜİK, Faiz Dışı Harcamalar; Kalkınma Bakanlığı

Not: 2003 yılı baz alınarak artış oranları hesaplanmıştır.

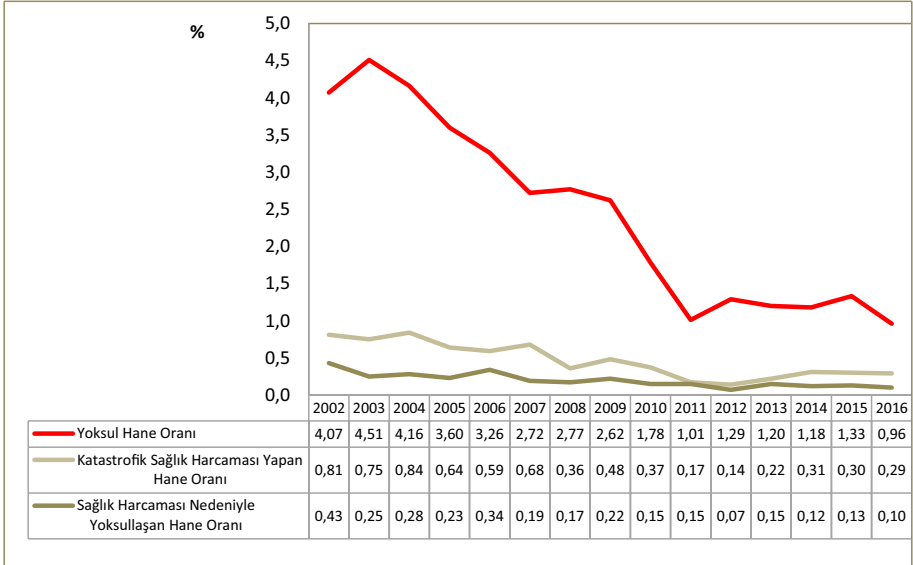
Şekil 11.19. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2015

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2017

Not: Türkiye verisi 2016 yılına aittir. Ülkelere ait değerler 2015 yılı veya ulaşılabilen en yakın yıl değerleridir.

Şekil 11.20. Yıllara Göre Katastrofik Sağlık Harcaması, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bütçe Araştırması

Bölüm 11 İle İlgili Açıklamalar

☑Sağlık harcamaları ile ilgili tablo ve grafikler OECD'nin Sağlık Hesapları Sistemi'ne göre yapıldı. 1999-2000 yılları Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2001-2016 yılları TÜİK tarafından hesaplandı.

☑Harcama rakamları reel rakamlara dönüştürülürken TÜİK tarafından açıklanan 12 aylık ortalamalara göre TÜFE değişim oranları kullanıldı.

☑**Cari Sağlık Harcaması:** Toplam Sağlık Harcamasının içerisinde yer alan Yatırım Harcamalarının çıkartılması ile elde edilir.

☑**Katastrofik Sağlık Harcaması:** Haneler tarafından yapılan sağlık harcamasının ödeme kapasitesine olan oranının %40 ve daha büyük olması durumunu ifade eder.

Yıllar	Yıl Ortası Nüfus	ABD \$	SGP \$	TÜFE
1999	63.364.000	0,423	0,196	12,755
2000	64.269.000	0,628	0,282	8,233
2001	65.166.000	1,221	0,414	5,333
2002	66.003.000	1,521	0,591	3,679
2003	66.795.000	1,492	0,737	2,936
2004	67.599.000	1,432	0,792	2,655
2005	68.435.000	1,348	0,835	2,410
2006	69.295.000	1,441	0,842	2,181
2007	70.158.000	1,300	0,852	2,006
2008	71.052.000	1,281	0,880	1,816
2009	72.039.000	1,545	0,904	1,709
2010	73.142.000	1,502	0,919	1,574
2011	74.224.000	1,677	0,966	1,479
2012	75.176.000	1,802	1,020	1,358
2013	76.055.000	1,904	1,070	1,263
2014	76.903.000	2,187	1,148	1,160
2015	77.738.000	2,713	1,242	1,078
2016	78.559.000	3,024	1,344	1

Kaynak: TÜİK

T.C. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Bilkent Yerleşkesi , Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
6001. Cad. No:9 Çankaya/ANKARA
Tel: (0.312) 585 68 00 / Web: www.sagem.gov.tr

ISBN: 978-975-590-661-4